

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΖΟΥΚΗ

ΔΑΜΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΑ Α/Γ

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Β
348

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1970
Ψηφιοποήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΣΤ'

89

ΣXB

Zolotas (F. N)

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΔΩΡΕΑ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΣΤ' 89 ΣXB
Ζούκη (Βον)
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ν. ΖΟΥΚΗ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ
ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ
Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΕΛΛΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Επίτροπος Διδακτικών

Όργ. Ευρ. Διδ. Βιβλιων
αρχ. Μουσ. α/ν. 328 τοῦ έτους 1970

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1970

002
ΗΡΕ
ΕΠΖΕ
348

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΜΕΡΟΣ Α'

1. Ὁ πιστὸς φίλος.

Πιστεύω¹ τῷ φίλῳ. Πιστὸν φίλον ἐν κινδύνοις γιγνώσκεις². Ὁ φίλος τὸν φίλον ἐν πόνοις³ καὶ κινδύνοις οὐ λείπει. Τοῖς τῶν φίλων λόγοις ἀεὶ πιστεύομεν. Εἰ⁴ κινδυνεύετε, ὃ φίλοι, τοὺς τῶν ἀνθρώπων τρόπους⁵ γιγνώσκετε· οἱ μὲν γὰρ ἀπιστοὶ φίλοι οὐ μετέχουσι⁶ τοῦ κινδύνου, οἱ δὲ πιστοὶ συγκινδυνεύουσι τοῖς φίλοις. Πιστοῖς φίλοις μᾶλλον⁷ ἡ χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ πιστεύομεν. Οἱ ἀγαθοὶ ἀνθρώποι καὶ ἐν κινδύνοις ἀεὶ ἀγαθὸν ἔχουσι θυμόν⁸: τῷ γὰρ θεῷ πιστεύουσιν. Ὡ φίλε, ὁ θεὸς τοὺς ἀγαθοὺς ἀνθρώπους οὐ λείπει. Πολλοὶ ἀνθρώποι τῷ πλούτῳ μᾶλλον ἢ τῷ θεῷ πιστεύουσι.

2. Ὁ γεωργός.

Τῶν κατοίκων τῆς Ἑλλάδος πολλοὶ γεωργοί ἐσμεν. Ἐν δὲ τῷ οἴκῳ ποίμνια καὶ ζῷα τρέφομεν. Πολλάκις δ' ὅμως μάτην¹ τοὺς ἀγροὺς ἡμεῖς θεραπεύομεν· οἱ μὲν γὰρ κάπροι τοὺς καρποὺς διαφθείρουσιν², οἱ δὲ λύκοι τὰ πρόβατα ἀρπάζουσι. Τότε ἐν ἀπόρῳ³ ἐσμὲν καὶ μάταιοι οἱ πόνοι εἰσίν.

Τοῦ γεωργοῦ ἔργον ἐστὶ φυτεύειν καὶ σπείρειν· δὲ θεὸς αὐξάνει τὸν σῖτον καὶ τοὺς τῶν δένδρων καρπούς· ἀνέυ γὰρ ὅμβρου⁴ καὶ ἥλιου οὐκ ἐστι⁵ καρπὸν φέρειν ἐκ τῶν φυτῶν.

Διὸ νόμος⁶ τῶν γεωργῶν ἐστι τοῖς τῶν ἀγρῶν καρποῖς τοὺς θεούς θεραπεύειν.

Τοῖς γεωργοῖς δὲ βίος μεστὸς⁷ πόνων ἐστί. Μάτην, ὡς γεωργοί, σπείρετε καὶ φυτεύετε, εἰ μὴ⁸ τὸν θεὸν βοηθὸν ἔχετε· οὔτω μόνον, εἰ δὲ θεὸς συνεργὸς ἐστιν, ἐστὲ μακάριοι⁹.

3. Ὁ Περσικὸς στρατὸς ἐπὶ τὰς νήσους τὰς Ἐλληνικάς.

Αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου κατὰ τὸ ἄκρον¹ Σούνιον εἰσιν. Ἐν ταῖς νήσοις τὸ ἀρχαῖον οἱ κάτοικοι ἀμπέλους ἐθεράπευον· περιέκλειον δὲ καὶ ἔχωριζον τὰς ἀμπέλους βάτοις καὶ ἀτραποῖς². Τῶν νήσων ἡ Νάξος³ ἔνδοξος ἦν ταῖς ἀμπέλοις, ἡ δὲ Δῆλος⁴ τῷ ιερῷ. «Οτε δὲ στρατηγὸς τοῦ Δαρείου ἐπὶ τὰς νήσους ἐστράτευε, τὸ πρῶτον ἐπὶ τὴν Νάξον ἀπέβαινεν⁵. Ἐνταῦθα τοὺς οἴκους ἔκαιε καὶ τὰς ἀμπέλους ἔφθειρεν. Εἴτα πρὸς τὴν Δῆλον τὸν στόλον ἔφερεν. Οἱ κάτοικοι δὲ ὅμως τῆς Δῆλου εἰς Τῆγον⁶ ἔφευγον. Τότε τοῖς Δηλίοις δὲ στρατηγὸς ἀγγέλους ἔπειμπε καὶ ἔλεγε· «Διατί οὐκ ἐμένετε ἐν τῇ νήσῳ; οὐκ ἐγινγώσκετε δτὶ τὸν αὐτὸν⁷ θεὸν καὶ ἡμεῖς θεραπεύομεν;». Οἱ δὲ Δηλιοὶ ἔλεγον· «Σύ, ως λέγεις φίλος ἔκπαλαι⁸ ἥσθα τῷ θεῷ· καίτοι δὲ σὺ καὶ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ φίλοι ἦτε, ὅμως δὲ ἐπεβουλεύετε⁹ τοῖς κατοίκοις τῶν νήσων».

4. Θετταλία.

«Οριον τῆς Θετταλίας τὸ παλαιὸν πρὸς¹ τῇ θαλάττῃ ἦν ἡ παραλία ἀπὸ Θερμοπυλῶν μέχρι τῆς ἐκβολῆς τοῦ Ηηνειοῦ ποταμοῦ. Πρὸς τὴν μεσόγαιαν ἡ χώρα πεδίον ἐστί, κύκλῳ δὲ ἀκραι² τὴν χώραν περικλείουσι. Τῶν κατοίκων τῆς Θετταλίας οἱ μὲν ταγοὶ³ κύριοι τῆς χώρας ἦσαν, οἱ δὲ γεωργοὶ τοὺς ἀγροὺς ἐθεράπευον καὶ ἐν ταῖς νομαῖς⁴ τὰ ποίμνια ἔνεμον⁵.

Ἐν Θετταλίᾳ οἱ ποταμοὶ ἐν ταῖς πηγαῖς μικροὶ εἰσιν, ἐν δὲ τοῖς πεδίοις πολλαχοῦ λιμνάζουσιν. Οἱ ποταμοὶ τὴν χώραν πολλάκις κατακλύζουσι καὶ τὴν γεωργίαν καὶ τὰς νομὰς βλάπτουσιν. Οἱ κάτοικοι τότε ἐν ἀπορίᾳ εἰσίν. Ἐν ταῖς εὐφορίαις δ' ὅμως ἡ Θετταλία ἐκφέρει σῖτον, κριθάρις, διπόρας· τρέφει δὲ ἀγέλας ἵππων καὶ προβάτων. Τὴν δὲ τῶν ἀγρῶν κομιδὴν⁶ ἐφ' ἀμαξῶν εἰς τὰ ταμιεῖα⁷ τῶν οἰκιῶν φέρουσι.

5. Ἀνατροφὴ τῶν νέων ἐν Ἀθήναις.

Ἀνάχαρσις¹. Τίς δὲ χῶρος ἔστι; τί δὲ ἐν αὐτῷ οἱ νεανίαι πράττουσι; τί δὲ θαυμάζουσι τῶν πολιτῶν οἱ πρεσβύται² καὶ οἱ νέοι ἐν³ τοῖς θεαταῖς;

Σόλων. Ὁ χῶρος γυμνάσιον⁴ ἔστιν· ἐν αὐτῷ οἱ θεαταὶ θαυμάζουσι τὰς ἀρετὰς τῶν νεανιῶν καὶ τὰς εὐεξίας⁵ καὶ τόλμας καὶ φιλοτιμίαν τῶν ἀγωνιστῶν. Ἐπαίνου δὲ ἀπολαύουσιν οἱ νικηταί.

Ἀνάχ. Ἐγώ, δὲ Σόλων, ἐμάνθανον ὅτι σὺ εὑρετής τῶν ἔθιμων εἶ καὶ εἰσηγητής καὶ συναρμοστής⁶ πολιτείας. Ἐθέλω οὖν σε διδάσκειν με ὡς μαθητὴν περὶ αὐτῶν.

Σόλων. Ἡμεῖς τοὺς πολίτας ψυχὴν τῆς πολιτείας νομίζομεν· τὴν δὲ ἀνατροφὴν παιδαγωγοῖς ἐπιτρέπομεν καὶ πρὸς πόνους ἔθιζομεν τοὺς νεανίας. "Οτε δὲ ἔφηβοί εἰσι, τοὺς μὲν διδάσκομεν δὲ πελταστάς, τοὺς δὲ τοξότας τάττομεν. Διδάσκομεν δὲ αὐτοὺς ἀπὸ παιδίων καὶ παρὰ τῶν γεωργῶν λαμβάνομεν διδαχάς· οἱ γάρ γεωργοὶ τὰ φυτά, ἔως μὲν μικρά ἔστι, φυλάττουσιν, ὅτε δὲ αὔξανουσι, τοῖς ἀνέμοις ἐπιτρέπουσιν. Οὕτω καὶ ἡμεῖς τοὺς νέους, ἔως μὲν παιδία εἰσί, φυλάττομεν αὐτούς, ὅτε δὲ νεανίαι, παρέχομεν αὐτοῖς ἐλευθερίαν· τότε γάρ οὐκ ἔχουσι κίνδυνον.

6. Ἀνατροφὴ τῶν νέων παρὰ Πέρσαις.

Οἱ Πέρσαι τοὺς νέους παρὰ τοῖς δημοσίοις διδασκάλοις ἐπαίδευον ἐν κοινοῖς διδασκαλείοις¹. Οἱ διδασκαλοὶ τῶν Περσῶν σοφοὶ καὶ χρηστοὶ πολῖται ἦσαν. Τοὺς φαύλους² ἐν ταῖς συνηθείαις³ νέους ἴσχυρῶς⁴ ἐκόλαζον. Διὸ δικαιοσύνην ἐμάνθανον καὶ πονηροῦ ἢ αἰσχροῦ ἔργου ἀπεῖχον. Τὴν δὲ ἀδικίαν ἔφευγον καὶ τὴν φιλίαν ἐθεράπευον· ἡ γάρ τῶν δικαίων φιλία ἀγαθῶν πηγή ἔστιν, ἡ δὲ τῶν ἀδίκων ἀπατηλὴ⁵ καὶ οὐ μόνιμος⁶. Οὕτω οἱ νέοι τῶν Περσῶν ὑστερον ἀγαθοὶ μὲν καὶ φιλόστοροι, φιλόκαλοι δὲ καὶ φιλότιμοι πολῖται ἦσαν. Καὶ τὴν ἀγαριστίαν δὲ τῶν νέων ἐκόλαζον οἱ Πέρσαι· τοὺς γάρ ἀγαρίστους ἀδίκους ἐνόμιζον οὐ μόνον περὶ φίλους, ἀλλὰ καὶ περὶ θεούς. Ήρὸς δὲ οἱ νέοι ἐν μετρίᾳ⁷ διαιτη διῆγον.

Μέχρι μὲν ἐπτακαίδεκα ἐτῶν οὕτω ἐπαίδευον τοὺς νέους. Ἐκ δὲ τούτου οἱ χρηστοὶ νέοι συνῆσαν⁸ τοῖς ἔφήβοις, οἱ δὲ τῶν ἔφήβων φρόνιμοι καὶ ἀνδρεῖοι τοῖς τελείοις πολίταις συνῆσαν καὶ μετελάμβανον⁹ ἀρχῶν καὶ τιμῶν.

7. Κύων καὶ πρόβατον.

“Οτε τὰ ζῷα φωνὴν εἶχε, τὰ προβατα τὸ λεγε τῷ δεσπότῃ· « Ἡμεῖς, δὲ δέσποτα, ἔριά σοι παρέχομεν καὶ τυρόν, τοῖς δ’ ἀμνοῖς ἡμῶν τρέφομεν τὰ τέκνα. Σὺ δ’ οὐδὲν παρέχεις ἡμῖν, εἰ¹ μὴ ἡμεῖς ἐκ τῆς γῆς λαμβάνομεν· δὲ κύων, καίτοι² οὐδὲν παρέχει σοι, ἐκ τοῦ σίτου καθ’ ἡμέραν λαμβάνει ».

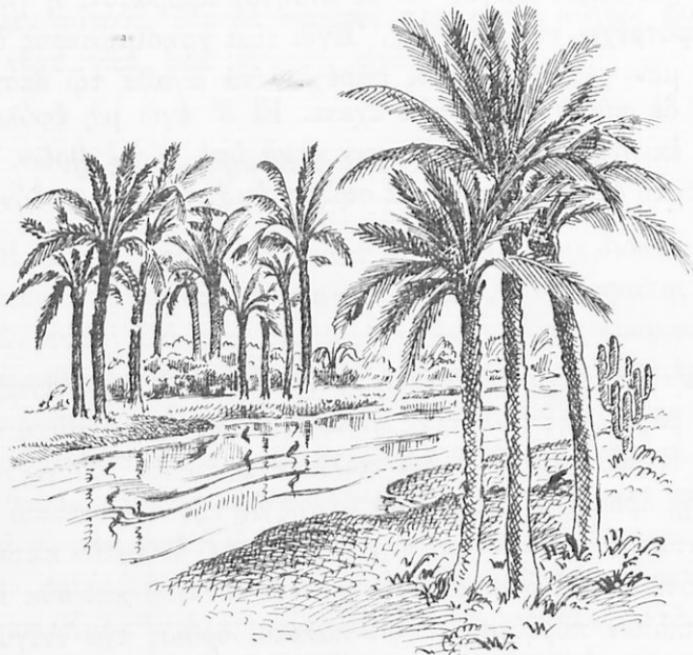
‘Ο δὲ κύων ἔλεγεν· « Ὡ ἀνόητον πρόβατον, ἡ γλῶσσά σου προτρέχει τῆς διανοίας. ’Εγώ εἰμι χρησιμώτερος ὑμῶν· ἔργον μὲν γὰρ ὑμῶν ἔστι παρέχειν τὰ ἀγαθὰ τῷ δεσπότῃ, ὅλον δὲ πόνον ὑμεῖς οὐκ ἔχετε. Εἰ δ’ ἐγὼ μὴ ἐψύλαττον ὑμᾶς, ἐκινδυνεύετε ἀν³ πάσχειν κακὰ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν. ’Εμοὶ δ’ ἀνάγκη ἀεὶ φυλάττειν καὶ σώζειν ὑμᾶς ἐκ τῶν κινδύνων ».

8. Η Αἴγυπτος πατος.

Α’. ‘Η Αἴγυπτος στενή ἔστι καὶ ἀπ’ Ἐλεφαντίνης¹ τῆς νήσου μέχρι τῆς θαλάττης τείνει. ‘Η δὲ χώρα αὕτη ξηρά ἔστιν· ὅμβροι μὲν γὰρ διὰ πολλῶν ἐνιαυτῶν² οὐ γίγνονται ἐν αὐτῇ, δρόσος δ’ ὀλίγη. Διὰ μέσης δὲ τῆς Αἰγύπτου ὁ Νεῖλος ποταμὸς φέρεται³ καὶ τὴν χώραν κατ’ ἐνιαυτὸν κατακλύζει. Τότε καὶ αἱ ὄδοι κατέχονται⁴ τῷ ποταμῷ καὶ οὐκ ἔστιν ἄνευ πλοίων πορεύεσθαι. Οἱ παλαιοὶ δρόθως τὴν Αἴγυπτον μάλιστα δὲ τὸ Δέλτα, δῶρον τοῦ Νείλου λέγουσι. Φέρει⁵ δὲ ἡ Αἴγυπτος κριθὴν ἀφθονον καὶ τυρὸν καὶ τὰ ὄλλα σῖτα, ἀμπελοὶ δ’ ἐν αὐτῇ οὐ γίγνονται. ‘Ο γὰρ οἶνος ὁ τῶν Αἰγυπτίων, ὡς παρ’ Ἡροδότου διδασκόμεθα, οὐκ ἐκ τῆς ἀμπέλου ἦν, ἀλλ’ ἐκ κριθῆς. ’Ἐν δὲ τῷ Νείλῳ βύβλοις⁶ φύεται ἀφθονος, πολλοῦ ἀξία τοῖς Αἰγυπτίοις· βύβλινα μὲν γὰρ ἦν τὰ ιστία, βύβλινα δὲ καὶ τὰ βιβλία αὐτῶν.

Β' 'Ο Νεῖλος¹ τὸ πάλαι Αἴγυπτος ὠνομάζετο καὶ ἥρως τῶν Αἰγυπτίων ἦν. 'Ως δ' οἱ ἄλλοι ἥρωες, οὗτος καὶ ὁ Νεῖλος ὑπὸ τῶν κατοίκων ἐθεραπεύετο καὶ θεός ὑπ' αὐτῶν προσηγορεύετο. Τῷ ἥρῳ τούτῳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἥρωσι ναοὶ ἔσαν.

'Ο Νεῖλος πληθύει² ἵλυος καὶ ἴχθύων, ὑπὸ δὲ τὴν ἵλυν οἱ ἴχθύες τὰ φάτνα τίκτουσιν. "Οτε πλήμαρα γίγνεται, τῇ ἵλᾳ τοῦ Νείλου οἱ ἀγροὶ πιαίνονται³ καὶ εὔφορα τὰ περὶ αὐτὸν πε-

δία γίγνεται· ὑπὸ γάρ τῆς ἵλυος αἱ τῶν καρπῶν ρίζαι ισχὺν καὶ τροφὴν λαμβάνουσι.

Πᾶσα δ' ἡ χώρα ψιλὴ⁴ δρυῶν καὶ πιτύων καὶ ἄλλων δένδρων ἐστί. Μόνον δ' ἀπὸ Θηβῶν⁵ ὀγδοήκοντα σταδίους⁶ ἐπιτυγχάνει⁷ τις κλιτύσι καὶ ὀρεινοῖς ὀφρύσι· κατὰ τὰς κλιτῦς δὲ ταύτας ἀμπελοὶ φύονται καὶ βότρυες γίγνονται, ἐκ δὲ τῶν

βοτρύων οἶνος ἔξαίρετος. Κίνδυνος δ' ὅμως τοῖς βύτρυσι καὶ στάχυσιν εἰσιν οἱ μύες· ἀφθόνους γάρ ηγέρα τρέφει μῆς, οἵτινοι στάχυς καὶ βότρυς φθείρουσι.

9. Εὐλευσινος

Γεωργὸς καθ' ἡμέραν ἔξω τοῦ ἀστεως παρὰ τὸν ποταμὸν ἐπορεύετο. Ἐνταῦθα δὲ μὲν ἵχθυς καὶ ἐγχέλεις¹ ἥλιενεν, δὲ δὲ τῷ πελέκει ἔξυλεύετο· μετὰ δὲ τὴν δύσιν τοῦ ἥλιου εἰς τὴν πόλιν ἐπὶ τοῦ ἵππου τὰ ξύλα ἔφερεν. Ἐκφεύγει δ' ὅμως ποτὲ ὁ πέλεκυς καὶ εἰς τὸν ποταμὸν πίπτει.

'Ἐκαθέζετο οὖν περίλυπος παρὰ τὴν ὄχθην καὶ ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ πελέκεως ὠδύρετο.

'Ο δὲ θεὸς ἀναδύεται ἐκ τοῦ ποταμοῦ, τὴν αἰτίαν τῆς θλίψεως μανθάνει καὶ οἰκτίρει² αὐτόν. Εὕθυς τοίνυν εἰς τὸν ποταμὸν καταδύεται³ καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀναφέρει δύο πελέκεις, τὸν μὲν δύο πήχεων ἐκ χρυσοῦ, τὸν δ' ἔτερον τοῦ γεωργοῦ. Οὗτος δ' ὅμως φύσεως ἦν ἀγαθῆς καὶ λαμβάνει τὸν οἰκεῖον⁴. 'Ο θεὸς ἥδεται⁵ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ φρονήσει τοῦ γεωργοῦ καὶ παρέχει αὐτῷ ἀμφοτέρους τοὺς πελέκεις.

'Ο γεωργὸς μετὰ τοῦτο φέρων τοὺς πελέκεις πρὸς τοὺς ἔταιρους ἔρχεται καὶ τὴν κτῆσιν τῶν πελέκεων λέγει αὐτοῖς. Τούτων εἰς νομίζει ῥαδίαν⁶ τὴν κτῆσιν ἀγαθῶν καὶ πρὸς τὸν ποταμὸν ἔρχεται, εἰς δὲ⁷ ἔξεπίτηδες τὸν πέλεκυν φίπτει· μετὰ δὲ τὴν πρᾶξιν παρὰ τὸν ποταμὸν ἔμενε καὶ δύοις τῷ πρώτῳ ὠδύρετο. 'Επιφαίνεται δ' αὐθις ὁ θεὸς καὶ μετὰ δύο καταδύσεις ἐκφέρει δύοις δύο πελέκεις. 'Ο δὲ ξυλοκόπος, ὡς τὸν ἐκ χρυσοῦ ὄρφ⁸, « οὗτός ἐστιν ἀληθῶς δ' πέλεκυς » λέγει. 'Ο θεὸς δ' ὅμως ἐπὶ τῇ ὑβρει αὐτοῦ ὄργιζεται καὶ κατέχει ἀμφοτέρους τοὺς πελέκεις, τῷ δὲ ξυλοκόπῳ λέγει· « τῶν κακῶν πράξεων ἀμοιβή ἐστι καὶ τῶν οἰκείων ἀγαθῶν η ἀπώλεια ».

10. Ἡ Περσία.

Ἡ Περσία πεδινὴ καὶ παμφόρος χώρα ἐστί. Πληθύει δὲ ποταμῶν καὶ λιμνῶν, ἔνθα οἱ ἀλιεῖς ἵχθυς ἀλιεύουσιν. Ἐν τοῖς πεδίοις οἱ μὲν γεωργοὶ τοῖς βουσὶ τοὺς ἀγροὺς ἀροῦσιν¹, οἱ δὲ νομεῖς ἀγέλας βοῶν καὶ ἵππων νέμουσι, πολλαχοῦ δὲ καὶ γρῖαις βουκόλοι εἰσί.

Οἱ βασιλεῖς τῆς Περσίας μεθ' ἵππέων εἰς τὰς σατραπείας ἥλαυνον², οἱ δ' ἱερεῖς τοῦ ἀστεως συμπρούπεμπον³ τοῖς βασιλεῦσι καὶ βοῦς τοῖς θεοῖς ἔθυον· οἱ δ' ἐν αὐταῖς κάτοικοι ὑπεδέχοντο τοὺς βασιλέας καὶ προσεκόμιζον αὐτοῖς δῶρα, βοῦς καὶ ἵππους χρυσοχαλίνους. Καὶ οἱ πτωχοὶ δὲ τῶν ὑπηκόων, χαλκεῖς⁴, σκυτεῖς⁵ καὶ βουκόλοι, προσέφερον ὅπλα, τυρὸν καὶ τρωκτά⁶. Οἱ δὲ βασιλεύς, ὅτε εἰς τὴν πόλιν ἐπανῆγεν⁷, δῶρα ὁμοίως διὰ πρέσβεων ἔπειμπε τοῖς σατράπαις καὶ τοῖς σπουδαίοις τῶν κατοίκων.

11. Ἀλώπηξ καὶ κόραξ

Κόραξ ποτὲ ἀρπάζει μοῖραν¹ τυροῦ καὶ εἰς κοίλην φάραγγα καταφεύγει. Ἐνταῦθα ἐπὶ δένδρου ἐκαθέζετο. Ἐν τῇ φάραγγι γῦπες καὶ ιέρακες καὶ ἴκανὸς ἀριθμὸς κωνώπων, τεττίγων καὶ ἄλλων ὄρνέων² διέμενεν. Ἀλώπηξ δὲ παρὰ τὸ σπήλαιον τῆς φάραγγος ἀνεπαύθετο. Ως δὲ τὸν κόρακα αἰσθάνεται³, σπεύδει ὑπὸ τὸ δένδρον καὶ λέγει αὐτῷ· « Ἀληθῶς ὡς καλὸς εἶ, ὡς καλοὺς ὄνυχας καὶ πτέρυγας ἔχεις· εἰ⁴ καὶ φωνὴν εἶχες, βασιλεὺς ἀν τῶν ὄρνέων ἦσθα⁵ ». Ταῦτα δ' ἔλεγε πρὸς ἀπάτην.

Οἱ κόρακες δὲ δύμως τὴν τῆς ἀλώπεκος πονηρίαν οὐκ αἰσθάνεται καὶ εὐθὺς ἐκβάλλει τὸν τυρὸν καὶ ἀνακράζει. Ἡ δὲ τοῦτον λαμβάνει καὶ λέγει· « Ὡ κόραξ, ἀληθῶς φωνὴ μὲν ἣν σοι, νοῦν δὲ οὐκ εἶχες ».

12. Οι γάμοι Πηλέως καὶ Θέτιδος.

Πηλεὺς¹ καὶ Θέτις² ἐν τοῖς γάμοις ἀγαθὰς³ περὶ τῆς ευτυχίας ἐλπίδας εἶχον. Διὸ ἐν τῷ δώματι⁴ κόσμον λαμπρὸν κατεσκεύαζον καὶ τοὺς τῆς Φθίας κατοίκους ὡς καὶ τοὺς θεοὺς ἐδέχοντο πλὴν τῆς Ἔριδος.

Προσέρχονται οὖν οἱ μὲν θεοὶ σὺν θώραξι καὶ ἀσπίσι καὶ ἄλλοις ὅπλοις λαμπροῖς εἰς τὸ δῶμα, οἱ δὲ κάτοικοι μετὰ τῶν παιδῶν εἰς τὴν αὐλὴν τῶν βασιλείων μένουσιν. Ἡ θεὰ δ' ὅμως Ἔρις ὀργίζεται καὶ ἐν μέσῳ τῷ δώματι μῆλον ῥίπτει. Ἐπιγραφὴ δ' ἐπ' αὐτοῦ ἦν « τῇ καλλίστῃ⁵ ».

Ἐν ταῖς θεαῖς ἥσαν ἡ Ἡρα⁶, ἡ Ἀθηνᾶ⁷ καὶ ἡ Ἀφροδίτη⁸. Τούτων ἡ μὲν Ἡρα τῇ σεμνότητι τῶν ἄλλων διέφερεν, ἡ Ἀθηνᾶ τῇ τῶν γραμμάτων σοφίᾳ καὶ τῇ ὀπλίσει ὑπερεῖχεν, ἡ δ' Ἀφροδίτη τῇ τῆς ἑσθῆτος πολυτελείᾳ καὶ τῇ τοῦ σώματος χάριτι τὰς ἄλλας ὑπερέβαλλεν.

Αὗται οὖν περὶ τοῦ μήλου ἥριζον καὶ τὴν τῆς ἑορτῆς φαιδρότητα διέλυσον. Τέλος Πάριδι τῷ τοῦ Πριάμου ἐπιτρέπουσι τὴν κρίσιν καὶ λέγουσιν « Ὡ Πάρι, ἐπιτρέπομέν⁹ σοι τὴν κρίσιν περὶ τῆς καλλίστης ». Οὕτος δὲ θαυμάζει μὲν τῆς Ἡρας τὸ σχῆμα¹⁰ καὶ τῆς Ἀθηνᾶς τὴν ἀσπίδα καὶ κόρυν¹¹, προσφέρει δὲ τὸ μῆλον τῇ Ἀφροδίτῃ.

13. Υἱὸς καὶ λέων γεγραμμένος¹.

Γέρων δειλὸς δρᾶ καθ' ὑπνους ὅτι ὁ υἱὸς ὑπὸ λέοντος κατησθίετο². Εὐθὺς δ' ἐκ τοῦ φόβου οἴκημα καλὸν καὶ μετέωρον³ κατασκευάζει καὶ ἐνταῦθα μετὰ θεραπόντων τὸν υἱὸν ἐγκλείει. Κοσμεῖ⁴ δ' ἔνδον τὸ οἴκημα ἀνδριᾶσι καὶ ἄλλῳ κόσμῳ, ἐπὶ δὲ τοῦ τοίχου γράφει πρὸς τέρψιν τοῦ υἱοῦ γίγαντας, λέοντας καὶ παντοῖα ζῷα· οὕτω γάρ οἱ λέοντες καὶ ἐλέφαντες ἀκίνδυνοι ἥσαν τῷ υἱῷ.

‘Ο δὲ παις πλησιάζει μὲν τοῖς λέουσι καὶ ἐλέφασι, περίλυπος δ’ ἦν, ὅτι κατάκλειστος ἦν. Καὶ δήποτε λέγει τῷ ἐλέφαντι· « Ὡ οὐκέφαν, ώς καλὸς εἶ καὶ καλοὺς ὀδόντας ἔχεις ». Ἐφεξῆς δὲ πλησιάζει τῷ λέοντι καὶ λέγει αὐτῷ. « Ὡ κακὲ λέον, δικαίως οἱ θηρευταὶ ίμᾶσι δεσμεύουσί σε· τοῖς γάρ ὀδοῦσι δάκνεις καὶ τὰ θηράματα φονεύεις. Καὶ ἐγὼ δὲ διὰ σὲ κατάκλειστός εἰμι, ώς ἐν φρουρᾷ⁵ ». Καὶ εὐθὺς ἐπιβάλλει τῷ τοίχῳ τὸν δάκτυλον καὶ ἔκτυφλώττει τὸν λέοντα.

Σκόλοψ δ’ ὅμως τῷ δακτύλῳ ἐμπήγνυται⁶ καὶ ὅγκωμα καὶ φλεγμονὴν ἐπιφέρει αὐτῷ. Εξ αὐτοῦ δ’ ἐπιγίγνεται⁷ πυρετὸς τῷ παιδὶ καὶ μετ’ οὐ πολὺ ἀποθνήσκει. Οὕτω ὁ υἱὸς τοῦ γέροντος τὸ πεπρωμένον⁸ οὐκ ἀποφεύγει.

14. "Ιβυκος καὶ γέρανοι.

"Ιβυκος ὁ ποιητὴς μετ' ἄλλων ἑταίρων εἰς Ἰταλίαν ἤκεν¹. Ἐνταῦθα ἵκανὸν χρόνον διέτριψαν, χρήματα δ’ ἵκανὰ συνέλεξαν.

Μετ’ οὐ πολὺ "Ιβυκος τοὺς ἑταίρους πάλιν ἥθροισε καὶ λέγει αὐτοῖς. « Ἔγώ, ὡς ἑταῖροι, ἵκανοὺς νέους ἐπαίδευσα, ὑμεῖς δ’ ἵκανὸν ἀργύριον συνελέξατε καὶ πρὸς τοὺς γονέας ἐπέμψατε. Νῦν ἐγὼ οἴκαδε² ἤξω³ ». Οἱ δὲ ἑταῖροι τούτῳ λέγουσιν· « Ἡμεῖς διατρίψομεν μικρὸν ἔτι ἐν Ἰταλίᾳ ».

Ἐπεὶ δ’ οὖν "Ιβυκος τούτους οὐκ ἔπεισε, μόνος εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπανῆγεν. "Οτε δ’ ἦν ἐν τῷ μεταξὺ τῆς θαλάττης καὶ τῆς Κορίνθου χωρίῳ, λησταὶ αὐτὸν ἐφόνευσαν καὶ τὸ ἀργύριον ἥρπασαν. "Οτε δ’ οὗτος ἀπέθνησκε, τοὺς γεράνους, οἵ εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπέτοντο, ἵκέτευσεν ὅδε· « Ὡ γέρανοι, ὑμεῖς καταμηνύσετε καὶ κολάσετε τοὺς ληστάς ». Μετ’ οὐ πολὺ οἱ Κορίνθιοι τὸν μὲν νεκρὸν ἀπεκάλυψαν καὶ ἔθαψαν, τοὺς

ληστὰς δ' οὖ. Ὁλίγω μέντοι χρόνῳ ὕστερον οὕτω τοὺς ληστὰς ἀπεκάλυψαν.

Ἐν θεάτρῳ μετὰ τῶν Κορινθίων καὶ οἱ λησταὶ τοῦ Ἰβύκου παρῆσαν, ὑπὲρ δ' αὐτῶν γέρανοι ἐπέτοντο. Τότε τῶν λη-

στῶν ὁ ἔτερος¹ λέγει· « Ὡ ἑταῖρε, οἶδον οἱ γέρανοι τοῦ Ἰβύκου ». Θεατὴς δέ, ὡς ἤκουσε, λέγει τῷ ἄλλῳ· « Οὐκ ἤκουσας, τί οὗτοι λέγουσι ; » Καὶ εὐθὺς τὸ πρᾶγμα τοῖς ἀρχουσιν ἐμήνυσαν. Οἱ δὲ λησταὶ ὑπὸ ἀνάγκης τὴν πρᾶξιν φαίνουσι καὶ θανάτῳ κολάζονται.

15. Τρόπαιον Νίκης.

Αγωμεν, ω νέοι, εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ γέφυραν. Ἐνταῦθα, δταν ἀναβλέψωμεν¹ εἰς τὸ ὑπὲρ τοῦ ποταμοῦ ἄκρον, χαίρομεν ἐπὶ τῇ τοῦ πολέμου τελευτῇ· τρόπαιον γάρ ἐν τῇ κορυφῇ ἔστι, στήλη λιθίνη καὶ Νίκη, ἵνα τοῖς ἐκγόνοις² μνή-

μην παρέχῃ τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς. Καὶ ἐν μὲν τῇ στήλῃ ἐπιγραφή ἔστιν, ἵνα τὰς τοῦ πολέμου μάχας ὑπομιμήσκῃ, ἡ δὲ Νίκη στέφανον ἔχει ἐπὶ τῇ κεφαλῇ. Δρέψωμεν καὶ ἡμεῖς ἐκ τῶν ἀγρῶν ἄνθη, ἵνα στέφανον κατασκευάσωμεν καὶ τοῦτον τῇ Νίκῃ προσκομίσωμεν. Καὶ οἱ μὲν κοινωνοὶ τοῦ πολέμου, ὅταν βλέπωσιν εἰς τὸ τρόπαιον, τῶν κοινῶν κινδύνων καὶ πόνων ἀναμιμήσκονται³, οἱ δὲ ἄλλοι τὰς ἐκείνων νίκας θαυμάζουσιν, ἵνα καλὴν τῆς ἀρετῆς⁴ σπουδὴν λαμβάνωσιν. ‘Τιμεῖς δ’, ὡς νέοι, ἔστε ὑπόδειγμα ἀρετῆς, ἵνα ἀξίως τῆς πόλεως ἔργα πράξητε καὶ τὴν τῆς πατρίδος δόξαν ἀμείωτον φυλάξητε ».

16. Ἀλέξανδρος καὶ ὁ διδάσκαλος.

‘Αλέξανδρος ὁ Φιλίππου ἐμάνθανε θηρεύειν, τοξεύειν, κιθαρίζειν καὶ γράφειν¹. ὁ γὰρ Φίλιππος ἐβούλετο² αὐτὸν παιδεῦσαι, ὥστε τέλειον³ εἶναι. Καθ’ ἐκάστην οὖν προέκοπτεν ἐπὶ τὸ θηρεύειν καὶ τοξεύειν, περὶ δὲ τὸ κιθαρίζειν καὶ γράφειν οὐκ εἶχε σπουδὴν⁴.

Λέγεται δήποτε τὸν διδάσκαλον κελεῦσαι αὐτὸν κροῦσαι χορδὴν τινα ἀντ’ ἄλλης. ‘Αλέξανδρος δ’ ὅμως λέγει τῷ διδάσκαλῳ: « Καὶ τί διαφέρει, ἂν ταύτην ἀντ’ ἐκείνης κρούσω; » ‘Ο δ’ ἀποκρίνεται δτὶ τῷ μέλλοντι⁵ βασιλεύσειν οὐδὲν διαφέρει⁶, ἀλλὰ τῷ βουλομένῳ⁷ θεραπεῦσαι τὰς τέγγας· οὔτω γάρ ἥλπιζεν αὐτὸν μαλακοῖς λόγοις παιδεύσειν.

17. Ο χειμών.

Χειμῶνος, ὅταν πολλὴ χιὼν τοὺς ἀγροὺς κατέχῃ¹, οἵ τε γεωργοὶ ἡσυχίαν ἄγουσι² καὶ οἱ ποιμένες. Οὔτε γάρ τοὺς ἀγροὺς ἔστιν ἔργαζεσθαι διὰ τὴν χιόνα, οὔτε νέμειν τὰ πρόβατα, δτὶ χόρτος οὐκ ἔστιν ἐν τοῖς λειμῶσιν³. Οἱ δὲ ναῦται τὰ

πλοῦα εἰς τοὺς λιμένας κατάγουσι⁴ καὶ ἐνταῦθα μένουσιν εἰς τὸ
ἔαρ· ἀπόρος γάρ ή θάλαττα καὶ διὰ τὸν χρύσταλλον καὶ διὰ
τοὺς χειμῶνας.⁵ Εν δὲ ταῖς οἰκίαις οἱ ἄνθρωποι ξύλα καίουσιν.
ὅταν δ' ἀναγκάζωνται ἔξω τοῦ οἴκου εἶναι, πυκνοὺς χιτῶνας
καὶ χλαίνας ἐνδύονται, τὰς δὲ κεφαλὰς διφθέραις⁶ ἐγκαλύ-
πτουσι. Πολλάκις δ' αἱ κατ' ἀγρὸν ὅδοι τῇ χιόνι οὕτω δύσ-
ποροι⁷ γίγνονται, ὥστε τοὺς γεωργοὺς πολλὰς ἡμέρας καὶ δὴ
καὶ μῆνας τῶν γειτόνων ἀποκλείεσθαι. Τὰ δὲ θηρία τῷ λιμῷ
ἀναγκάζονται τοῖς τῶν γεωργῶν σταθμοῖς πλησιάζειν καὶ
ἀρπάζειν χῆνας καὶ ἄλλα ζῷα.

18. Α στρολόγος.

Ο οὐρανὸς ἐν αἰθρίᾳ¹ γέμει ἀστέρων. Τούτων οἱ μὲν
θηροὶ δόμοιοι εἰσιν, οἱ δ' ἰχθύσιν. Οἱ ἀρχαῖοι φόντο τοὺς
ἀστέρας καὶ τοὺς ἀνέμους θεοὺς εἶναι καὶ ἐν τῷ αἰθέρι δια-
τρίβειν, ἔνθα ἀμβροσίαν² ἥσθιον καὶ νέκταρ³ ἔπινον, ὥσπερ
οἱ Ὀλύμπιοι θεοί. Διὸ ναοὺς τοῖς ἀστράσι κατεσκεύαζον καὶ
ώς σωτῆρας αὐτοὺς ἐν ταῖς δυστυχίαις ἐθεράπευσον. "Οσοι
δὲ τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἔξήταξον ἀστρολόγοι, ὀνομάζοντο.

Τούτων τίς ποτε εἴθιζεν⁴ ἐκάστοτε τοὺς ἀστέρας ἔξετά-
ζειν. Ηεριγγεν⁵ οὖν τῆς νυκτὸς χειμῶνός τε καὶ ἔαρος κατὰ
τὸ προάστειον καὶ τοὺς ἀστέρας ἔγραφεν ἐν πινακίῳ.

Εἶτα δ' εἰς τὴν ἀγορὰν ἔρχεται καὶ ἔχων ἐν χερσὶ τὸ πι-
νάκιον ἐπεδείκνυε τοῦτο τοῖς φιλοσόφοις, τοῖς ῥήτορσι καὶ
τοῖς ἄλλοις σοφοῖς. "Ελεγε δ' αὐτοῖς ὅτι τῶν ἀστέρων οἱ μὲν
πλανώμενοι⁶ εἰσιν, οἱ δ' οὔ. Τῶν δὲ κλητήρων τῆς ἀγορᾶς
τις ὑπολαμβάνει⁷ καὶ λέγει· « Ὡ έταιρε, μάρτυρας τοὺς
θεοὺς ἔχω ὅτι σὺ φεύδῃ· πλανώμενοι⁸ γάρ οὔκ εἰσιν οἱ ἐν τῷ
ἀέρι ἀστέρες, ἀλλ' οὗτοι οἱ ἄνθρωποι », καὶ δεικνύει τοὺς ἐν
τῇ ἀγορᾷ.

19. Μήτηρ καὶ θυγατέρες.

Γυνὴ τις εἶχε δύο θυγατέρας ὀρφανὰς πατρός· ταῦτας συνάπτει¹ ἀνδράσι, τὴν μὲν κηπουρῷ, τὴν δ' ἀνδρὶ κεραμεῖ. Μετ' οὐ πολὺ πρὸς τὴν τοῦ κηπουροῦ ἔρχεται καὶ παρ' αὐτῆς πυνθάνεται, πῶς μετὰ τοῦ ἀνδρὸς διάγει· ἡ δὲ λέγει· « Ἰκανὰ μὲν τάχαθά ἐμοὶ πάρεστι² καὶ ὁ ἀνὴρ ἀγαθός ἐστιν· Εὔχομαι δ' ὅμως τοῖς θεοῖς, ὅπως ὅμβρῳ τὴν γῆν ἀρδεύωσιν³. οὕτω γάρ καὶ τῇ τῆς Δήμητρος⁴ βοηθείᾳ τοῖς λαχάνοις αὔξησις προσγίγνεται ».

'Εκεῖθεν ἡ μήτηρ πρὸς τὴν θυγατέρα, τὴν τοῦ κεραμέως σύζυγον, ἔρχεται καὶ τὰ αὐτὰ πυνθάνεται· ἡ δ' ἀποκρίνεται· « Τὰ μὲν ἄλλα, ὃ μῆτερ, καλῶς ἔχω. Εὔχομαι δ' ὅμως τοῖς θεοῖς, ἵνα ὅσιν ἡμέραι ἔηραι, ὅπως ἡ κέραμος ἔηρά ἦ ».

'Η δὲ μήτηρ περίλυπος ἀπέρχεται καὶ λέγει· « Ὡ Δήμητρ καὶ οἱ ἄλλοι θεοί, ἀληθῶς οὐκ οἰδα⁵, ποτέρα⁶ τῶν θυγατέρων τὴν ἀρωγὴν ὑμῶν αἰτήσω⁷ ».

20. Γέρων ξυλοκόπος.

Γέροντα ξυλοκόπον τὸ γῆρας κατέτρυχε¹: τῷ γάρ γήρᾳ πρόσεστι² πολλὰ τὰ δεινά³. Ἐπειδὴ δὲ τοῦτον οὐδεὶς ἐθεράπευεν, ἵνα τὰ ἐπιτήδεια⁴ ἔχῃ, καθ' ἑκάστην ξύλα ἐκ τοῦ δρυμῶνος ἔκοπτε καὶ εἰς τὸ ἄστυ ταῦτα ἐπὶ τῶν ὅμων ἐκόμιζε. Πέρας⁵ δ' ὅμως τῶν δεινῶν οὕτως οὐκ ἦν καὶ διῆγε τὸν βίον μετὰ πόνου· τῷ γάρ γήρᾳ καὶ τῇ λιτῇ διαιτῇ ἀσθενής ἦν καὶ σπανίως μετελάμβανε⁶ κρεῶν· ἔστι δ' ὅτε⁷ μόνον μικρὰ τεμάχια ἄρτου καὶ κρεῶν παρὰ τῶν κατοίκων ἐλάμβανεν ὡς γέρα⁸ τοῦ γήρως, ἀλλὰ καὶ ταῦτα οὐχ ἰκανὰ ἦν λῦσαι αὐτὸν τῶν πόνων καὶ τοῦ γήρως.

Καί ποτε διὰ τὸν πόνον τῆς ὁδοῦ τὸ φορτίον ἀπορρί-

πτει κατὰ γῆς καὶ ἰκετεύει τὸν θάνατον πέρας τῶν δεινῶν παρέχειν αὐτῷ. Αἴφνης ὁ θάνατος ἐπιφαίνεται καὶ πυνθάνεται παρὰ τοῦ γέροντος, διατὶ αὐτὸν ἐπικαλεῖται⁹. 'Ο δὲ γέρων ἀποκρίνεται: « ἴνα τὸ φορτίον ἄρης¹⁰ ».

21. Τὰ Τέμπα μὲν πη.

Τὰ Τέμπη¹ τὰ Θεσσαλικὰ χώρος ἔστι μεταξὺ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς "Οσσης." Ὁρη δὲ ταῦτα ὑπερύψηλά ἔστι καὶ σχίζεται, οἷον² ὑπὸ θείας φροντίδος. Χωρίον³ οὗτο γίγνεται τὸ μὲν μῆκος ἐπὶ τεσσαράκοντα σταδίους, τὸ δὲ πλάτος σχεδὸν πλέθρου⁴.

'Εν τούτῳ ἄλσῃ ἔστι καὶ δάσῃ σκιερὰ καὶ πλῆθος ἀνθέων. "Ορνιθες δ' ἡδέως⁵ ἄδουσι καὶ τῷ μέλει⁶ τὸν κάματον τῶν ὁδοιπόρων ἀφανίζουσι. Διὰ μέσου δὲ τῶν Τεμπῶν ὁ Πηνειὸς ποταμὸς ῥεῖ, εἰς δν⁷ χείμαρροι καὶ ῥύακες ἐμβάλλουσι. Τούτου αἱ πηγαὶ ἐν τοῖς ὄρεσίν εἰσιν.

"Εχει δ' οὔτω διατριβάς ποικίλας ὁ τόπος οὐκ ἀνθρωπίνης χειρὸς ἔργα, ἀλλὰ φύσεως· ἐν δὲ τῷ ὄρει Ὀλύμπῳ, ὃς ὑπέρκειται⁸ τῶν Τεμπῶν, οἱ δώδεκα Ὀλύμπιοι θεοὶ τὸ πάλαι τὰς κατοικίας εἶχον καὶ ἥδοντο⁹ ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν Τεμπῶν καὶ τῷ μέλει τῶν ὄρνιθων.

22. Ἀθηναῖοι ἀνδρες.

Αἱ Ἀθῆναι πατρὶς ἀνδρῶν σοφῶν, ποιητῶν, ῥήτορων καὶ στρατηγῶν ἦν. Ἐν¹ τοῖς σοφοῖς καταλέγουσι² Σωκράτη καὶ Πλάτωνά, ἐν τοῖς ποιηταῖς Σοφοκλέα καὶ Εὐριπίδην, ἐν τοῖς ῥήτορσι Δημοσθένη καὶ Αἰσχίνην, ἐν δὲ τοῖς στρατηγοῖς Περικλέα καὶ Θεμιστοκλέα.

Τῷ Σωκράτει οἱ νέοι συνηῆσαν³ καὶ φιλοσοφίαν ἐδιδάσκοντο, τοῦ δὲ Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου τὰ ἔργα ἔτερπεν ἐν τῷ θεάτρῳ τοὺς θεατάς. Τῷ Δημοσθένει καὶ Αἰσχίνῃ ὁ δῆμος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ προσεῖχε καὶ αὐτῶν ἀσμένως⁴ ἤκουε. Περικλέους ἡ ἀρχὴ «χρυσοῦς αἰδὼν» τῶν Ἀθηνῶν ὀνομάζετο. Θεμιστοκλέα δέ, ὅτι αἴτιος τῆς ἐν Σαλαμῖνι ἥττης τῶν βαρβάρων ἦν. οἱ. "Ἐλληνες ἐν τιμῇ εἶχον.

23. Λητώ καὶ Νιόβη.

Λητοῦς¹ δύο παιδες γίγνονται, Ἀπόλλων καὶ Ἀρτεμις. Νιόβη² δ' ἐν Θήβαις ἐπτὰ μὲν υἱούς, ἐπτὰ δὲ θυγατέρας τίκτει. Ἐπαίρεται³ οὖν ἐπὶ εὐτεκνίᾳ Νιόβη καὶ λέγει: «Ἐγὼ Λητώ ὑπερβάλλω· ἐμοὶ μὲν γάρ τέτταρες καὶ δέκα παιδές εἰσι, Λητοῖ δὲ μόνον δύο». Μάτην αἱ ἀλλαι γυναικες τῇ τῶν λόγων πειθοῦσαι συμβουλεύουσι τῇ Νιόβῃ σέβειν⁴ Λητώ, ἀλλ' οὐδὲν ἔνυσον⁵.

Λητώ δ' ἐπεὶ ταῦτα μανθάνει, ὀργίζεται τῇ Νιόβῃ, ὅτι οὐκ ἔχει αἰδῶ⁶ πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ τούτοις διαγωνίζεται. Διὸ

παροξύνει τὸν Ἀπόλλωνα καὶ Ἀρτεμίν κατὰ τῶν παιδῶν τῆς Νιόβης· καὶ τοὺς μὲν παῖδας Ἀπόλλων κατετόξευσε, τὰς δὲ θυγατέρας Ἀρτεμίς.

Νιόβη δὲ περίλυπος ἀπολείπει Θήβας καὶ πρὸς τὸν πατέ-

ρα εἰς Σίπυλον τῆς Ἀσίας ἔρχεται. Ἐνταῦθα εὔχεται τῷ Διὶ καὶ εἰς λίθον ὑπ' αὐτοῦ μεταβάλλεται. Ἐκ τούτου δὲ χεῖται⁷ δάκρυα ἐκ τοῦ λίθου νυκτός τε καὶ ἡμέρας.

24. Διογένη¹ καὶ Κορίνθιοι.

"Οτε Φίλιππος ἐπεβούλευε τοῖς Κορινθίοις καὶ παρεσκευάζετο ἐπελαύνειν² τῇ πόλει αὐτῶν, οἱ ἄρχοντες παρεκελεύοντο³ τοῖς πολίταις τὸ τεῖχος ἐπισκευάζειν. Οἱ δὲ ἐμιμνήσκοντο⁴ μὲν τῆς παλαιᾶς δόξης, ὅτι πρώτη τῶν Ἑλληνίδων

πόλεων ἦν, μετελάμβανον δὲ τοῦ ἔργου· καὶ ὁ μὲν προσέφερε τοῖς τειχοποιοῖς λίθους, ὁ δὲ ὑπεστήριζε τὴν ἐπαλξιν, οὐδεὶς δ' ἔληγε⁵ τοῦ ἔργου πρὸ τῆς ἐσπέρας. Ὡμοίαζεν οὖν ἡ πόλις ἐργαστηρίῳ καὶ οἱ ἄνδρες ἐπεμέλοντο τῶν τε ὅπλων καὶ τῆς ἀμύνης.

Διογένης δὲ ὁ φιλόσοφος, ἐπεὶ οὐδεὶς αὐτῷ ἔλεγε μεταλαμβάνειν τοῦ ἔργου, ἐκύλιε καὶ αὐτὸς τὸν πίθον ἐχόμενος⁶ αὐτοῦ στερρῶς. "Οτε δέ τις τῶν φίλων λέγει αὐτῷ « διατί κυλίεις, ὦ Διόγενες, τὸν πίθον ; », ἀποκρίνεται « ἵνα μὴ μόνος ἀμέτοχος τῆς ἐργασίας ὦ ».

25. Ἀγησίλαος ἐν Αύλίδι Βοιωτίᾳς.

'Επεὶ οἱ Σπαρτιᾶται ἡγεμόνες ἐν Ἑλλάδι ἐγεγόνεσαν, ἐκέλευσαν Ἀγησίλαον πορεύεσθαι εἰς Ἀσίαν ἀπαλλάξοντα¹ τῶν δεινῶν τοὺς ἐν Ἀσίᾳ Ἐλληνας. Ἀγησίλαος δὲ παρεσκευάκει θυσίαν ἐν Αύλίδι, ἔνθαπερ λέγουσι καὶ Ἀγαμέμνονα, ὅτε ἐπὶ Τροίαν ἐστράτευε, τεθυκέναι. Ἰππεῖς δὲ ὅμως τῶν Βοιωτῶν τὰ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἱερὰ διερρίφεσαν καὶ τοὺς στρατιώτας τοῦ Ἀγησιλάου ἐδειώχεσαν.

Ἀγησίλαος δὲ τοῖς Βοιωτάρχοις² ἐμήνυσεν « Ἐγώ τε καὶ οἱ ἔμοι στρατιῶται οἰόμεθα οὐδὲν κακὸν γέμειν πεπραχέναι. 'Υμεῖς δὲ ὅμως τὰ ἱερά τε ἐκ τοῦ βωμοῦ διερρίφατε καὶ δεδιώχατε τοὺς μέλλοντας θύσειν. Ἐπεὶ οὖν ταῦτα πεπράχατε, τοὺς θεούς πολεμίους ἔξετε ». Εὐθὺς δὲ μετὰ τοῦτο ὠχετοεὶς³ Ἐφεσον.

26. Ἡ χώρα τῶν Ἰνδῶν.

Ἡ χώρα τῶν Ἰνδῶν ποταμοὺς εὔρεῖς καὶ βαθεῖς ἔχει. Οὗτοι τὰς πηγὰς ἐν τοῖς ὅρεσιν ἔχουσιν, ἔνθα τὸ ἔδαφος τραχύ ἐστι. Ἐνταῦθα τὸ μὲν πλάτος τρίπηχύ ἐστι, διπήχεις δὲ σχεδόν εἰσι τὸ βάθος. Προϊόντες⁴ δὲ εύρεῖς γίγνονται καὶ τα-

χεῖς διὰ τῆς πεδιάδος φέρονται. Γέμουσι δ' ἡδέων ἵχθυων,
οὓς² οἱ ἀλιεῖς ἐν βραχεῖ χρόνῳ ἀλιεύουσι· τὰ φὰ δὲ τῶν ἵχθυ-
ων ἡδέα ἔστι. Χειμῶνος οἱ ποταμοὶ τοῖς γλυκέσιν ὕδασι κα-
λύπτουσι τὰ εὐρέα πεδία καὶ παχεῖαν τὴν γῆν κατασκευά-
ζουσι· φύονται³ δὲ ἄμπελοι εὐβότρυνες⁴. Ἐκ δὲ τῶν ἑτησίων⁵
βρέχεται ἡ Ἰνδικὴ θερινοῖς ὅμβροις καὶ καρποὺς ἡδεῖς καὶ
ἀφθόνους φέρει. Τρέφει δ' ἡ χώρα καὶ πληθυσθεῖσαν καὶ
προβάτων, ἀ παχείας τὰς οὐρὰς ἔχει.

27. Γέρων ἐν Ὀλυμπίᾳ.

Ἡ Ὀλυμπία τὸ πάλαι τόπος ἱερὸς ἦν. "Απας δ' ὁ χῶ-
ρος οὗτος ὑλήεις¹ καὶ ἄξιος θέας ἦν καὶ παντοδαπῶν ἀνθέων
ἔγειμε. Ποταμοὶ δὲ δινήεντες² καὶ ἵχθυόεντες τοῦτον διέτε-
μον. Ἐνταῦθα ἱερὸν αἰγλῆν³ τοῦ Διὸς ἐν τῷ ἀλσει ἦν καὶ
χωρίον ὅμοιον θεάτρῳ, ὁ στάδιον ὀνομάζετο.

'Ἐνταῦθα τὰ Ὀλύμπια κατὰ πᾶν τέταρτον ἔτος ἐγίγνετο.
'Ἐκ πασῶν τότε τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων θεωροὶ⁴ εἰς Ὀλυμ-
πίαν ἔσπευδον. Τούτοις πᾶσι ξένια⁵ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων πα-
ρεσκευάζετο.

'Ἐνταῦθα ποτε γέρων θεωρὸς ἔρχεται καὶ ἔδραν οὐγ-
ηῦρισκεν· ὑπὸ πάντων δ' ὑβρίζετο⁶ καὶ οὐδεὶς ἐκῶν προσέφε-
ρεν αὐτῷ ἔδραν. Ἐπεὶ δὲ πρὸς Λακεδαιμονίους ἔρχεται, πάν-
τες οἱ ἄνδρες σπεύδουσιν εἴκειν⁷ αὐτῷ καὶ προσέφερον ἔδραν.
αἰσχρὸν⁸ γάρ πᾶσιν ἐδόκει⁹ γέροντας περιπατίζειν.

'Ως δὲ τοῦτο οἱ ἄλλοι "Ἑλληνες αἰσθάνονται, πάντες ἐκ
τῶν ἔδρῶν ἀνεγείρονται καὶ ἐπιδοκιμάζουσι τὸ ἥθος¹⁰ τῶν
Σπαρτιατῶν. 'Ο δὲ γέρων λέγει: « Οἵμοι, πάντες μὲν οἱ
"Ἑλληνες γιγνώσκουσι τὰ καλά, ἐκόντες δὲ μόνοι οἱ Λακε-
δαιμόνιοι πράττουσι ». »

28. Διογένης καὶ δοῦλος.

Ἐπηλύσ¹ ποτὲ πένης εἰς Ἀθήνας γίγνεται καὶ δοῦλος τῷ φιλοσόφῳ Διογένει προσέρχεται. Τῷ δὲ χρόνῳ ἀποφαίνεται² βλάξ καὶ ἄρπαξ ἄμα. Τοῦτον οὖν Διογένης διὰ τὸ βλᾶκα καὶ ἄρπαγα εἶναι δῖς³ καὶ τρὶς τῆς ἡμέρας ἔδερε· τὸ γὰρ ἥθος ὅμοιος τετράποσι θηρίοις ἦν. Οὐ δὲ δοῦλος ἀπελπις⁴ ἐκ τούτου ἦν καὶ κρύφα ἐκ τοῦ οἴκου φεύγει.

Διογένης δ' ὅμως τὸν φυγάδα οὐ διώκει⁵· « αἰσχρὸν γάρ », ἔλεγε, « τὸν μὲν δοῦλον ἀνευ τοῦ Διογένους ὑπομένειν διάγειν, Διογένη δ' ἀνευ τοῦ δούλου οὐ ».

29. Ερμῆς.

Ἐρμῆς ἐν σπαργάνοις ἔτι ὧν εἰς Πιερίαν παραγίγνεται¹ κλέψων τὰς βοσκούσας ἐνταῦθα βοῦς τοῦ Ἀπόλλωνος. Κομίσας δ' αὐτὰς εἰς τὴν πόρρω εὑρίσκομένην Πύλον ἐν σπηλαίῳ ἀπέκρυψεν. Ἐκεῖθεν εἰς Κυλλήνην φέχετο, ἔνθα εὑρίσκει πρὸ ἀντρου χελώνην νεμομένην². Ἐθέλων δὲ κατασκευάσαι λύραν ἐκ τοῦ περιβάλλοντος τὴν χελώνην κύτους³ ἐφόνευσε αὐτήν.

Ἀπόλλων δ' εἰς Κυλλήνην ἔρχεται καὶ τοὺς ἐνταῦθα διαμένοντας ἀνακρίνων πυνθάνεται, εἰ τὸν κλέψαντα τὰς βοῦς γιγνώσκουσιν, ἐπαγγελλόμενος⁴ τῷ μηνύσοντι⁵ τὰς βοῦς χάριν ἔξειν. Οὗτοι δὲ λέγουσιν ὡς οὐκ ἐγίγνωσκον τὸν ἡρπακότα ταῦτας. Ἀπόλλων δὲ μανθάνει τὸν κεκλοφότα ἐκ τῆς μαντικῆς. Εὔθυς δὲ πρὸς τὴν Μαῖαν μητέρα οὖσαν τοῦ Ἐρμοῦ παραγίγνεται καὶ τὸν παῖδα μηνύει. Ή δὲ δεικνύει τοῦτον ἐν σπαργάνοις ὅντα.

Ἀπόλλων δ' ὅμως οὐ πιστεύσας τῇ μητρὶ ἐκόμισε τὸν παῖδα εἰς τοὺς θεούς. Ἐπεὶ δὲ οἱ θεοὶ ἐκέλευσαν, ἔλεγε τῷ

όντι κεκλοφέναι τὰς βοῦς καὶ κεκρυφέναι ταύτας ἐν σπηλαίῳ. "Ερχεται οὖν Ἀπόλλων εἰς Κυλλήνην καὶ εὑρίσκει τὰς βοῦς. Ἀκούσας δὲ ἐνταῦθα τῆς λύρας χαρίζεται αὐτῷ τὰς βοῦς καὶ διδάσκει τὴν μαντικήν. Ζεὺς δὲ τὸν Ἐρμῆν κήρουκα τῶν ὑποχθονίων⁶ θεῶν ἀναγορεύει.

30. Πᾶν μέτρον ἄριστον.

"Εστι παροιμία. "Εστε ἐγκρατεῖς καὶ μηδὲν ἄγαν πράττετε· ή γὰρ ὑπερβολὴ τοῖς ἀνθρώποις ἀεὶ λύπην παρέχει. Τὴν μετρίαν δίαιταν διώξατε¹. ή γὰρ ἀκολασία ταύτης πολλῶν κακῶν αἴτια ἔστιν. "Αγε δή, ὃ φίλε, κάτεχε πεῖναν καὶ δίψαν καὶ φεῦγε τὰς ἄλλας ἐπιθυμίας· πολλοὶ γὰρ ἐν μεσταῖς τραπέζαις διεφθείρουσι δίψαν ἐσθλῶν² ἔργων. Εἰ δὲ δόξαν καὶ τιμὴν διώκεις, ή τόλμη μὴ ἀρχέτω³ σωφροσύνης. Θαύμασον δὲ καὶ τοὺς τὴν φιλαργυρίαν φεύγοντας· λέγουσι γὰρ ταύτην ρίζαν τῶν ἀδικιῶν εἶναι. Γυμνάσατε τό τε σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ἐπ' ἀρετὴν καὶ ἀποβλέψατε πρὸς τοὺς ἐν μετρίᾳ διαίτῃ διάγοντας. Μάλιστα δὲ οἱ λόγοι μέτρον ἔχοντων καὶ φευγόντων τὴν ὑπερβολήν· ή γὰρ τῆς γλώττης ἀκολασία πολλοῖς λύπην καὶ αἰσχύνην φέρει. "Ισθι οὖν φιλαλήθης, ὃ φίλε, καὶ μὴ πολλὰ λέγε, ἀλλὰ καλά· οὐ γὰρ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εῦ, ἀλλ' ἐν τῷ εὗ τὸ πολύ. Ὁρθῶς δ' ἔτι καὶ νῦν ἔχει ὁ λόγος· « 'Η γλῶττα πολλῶν ἔστι κακῶν αἴτια ».

31. Οἱ Σπαρτιᾶται.

A'. Σπαρτιατῶν ἀνατροφή.

Οἱ Σπαρτιᾶται παῖδες ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας ἐπαιδεύοντο, ὥστε σώφρονες εἶναι. Ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου ἔτους οἱ ἄρρενες ἐν κοινοῖς συσσιτίοις ἐσιτίζοντο¹ καὶ ἐτρέφοντο συνήθως μέλα-

νι ζωμῷ. Ὁ δὲ μέλας ζωμὸς μελαίνης χρόας² ἦν παραποκευα-
ζόμενος ἐκ χοιρείου κρέως καὶ αἴματος.

Καθ' ἡμέραν δ' ἐν ὑπαίθρῳ γυμναζόμενοι ὑπὸ τῶν γυ-
μναστῶν τῷ μὲν σώματι ἐρρωμένοι³ ἐγίγνοντο, τῇ δὲ ψυχῇ
μεγαλόφρονες. Εἰθίζοντο δ' ὑπὸ τῶν ὀμηλίκων καὶ εἰς τὸ
κλέπτειν. Τοῖς συλλαμβανομένοις δ' ὅμως ὡς ἄφροσι⁴ ποινὴ
ἐπεβάλλετο· οὗτοι δ' ἐπιστήμονες⁵ τῶν πολεμικῶν ἐγίγνον-
το. Τοῖς δὲ πατρίοις νόμοις ἐπείθοντο καὶ μνήμονες⁶ ἥσαν
τῶν Λυκούργου θεσμῶν· οἱ δ' ἐπιλανθανόμενοι⁷ τούτων
ἐκολάζοντο ὑπὸ τῶν ἀρχόντων. Ὁμοίως τοῖς νέοις καὶ αἱ
παρθένοι ἐγυμνάζοντο.

'Επὶ τούτοις πᾶσιν οἱ Σπαρτιάται ἐσεμνύνοντο καὶ μά-
καρας καὶ εὐδαίμονας ἔσαυτούς⁸ ἐλογίζοντο. Πάντας τοὺς νέ-
ους τέκνα τῆς αὐτῆς πατρίδος ἐνόμιζον. Οἱ δὲ εἰλικτες ἐν
Λακεδαιμονίῳ τοὺς ἀγροὺς τῶν Σπαρτιατῶν εἰργάζοντο καὶ
ὑπέμενον πολλὰ δεινά. Διὸ τάλανες⁹ καὶ κακοδαιμονες ἥσαν.

Β'. Ἀγωγὴ τῶν νέων ἐν Σπάρτῃ.

Οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἐπαίδευον οὐδὲ ἔτρεφον τοὺς παῖ-
δας, ὡς ἐβούλοντο. Ἀπὸ τοῦ ἐβδόμου ἔτους κατὰ τοὺς Λυ-
κούργου νόμους ἡ πόλις παρελάμβανε τὰ τέκνα τῶν Σπαρ-
τιατῶν καὶ κατελόχιζεν¹ αὐτὰ εἰς ἀγέλας². "Ἐταττε δ' αὐ-
τοῖς ἀρχοντα τὸν διαφέροντα τῇ φρονήσει καὶ τὸν θυμοει-
δῆ³ ἐν τῇ μάχῃ. Πρὸς τοῦτον οἱ νέοι ἀπέβλεπον ἀεὶ καὶ
προθύμως ἐπραττον τὰ ὑπ' αὐτοῦ παραγγελλόμενα. Οἱ δὲ
πρεσβύτεροι τοῖς παιδίοις παίζουσιν ἐπέβλεπον. Γράμματα
δ' ὀλίγα ἐδίδασκον τοὺς νέους, ὅσα ἡ χρεία⁴ ἐπεβαλλεν αὐ-
τοῖς· ἡ δ' ἄλλη παιδεία ἐγίγνετο πρὸς τὸ ἀρχεσθαι καλῶς.

32. Κίμων δ 'Αθηναῖος.

Κίμων ἐπιφανοῦς πατρὸς ἦν· υἱὸς γὰρ τοῦ εὐκλεοῦς¹ στρατηγοῦ Μιλτιάδου² ἦν. Οὐ μόνον δὲ ἐπιφανῶν καὶ εὐγενῶν γονέων ἦν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐπιεικῆς³ τῷ δήμῳ ἦν. Οὕτος τοῖς Ἀθηναίοις συνεβούλευσε τριήρεις⁴ κατασκευάσαι τριήρων γὰρ ἔνδειαν εἶχον. Αὐτῷ δ' ὅντι εὐγενεῖ καὶ ἐπιεικεῖ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι εὐμενεῖς ἦσαν.

Τὰ Κίμωνος ἔργα ἐν τῷ πρὸς Πέρσας πολέμῳ περιφανῆ καὶ εὐκλεᾶ ἦν· στρατεύσας γὰρ ἐπὶ βασιλέα μετὰ νίκας πολλὰς τὴν εὐκλεᾶ Κιμώνειον εἰρήνην συνάπτει. Ἐκ τῆς στρατηγίας Κίμων δαψιλῆ τὰ ἀγαθὰ ἔχων ἀνήλισκεν⁵ εἰς τοὺς πολίτας· οἱ ἀγροὶ γὰρ αὐτοῦ πλήρεις ὀπωρῶν καὶ εὐώδων ἀνθέων ἦσαν. Τούτων φραγμούς κατέλυσεν, ὥστε οἱ πολῖται ἐλάμβανον ἄνθη καὶ διπόρας. Τοῖς δ' ἐνδεέσι τῶν πολιτῶν εἶχε τράπεζαν πλήρη πολυτελῶν ἐδεσμάτων⁶.

Αὐτῷ δ' εἰς τὴν ἀγορὰν πορευομένῳ δύο νεανίσκοι συνείποντο ἀμπεχόμενοι⁷ καλῶς. Οὗτοι πρὸς τοὺς πένητας διημείζοντο⁸ τὰ ἴματα.

33. Γεωργοῦ παῖδες.

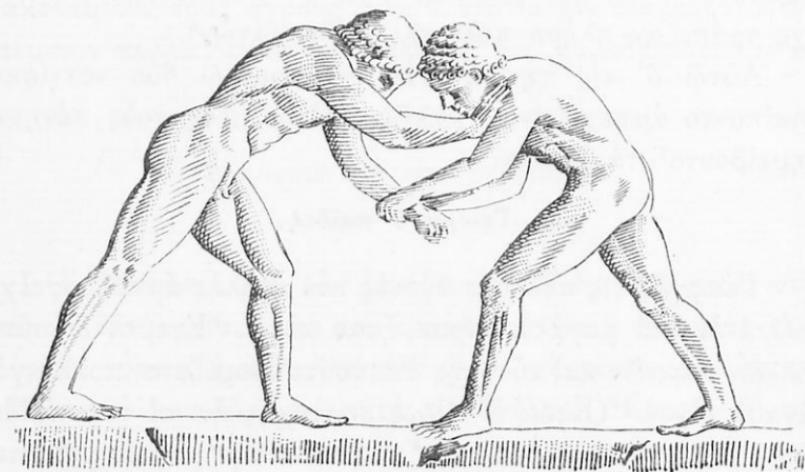
Γεωργός τις πολλοὺς ἀγροὺς καὶ πολλὰς ἀμπέλους εἶχε· πολλοὶ δὲ καὶ μεγάλοι κῆποι ἦσαν αὐτῷ. "Ἐγεμον δ' οὗτοι πολλῶν καρπῶν καὶ εύτυχης διὰ τοῦτο ἐνομίζετο· πολλὰ γὰρ τάγαθὰ εἶχεν. "Οντως δ' ὅμως δυστυχῆς ἦν· οἱ γὰρ παῖδες αὐτοῦ ἐκ πολλοῦ χρόνου ἤριζον καὶ αἴτιοι μεγάλης δυστυχίας τῷ οἴκῳ ἦσαν.

"Επειδὴ δ' ὁ γέρων καὶ ἡ μήτηρ πρᾶοι¹ ἦσαν πρὸς τοὺς παῖδας, οὗτοι τοὺς τε ἀγροὺς οὐκ ἐθεράπευσον καὶ ἐν ὁμονοίᾳ² οὐ διῆγον. Αἰσθανόμενος δ' ὁ γέρων τὸ τέλος τοῦ βίου ἐγγὺς λέγει τοῖς παισίν· « Ὡ παιδεῖς, ἔως μὲν ὑγιῆς ἦν, μετὰ πολ-

λοῦ καὶ μεγάλου πόνου τοὺς ἀγροὺς ἐθεράπευον καὶ πολλὰ τὰ γαθὰ εἰχομεν. Νῦν δ' αἰσθάνομαι τὸ τέλος τοῦ βίου ἐγγύς. 'Ἐν τοῖς ἀγροῖς μέγαν θησαυρὸν ἔχω. 'Εὰν τούτους θεραπεύσητε, εὐρήσετε τὸν θησαυρόν ».

Τῷ δοντὶ δ' οἱ παιδες μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς πᾶσαν τὴν ἄμπελον καὶ τοὺς ἀγροὺς ἐν δμονοίᾳ ἐθεράπευσαν, θησαυρὸν δ' ὅμως οὐχ ηὔρισκον, οἱ δ' ἀγροὶ καὶ ἡ ἄμπελος διὰ τοῦτο πολὺν τὸν καρπὸν παρεῖχον. 'Ἐκ τούτου οἱ παιδες ἐν δμονοίᾳ διῆγον καὶ ἐν πολλοῖς ἀγαθοῖς ήσαν.

34. Ἡ γυμναστικὴ ἀσκησις λαμπρὰ τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματός ἐστι. Οἱ δὲ εὗ τὰ σώματα ἔχοντες ἀεὶ ὑγιαίνουσι

καὶ ἡδέως τὸν βίον διάγουσι· πρῷ¹ τε γάρ ἐκ τοῦ ὕπνου ἐγείρονται καὶ ἀσμένως ἐσθίουσι καὶ πίνουσι, πολὺ δὲ ἔτι εὐχαρίστως καθεύδουσιν.

Οὕτω τὸ μὲν σῶμα αὐτῶν οὐδέποτε κακῶς ἔχει², τὸ δὲ

φρόνημα ἀεὶ εὐγενές ἐστιν, ὥστε εὐσεβῶς μὲν πρὸς τοὺς θεούς εὐπρεπῶς δὲ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους, φιλοφρόνως δὲ πρὸς τοὺς ἀδυνάτους ἔχουσιν. Ἐν δὲ τοῖς πολεμικοῖς ἀγῶσι πάνυ ἀνδρείως μάχονται καὶ τῇ πατρίδι ὑπουργίαν³ προσφέρουσι.

Διὰ ταῦτα ὑπὸ πάντων τῶν πολιτῶν γεραίρονται καὶ τὸν λοιπὸν βίον σεμνῶς διάγουσι καὶ ἀποθηκούντες δόξαν τοῖς υἱοῖς καταλείπουσι. Τοῖς δ' ἀσθενῶς τὸ σῶμα ἔχουσι καὶ λήθη καὶ ἀθυμία καὶ μανία πολλάκις ἐγγίγνονται.

35. Κῦρος ὁ νεώτερος.

Κῦρος ὁ νεώτερος ἦν βασιλικῶτατος καὶ ἀξιώτατος πάντων τῶν Περσῶν εἰς τὸ ἄρχειν. Παῖς ἦτι ὁν, ὅτε σὺν τῷ πρεσβυτέρῳ ἀδελφῷ ἐπαιδεύετο, δικαιότερος καὶ σωφρονέστερος αὐτοῦ ἐνομίζετο. Τῶν δ' ἡλικιωτῶν¹ αἰδημονέστατος² ἦν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις ἐπείθετο προθυμότερον τῶν ὑποδεεστέρων³. "Ἐπειτα δὲ φιλιππότατος ἦν⁴. ἔκρινον δ' αὐτὸν καὶ τῆς τοξικῆς καὶ τῆς ἀκοντίσεως φιλομαθέστατον εἶναι καὶ μελετηρότατον. "Οτε δ' ἐν ἡλικίᾳ ἦν, φιλοθηρότατος⁵ καὶ φιλοκινδυνότατος ἦν καὶ τοῖς μὲν φίλοις πραότατος, τοῖς δ' ἐγχθροῖς τραχύτατος καὶ φοβερώτατος ἀνταγωνιστὴς ἦν.

Σατράπης δὲ τῆς Λυδίας ὁν ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ ἄρχων ἵκανώτατος καὶ ἐγκρατέστατος γίγνεται. Πᾶσαι δ' αἱ πόλεις προθύμως ἐπείθοντο αὐτῷ καὶ εὐδαιμονέστεροι ἦ πρὸν ἦσαν καὶ πάντες δ' οἱ φίλοι πιστότεροι αὐτῷ ἦσαν.

36. Κροῖσος καὶ Σόλων.

Κροῖσος δ Λυδῶν¹ βασιλεὺς πλουσιώτατος καὶ κράτιστος ἐνομίζετο εἶναι.² Ήκε δέ ποτε εἰς Σάρδεις Σόλων ὁ Ἀθηναῖος. Τοῦτον δ βασιλεὺς προθυμότατα καὶ λαμπρότατα ἔξενισεν³,

ἐκέλευσε δὲ τοὺς θεράποντας τὸν ξένον περιάγειν κατὰ τοὺς μεγίστους θησαυρούς. "Ἐπειτα δὲ λέγει αὐτῷ· « Ὡ ξένε Αθηναῖε, σὺ μάλιστα προέχεις³ σοφίᾳ πάντων Αθηναίων. σωφρονέστερον καὶ δικαιότερον παντὸς ἄλλου κρίνεις. Βούλομαι ἀκούειν σου, εἰ νομίζεις ἄλλον εὑδαιμονέστατον ».

Σόλων δ' οὐ τὰ ἡδίω, ἀλλὰ τὰ ἀληθέστερα προκρίνων ἀποκρίνεται. « Οὐκ ἀεὶ οἱ τύραννοι εὐδαιμονές εἰσιν· οὗτοι γάρ τῶν μεγίστων μὲν ἀγαθῶν ἐλάχιστα μετέχουσι, τῶν μεγίστων δὲ κακῶν πλεῖστον μεταλαμβάνουσιν. Ἐγὼ πλέον σου

μακαρίζω τοὺς παῖδας τῆς Αργείας ιερείας Κλέοβιν καὶ Βίτωνα. Οὗτοι πάντων τῶν Αργείων ἐρρωμενέστατοι ἦσαν καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσιν οὐδενὸς χείρους, ἀθλα δὲ πλεῖστα καὶ λαμπρότατα ἐλάμβανον. Διὸ καὶ εὐνούστατοι⁴ αὐτοῖς οἱ θεοὶ ἦσαν· οὕσης γάρ ἔορτῆς τῇ "Ηρα, ἐπεὶ οἱ βόες ἐκ τοῦ ἀγροῦ οὐ παρῆσαν, οἱ νεανίαι ἐλαύνοντες τὴν ιερὰν ἀμαξάν μετὰ τῆς μητρὸς εἰς τὸ ιερὸν κομίζουσιν θᾶττον τῶν βιῶν. Διὸ καὶ ἀρίστη ἡ τελευτὴ τοῦ βίου ἦν αὐτοῖς· δῶρον γάρ μέγιστον καὶ

ἥδιστον πέμπουσιν οἱ θεοὶ θάνατον· μετὰ γὰρ τὴν ἑορτὴν νήδυμος⁵ ὑπνος καταλαμβάνει αὐτούς».

Κροῖσος δὲ λέγει τὸ δεύτερον. «'Εγὼ οὐκ εἰμι τῶν ἄλλων; » Σόλων δ' ἀποκρίνεται. « Οὐχ ἡττον⁶ τούτων μακαρίζω Τέλλον τὸν Ἀθηναῖον. Τούτῳ παῖδες ἥσαν βέλτιστοι καὶ τελευτὴ τοῦ βίου ἦν αὐτῷ καλλίστη στρατεύσας γάρ ἐπὶ Μεγαρέας κάλλιστα ἀποθνήσκει. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι δημοσίᾳ θάπτουσι τοῦτον καὶ οὐδένα ἐν μείζονι τιμῇ εἶχον».

'Ἐπὶ τούτῳ τῷ λόγῳ χαλεπώτερον εἶχεν⁷ ὁ βασιλεὺς ἢ πρότερον. Διὸ λέγει. «'Ω ξένε Ἀθηναῖε, ἐγὼ δὲ οὐδενός εἰμι κρείττων, οὐδὲ εὐδαιμονέστερος; » 'Ο δὲ Σόλων λέγει. «'Ω βασιλεῦ, πλοῦτον μὲν ἔχεις πλείω καὶ δύναμιν μείζω τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, πλεῖσται δὲ δύμας τύχαι τῷ ἀνθρώπῳ γίγνονται μέχρι τῆς τελευτῆς. 'Ο θάνατος δὲ μόνον ἐλέγχει ταύτας ἀκριβέστερον παντὸς ἄλλου. 'Εὰν μέχρι τέλους τοῦ βίου εὐδαιμονέστατος διάγγει, τότε καὶ σὲ λέξω εὐδαιμονᾷ».

37. Εὔχὴ Καμβύσου πρὸς Κύρον τὸν πρεσβύτερον.

Κύρῳ ἄγοντι τὸν στρατὸν ἐπὶ στρατείαν ὁ πατὴρ ἥρχετο¹ λόγου. «'Ω παῖ, εὑμενεῖς σοι εἴεν οἱ θεοὶ καὶ ἄγοιέν² σε ἐπὶ τὴν στρατείαν εὐμενῶς καὶ ἀεὶ πέμποιέν σοι οἰωνούς καλούς καὶ γιγνώσκεις τὰ οὐράνια σημεῖα. Ταῦτα δὲ γιγνώσκων πράττοις τὰ ἄριστα καὶ μηδέποτε ἔνδεια³ μάντεων εἴη σοι». Κύρος δὲ ἀποκρίνεται. « Εἴθ' ἐθέλοιεν οἱ θεοὶ εὑμενεῖς ἡμῖν εἶναι καὶ συμβουλεύοιεν τοῖς σημείοις τὰ ἄριστα. Καὶ ὑμεῖς δὲ ὑγιαίνοιτε καὶ εὖ πράττοιτε⁴ μέχρι τῆς ἐπανόδου ἡμῶν. Εἴθε δὲ σημαίνοιεν διοσημίαις⁵ οἱ θεοὶ ὑμῖν, ὅτε ὑμεῖς ἐπιτυγχάνομεν». Ταῦτα τοὺς θεοὺς ἐπηγύχοντο γιγνώσκοντες ὅτι ἀνάγκη τοὺς ἀνθρώπους ἐπιμέλεσθαι⁶ τῶν θεῶν, ὅταν εὗ πράττωσι καὶ μή, ὅταν ἐν ἀπόρῳ ωσιν⁷.

38. Διάλογοι Ξέρξου καὶ Δημαράτου.

Ξέρξης πρὸ τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης κατάσκοπον ἔπειμπεν ἴδεῖν¹, ὅπόσοι εἶεν οἱ "Ελληνες καὶ τί πράττοιεν." Ἐν Θετταλίᾳ γὰρ ὡν ἤκουεν ὡς ἐνταῦθα οἱ "Ελληνες ἥθροικότες εἶεν πολὺν στρατὸν καὶ ὅτι ἡγεμόνες εἴησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι. 'Ως δ' ὁ κατάσκοπος ἐπλησίασε πρὸς τὸ στρατόπεδον, ἐπυνθάνετο ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔξω τοῦ τείχους εἴησαν.

'Ἐνταῦθα δ' οὗτοι ἐγυμνάζοντο καὶ ἐκτενίζοντο, Λεωνίδας δὲ τούτοις ἔλεγεν· « "Ἄνδρες στρατιῶται, σώζοιτε τὴν πατρίδα ἀποθνήσκοντες ύπερ αὐτῆς οὕτω γὰρ ἂν² ἀποτρέψαιτε τὸν τῶν βαρβάρων κίνδυνον". » Ταῦτα Ξέρξης ἀκούων καὶ θαυμάζων μετεπέμπετο³ Δημάρατον τὸν Λακεδαιμόνιον καὶ ἔλεγεν αὐτῷ, τί ὁ κατάσκοπος εἰρηκὼς εἴη· « 'Ἐγώ μέν, δὲ βασιλεῦ, ἔλεγόν σοι καὶ πρότερον ὅτι οἱ ἄνδρες οὗτοι κωλύσοιεν ἡμᾶς διαβαίνειν τὴν στενωπόν. Καὶ νῦν δὲ λέγω ὅτι ἐπὶ πᾶν ἥξουσι⁴ περὶ τῆς νίκης· εἰ μὴ τὸ πρᾶγμα οὕτως ἔχοι, νομίζοις ἂν με ψεύστην". » Ταῦτα δ' ὅμως λέγων οὐκ ἐπειθεὶς Ξέρξην. Διὸ ἐπιλέγει· « 'Ω βασιλεῦ, εἰ μὴ ἀληθεύσαιμι, θανάτῳ κολάσαις ἂν με". »

39. Λέων καὶ ἀλώπηξ.

Λέων ἐπιτυχών¹ λαγωῶν καθεύδοντι τοῦτον ἐβούλετο καταφαγεῖν. Μεταξὺ δὲ ἔλαφον παρελθοῦσαν ἴδων ἐκεῖνον ἀπέλυσε καὶ τῇ ἔλαφῳ ἐπέδραμεν· ἐνόμιζε γὰρ πλείονα τροφὴν ἔξειν, ἐὰν τὴν ἔλαφον συλλάβῃ.

'Ο μὲν οὖν λαγωὸς ἀκούσας τῶν ψόφων² ἔφυγεν· ὁ δὲ λέων ἐπιδραμὼν τῇ ἔλαφῳ καὶ ἀποκαμὼν³ οὐχ οἶός τ' ἦν ταύτην καταλαβεῖν. Διὸ ταύτην καταλιπὼν ἐπὶ τὸν λαγωὸν ἐπανῆλθε λογιζόμενος· « Εὔροιμι τὸν λαγωόν· ίκανόν μοί ἐστιν ἐν τῷ παρόντι οὗτος». 'Επεὶ δὲ ὅμως τὸν λαγωὸν οὐχ

ηὗρεν, εἶπε· « Δίκαια ἔπαιθον, ὅτι ἔλαθον⁴ καὶ τὴν ἐν χερσὶ βοράν⁵ ἀπολέσας ».

Αλώπηξ δὲ παρατυχοῦσα εἶπεν αὐτῷ· « Μάθε ὡς ἄφρων εῖ· τὸ γάρ οὐπάρχον ἀγαθὸν περιυδῶν⁶ ἐπὶ ἀβεβαίαν ἐλπίδα ἔδραμες ».

40. Φύσις τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός.

Ο θεὸς ἐπέταξε τὴν γυναικα μὲν ἔχειν τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ, τὸν δ' ἀνδρα περὶ τῶν ἔξω φροντίζειν. Καὶ δὲ μὲν ἀνὴρ οἰός τ' ἐστὶν ὑπομένειν καὶ ψύχη¹ καὶ θάλπη² καὶ ὁδοιπορίας καὶ στρατείας, τὴν δὲ γυναικα οὐ νομίζομεν ἴκανην ἐπὶ τὰ τοιαῦτα ἔργα εἶναι.

Ἐπεὶ δ' ἀνάγκη φυλάττεσθαι καλῶς τὰ ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς εἰσκομιζόμενα, ἡ γυνὴ ἀναγκάζεται ἐν τῷ οἴκῳ μένειν καὶ τὴν φροντίδα κυρτῶν ἔχειν. Διὸ λέγουσιν ἀγαθὴν γυναικα εἶναι τὴν περὶ πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ ἐπιμελομένην. Γιγνώσκων δ' δὲ θεὸς ὅτι πρὸς τὸ φυλάττειν εἰκὸς³ τὴν ψυχὴν φοβερὰν εἶναι, πλεῖον μέρος τοῦ φόβου τῇ γυναικὶ ἡ τῷ ἀνδρὶ ἐφύτευσεν.

Ἶνα δ' δοῖ οἶκος εὐδαίμων ἢ, ἀνάγκη τοὺς γονέας στέργειν μὲν ἀλλήλους, ἀνατρέφειν δὲ καὶ παιδεύειν τὰ τέκνα, ὥστε μηδὲν τῶν ἀναγκαίων ἐλλείπειν, ἀγαθοὺς δὲ πολίτας αὐτὰ γίγνεσθαι.

41. Ἀγησίλαος καὶ οἱ Θάσιοι.

Οι Θάσιοι πορευομένω τῷ Ἀγησιλάῳ διὰ τῆς χώρας ἀλφιτα¹ καὶ χῆνας καὶ ὄψα² πολυτελῆ ἔπεμψαν λέγοντες αὐτῷ. « Ήμεῖς θαυμάζομέν σε τῆς ἀρετῆς καὶ ταῦτα δῶρά σοι οἱ ἄρχοντες πέμπουσιν, εἰς αὔριον δὲ πέμψουσι πλείονα ».

Ἀγησίλαος δὲ μόνα τὰ ἀλφιτα ἐλάμβανε, τὰ δὲ λοιπὰ

ἐκέλευσε τοὺς κεκομικότας ἀπάγειν ὅπίσω. Ἐπειδὴ δ' οὗτοι ἔθαύμασαν ὅτι οὐ λαμβάνοι τὰ δῶρα, Ἀγησίλαος ἔλεξεν αὐτοῖς « Ἐὰν ἔθισω τοὺς στρατιώτας εἰς πολυτέλειαν, οὐδὲν τῶν εἰλώτων διοίσουσιν³. τούτοις γάρ προσήκει⁴ τὰ δῶρα καὶ οὐκ ἐλευθέροις ἀνδράσιν. Ἀπάγετε οὖν ταῦτα ὅπίσω καὶ λέξατε τοῖς ἄρχουσιν ὅτι ταῦτα οὔκ ἔστι χρήσιμα τοῖς στρατιώταις ».

Οἱ Θάσιοι ἀκούσαντες τῶν πρέσβεων καὶ ἔτι πλέον θαυμάσαντες τὸν ἄνδρα ἐκῆρυξαν θείαις τιμαῖς θεραπεύειν αὐτόν. Ἐπεμψαν δὲ περὶ τούτου πρέσβεις πρὸς Ἀγησίλαον. Οἱ δ' ἔλεγον « Ὡς Ἀγησίλαε, οἱ τῆς πόλεως ἄρχοντες πεπόμφασιν ἡμᾶς λέξοντάς σοι ὅτι ἡ πόλις ἡμῶν ὡς θεὸν θεραπεύει σε ». Ὁ δ' ἔλεγεν « Ἄγετε καὶ πράξατε πρῶτον ὅ,τι ἀν⁵ ὑμῖν λέξω. Ποιήσατε πρῶτον ὑμᾶς αὐτοὺς θεοὺς καὶ, εἰ τοῦτο πράξαιτε, λέξαιτε ἂν ὅτι καὶ τοὺς ἄλλους οἵοι τ' ἔστε θεοὺς ποιῆσαι ».

42. Αἰνείου¹ εὔσεβεια.

Οἱ ἡγεμόνες τῶν Ἑλλήνων μετὰ τὴν Ἰλίου ἀλωσιν ἔλεγον τοῖς στρατιώταις « Ἀνδρες στρατιώται, φειδώμεθα τῶν ἀλισκομένων² καὶ λογιζώμεθα, μὴ ἄδικα φαινώμεθα³ ἐργαζόμενοι· οὕτω γάρ ἀν τοὺς θεοὺς εὐμενεῖς ἔχοιμεν καὶ ἀσφαλεῖς ἀν οἰκαδε διαπορευοίμεθα ». Τοῖς δὲ Τρωσὶν ὀλοφυρομένοις ἔλεγον « Ὡς Τρῶες, νικηταὶ μέν ἐσμεν, ἐπιτρέπομεν δ' ὑμῖν φέρεσθαι ὅ,τι ἀν βούλησθε τῶν οἰκείων. Μὴ οὖν ὁδύρεσθε, ἀλλὰ κομίζεσθε⁴ ἐν τι τούτων καὶ φεύγετε ».

Πάντες μὲν τότε οἱ ἄλλοι ἐκομίζοντό τι τῶν οἰκείων. Αἰνείας δὲ μόνος τοὺς πατρώους θεοὺς λαβὼν ἔφερεν ἐπὶ τῶν ὥμων ὑπεριδῶν⁵ τῶν ἄλλων. Οἱ δ' « Ἑλληνες ἡδόμενοι ἐπὶ τῇ τοῦ ἀνδρὸς εὔσεβείᾳ ἐπέτρεψαν αὐτῷ φέρεσθαι καὶ δεύτερον κτῆμα. Ὁ δὲ τὸν γέροντα πατέρα ἀναλαβὼν τοῖς ὥμοις ἀπῆλθεν.

Οι δ' "Ελληνες ἐξεπλήττοντο οὐχ ἥκιστα⁶ ἐπὶ τούτῳ καὶ πάντα ἐπέτρεψαν λαμβάνειν. Οὕτω ἐν τιμῇ εἶχον τοὺς πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς γονέας εὐσεβεῖς γιγνομένους.

43. Λόγοι Ξενοφῶντος πρὸς "Ελληνας.

Οι "Εληνες μετὰ τὸν τῶν στρατηγῶν θάνατον χαλεπῶς ἔφερον, ὅτι φόντο ἐν κινδύνῳ ἔσεσθαι, καὶ ἄθυμοι διὰ τοῦτο ἦσαν. Ξενοφῶν δὲ τούτους ἀθροίζει καὶ εὐξάμενος τοῖς θεοῖς πρῶτον ἔλεγεν αὐτοῖς « "Ανδρες "Ελληνες, πρὸ δὲ γίγνοντο ἔτι ήμερῶν ἀντιταξάμενοι τοῖς πολεμίοις διεπράξασθε¹, ὥστε καὶ

τὸ ὄνομα τῶν Ἑλλήνων φόβον τοῖς Μῆδοις εἶναι. Καὶ τότε μὲν περὶ τῆς Κύρου ἀρχῆς ἡγωνίσασθε καὶ εἰς φυγὴν τοὺς πολεμίους ἐτρέψασθε, νῦν δὲ περὶ τῆς ἴδιας σωτηρίας ἀγωνιζόμεθα. 'Αφ' οὖν χρόνου ἐσπεισάμεθα² Τισσαφέρνει, ἐνομίσαμεν εἰρήνην ἡμῖν ἔσεσθαι. Βασιλεὺς μέντοι τὰς σπονδὰς λέλυκε καὶ φυλάττεται ἡμᾶς ὡς πολεμίους. Φυλαξώμεθα οὖν καὶ ἡμεῖς τοὺς βαρβάρους καὶ μηκέτι τούτοις σπεισώμεθα· οὕτω δὲ τὸ λοιπὸν³ πορευσόμεθα διὰ πολεμίας τῆς χώρας, ἀλλ' ἀσφαλεῖς ἐσόμεθα καὶ διαπραξόμεθα εἰς Ἑλλάδα ἐλθεῖν. Εἰ δὲ καθ' ἡμέραν πορευούμεθα πλεῖον, ἀπαλλαξάμεθα δὲν πολὺ τοῦ στρατεύματος. Εἰ δ' ἄχθεσθε⁴, δτι ἡγεμόνων ἡμῖν οὐκ ἔσται Τισσαφέρνης, σκέψασθε, εἰ συμφέρει ἡμῖν ἡγεμόνα ἔχειν τὸν ἐργασάμενον ἡμᾶς κακά. Παύσασθε οὖν πιστεύοντες τοῖς βαρβάροις καὶ ψηφίσασθε⁵ κατακαῦσαι τὰς ἀμάξας, ἵνα μὴ ἐμποδὼν⁶ ὑμῖν ὁσι. Κελεύω δὲ πρῶτον εὔξασθαι τοῖς Θεοῖς εὑμενεῖς ἡμῖν εἶναι. 'Επιτήδεια δέ, ὡς μανθάνω, ἐλπίζω ἡμᾶς εὑρήσεσθαι ἐν τῇ ἐγγὺς χώρᾳ».

'Ακούσαντες οἱ στρατιῶται καὶ ψηφισάμενοι ταῦτα ἀπῆλθον ἐπὶ τὰς σκηνάς.

44. Θάνατος Σωκράτους¹.

Πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἥλιου πολλοὶ τῶν μαθητῶν συνθροισμένοι ἦσαν ἐν τῷ πρὸ τῆς φυλακῆς χώρῳ.

Σωκράτης δ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς ἀνεπέπαυτο λαμπρῶς καὶ οὐδόλως ἐτετάρακτο. "Αμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ εἰσῆλθον διὰ τῆς πρὸς βορρᾶν τετραμένης πύλης πολλοί, μεταξὺ δὲ καὶ οἱ παιδεῖς κεκομισμένοι ἦσαν. Σωκράτης δὲ πρὸς τοὺς ἡθροισμένους ἔλεγεν · "Ανδρες φίλοι, ἀπαντα τὸν βίον πεπολίτευμα² σωφρόνως καὶ ἀξίως τῆς πόλεως. Διδάσκων τοὺς νέους καὶ προάγων αὐτοὺς ἐπ' ἀρετὴν οὐδεπώποτε πέπραγμαι μισθὸν³ αὐτοὺς

νομίζων οὕτω τὰ ὑπὸ τῶν θεῶν τεταγμένα μοι πράττειν
'Ησθανόμην δ' ὅτι οὐδενὶ τρόπῳ ἀποτετραμμένος ἂν εἴην
τούτου. Διὸ καὶ ὑμεῖς μηδέποτε παύσασθε πολιτευόμενοι
δικαίως· ἐὰν γάρ οὕτω πεπαιδευμένοι ἦτε, ὡφέλιμοι τῇ πολι-
τείᾳ ἔσεσθε». Ταῦτα αὐτοῖς εἶπεν.

Εὐθὺς δὲ μετὰ τοῦτο ἔλεξεν· «'Αλλ', δοκίτων, ἐνεγκέ-
τω τις τὸ φάρμακον, εἰ τέτριπται». Καὶ δὸνθρωπος ἐν κύλικι
τὸ φάρμακον τετριμμένον ἤγεγκε τῷ Σωκράτει. Καὶ οὗτος
μὲν ἐξέπιεν⁴ ἡρέμα τοῦτο, πολλοὶ δὲ τῶν παρόντων ἐγκεκα-
λυμμένοι τὸ πρόσωπον ταῖς χερσὶν ἀπέκλαιον. 'Ο δ' ἐπειδὴ
τὰ σκέλη ἥσθιάνετο βαρυνόμενα, ὕπτιος κατεκλίνετο. 'Ο δ' ἀν-
θρωπος διατρίψας συχνὸν⁵ χρόνον ἐξεκάλυψεν αὐτὸν — ἐνε-
καλύπτο γάρ· — Κρίτων δ' ίδων αὐτὸν νεκρὸν συνέκλεισε
τὸ στόμα καὶ τοὺς ὄφθαλμούς.

45. Ἡρακλῆς ἔφηβος.

'Ἡρακλῆς ἔφηβος γενόμενος ἐν ἀπορίᾳ ἦν, ποίαν ὁδὸν ἐπὶ⁶
τὸν βίον τράποιτο, τὴν δι' ἀρετῆς ἢ τὴν διὰ κακίας. 'Εγένετο
οὖν ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἐνταῦθα τῷ Διὶ ηὔχετο λέγων·
«Ζεῦ πάτερ, γενοῦ μοι βοηθός, ἵνα τὴν ἀρίστην τράπωμαι
καὶ ὡφέλιμος τοῖς ἀνθρώποις γένωμαι».

Αἴφνης ἐπιφαίνεται γυνὴ τὰ μάλιστα κεκαλλωπισμένη. Αὕτη προσγενομένη⁷ τῷ 'Ἡρακλεῖ' λέγει· «'Ἐπιθόμην, δοκίτη,
ῥάκλεις, ὅτι ἐν ἀπορίᾳ εἰ, ποίαν ὁδὸν ἐπὶ τὸν βίον τράπῃ. 'Εὰν
ἔλη⁸ ἐμὲ καὶ ἐπίσπη⁹ μοι, ἔξω σε τὴν ἡδίστην καὶ ῥάστην ὁδὸν·
πάντα δὲ τὰ γαθὰ ἔξεις ἀπονώτατα. Οὐδεὶς δὲ φόβος, μὴ γένη-
ται ποτε ἀπορία¹⁰ τούτων· παρέχω γάρ τοῖς συνοῦσιν ἐμοὶ τὴν
ἔξουσίαν εὑρίσκεσθαι τὰ ἀγαθὰ πανταχόθεν καὶ διὰ κλοπῆς».

'Ἐν τούτῳ ἐπιφαίνεται μακρόθεν δευτέρα γυνὴ. Αὕτη

ἀφικομένη πλησίον τῷ Ἡρακλεῖ λέγει « Ἐγώ, δὲ Ἡράκλεις
ἥκω πρός σε οὐκ ἀπειρος οὖσα τῶν γονέων καὶ γιγνώσκουσα
τὴν ἀγαθὴν φύσιν καὶ παιδείαν ἐκ παιδός. Ἐλπίζω δέ, εἰ
τράποιο τὴν πρὸς ἐμὲ ὁδόν, γενέσθαι ἀν σε ἀγαθὸν ἔργατην
τῶν σεμνῶν καὶ τῶν καλῶν. Ἐπιλαθοῦ τῶν ἡδέων ταύτης
λόγων καὶ ἑλοῦ ἐμέ, ἵνα ἀγαθὸς ἀνὴρ γένη ». Ἡρακλῆς δ'
ἥρετο, πῶς ταύτας ὄνομάζουσι. Πυθόμενος δ' ὅτι ἡ μὲν
πρώτη Κακία, ἡ δὲ δευτέρα Ἀρετὴ ὄνομάζονται, εἶλετο τὴν
Ἀρετὴν καὶ ἀνὴρ ἔνδοξος ἐγένετο.

46. Ἀρπαγὴ Περσεφόνης.

Περσεφόνη θυγάτηρ Δήμητρος ἦν. Παιδεύθεισα δὲ καὶ
ἀνατραφεῖσα ὑπ' αὐτῆς λαμπρῶς καλλίστη καὶ σωφρονεστά-
τη τῶν παρθένων ἐγένετο. Ταύτην Πλούτων¹ γυναῖκα ἥβου-
λήθη λαβεῖν.

Πορευθεὶς οὖν πρὸς τὸν Δία, τὸν ἀδελφόν, εἶπεν αὐτῷ·
« Ζεῦ, βούλομαι Περσεφόνην γυναῖκα ἀρπάσαι ». Ἐλεγε δ'
ὅτι τοῦ ἔργου τούτου οὐδέποτε ἀπαλλαγήσοιτο². Ζεὺς δὲ
πεισθεὶς ἐπιτρέπει τοῦτο τῷ Πλούτῳ.

Συλλεγεῖσαι οὖν ποτε αἱ παρθένοι εἰς τοὺς ἀγροὺς ἐπο-
ρεύθησαν ἀνθη συλλέξουσαι. Περσεφόνη δ' ἀπαλλαγεῖσα τῶν
ἄλλων συνήθροιζεν ἀνθη. Αἴφνης ἡ γῆ διασχισθεῖσα τὴν
Περσεφόνην κατέπιε πράγματι δ' ὅμως αὕτη ὑπὸ Πλούτωνος
ἀρπαγεῖσα εἰς "Ἄδου"³ ἤθη.

Αἱ ἄλλαι παρθένοι διασωθεῖσαι οἷκαδε ἐνόμισαν ταύ-
την εἰς βάραθρον κατακρημνισθῆναι. Δημήτηρ δὲ νυκτὸς καὶ
ἡμέρας περιάγουσα ἀνημμέναις λαμπάσι τὴν θυγατέρα οὐχ
ηὔρισκεν.

Ἐπεὶ δ' ἐμηνύθη αὐτῇ ὑπὸ ἔρμηνέων ὅτι Περσεφόνη ὑπὸ

Πλούτωνος ἀρπαγείη, προσῆλθε τῷ Διὶ ἡλαίουσα καὶ εἰπεν
αὐτῷ· « Ζεῦ πάτερ, πῶς ἂν ἡσθείην καὶ τερφθείην ἐν τῷ βίῳ,
εἰ τὸ λοιπὸν ἀναγκασθείην διάγειν ἄνευ τῆς θυγατρός; » Ζεὺς δὲ μεταπεμψάμενος Πλούτωνα λέγει αὐτῷ· « Ὡ Πλού-
των, ἡ Περσεφόνη τὸ ἥμισυ μὲν τοῦ ἔτους μενέτω παρὰ σοί,
τὸ δ' ἔτερον παρὰ τῇ μητρί. Πορεύθητι οὖν, Περσεφόνη,
πρὸς τὴν μητέρα ».

Οὕτω Ζεὺς νομίσας τόν τε Πλούτωνα ἡσθήσεσθαι καὶ
τὴν Δήμητρα ἀνακουφισθήσεσθαι τὰ κατὰ Περσεφόνην ἔταξεν.

47. Μειράκιον Ἐρετρικόν.

Μειράκιον¹ Ἐρετρικὸν διέτριψε παρὰ Ζήγρων² τῷ φιλο-
σόφῳ, ἔως εἰς ἄνδρας ἀφίκετο. « Στερον δ' οὗτος εἰς Ἐρέ-
τριαν ἤλθεν. Ο δὲ πατὴρ ἤρετο αὐτόν, εἰ μάθοι σοφόν τι ἐν
τῇ τοιαύτῃ διατριβῇ³ παρ' ἐκείνῳ τῷ φιλοσόφῳ. Ο δ' ἔφη
δεῖξεν τοῦτο. « Οτε γάρ ποτε ὁ πατὴρ ὡργίσθη αὐτῷ καὶ τέ-
λος ἔπαισεν⁴ αὐτόν, δε ἡσυχίαν ἄγων⁵ εἶπεν· « Ὡ πάτερ, τόδε
μεμάθηκα· τοιοῦτός σοι εἶναι, ὥστε σοι τηλικούτῳ⁶ ὅντι μη-
δέποτε ἀγανακτεῖν· εἰ γάρ τὰ αὐτὰ⁷ σοι καὶ ἐγὼ ἔπραττον,
κακὸς ἂν υἱὸς ἦν⁸ ». Ο δὲ πατὴρ ἐπὶ τῷ τοιούτῳ τοῦ παιδὸς
τρόπῳ ἤσθη καὶ εἶπεν· « Ἀληθῶς θαυμάζω ἐκεῖνον τὸν φι-
λόσοφον, ὅτι τοιαῦτα μαθήματα περὶ τοὺς γονέας ἐδιδάξατό
σε· ταῦτα γάρ ἔστι ὁ κάλλιστος κόσμος⁹ τῶν νέων.

48. Δερκυλίδας¹ καὶ Μειδίας².

Μειδίας φονεύσας τὴν μητέρα τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Μα-
νίαν κύριος τῆς Αἰολίδος ἐγένετο καὶ ἐν τῇ τῶν Γεργιθίων
ἀκροπόλει μετὰ τῆς ἑαυτοῦ φρουρᾶς διέμενεν. « Οτε οὖν Δερ-
κυλίδας τὴν Αἰολίδα καὶ Γέργιθα κατέλαβεν, ἐβούλετο κολά-

σαι³ Μειδίαν ἐπὶ τῷ τῆς Μανίας θανάτῳ. Πρὸς τοῦτο ἔταξε⁴ μὲν τοὺς ἔαυτοῦ στρατιώτας περὶ τὰ τείχη, αὐτὸς δὲ σὺν τῷ Μειδίᾳ εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ἔνθα τῇ Ἀθηνῷ ἔθυσε. Μειδίας δὲ προσιθόμενος κακὰ τοῖς ἔαυτοῦ λέγει τῷ Δερκυλίδᾳ: « Ἐγώ, δὲ Δερκυλίδα, ἀπέρχομαι οἴκαδε παρασκευάσων ξένιά σοι καὶ τοῖς σοῖς στρατιώταις ». Δερκυλίδας μέντοι λέγει: « Οὐ μὰ Δία· αἰσχρὸν γάρ ξενίζεσθαι⁵ ἐμὲ καὶ τοὺς ἔμους στρατιώτας ὑπὸ σοῦ καὶ τῶν ὑμετέρων· ἡμεῖς γάρ ἐθύσαμεν τῇ θεῷ· μένε παρ' ἡμῖν. "Εως δ' ἂν τὸ δεῖπνον ὑπὸ τῶν ὑμετέρων παρασκευάζηται, ἐγὼ καὶ σὺ τὰ δίκαια διασκεψόμεθα⁶ ». Ἐπεὶ δὲ ἐκαθέζοντο, λέγει Δερκυλίδας: « Οἱ ἡμέτεροι, δὲ Μειδία, καταλείπουσι τὴν σφετέραν οὐσίαν τοῖς ἔαυτῶν υἱοῖς· ὑμεῖς δὲ καὶ οἱ ὑμέτεροι τί πράττετε; Σὲ ὁ πατήρ ἄρχοντα τοῦ σοῦ οἴκου κατέλιπε καὶ τῶν σῶν οἰκιῶν καὶ νομῶν⁷; » « Μάλιστα », εἶπεν δὲ Μειδίας. Καταλέγοντας⁸ δὲ Μειδίου τὰ κτήματα ἀπέγραφον⁹ οἱ περὶ Δερκυλίδαν. Ἐπεὶ δὲ ἀπεγέγραπτο πάντα, λέγει δὲ Δερκυλίδας: « Μανία δὲ τίνος ἦν; » Οἱ δὲ παρόντες εἶπον « Φαρναβάζου ». « Οὐκοῦν », εἶπεν δὲ Δερκυλίδας, « καὶ τὰ ἐκείνης ἡμέτερα ἂν εἴη, ἐπεὶ νικηταί ἐσμεν ». Οὕτω Δερκυλίδας τὸν τῆς Μανίας θάνατον ἔχων αἰτίαν τὴν ἀρχὴν τὸν Μειδίαν ἀφείλετο καὶ κύριος τῆς Αἰολίδος ἐγένετο.

49. Λόγος Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου πρὸς τοὺς στρατιώτας.

Κῦρος δὲ πρεσβύτερος στρατεύων ἐπὶ Λυδίαν τοὺς στρατιώτας ὥδε ἐθάρρυνεν¹: « Ἀνδρες φίλοι, γιγνώσκετε δήπου² ὅτι ὑμᾶς καὶ ἀγαπῶ καὶ τιμῶ, ἐπεὶ καὶ ὑμεῖς τιμᾶτε καὶ ἀγαπᾶτέ με. Ἐκ παίδων ἡγάπων καὶ ἐτίμων ὑμᾶς· ἐώρων γάρ ὅτι ἐγκρατεῖς³ εἴητε εἰς τὸ πεινῆν καὶ διψῆν· οὐδεὶς γάρ ὑμῶν

ἔπινεν, εἰ μὴ διψώη, οὐδὲ ἡσθιεν, εἰ μὴ πεινώη. Πρὸς δὲ λογίζομαι ὅτι ἐτολμᾶτε πάντα κίνδυνον ὑπομένειν καὶ πάντα τρόπον ηύρισκεσθε, ὥστε ἐργάται ἀγαθῶν ἔργων γενέσθαι. 'Ομοίως δὲ καὶ νῦν ὁρῶ ὅτι τὰ πολεμικὰ ἀγαθοὶ ἀνδρες ἐστέ· τοὺς γάρ πόνους τοῦ ζῆν ὑπομένετε, ἐν δὲ τοῖς κινδύνοις οὐκ ἀποδειλιᾶτε, οὐδέποτε δ' ὁ ὑπνος νικᾶς ὑμᾶς. 'Εὰν οὖν καὶ νῦν μὴ ἀποδειλιῶμεν, βεβαίαν τὴν νίκην ἔξομεν. 'Ορμῶμεν οὖν προθύμως ἐπὶ τοὺς πολεμίους· οὕτω νικῶμεν ἀν αὐτούς. 'Εγὼ δ' ἀν ὑμᾶς ὁρῶ τολμῶντας, ἀγαθὸς ἡγεμὸν ἔσομαι καὶ ἀμείψω ὑμᾶς. Τολμᾶτε οὖν καὶ νικᾶτε τοὺς πολεμίους· οὕτω τιμῶτε ἀν τὴν πατρίδα».

Ταῦτ' εἰπὼν ἔθυσε τοῖς θεοῖς καὶ εὐθὺς ἐπὶ τὴν Λυδίαν ἦγε τὴν στρατιάν.

50. Τυρταῖος.

Λακεδαιμόνιοι ἡττώμενοι¹ ἐν τῷ πρὸς Μεσσηνίους πολέμῳ πολὺ ἡνιῶντο². Ἐπεὶ οὖν τὰ πάντα μηχανώμενοι οὐδὲν ἔνυσον, μετεπέμψαντο παρ' Ἀθηναίων βοήθειαν. Οἱ δὲ τὸν μέγα παρ' αὐτοῖς τιμώμενον καὶ ἀγαπώμενον ποιητὴν Τυρταῖον ἔπεμψαν.

'Ο δ' εἰς Λακεδαιμόνα ἐλθὼν ἐπειρᾶτο³ τοὺς στρατιώτας ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐπάγειν λέγων αὐτοῖς· « "Ἄνδρες στρατιώται, μὴ ἐν τῷ πολέμῳ ἀνιᾶσθε καὶ δειλιᾶτε· οὐδενὸς τῇ ἀρετῇ ἡττᾶσθε· αἰσχρὸν τὸ ἡττᾶσθαι καὶ πρὸ τῶν πολεμίων φεύγειν. Οὐκ ἀνιᾶσθε ἐπὶ τοῖς καταλελειμμένοις οἴκοι γέρουσι, γυναιξὶ καὶ παισί; κινδυνεύουσιν οὗτοι ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γενέσθαι⁴. Χρῆσθε παραδείγμασι τοῖς πατράσιν ὑμῶν. Οὗτοι τὸ πᾶν ἐν τῷ πολέμῳ ἐμηχανῶντο, ὥστε μηδέποτε ἡττᾶσθαι. 'Ορμῶμεθα οὖν καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τοὺς πολεμίους πιστεύοντες τῇ νίκῃ καὶ πειρώμεθα τούτους νικᾶν. Οὕτω μόνον ἀγαπώμεθα

άν καὶ τιμώμεθα ύπὸ τῶν πολιτῶν ». Τούτοις τοῖς λόγοις ἔπειθε τοὺς στρατιώτας προθύμως ἐπὶ τὸν πόλεμον ὁρᾶν.

51. Φάλαρις καὶ Στησίχορος.

Φάλαρις¹ Σικελιώτης σκοπῶν ἐπιχειρεῖν² τυραννίδι ἐθεράπευε τὸν δῆμον καὶ αὐτῷ παρήνει³ ἐπὶ τοὺς δυνατοὺς⁴ λέγων « Ἀνδρες πολῖται, οἵ μὲν δυνατοὶ τῶν πάντων κρατοῦσι καὶ συνεχῶς πλεονεκτοῦσι καὶ τὸν δῆμον ἀδικοῦσιν· ὑμεῖς δ' οὐδὲν σκοπεῖτε, ὅπως⁵ τὸν ἀδικιῶν ἀπαλλαγήσεσθε, καρτερεῖτε δὲ ταύτας ὡς δοῦλοι. Ἐὰν ύπουργῇτε αὐτοῖς καὶ διατελῆτε⁶ καρτεροῦντες τὰς τούτων ἀδικίας, κινδυνεύσετε δοῦλοι γενέσθαι ».

Διὰ ταῦτα τὸ πλῆθος ἐφίλει αὐτὸν καὶ αὐτῷ αἴτοῦντι φυλακὴν προθύμως παρεῖχε.

Στησίχορος δ' ὁ ποιητὴς ύποτοπῶν⁷ ἐπιχειρεῖν τὸν Φάλαριν τυραννίδι ἔλεξεν εἰς τὸ πλῆθος· « Ἰππος τις κατεῖχε μόνος λειμῶνα καὶ ἐνέμετο αὐτόν, ἔλαφος δέ τις διέφθειρε τὴν νομήν. Ο δ' ἵππος ποθῶν τὴν ἀδικοῦσαν κολάσαι προσέρχεται ἀνθρώπῳ κυνηγῷ καὶ τοῦτον ἥρωτα, πῶς ἀν κρατοίη τῆς ἐλάφου. Ο δ' ἔλεξεν· « Ἐὰν βούλῃ κρατεῖν τῆς ἐλάφου, χαλινὸν λαβὲ καὶ δέξαι ἐμὲ ἀναβάτην ». Καὶ ἐγένετο οὕτω. Καὶ ἡ μὲν ἔλαφος τοξευθεῖσα ἀπέθανεν, ὁ δ' ἵππος δοῦλος τοῦ ἀναβάτου ἐγεγόνει. Οὕτω καὶ ὑμεῖς, εἰ βοηθοῖτε, ὅπως ἀπαλλαγείητε τῶν δυνατῶν, κακῶς μὲν ἀν ποιοῖτε⁸ αὐτούς, κινδυνεύσοιτε δ' ἀν δμως ύπὸ χείρονι κυρίῳ γενέσθαι. Μὴ οὖν προσέχετε τῷ τῶν δυνατῶν κινδύνῳ, ἀλλὰ καρτερεῖτε τοῦτον, ἵνα μὴ εἰς μείζονα κίνδυνον περιπέσητε ». Ἀλλ' οὐδὲν ἔπειθε τοὺς Σικελιώτας. Καὶ μετ' οὐ πολὺ Φάλαρις τύραννος ἐγ Σικελίᾳ ἐγένετο.

52. Ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν περὶ γεωργίας.

‘Ο βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἤγεῖτο¹ τὴν γεωργίαν ἐν τοῖς καλλίστοις ἐπιμελήμασιν² εἶναι. Διὸ τοῖς ἐπιμελουμένοις αὐτῆς καὶ παρεχομένοις τὴν χώραν πυκνῶς συνοικουμένην παρεῖχε πάντα, ὡν ἐδέοντο³. Πρῶτον μέν, διότι οὗτοι μάλιστα ἀν εὔσεβεῖν τὰ πρὸς τοὺς θεούς· ἐκ γάρ τῶν γιγνομένων καρπῶν κοσμοῦνται καὶ βωμοὶ καὶ ἀγάλματα καὶ ναοί. Δεύτερον δέ, διότι ἡ γῆ γεωργούμενη ἀμείβει τοὺς γεωργοὺς ἀνδρίζουσα καὶ γυμνάζουσα αὐτούς. Τοὺς δὲ μὴ προθυμουμένους τῶν γεωργῶν ἐτιμωρεῖτο⁴ καὶ τὴν χώραν αὐτούς ἀφηρεῖτο⁵, ἵνα τοῖς ἔργαζομένοις διανέμοι ταύτην καὶ οὕτω μὴ στεροῖτο ἡ πατρὶς καρπῶν. “Ἐλεγε δ’ αὐτοῖς· «Ἐὰν ἡ χώρα μὴ γεωργῆται, οὐ μόνον αὕτη, ἀλλὰ καὶ ἡ πατρὶς ἀδικεῖται· ἡ γὰρ ἀργία τὸ ἀπόλεμον παρασκευάζει. “Οταν δὲ στερώμεθα καρπῶν καὶ ἀπόλεμοι ὅμεν, τότε κακῶς μὲν πάσχει ἡ χώρα, κινδυνεύομεν δὲ πάντες ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γενέσθαι· εἰ γὰρ οἱ πολέμιοι δρῶν ἡμᾶς ἀπολέμουσ, οὐκ ἀν εὐλαβοῦντο⁶ τὸν κίνδυνον καὶ προθυμοῦντο ἀν καταστρέψασθαι⁷ ἡμᾶς. ‘Επιμελεῖσθε οὖν τῆς γεωργίας, ἵνα καὶ ὑμεῖς εὖ πράττητε καὶ τῇ πατρίδι ὑπουργῆτε ».»

53. Ἀγησίλαος ἐν Ἀσίᾳ.

‘Αγησίλαος ἡξίου παρὰ τῶν στρατιωτῶν μὴ δηοῦν¹ μηδὲ ἔρημοιν τὴν Ἀσίαν· ἐγίγνωσκε γὰρ δτι, ἐὰν ταύτην δηδιστὶ καὶ ἔρημῶσιν, οὐχ ἔξουσι τὰ ἐπιτήδεια. Παρήνει δὲ πᾶσι βοηθεῖν τοῖς ἀροῦσι² τὴν χώραν, ἵνα οὕτω τὴν πρὸς τὴν γεωργίαν ἀγάπην δηλῶσιν. Εἰ δέ τινας ὁράη ἀδίκους πρὸς τοὺς γεωργοῦντας, τούτους ἴσχυρῶς ἔξημίου³. «Δεῖ »⁴, ἔλεγε τοῖς στρατιώταις, « μὴ δουλοῦν, ἀλλ’ ἔργῳ ἐλευθεροῦν τοὺς “Ἐλ-

ληνας· ούτω γάρ ἀν βεβαιοῦμεν τὴν πρὸς ἡμᾶς πίστιν τῶν 'Ελλήνων'.

'Επεμελεῖτο, δέ, ὅπως καὶ τὰ καταλελειμμένα παιδία συσκηνοῦεν, τοὺς δὲ γέροντας αἰχμαλώτους τιμῆς ἡξίου, ὥστε οἱ μανθάνοντες τοῦτο εύμενεῖς αὐτῷ ἤσαν. Οὕτω κατώρθου ἄρχειν ἐν Ἀσίᾳ δι' ἀγάπης μᾶλλον ἢ διὰ φόβου.

54. Λόγοι Ξενοφῶντος.

Τοῖς "Ελλησι Ξενοφῶν ἀνακοινοῦται¹ τάδε. «'Ανδρες, ὅτε οἱ ἡμέτεροι στρατηγοὶ ἔζων, οἱ βάρβαροι ἐθυμοῦντο² μὲν ἡμῖν, ὅτι ἐκαρπούμεθα τὴν ἐκείνων χώραν, οὐδεὶς δ' ἐτόλμα ἔναντιοῦσθαι ἡμῖν· ἡξίουν γάρ ἡμεροῦν ἡμᾶς, ἵνα ἡ χώρα αὐτῶν μὴ δηροῦτο. Παντὶ δὲ τρόπῳ ἐδήλουν τοῦτο. 'Επεὶ δ' οἱ στρατηγοὶ ἀπέθανον δόλῳ, ἀξιοῦσι ταπεινοῦν καὶ χειροῦσθαι³ ἡμᾶς. Διὸ κυσὶν δύοιούμενοι ἐπακολουθοῦσιν ἡμῖν δηλοῦντες ὅτι καιρὸν ἀναμένουσιν, ἵνα ἡμῖν ἐπιπέσωσιν. 'Ημεῖς δ' αἰσθανόμενοι ταῦτα ἀντιφυλαττόμεθα καὶ ἀγομεν διὰ πολεμίας καρπούμενοι τῶν ἐκ τῆς χώρας. 'Ινα δὲ ἀσφαλέστατα πορευώμεθα, ἐλευθερώμεθα τῶν σκευοφόρων πρῶτον καὶ πλαίσιον⁴ τῶν ὀπλιτῶν ποιώμεθα· εἴτα δέ, εἰ γεφυροῦμεν τὸν πρὸ ἡμῶν ποταμὸν φοίνιξιν, περαιούμεθα ἀν ῥαδίως εἰς τὴν ἔναντι χώραν, ἢ ἐπιτηδείων πληροῦται. 'Ενταῦθα, ἐὰν χειρώμεθα τοὺς οἰκοῦντας καὶ δηῶμεν τοὺς ἀγρούς, ἔξομεν ἵκανὰ τὰ ἐπιτήδεια. Κληρῶμεν⁵ οὖν τοὺς νῦν στρατηγοὺς καὶ τούτοις ἐπώμεθα. 'Τούτοις δ' οἱ στρατιῶται ἔργῳ βεβαιοῦτε καὶ δηλοῦτε τὴν πρὸς αὐτοὺς εὐπείθειαν. 'Εὰν δέ τις ἀπειθῇ, ζημιούσθω αὐστηρῶς».

Ταῦτα εἶπεν. Οἱ δὲ στρατιῶται ἐπεκύρουν τοὺς λόγους, καὶ ἐποίουν οὕτω.

Πλάτων¹ δι σοφὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀπαντήσας ἀνθρώποις ἀγνῶσι² συνεσκήνωσε μετ' αὐτῶν ἀγνῶς καὶ αὐτὸς ὁν αὐτοῖς. Ἐρωτηθεὶς δὲ περὶ τοῦ δόνοματος τοῦτο μόνον ἐδήλωσεν ὅτι Πλάτων καλεῖται.

"Απαντα δὲ τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ χρόνον οὗτος ἐχειρώσατο αὐτοὺς τῇ συνουσίᾳ³, ὡστε φίλους τούτους ἐκτήσατο καὶ μέγα ὑπ' αὐτῶν ἡγαπήθη.

'Επεὶ δ' ἔμελλον οίκαδε ἀναχωρήσειν, εἶπον αὐτῷ· « Σύ, ὦ Πλάτων, εὐεργέτηκας ἡμᾶς τῇ σῇ συνουσίᾳ· διὰ ταῦτα χάριν σοι ἔχομεν. Ήμεῖς δὲ ως εὐεργετημένοι μάλιστα τετιμήκαμέν σε καὶ ἡγαπήκαμεν. Εὖν εἰς τὴν ἡμετέραν πατρίδα ἔλθης, ἔργῳ δηλώσομεν τὴν πρός σε ἀγάπην ». ·

Πλάτων δ' εἶπεν· « Καὶ ἐγὼ δόμοίως ὑμᾶς ἡγάπησα· πολλῆς γάρ τιμῆς ἡξιώθην ὑφ' ὑμῶν. Διό, ἐὰν Ἀθήναζε ἔλθῃτε, περὶ πολλοῦ ὑμᾶς ποιήσομαι⁴ καὶ ἐν παντὶ ὑμῶν βοηθήσω ».

Μετ' οὐ πολὺ οὕτοι εἰς Ἀθήνας ἥλθον καὶ δι Πλάτων μάλα φιλοφρόνως αὐτοὺς ὑπεδέξατο. Οἱ δ' εἶπον· « Σὺ μὲν περὶ πλείστου ἡμᾶς ἐποιήσω· καὶ γάρ ἐν Ὀλυμπίᾳ ὑπὸ σοῦ εὐεργετήθημεν καὶ ἐνταῦθα ἐν πολλοῖς ἐβοήθησας. Νῦν δ' ἡγησαι⁵ ὑμῖν εἰς Ἀκαδήμειαν⁶ τοῦ δόμονύμου, ἵνα καὶ αὐτοῦ ἀπολαύσωμεν ». Ο δὲ μειδιῶν εἶπεν· « Ἔγώ εἰμι ἐκεῖνος ».

Οἱ δ' ἀκούσαντες ἐξεπλάγησαν μὲν καὶ ἐλυπήθησαν, ὅτι τοιοῦτον ἄνδρα ἡγνόησαν, ἐξήλωσαν δὲ τοῦ ἀνδρὸς τὴν ἀπλότητα· τῷ γὰρ τρόπῳ καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ ἐν Ἀθήναις ἐδεδηλώκει αὐτοῖς ὅτι καὶ ἄνευ τῶν λόγων οὗτος τ' ἐστὶ χειροῦσθαι τοὺς συνόντας.

56. "Ελαφος και άλιεύς.

"Ελαφος ὑπὸ κυνηγῶν ἐδιώκετο. Φεύγουσα οὖν ἔθει¹ σπουδῇ διὰ τοῦ πεδίου και τῇ τῶν ποδῶν ταχυτῆτι εἰς τὸ ἄκρον αὐτοῦ ἀφίκετο, ἕνθα ποταμὸς ἔρρει. 'Ἐν αὐτῷ δ' ἐπὶ νεῶς ἄνθρωπος ἔπλει, ὃς ταῖς χερσὶν ἔνευε πρὸς αὐτὴν. 'Ως τοῦτον ἡ ἔλαφος ἐθεάσατο, ἐδεῖτο αὐτοῦ κατακρύψαι αὐτὴν παντὶ τρόπῳ. 'Ο δὲ τοῖς λόγοις πείθει αὐτὴν εἰσελθεῖν εἰς σπήλαιον, ἔως ὅν ἴδωσι, τί οἱ κυνηγοὶ δράσουσιν.

Οι μὲν μάτην πειραθέντες² ἐν τῷ πεδίῳ θηρᾶσαι τὴν ἔλαφον και τῷ πόνῳ ταλαιπωρηθέντες παρεγένοντο εἰς τὸν ποταμὸν και τὸν ἄνθρωπον ἤρωτησαν, εἰ ἔλαφον τεθέαται παρελθοῦσαν ἐκεῖθεν.

'Ο δὲ αἰδεσθεὶς³ τὴν προτέραν πρὸς τὴν ἔλαφον ὁμολογίαν τῇ μὲν φωνῇ ἥρνεῖτο αὐτὴν θεάσασθαι, τῇ δὲ χειρὶ ἔνευεν, ὅπου ἐκέρυπτο. Οἱ δὲ κυνηγοὶ πιστεύσαντες τοῖς λόγοις τούτου και μάτην πειραθέντες ἀνευρεῖν εἴασαν⁴ τὸ θήραμα και ἀπῆλθον.

'Ο δὲ παρεκάλεσε τότε τὴν ἔλαφον γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ ἐξελθεῖν ἐκ τοῦ σπηλαίου· οὐδεὶς γάρ κίνδυνος ἦν αὐτῇ.

'Η ἔλαφος ἐξελθοῦσα ἀπροσφωνητὶ ἀπηλλάττετο. 'Ο δ' ἥτιάσατο τότε αὐτὴν λέγων· «Ὦ ἔλαφος, ἐγὼ μὲν ἡρκεσάς σοι, ὥστε σωθῆναι, σὺ δὲ νῦν φεύγεις οὐδὲ φωνῆς ἀξιοῦσά με; » 'Η δ' ὑπολαβοῦσα⁵ — εἶδε γάρ, ὃ τῇ χειρὶ ἔνευε τοῖς κυνηγοῖς και ἤκροάσατο, ὃ ἔλεγεν αὐτοῖς — εἶπεν· «Ὦ φίλε, ἀλλ' ἐγὼ ηὔχαριστησα ἄν⁶ σοι και ἐπήνεσα τὴν προθυμίαν, εἰ μὴ μόνον τῷ λόγῳ ἀλλὰ και ἔργῳ ἐβοήθησάς μοι ».

57. Πολιτεία Πεισιστράτου.

Πεισίστρατος¹, δέ τε ἐγκρατής² τῆς ἀρχῆς ἐγένετο, μετεπέμψατο εἰς Ἀθήνας τοὺς ἀγρότας καὶ ἐν ἀγορᾷ τάδε πρὸς τούτους ἔλεξεν· « "Ἄνδρες πολῖται, καθ' ἡμέραν εἰς τὴν ἐκκλησίαν³ ἐρχόμενοι ἀλλήλοις μάχεσθε καὶ οὐδὲν ὑμᾶς αὐτοὺς ὀφελεῖτε. Διαλύσαντες τὰς πρὸς ἀλλήλους ἔχθρας διαλλάξασθε⁴ ἀλλήλοις καὶ παύσασθε ἐρχόμενοι εἰς Ἀθήνας. "Ἐκαστος παρεχέτω ἑαυτὸν ἐν τοῖς ἀγροῖς δίκαιον τοῖς ἄλλοις. Μηδέποτε δ' ἄεργοι μένετε· οἱ γάρ ἄεργοι ἔχθροι ἑαυτοῖς εἰσὶ καὶ δούλους τῶν παθῶν ἑαυτούς ποιοῦσιν. "Ἐγὼ δὲ φίλων ὑμᾶς ὡς ἐμαυτὸν ἐπιμελήσομαι ὑμῶν βέλτιον ἢ ὑμεῖς ὑμῶν αὐτῶν. Κηδόμενος γάρ ὑμῶν κήδομαι ἐμαυτοῦ. Οὕτω δὲ φίλον ὑμῖν καὶ τῇ πατρίδι ποιήσω ἐμαυτόν, ὥστε οὐδὲν ὑμᾶς ἐπιλείψει· εἰ δ' ἀπορήσετε⁵ σπερμάτων, εὐθὺς ταῦτα ἔξετε παρ' ἐμοῦ ». Οἱ ἀγρόται ἀκούσαντες ταῦτα ἥσθησαν καὶ εἶπον· « "Ἐπειδὴ καὶ ἡμεῖς κηδόμεθα ἡμῶν αὐτῶν, πεισόμεθά σοι. "Ἐὰν σὺ φιλῆς ἡμᾶς καὶ δίκαιον σαυτὸν παρέχης, χάριν σοι ἔξομεν⁶. Οὕτω πράττων σαυτῷ ὑπουργεῖς εὐχόμεθα δὲ τῷ θεῷ συμπρᾶξαί⁷ σοι ».

Ἐκ τούτου οἱ μὲν ἀγρόται ἐν τοῖς ἀγροῖς διέτριβον⁸, Πεισίστρατος δὲ διώκησε τὰς Ἀθήνας σωφρόνως καὶ συμφερόντως⁹ ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς πολίταις.

58. Σωκράτης πρὸς Λαμπροκλέα.

Σωκράτης αἰσθόμενός ποτε Λαμπροκλέα¹ χαλεπαίνοντα² πρὸς τοὺς γονέας εἶπεν αὐτῷ· « Γιγνώσκεις ἄρα γε, ὃ παῖ, ὅτι τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι ἀχάριστοι καλοῦνται; τί δὲ ποιοῦντες οὗτοι τὸ ὄνομα τοῦτο ἔχουσιν; » « "Οτι πολλὰ ἄλλα εὖ

παθόντες³ », ἔφη, « οὐδεμίαν χάριν ἔχουσι⁴ τοῖς εὐεργετήσασιν ». « Ἀλλὰ σκεψόμεθα », ἔφη Σωκράτης, « τίνας ἄλλους ἀνύπὸ τίνων εὑροιμεν εὐηργετημένους ἢ παῖδας ὑπὸ γονέων ; ποῖα δὲ καὶ πόσα ἐστὶ τὰ ὑπὸ αὐτῶν τοῖς υἱοῖς παρεχόμενα ἀγαθά ; πηλίκους⁵ δὲ πόνους πονοῦσι χάριν αὐτῶν ; ὑπὸ ποίας δέ τινος ἀνάγκης ταῦτα πάντα πράττουσι ; πότερον⁶, ὡς εὖ παθόντες ποτὲ ὑπὸ τῶν υἱῶν ἢ ως μέλλοντες χάριν παρ' αὐτῶν ἀπολήψεσθαι ; τίσιν οὖν ἄλλοις ἢ τοῖς υἱοῖς προσήκει σέβεσθαι τοὺς γονέας ; Ἐγὼ μέν, ὃ παῖ, λογίζομαι ὅτι ἀμφότεροι μὲν οἱ γονεῖς πονοῦσι δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, ἐκάτερος⁷ δέ, ἐὰν ἄττα ἐλλείπῃ τοὺς υἱούς, ἐπιμελεῖται, ὅπως ως⁸ πλεῖστα ἀγαθὰ αὐτοῖς παρασκευάσει· καὶ δὲ μὲν πατὴρ τῶν ἔξω τοῦ οἴκου ἐπιμελεῖται, ἡ δὲ μήτηρ τὰ ἐν τῷ οἴκῳ διοικεῖ· οὐδέτερος δὲ χαλεπαίνει ἐπὶ τοῖς τοιούτοις πόνοις· ἢ οὐκ ἀληθῆ ταῦτα ἐστι ; Λαμπροκλῆς δ' ἔφη· « Καὶ ταῦτα καὶ ἄλλα πολλαπλασίονα ποιοῦσιν οἱ γονεῖς· οὐδενὸς δ' ἀπέχουσιν, ἵνα ἔκαστος τῶν υἱῶν πλεῖστα τὰ ἀγαθὰ ἔχῃ· γιγνώσκω δ' ἔτι ὅτι οἱ γονεῖς καὶ τὴν ζωὴν θύουσιν ὑπὲρ τῶν τέκνων ». Καὶ δὲ Σωκράτης ἔφη· « Ἐὰν οὖν, ὃ παῖ, σωφρονῆς, μηδὲν παύου τιμῶν τοὺς γονέας, ἵνα μὴ ἀχάριστος γένηται. Εἰ γάρ ὑπολάβοιέν⁹ σε ἀχάριστον περὶ τοὺς γονέας εἶναι, οὐδεὶς ἀν νομίσειέ σε ἀγαθὸν πολίτην ἔσεσθαι ».

59. Φαλίνος¹ καὶ Κλέαρχος².

³ Ην περὶ πλήθουσαν³ ἀγορὰν καὶ ἔρχονται παρὰ βασιλέως πρέσβεις, ὃν εἰς Φαλίνος "Ελλην, δις ἐτύγχανε⁴ παρὰ Τισσαφέροντος τιμώμενος. Οὗτος παρεκελεύετο⁵ τοῖς "Ελλησι παραδοῦναι⁶ τὰ ὅπλα βασιλεῖ. Πρὸς τοῦτον Κλέαρχος ἀποκρίνεται· « ⁷Ω Φαλίνε, ἐγὼ ἀσμενοῖς⁷ ἐώρακά σε· σύ τε γάρ "Ελλην εἶ καὶ ἡμεῖς τοσοῦτοι, οὓς σὺ ὁρᾷς. Συμβούλευσον

οὗν ὑμῖν ὅ, τι σοι δοκεῖ ἄριστον εἶναι καὶ ὁ τιμήν σοι οἴσει
 ἐν τῷ μέλλοντι· γιγνώσκεις γὰρ ὅτι ἀνάγκη λέγεσθαι, ἢ ἀν
 ἥμιν συμβουλεύσῃς. 'Ημεῖς, ως γιγνώσκεις, τὸν ἀγῶνα τοῦ-
 τον οὐκ ἀνειλόμεθα⁸ διὰ φιλονεικίαν, ἀλλὰ διότι ἐβουλόμεθα⁹
 χαρίζεσθαι¹⁰ Κύρω, ἀνθ' ὧν ὑπ' αὐτοῦ εῦ ἐπάθομεν. Νῦν
 δ' ἐπεὶ Κῦρος τέθνηκεν, ἐν τοιούτοις πράγμασίν¹¹ ἔσμεν, ἐν
 οἷοις οὐδεπώποτε¹² γέγονε τῶν 'Ελλήνων τις· ἡναγκάσμεθα
 γὰρ ἀγωνίζεσθαι τῆλικοῦτον¹³ ἀγῶνα, ἥλικος οὐδεπώποτε γέ-
 γονε τοῖς "Ελλήσιν, ἐξ οὗ μεμνήμεθα¹⁴. Κινδυνεύομεν δὲ πα-
 θεῖν, οἷα¹⁵ οὐδέποτε μέχρι σήμερον ἐπάθομεν. Χάριν οὕντις
 εἴσομεν, διτινι συμβουλεύσει ἥμιν τὰ ἄριστα ». Φαλῆνος δ' ἀκού-
 σας εἶπεν· « 'Εμοὶ μὲν δοκεῖ ποιεῖν ὑμᾶς, ἢ συμφέρει. Εἰ μὲν
 γάρ ἐστι¹⁶ σωθῆναι ὑμᾶς ἐνὶ ὅτινι δήποτε τρόπῳ, πειρᾶσθε
 σώζεσθαι, εἰ δὲ μή, φίλοι τῷ βασιλεῖ γίγνεσθε. 'Ηγουμαὶ¹⁷
 μέντοι ἄκοντος βασιλέως οὐχ οἶόν τ' εἶναι¹⁸ ὑμᾶς σωθῆναι ».
 Κλέαρχος δ' ἀποκρίνεται· « 'Οπότερον¹⁹ μὲν ποιήσομεν, βου-
 λευσόμεθα· νῦν δ' ἀπάγγελε τῷ βασιλεῖ ὅτι οὐδὲν αὔτῷ ἐπι-
 βουλευόμεθα ». "Ο, τι δὲ ποιήσοι, οὐκ ἐδήλωσε.

60. Ἡ Ἀττικὴ.

'Η γῆ τῆς Ἀττικῆς πάντοθεν¹ μὲν ὑπὸ θαλάττης περι-
 βάλλεται, ἀπὸ βορρᾶ δὲ μετὰ τῆς Βοιωτίας συνέχεται². 'Αει
 μὲν τῆς Ἀττικῆς γῆς τὸ κλῖμα εὐκραές ἐστι, μάλιστα δ' ὅπό-
 τε βορρᾶς πνεῖ. Πολλοὶ τῶν κατοίκων τῆς Ἀττικῆς γεωργοί³
 εἰσι καὶ τὴν γῆν γεωργοῦσιν. Οίκοισι δ' ἐν κώμαις καλαῖς καὶ
 ἄφθονα τὰ ἐπιτήδεια ἔχονταις, χρῶνται δὲ κόσμῳ τῶν οἰ-
 κιῶν ταῖς ἀλωπεκαῖς⁴. "Εχει δ' ἡ Ἀττικὴ καὶ δένδρα ἄφθο-
 να, μάλιστα δ' ἐλαίας, ἀμυγδαλᾶς καὶ συκᾶς, αἱ ἀφθόνους
 καρποὺς παρέχουσι. Καὶ πάλαι δ' ἡ γῆ τῆς Ἀττικῆς πλείστας
 προσόδους παρεῖχε· σπειρομένη γὰρ ἔφερε καρπούς, ὅρυσσο-

μένη⁵ δὲ λίθον. Ήδοκίμουν δ' ἐν τῇ γῇ καὶ ἔλαῖαι καὶ ἀμυγδαλαῖ καὶ συκαῖ. Ἐκ δὲ τοῦ λίθου κάλλιστοι μὲν ναοί, κάλλιστοι δὲ βωμοί, εὐπρεπέστατα δ' ἀγάλματα τοῖς θεοῖς ἐγίγνοντο. Ἱερὸν δὲ μέγιστον τῇ Ἀθηνᾶς ἕδρυτο⁶, ὁ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ὁ καλούμενος Παρθενών.

Ομοίως δ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ λίθου καὶ τοῦ Ἐρμοῦ εἰκόνες⁷ ἐγίγνοντο, Ἐρμαῖ καλούμεναι· τὸν γὰρ Ἐρμῆν πολὺ ἐτίμων οἱ Ἀθηναῖοι. Ἐδρυον δὲ τοὺς Ἐρμᾶς πολλαχοῦ τῆς Ἀττικῆς γῆς καὶ ποικίλας συμβουλάς ἐν αὐτοῖς ἀνέγραφον. Καὶ στοὰ δὲ τοῦ Ἐρμοῦ ἐν Ἀθήναις ἦν.

61. Αλέξανδρος πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους οἰκείους τοῦ Δαρείου.

"Οτε Ἀλέξανδρος¹ τὴν Δαρείου σκηνὴν εἶλε², πάμπολλα λάφυρα ἔλαβεν· ἥσαν γὰρ ἐν αὐτῇ θώρακες³, οἱ μὲν λινοῖ, οἱ δὲ σιδηροῖ, πολλῷ χαλκῷ κόσμῳ κεκοσμημένοι, καὶ κράνη⁴ χαλκᾶ καὶ χιτῶνες⁵ φοινικοῖ. Πολλοῖς δὲ ἔιφεσι χαλκοῖς ἐπέτυχεν⁶, ἀ κρυσοῖς καὶ ἀργυροῖς ἥλοις⁷ ἐκεκόσμητο. "Ετι δὲ κνημῖδες λιναῖ καὶ χαλκαῖ εύρεθησαν, καλὰ δὲ τόξα καὶ βέλη ἐνῆσαν, ἀ ἔξ ὀστῶν ἐπεποίητο. "Ην δ' ἡ σκηνὴ πλήρης καὶ σκευῶν χαλκῶν ἡ κεραμῶν⁸, ἐν οἷς νομίσματα χρυσᾶ ἀργυρᾶ καὶ χαλκᾶ ὁ βασιλεὺς ἐφύλαττεν. "Ἐν δὲ τοῖς χρυσοῖς κανοῖς⁹ πολλὰ φέλια¹⁰ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἐνῆσαν, οἵς πᾶσιν

έχρωντο αἱ τῶν Ηερσῶν γυναῖκες. Ἐλήφθησαν δὲ καὶ αἱ Δαρείου γυναῖκες σύν τε τοῖς χρυσοῖς καὶ ἀργυροῖς κόσμοις, οὓς ἔφερον. Πρὸς ταύτας Ἀλέξανδρος λέγει· « Ἡσυχεῖτε καὶ μηδὲν φοβεῖσθε· ἐγώ τε γάρ αὐτὸς καὶ ἄπαντες οἱ Μακεδόνες εῦνοι¹¹ ὑμῖν ἔσονται· λέξατε οὖν ἐμοί, τί βούλεσθε καὶ τί ἐν νῷ ἔχετε ». Αἱ δὲ ἀπεκρίναντο· « Χάριν σοι ἔχομεν, ὅτι ἐνετύχομεν πᾶσιν ὑμῖν εὔγοις· ἐν γάρ ταῖς ἀτυχίαις οὐδὲν κρείττον φίλου εὔνου. Δεόμεθα δὲ ὑμῶν γενέσθαι εὔνους καὶ τοῖς αἰγμαλότοις ». Ἐκ τούτου Ἀλέξανδρος προσέταττε τοῖς στρατιώταις προσέχειν τὸν νοῦν, ἵνα μή τι κακὸν τοῖς αἰγμαλότοις γένηται.

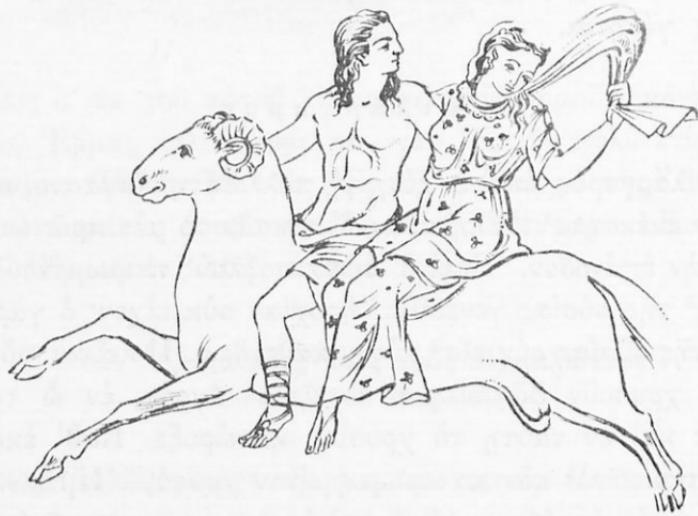
62. Φιλάργυρος.

Φιλάργυρος, ἐπεὶ ἐν ξένῃ γῇ πολλὰ ἔτη εἴργαστο, οὓσιαν πολλὴν ἐκέντητο¹. Ἐληλυθός δὲ οἰκαδε τὸ μὲν πρῶτον ἐώρατζε τὴν ἐπάνοδον. Ἐπεὶ δὲ ἐώρα πολλοὺς πειρωμένους κοινωνούς³ τῆς οὓσιας γενέσθαι, ἡσυχίαν οὐκ εἶχεν· ὁ γάρ κίνδυνος τῆς οὓσιας οὐκ εἴ³ αὐτὸν καθεύδειν. Ποιεῖται οὖν τὴν οὓσιαν χρυσοῦν βᾶλον καὶ ὠνεῖται⁴ ἀγρόν, ἐν ὃ τάφρον ἀνέψει καὶ ἐν ταύτῃ τὸ χρυσίον κατόρυξε. Καθ' ἐκάστην δὲ ἐπεσκοπεῖτο⁵ τὸν κατορωρυγμένον χρυσόν. Ἡμέραν τινὰ δὲ ὅμιλος ἐπέσπετό⁶ τις αὐτῷ καὶ ὑποπτεύσας τὸν φιλάργυρον χρυσίον κατορωρυχέναι ήλθε νυκτὸς καὶ ἀφείλετο τοῦτο. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἐλθὼν ὁ φιλάργυρος καὶ ἴδων τὴν τάφρον ἀνεῳγμένην καὶ ἀπολωλότα⁷ τὸν χρυσὸν ὀδύρετο, ὅτι ἐξελήσετο⁸ ἀνόητος ὁν. Ἰδὼν δέ τις αὐτὸν καὶ πυθόμενος τὴν αἰτίαν λέγει αὐτῷ. « Μὴ ἀθύμει⁹ ὁ χρυσός, διὸ ἐκ τῆς ξένης ἐνηγόχεις καὶ ἐν τῇ τάφρῳ κατωρωρύχεις, οὐδενὸς ἀξιός ἐστι· τὸ γάρ κατορωρυγμένον χρυσίον ἀπολωλός σοι ἦν· οὐδὲν τοίνυν ἀπολώλεκας. Λίθον λαβὼν κατόρυξον καὶ ἀντὶ τοῦ χρυσίου ἔξεις ».

63. Φριξός καὶ Ἔλλη.

Αθάμας δυναστεύων Βοιωτίας ἐκ Νεφέλης τεκνοῦ παῖδα μὲν Φριξὸν, θυγατέρα δ' Ἔλλην. Διέφερον δὲ κάλλει τε καὶ ψυχῇ πάντων τῶν ἐν Βοιωτίᾳ παίδων.

Ἐπεὶ δὲ Νεφέλη ἐτελεύτησεν, Αθάμας λαμβάνει γυναικαὶ Ἰνώ. Ἡ δὲ τοῖς παισὶν ἐπιβουλεύουσα παραγγέλλει ταῖς γυναιξὶ τὸν πυρὸν¹ φρύγειν²: αἱ δὲ τὸ παραγγελλόμενον κρύφα τῶν ἀνδρῶν πράττουσιν. Ἐπεὶ οὖν ὁ σῆτος πεφρυγμένος

ἐσπείρετο, ἡ γῆ καρποὺς ἐτησίους οὐκ ἔφερε. Πᾶσα ἡ χώρα διὰ τοῦτο ὑπὸ λιμοῦ ἐκινδύνευε φθείρεσθαι.

Αθάμας δ' οἰκτίρων τοὺς κατοίκους ἐπεμπεν εἰς Δελφοὺς καὶ ἀπαλλαγὴν τῆς ἀφορίας ἐπυνθάνετο. Ἰνὸς δὲ τοῖς πεμφθεῖσιν ἐντέλλεται σημαίνειν τῷ Ἀθάμαντι, ώς κεχρησμένον εἴη³ παύσεσθαι τὴν ἀκαρπίαν, ἐὰν Φριξὸς σφαγῇ. Ακούων τοῦτο Ἀθάμας καὶ οὐ κρίνων δίκαιον ἐπεμπεν ἐκ δευτέρου ταῦτα μαντεῖον τοὺς πρέσβεις· ἐνόμιζε γάρ τὸν θεὸν σφάλλε-

σθαι⁴. Καὶ τούτους δ' ὅμως Ἰνώ ἔπειθεν ἀγγέλλειν ὡς θεὸς
τὰ αὐτὰ ἐντέλλοιτο.

Ἐν δὲ ἔμελλε Φρίξον θύσειν, Νεφέλη ἡ μήτηρ ἀρπά-
ζει τοῦτον μετὰ τῆς ἀδελφῆς καὶ προσφέρει αὐτοῖς χρυσό-
μαλλον κριόν, ἐφ' οὗ φερόμενοι δι' οὐρανοῦ ὑπερβαίνουσι θά-
λατταν. Ὡς δὲ ἐγένοντο κατὰ τὴν μεταξὺ χερσονήσου καὶ Σι-
γείου ἐκτεινομένην θάλατταν, ὀλισθαίνει ἡ "Ελλη εἰς τὸν
Πόντον τὸν ἀπ' ἐκείνης Ἐλλήσποντον καλούμενον.

Φρίξος δὲ εἰς Κόλχους⁵ καταφέρεται⁶ καὶ ἐνταῦθα τὸν
μὲν κριόν θύει, τὸ δὲ δέρμα τῷ βασιλεῖ Αἴγατῃ προσφέρει δῶ-
ρον. Οἱ δὲ τοῦτο ἐκτείνει περὶ δρῦν ἐν τῷ ἄλσει τοῦ "Αρεως
καὶ ἐνταῦθα ἐφρουρεῖτο τὸ δέρμα ὑπὸ δράκοντος ἀύπνου.

64. Μαρδόνιος πρὸς Ἀθηναίους.

Μαρδόνιος μέλλων ἐκ Θετταλίας ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ἑλ-
λάδα ἔπειμψεν Ἀθηναίους πρέσβεις ἀγγελοῦντας τοῦτο.

Οὗτοι παραγενόμενοι εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου εἶπον
« Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Μαρδόνιος ὑπισχνεῖναι ὑμῖν ἀνοικοδο-
μήσειν τὰ τείχη καὶ τὰ ἱερὰ καὶ τὴν πόλιν καὶ κυρίους τῆς
Ἑλλάδος ποιήσειν ὑμᾶς, εἰ μὴ ἀμυνεῖσθε¹ αὐτόν· εἰ δὲ μή,
ἐμβαλεῖ εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ φθερεῖ αὐτὴν πρῶτον. Τί ἀπο-
κρινεῖσθε αὐτῷ ; »

Τοῖς δὲ Ἀθηναίοις μέλλουσιν ἀποκρινεῖσθαι οἱ παρόν-
τες Λακεδαιμόνιοι εἶπον· « Καὶ ἡμεῖς ἥκομεν, δὲ Ἀθηναῖοι,
σημανοῦντες² τὰ ὑπὸ τῆς πόλεως παραγγελλόμενα. Πρὸς
θεῶν³, μὴ πείθεσθε τοῖς τούτων λόγοις· Εἰ ἐμμενεῖτε⁴ τῇ Ἑλ-
λήνων συμμαχίᾳ, ἀπὸ κοινοῦ ἀμυνούμεθα τοὺς πολεμίους, ὡς
πέρυσι, καὶ ἐλευθέραν τὴν Ἑλλάδα ποιήσομεν. Ορᾶτε⁵, ὅπως
ἀποκρινεῖσθε τῷ Μαρδονίῳ, ὡς προσήκει τοῖς "Ἑλλησιν".

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι Μαρδονίῳ μὲν λέγουσιν ὅτι, ἔως ἂν

ό ήλιος τὴν αὐτὴν ὁδὸν πορεύηται, οὐδέποτε καταλείψουσι τοὺς "Ελληνας, ἀλλ' ἀμυνοῦνται αὐτὸν πάσῃ δυνάμει, πρὸς δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ὅτι ἐμμενοῦσι τῇ συμμαχίᾳ καὶ οὐδέποτε ἐπιτρέψουσι· τὴν 'Ελλάδα ὑπὸ τοῖς πολεμίοις γενέσθαι.

65. Φαβρίκιος ὑπατος 'Ρωμαίων.

Πύρρος ὁ βασιλεὺς τῆς Ἡπείρου ἄγων στρατὸν πολὺν καὶ ἀγείρας¹ τοὺς τῆς κάτω Ἰταλίας "Ελληνας πόλεμον τοῖς 'Ρωμαίοις ἐξέφηνε². Νικήσας δ' αὐτοὺς καὶ πολὺ τοῦ στρατεύματος ἀποκτείνας πρὸς τὴν Ρώμην ἥγε.

Διὸ οἱ 'Ρωμαῖοι δυσχεράναντες³ πρὸς τὴν ἀτυχίαν Φαβρίκιον ὑπατὸν εἴλοντο, ἵνα τὸν πολέμιον ἀμύνηται καὶ ἐνετείλαντο αὐτῷ ἀπαλλάξαι τὴν Ἰταλίαν τοῦ κινδύνου. Παραλαβόντι δὲ Φαβρικίῳ τὴν ἀρχὴν οἱ φρουροὶ ἀνήγγειλαν ὅτι ἀνήρ τις αὐτῷ ἐπιστολὴν κεκομικὼς εἴη. Ἐν ταύτῃ δὲ ιατρὸς τοῦ Πύρρου ἔλεγεν ὅτι ἀποκτείναι ἀν αὐτόν, εἰ οἱ 'Ρωμαῖοι ἐπαγγείλαιντο αὐτῷ χάριν λύσαντι τὸν πόλεμον. Ο δὲ δυσχεράνας πρὸς τὴν ἀδικίαν καὶ ἐντειλάμενος ἀποπέμψαι τὸν ἄνδρα ἔστειλε Πύρρῳ γράμματα⁴ σὺν τῇ πεμφθείσῃ ἐπιστολῇ.

"Ἐλεγε δὲ τὰ γράμματα· « Γάιος Φαβρίκιος, ὑπατος 'Ρωμαίων, Πύρρῳ βασιλεῖ χαίρειν⁵. Χαλεπήνας τῇ ἐπιβουλῇ ἀνακοινῶ σοι ὅτι οὐκ εὐτυχεῖς φίλων. Τοῦτο δὲ πράττω, ἵνα μὴ τὸ σὸν πάθος διαβάλῃ ἡμᾶς καὶ δέξωμεν μολῦναι δόλῳ τὸν πόλεμον ».

66. Ἀγησίλαος καὶ Φαρνάβαζος.

'Αγησίλαος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν περιβληθέντες τὸν χιτῶνα ἥλθον εἰς τὸ ώμολογημένον χωρίον. Ἐνταῦθα 'Αγησίλαος λέγει· « Ἐκταθῶμεν, ὃ φίλοι, χαμαὶ ἐν τῇ πόᾳ¹ καὶ ἀναμεί-

νωμεν Φαρνάβαζον, ἔως ἂν ὑπὸ τῶν κηρύκων ἀγγελθῇ ». Οὗτο δὲ ἐκταθέντες ἐν τῇ πόχῳ ἀνέμενον.

‘Ως δὲ Φαρνάβαζος ἐφάνη σὺν τοῖς περὶ αὐτόν, ὑπεγερθέντες ἐκαθέζοντο. ‘Ο δ’ ἔχων στολὴν πολλοῦ ἀξίαν τὸ μὲν πρῶτον ἡσχύνθη ὁρῶν τὴν Ἀγησιλάου φαυλότητα. Ἐπιμελούμενος δ’ ὅπως οἱ Πέρσαι μὴ φανήσονται χείρους τῶν πολεμίων, λέγει αὐτοῖς. « Κατακλιθῶμεν καὶ ἡμεῖς, ὥσπερ καὶ οἱ “Ελληνες, ἵνα μὴ χείρους αὐτῶν φανῶμεν² ».

Ἐπεὶ δὲ κατεκλιθῆσαν, Φαρνάβαζος ἤρετο. « Ὡς Ἀγησίλαε, ἐγὼ ἐν τῷ πρὸς Τισαφέρνη πολέμῳ προθύμως ἐβοήθουν ὑμῖν καὶ φίλος ἐγενόμην. Νῦν δ’ ὁρῶ ὅτι οἱ μὲν σπαρέντες ὑπὸ τῶν γεωργῶν ἀγροὶ κινδυνεύουσι φθαρῆναι, ἐγὼ δ’ οὐδὲ δεῖπνον ἐν τῇ ἐμαυτοῦ χώρᾳ ἔχω. Εἰ οὖν ταῦτα ἀπαγγελθήσεται βασιλεῖ, ἐκβληθήσομαι τῆς ἀρχῆς καὶ κινδυνεύσω εἰς τὴν ἐσχάτην τύχην περιελθεῖν ».

Πρὸς ταῦτα Ἀγησίλαος ἀπεκρίνατο. « Ἡμεῖς, ὃ Φαρνάβαζε, τοὺς τῆς πατρίδος πολεμίους ιδίους ἔχθρους ἡγούμεθα. Ἐάν δ’ ὅμως καὶ σὺ φανῆς οὐδὲν ἡμᾶς κακῶς ποιῶν, καὶ ἡμεῖς ὑπισχνούμεθά σοι φείσεσθαι τῆς σῆς ἀρχῆς ». Ἐπὶ τούτοις ἐσπείσαντο ἄλλήλοις.

67. Χάρων¹, Μένιππος, Ἐρμῆς.

Χάρων. Ποδαποί² μέν ἐστε, ὃ νεανίαι, καὶ πόθεν ἐνταῦθα ἀφίκεσθε;

Μένιππος. Οὗτος μὲν Ἐρμῆς θεός ἐστιν, ἐγὼ δ’ ἄλλος απός³. Ἀμφότεροι δ’ οὐδαμόθεν ἄλλοθεν ἀφικόμεθα ή ἐκεῖθεν, ὅποι οἱ ἄνθρωποι ἀποθνήσκοντες εἰς “Ἄδου καταβαίνουσι.

Χάρων. Ηηλίκος δ’ εἰ;

Μένιππος. Τηλικοῦτος, ἡλίκον σὺ ὁρᾶς.

Χάρων. Πότερος δ' ἀποδώσει μοι τὰ πορθμεῖα⁴ ;
Μένιππος. Οὐδέτερος⁵. ἀμφότεροι γάρ οὐκ ἔχομεν ὀβολὸν καὶ παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος οὐκ ἀν λάβοις.

Χάρων. "Εστι δέ τις ὀβολὸν οὐκ ἔχων ;
Μένιππος. Εἰ μέν τις καὶ ἄλλος, οὐκ οἶδα. 'Εγὼ δέ, δις
Μένιππός εἰμι, οὐκ ἔχω.

Χάρων. Ποῖ σε νῦν ἀγάγω ἀνευ ὀβολοῦ ;
Μένιππος. "Οποι καὶ τοὺς ἄλλους νεκρούς εἰ δὲ μή,
ἀπαγέ με ἐκεῖσε, ἐνθα καὶ πρίν με ἐλθεῖν ἐνθάδε, οὐ
ἔρεβός⁶ ἐστι καὶ οὐδὲν ἄλλο.

Χάρων. Τοῦτο μέντοι, δὲ ζητεῖς, δι φύλε, ἀδύνατον.

68. Οἱ Γαλάται¹.

Οἱ Γαλάται ἦσαν τὸ μὲν σῶμα εὐμήκεις², τὴν δὲ σάρκα
κάθυγροι καὶ λευκοί, τὴν δὲ κόμην φύσει ξανθοί. Καταπληγ-
κτικοὶ³ δὲ τὴν ὅψιν ἦσαν καὶ τραχεῖς τὴν φωνὴν καὶ κατὰ τὰς
ὅμιλίας βραχύλογοι⁴. Τὰ δὲ πολλὰ⁵ ὑπερέβαλλον τὴν φύσιν
ἐπ' αὐξήσει μὲν ἔσωτῶν, μειώσει⁶ δὲ τῶν ἄλλων. Ἡσαν δὲ τὴν
διάνοιαν δέξεῖς, πρὸς δὲ τὴν μάθησιν οὐκ ἀφυεῖς⁷, ὥστε καὶ
ποιηταὶ μελῶν παρ' αὐτοῖς ἐγένοντο, οὓς βάρδους⁸ ὠνόμαζον.
Ἐν δὲ τῷ πολέμῳ οὐδενὸς ἦσαν χείρους τὸ φρόνημα· κατὰ
γάρ τὴν μάχην εἰώθεσαν προάγειν τῆς παρατάξεως καὶ προ-
καλεῖσθαι τοὺς ἀντιτεταγμένους εἰς μονομαχίαν.

69. Πελίας καὶ Ἰάσων.

Πελίας βασιλεύων Ἰωλκοῦ¹ τὸν θεὸν ἡρετο, εἴ τι ἔχοι
αὐτῷ ἀγγεῖλαι περὶ τοῦ μέλλοντος. 'Ο δ' ἀπεκρίνατο ὅτι μονο-
σάνδαλος² αὐτὸν ἀποκτενοῖ. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἡγνόει τὸν
ἀπειλοῦντα αὐτῷ κίνδυνον, ὕστερον δὲ ἐνόησε. Μέλλων γάρ

θύσειν τῷ θεῷ παρήγγειλε πᾶσι τοῖς πολίταις εἰς τὴν ἑορτὴν ἐλθεῖν.

Ιάσων δὲ διαβαίνων τὸν ποταμὸν "Αναυρον ἀπέβαλεν ἐν τῷ ῥείθρῳ τὸ ἔτερον σανδάλιον καὶ ἤλθε μονοσάνδαλος. Τοῦτον θεασάμενος Πελίας καὶ τὸν χρησμὸν συμβαλὼν ἡρώτα αὐτόν, τί ἀν ποιήσειν, εἰ λόγιον³ αὐτῷ εἴη ὅτι τῶν πολιτῶν τις αὐτὸν ἀποκτενοῖ. 'Ο δ' ἀπεκρίνατο· « 'Ἐντειλαίμην ἀν αὐτῷ ἐνεγκεῖν τὸ χρυσόμαλλον δέρας· οὐ γάρ ἐλπίζω τὸ ἔργον τοῦτο περανεῖν· δεήσει γάρ ἀποκτεῖναι τὸν ἄυπνον δράκοντα, ὑφ' οὗ κινδυνεύσει ἀποθανεῖν ».

Ταῦτα ἀκούσας Πελίας ἐνετέλατο αὐτῷ ἐπὶ τοὺς Κόλχους ἐλθεῖν ἀποκτενοῦντα τὸν δράκοντα καὶ ληψόμενον τὸ δέρας. Ιάσων δὲ πεντηκόντορον⁴ ναῦν κατεσκεύασεν, ἦν Ἀργώ ἐκάλεσε, καὶ τοὺς ἀρίστους ἐκ τῆς Ἐλλάδος ἥθροισεν, ἵνα ἐν τῇ Κολχίδι τοὺς πολεμίους ἀμύνηται.

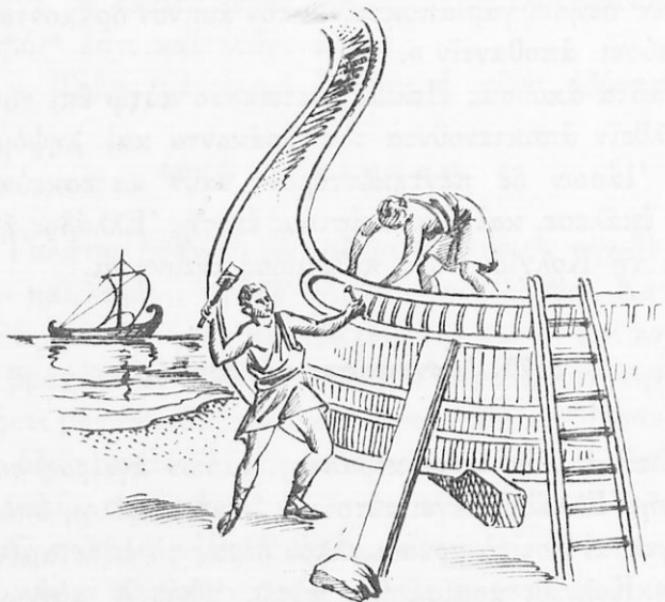
70. Ἀργοναῦται καὶ Φινεύς⁵.

'Επεὶ δὲ ναῦς κατεσκεύαστο, Ιάσων ἀγείρας τοὺς ἀρίστους τῆς Ἐλλάδος λέγει αὐτοῖς· « "Ανδρες φίλοι, ὑπὸ Πελίου παρήγγελται μοι τὸ χρυσόμαλλον δέρας τὸ ἐκτεταμένον περὶ δρῦν ἐν Κολχίδι κομίσασθαι αὐτῷ. 'Εγὼ δ' αἰσχυνθεὶς τὰ παρηγγελμένα μὴ ποιῆσαι, παρήγγελκα κατασκευασθῆναι ταχεῖαν ναῦν. Λῦτη οὖν κατεσκεύασται καὶ ἐν τῷ λιμένι ἐστί. Καλῶ δ' οὖν ὑμᾶς βοηθούς, ἵνα μὴ τοῦ πλοῦ ἐσφαλμένοι καὶ ἐν τῇ ξένῃ διεφθαρμένοι ὕμεν⁶. φασὶ γάρ τοὺς εἰς Κόλχους πλέοντας κινδυνεύειν ὑπὸ τοῦ φρουροῦντος τὸ δέρας δράκοντος. 'Εὰν τὸ δέρας ἀρπάσωμεν, φανησόμεθα μέγα ἔργον περάναντες. Δεῖ δ' ὑμᾶς ἐν δυσὶν ἡμέραις ἀποκεκρίσθαι, εἰ πρόθυμοί ἐστε συμπλεῦν ἐμοί ».

Οι δέ, πρὶν δύο ἡμέρας παρελθεῖν, ἀπεκρίναντο αὐτῷ προθύμως συμπλεύσεσθαι.

Ἐπεὶ οὖν ἵκανά ἐπιτήδεια εἰσεβέβλητο ἐν τῇ υηί, ἔξ-
πλευσαν καὶ εἰς Θράκην ἤκουν.

Ἐνταῦθα Φινεὺς ὥκει τυφλωθεὶς ὑπὸ τῶν θεῶν, ὅτι τὰ
ὑπὸ τῶν θεῶν εἴμαρμένα³ τοῖς ἀνθρώποις προύλεγεν. Ἐπεμ-
ψῶν δ' αὐτῷ οἱ θεοὶ καὶ τὰς πτερωτὰς Ἀρπυίας⁴, αἵ τὴν
τροφὴν αὐτοῦ ἥρπαζον. Ἐπιφανέντες δ' οἱ Ἀργοναῦται

ἀπήλλαξαν αὐτὸν τῶν Ἀρπυιῶν, αἵς πεπρωμένον ἦν ὑπὸ τῶν
υἱῶν τοῦ Βορέου διαφθαρῆναι.

Εὔφρανθεὶς δ' ἐπὶ τούτῳ Φινεὺς συνεβούλευσεν αὐτοῖς,
πῶς ἐν τὸν πλοῦν ποιοῦντο, ἵνα μὴ ὑπὸ τῶν Συμπληγάδων⁵
πετρῶν διεφθαρμένοι εἴεν. Ἡσαν δὲ ὑπερμεγέθεις αὗται,
συγκρουόμεναι δ' ἀλλήλαις ὑπὸ τῆς τῶν πνευμάτων βίας τὸν
διὰ θαλάττης πόρον ἀπέκλειον.

Ἐνετέταλτο οὖν αὐτοῖς ὑπὸ Φινέως ἀφεῖναι⁶ πέλειαν⁷

διὰ τῶν πετρῶν καί, ἐάν μὲν ἴδωσιν αὐτὴν σωθεῖσαν, δια-
πλεῖν, ἐάν δὲ διεφθαρμένην, μὴ βιάζεσθαι τὸν πλοῦν.

Αναχθέντες οὖν ἐντεῦθεν καὶ εἰς πέτρας ἀφικόμενοι
ἐπέτρεψαν τῇ πελείᾳ διελθεῖν. Ἡ δ' οὐκ ἔσφαλτο, περιεκόπη
δὲ τὰ ἄκρα τῆς οὐρᾶς. Τοῦτο οἰωνὸς ἀγαθὸς ἐκρίθη. Καὶ
οἱ Ἀργοναῦται ἐπιτηρήσαντες τὰς πέτρας ἀναχωρούσας διῆλ-
θον. Ἐκ δὲ τούτου αἱ πέτραι μεμενήκασιν ἀκίνητοι.

ΜΕΡΟΣ Β'

71. Ἰάσων καὶ Μήδεια.

Μετὰ τὸν διὰ τῶν Συμπληγάδων πλοῦν οἱ Ἀργοναῦται ἀναπεταννύασι¹ τὰ ἴστια καὶ διαπλεύσαντες τὸν πόντον εἰς Κολχικὴν γῆν ἀφικνοῦνται. Ἐν τῷ πλῷ ἐπερρώνυμουσαν² ἀλλήλους καὶ ὥμοσαν³ βοηθήσειν παντὶ τρόπῳ τῷ Ἰάσονι.

Καθορμισθείσης⁴ δὲ τῆς νεώς ἡκεν Ἰάσων πρὸς Αἴγτην καὶ ἔλεγεν αὐτῷ· « Πελίας, ὁ τῆς Φθίας βασιλεὺς, ἐπέταξέ μοι τὸ χρυσόμαλλον δέρας αὐτῷ κομίσασθαι· ἐὰν τοῦτο μὴ φέρω αὐτῷ, ἀπολοῦμαι ».

Αἴγτης δὲ δείκνυσι τοὺς χαλκόδοντας ταύρους καὶ λέγει αὐτῷ· « Ζεύγνυ τούτους καί, ἐὰν καταζεύξῃς αὐτούς, παρέξω σοι τὸ δέρας ». Ἡσαν δ' οὗτοι ἄγριοι ταῦροι, οὓς χαλεπῶς ἀν τις ζευγνύοι, τὸ δ' ἐκ τοῦ στόματος ἐκπεμπόμενον πῦρ οὐδέποτε κατεσβέννυτο. Τούτους δὲ καταζεύξας ἔμελλε σπείρειν δράκοντος ὀδόντας, ἐξ ὧν δράκοντες ἀναδύσονται⁵ ἐπ' αὐτόν.

Ταῦτα ἀκούσας Ἰάσων ἡπόρει, πῶς ἀν τοὺς ταύρους ζευγνύοι. Μήδεια δ' ἡ τοῦ Αἴγτου θυγάτηρ προσελθοῦσα ὑπέσχετο δείξειν αὐτῷ, πῶς ἀν οἱ ταῦροι ζευγνύοιντο, ἐὰν ὅμοσῃ αὐτὴν ἀξεῖν γυναικα καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα σύμπλουν ἀγάγηται· « Ο δ' ὥμοσε ποιήσειν τοῦτο, ἐὰν τοὺς ταύρους καταζεύξῃ·

Ἐκ τούτου Μήδεια παρέσχε φάρμακον, δι' οὗ τὴν ἀσπίδα, τὸ δόρυ καὶ τὸ σῶμα ἐκέλευσε χρῖσαι⁶. οὕτω δ' ἔμελλεν οὕθ' ὑπὸ πυρὸς οὕθ' ὑπὸ σιδήρου ἀδικήσεσθαι⁷.

Ἐκ τούτου Ἰάσων ἐπιφρόννυται καὶ χρισάμενος τῷ φαρ-
μάκῳ παραγίγνεται εἰς τὸ ἄλσος καὶ ἐνταῦθα τοὺς ταύρους
καταζεύγνυσιν. Οἱ δὲ ἔξευγμένοι τὴν γῆν ἥρουν· ἐκ τῶν σπει-
ρομένων δ’ ὀδόντων ἀνεδύοντο ἐπ’ αὐτὸν δράκοντες καθωπλι-
σμένοι, οὓς Ἰάσων ἀπέκτεινεν· ἔβαλλε γάρ, ὡς Μήδεια ἔλεξεν
αὐτῷ, ἀφανῆς ἀποθεεύ⁸ λίθους ἐπ’ αὐτούς. Οἱ δὲ περὶ τούτων
μαχόμενοι πρὸς ἄλλήλους ἀπέθνησκον ὑπὸ Ἰάσονος.

Ἐπεὶ δὲ Αἰήτης οὐ παρεῖχε τὸ δέρας, εἰ καὶ οἱ ταῦροι
κατεζεύγμένοι ἦσαν, ἡ Μήδεια κατακομίσασα τὸν δράκοντα
τὸ δέρας ἀφείλετο καὶ μετὰ τοῦ Ἰάσονος εἰς Ἀργὸν ἤκου,
ἔφ’ ἣς φερόμενοι εἰς Ἑλλάδα ἀφίκοντο.

72. Συμβουλὴ πρὸς ἀρχοντας.

Ἐὰν σαυτὸν δοῦλον τῶν ἡδονῶν καταστήσῃς, μὴ ἔλπιζε
ῥᾶδίως τῶν πολιτῶν ἀρξειν· οἱ γάρ πολῖται καθιστᾶσιν ἀεὶ⁹
ἔαυτοῖς τὸν ἀρχοντα ὑπόδειγμα. Όμοιώς καθίστη σαυτῷ
συμβούλους ἄνδρας ἀγαθούς, οἵ ἐπιμελήσονται, ὅπως εὔτυχε-
στάτους τοὺς πολίτας καταστήσουσιν· οὕτω γάρ ἀν καθισταίης
ἀσφαλῆ τὴν ἀρχήν. Τοὺς πονηρούς δὲ πολίτας μετάστησον¹
ἐκ τῆς πόλεως· οἱ γάρ τοιοῦτοι κινδυνεύουσι καὶ ἄλλους
καθιστάναι πονηρούς, οἵ μισητὴν τὴν ἀρχὴν τοῖς ἀγαθοῖς
πολίταις καταστήσουσιν· οὗτοι γάρ δρῶντες τὴν πόλιν κακῶς
πάσχουσαν μεταστήσουσι² τὴν πολιτείαν³ καὶ σὲ αὐτὸν ἐκ
τῆς πόλεως ἐκβαλοῦσι.

Τεκμήριον⁴ δὲ σοι ἔστω, ἂ τοὺς τριάκοντα οἱ πολῖται
ἐποίησαν. Οὗτοι γάρ καταλαβόντες τὴν ἀρχὴν οὐ μόνον τὴν
πολιτείαν μετέστησαν, ἀλλὰ καὶ χρηστοὺς πολίτας μετ’ οὐ
πολὺ διετέλουν μεθιστάντες ἐκ τῆς πόλεως. Ἐπεὶ δὲ δύστα-
σαν⁵ τοὺς πολίτας καὶ τοὺς μὲν τιμαῖς ἐτίμων, τοὺς δὲ χρημά-
των ἔνεκα ἐξίστασαν⁶ ἐκ τῆς πόλεως, οἱ πολῖται συνίστασαν⁷

ἀλλήλους ἐπ' αὐτοὺς καὶ τέλος ἐξέβαλον. Σημεῖον δέ σοι καὶ τοῖς καλῶς βασιλεύειν βουλομένοις ἔστω, ἐὰν τοὺς ἀρχομένους δρᾶς εὐπορωτέρους καὶ σωφρονεστέρους γιγνομένους διὰ τὴν σὴν ἐπιμέλειαν.

73. Κέκροψ.

Κέκροψ συμφυὲς¹ ἔχων σῶμα ἀνδρὸς καὶ δράκοντος πρῶτος βασιλεὺς τῆς Ἀττικῆς καθίσταται. Τούτου βασιλέως καταστάτος, ἔδοξε τοῖς θεοῖς καθίστασθαι προστάτας τῶν πόλεων, ἐν αἷς ἔμελλον ιδίας ἐκαστος τιμᾶς ἔχειν. Μεταστάντες² οὖν ἐπὶ τοῦ Ὄλυμπου ἥκον ἐπὶ τὴν γῆν.

Ποσειδῶν μὲν οὖν πρῶτος ἐλθὼν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν καὶ πλήξας τῇ τριάνη κατὰ μέσην τὴν ἀκρόπολιν ἀνέφηγεν³ ὕδωρ, ἔξ οὗ προστάτης ταύτης κατέστη. Μετὰ δὲ τοῦτον Ἀθηνᾶ ἐφύτευσεν ἐλαίαν, ἐνθα νῦν τὸ Ἐρέχθειον⁴ ἔστηκεν. Ἐκ δὲ τούτου ἔρις ὑπ' αὐτῶν ἐνίστατο, ὅποτερος τῆς Ἀττικῆς προστάτης κατασταίη.

Κριταὶ οὖν οἱ ἄλλοι θεοὶ καθίσταντο, ἀλλ' εὐθὺς οὗτοι διίσταντο ἀλλήλοις· οἱ μὲν γὰρ Ποσειδῶνος ἔφασαν τὴν πόλιν εἶναι, οἱ δ' Ἀθηνᾶν ἐβούλοντο πολιοῦχον καταστῆναι. Τέλος δὲ τῇ Ἀθηνᾷ κατεκρίθη ἡ Ἀττικὴ καὶ οὕτω ἡ ἐνεστῶσα φιλονεικία ἔληξεν.

74. Ἀταλάντη.

Ἀταλάντην γενομένην ὁ πατὴρ ἐκτίθησιν· ἀρρένων γάρ καὶ οὐ θυγατέρων ἔλεγε δεῖσθαι. Ο δὲ λαβὼν ταύτην ἐκθεῖναι οὐκ ἀπέκτεινεν, οὐδ' εἰς βάραθρον ἐξῆκεν¹. Ἐλθὼν δ' εἰς τὸ Παρθένιον² ὄρος ἔθηκε ταύτην πλησίον πηγῆς, ἐνθα ἀντρὸν ἦν, ἐφ' οὐ δασὺς δρυμῶν ἐπέκειτο· ἐνταῦθα τὸ βρέφος ἐνθεὶς ἔφυγε.

Μετ' οὐ πολὺ ἄρκτος ἤκεν, ἡ τοὺς μαστοὺς ὑπὸ γάλακτος
βαρυνομένους εἶχε· κυνηγοὶ γὰρ τὰ ἔαυτῆς βρέφη ἀφηρή-
κεσαν. Αὕτη συνεῖσαι³ τὸ ἐκτεθειμένον βρέφος προσέρχεται
καὶ τοὺς μαστοὺς τῷ στόματι ἐντίθησι. Τὸ δ' εὐθὺς ἐθήλασε

καὶ ἅμα τὸ θηρίον ἀνεκουφίσθη. Ἐκ τούτου καθ' ἡμέραν,
ὅποτε συνιείη τοὺς μαστοὺς ἐμπιμπλαμένους⁴ γάλακτος,
προσῆγε πρὸς τὸ βρέφος.

Κυνηγοὶ δ' ἴδόντες τὴν ἄρκτον θαμάδ⁵ φοιτῶσαν εἰς τὸ
ἄντρον συντίθενται⁶ ταύτην παραφυλάξαι. Εἰδον οὖν αὐτὴν
οὐδέποτε προϊεμένην⁷ τὸ ἔργον καὶ κατασκεψάμενοι τὸ ἄντρον

εῦρον τὸ βρέφος. Λαβόντες οὖν αὐτὸν ὄνομα ἔθεντο Ἀταλάντην.

Ἡ δὲ τρεφομένη ὁρείω τροφῇ καὶ ἐν τοῖς ὅρεσι ζῶσα φύσιον μὲν οὐδέποτε συνίει, οὐδέποτε δ' ἀνῆκε⁸ θηρεύουσα ἐν τοῖς ὅρεσι. Ποθοῦσα δ' ἐρημίαν κατέλαβε τῶν Ἀρκαδικῶν ὁρέων τὸ ὑψηλότατον, ἐνθα ἦν αὐλάων⁹ κατάρρυτος καὶ δρῦς μεγάλη καὶ πεῦκαι καὶ βαθεῖα ἡ ἐκ τούτων σκιά. Στρωμνὴ δ' αὐτῇ ὑπετίθετο δορὰι τῶν θηρευομένων καὶ οὕποτ' ἀνῆκε κρέασι τούτων τρεφομένη. Στολὴν δ' ἀνειμένην¹⁰ ἐνεδύετο καὶ τοιαύτην, ὥστε μηδὲν διαφέρειν Ἀρτέμιδος. Οὐδενὶ δ' ἐφίει¹¹ πελάσαι αὐτῇ. Εἰ δέ τις ἐφιεῖτο προσγενέσθαι αὐτῇ, αὕτη διεῖσσα¹² τὸν δρυμὸν καὶ τὴν λόχμην τῇ τῶν ποδῶν ταχυτῆτι ἀπέκρυπτεν ἐαυτήν.

75. Ἡρακλῆς.

Ἡρακλῆς υἱὸς Διὸς καὶ Ἀλκμήνης ἦν. Ταύτην Ζεὺς Ἀμφιτρύῳ ἐκδίδωσι¹: τούτῳ παραδοθεὶς καὶ Ἡρακλῆς βρέφος ἐτρέφετο. Ὁλίγῳ δὲ χρόνῳ ὕστερον, ἀφ' οὗ Ἀμφιτρύῳ Ἡρακλῆς παρεδέδοτο, "Ἡρα δύο δράκοντας ὑπεριεγέθεις ἔπειμψε τὸ βρέφος διαφθεροῦντας." Ο δ' ἀναστὰς ἄγγων² ἔκατέραις ταῖς χερσὶ τούτους διέφθειρε καὶ νεκροὺς τῷ πατρὶ παρέδωκεν. Αὔξηθεὶς δὲ παραδίδοται διδασκάλοις, παρ' οὓς τὰ πολεμικὰ ἐξέμαθεν³. Ἐπειδὴ δὲ καθ' ἡμέραν ηὔξανετο μέγας, παρεδόθη παρ' Ἀμφιτρύωνος τοῖς βουκόλοις, ἵνα οὗτοι μεταδιδοῦσεν αὐτῷ τοῦ ἔργου.

Ἐνταῦθα Ἡρακλῆς διατρίβων τὸν Κιθαιρώνειον⁴ λέοντα ἀποκτεῖνει καὶ νεκρὸν τοῦτον τοῖς βουκόλοις παραδίδωσι. Στρατεύσας εἶτα ἐπὶ τοὺς Μινύας⁵ ἡγάγκασε τούτους δασμὸν τοῖς Θηβαίοις διδόναι. Διὸ καὶ παρὰ Κρέοντος⁶ ἀριστεῖον αὐτῷ ἡ πρεσβυτάτη θυγάτηρ ἐδόθη.

Εἶτα κατὰ ζῆλον "Ηρας μανεῖς⁷ καὶ τοὺς ἔαυτοῦ παῖδας τῇ πυρᾷ παραδοὺς ἔρχεται εἰς Δελφοὺς καὶ πυνθάνεται, ποῦ κατοικήσει. 'Ο δὲ θεὸς ἀνεῖλεν αὐτῷ παραδοῦναι ἔαυτὸν Εύρυσθεῖ καὶ δώδεκα ἔτη ἐνδιδόναι, ὥστε ἐπιτελεῖν τὰ προσταττόμενα. 'Εὰν δὲ παρέλθῃ τὰ δέκα ἔτη, ἀφ' οὗ ἀν τῷ Εύρυσθεῖ παραδοθῇ, ἀθάνατον αὐτὸν ὁ θεὸς ἔλεγεν ἔσεσθαι.

76. Σωκράτης καὶ Χαιρεκράτης.

Χαιρεφῶντα καὶ Χαιρεκράτη, ἀδελφῷ μὲν ὅντε ἄλλήλουν, ἔαυτῷ δὲ γνωρίμω¹, αἰσθόμενος Σωκράτης διαφερομένω² εἰπε τῷ Χαιρεκράτει. « "Αμφω τῷ ἀδελφῷ δμοιάζετον τοῖν χεροῖν καὶ ποδοῖν καὶ δφθαλμοῖν θαυμαστὸν³ δ' ἀν εἴη, εἰ τῷ χεῖρε ἀντὶ τοῦ ἄλλήλουν βοηθεῖν τραποίσθην ἐπὶ τὸ διακωλύειν ἄλλήλω, ἢ εἰ τῷ πόδε ἀντὶ τοῦ συνεργεῖν⁴ ἄλλήλουν ἀμελήσαντε τούτου ἐμποδίζοιτον ἄλλήλῳ βαδίζειν. Τῷ μέντοι ἀδελφῷ καὶ τῷ ἀδελφῷ δ θεὸς ἐποίησεν ἐπὶ μείζονι ὡφελείᾳ ἄλλήλουν ἢ τῷ χεῖρε καὶ πόδε καὶ δφθαλμῷ καὶ ὅσα ἄλλα ἀδελφῷ ἔφυσεν⁵ ἀνθρώποις δ θεός τῷ μὲν γάρ χεῖρε οὐκ ἀν οἴόν τ' εἴη τὰ πλέον δργυιᾶς ἀπέχοντα ἀμα ποιησαί, τῷ δὲ πόδε οὐδ' ἐλθοίτην ἀν πλέον δργυιᾶς, τῷ δ' δφθαλμῷ οὐκ ἀν οἴόν τ' εἴη ίδεῖν ἀμα τὰ ἐμπροσθεν καὶ τὰ ὅπισθεν. Τῷ ἀδελφῷ μέντοι φίλῳ ὅντε πράτεττον ἀμα πλεῖστα ἐπ' ὡφελείᾳ ἄλλήλων ».

77. Ἄδης.

'Ο πολὺς λεώψ⁶ ὑπελάμβανον "Ἄδην τόπον πάνυ βαθύν ὑπὸ τῇ γῇ. "Εστι δ' οὗτος δ τόπος σύμπλεως⁷ σκότους καὶ φόβου καὶ περιρρεῖται ποταμοῖς μεγάλοις. Βασιλεύει δ' ἐνταῦθα δ ἀδελφὸς τοῦ Διὸς Ηλούτων. Αὐτοῦ δὲ πρόκειται ἡ 'Αχε-

ρουσία λίμνη, ἣν ἔμπλεων ὑδάτων οὐκ ἔστιν παρελθεῖν ἄνευ πορθμέως.

Ταύτην περαιούμενοι οἱ νεκροὶ εἰς λειμῶνα ἔμπλεων ἀσφοδέλων³ γίγνονται.

Πλούτων δὲ καὶ Ηερσεφόνη δυναστεύουσι δικαστὰς μὲν παρ' ἑαυτοῖς ἔχοντες Μίνων καὶ Ραδάμανθυν, ὑπηρέτας δ' ἄλλους τε θεοὺς καὶ τὸν ἄγγελον Ἐρμῆν. Οὗτοι τοῖς μὲν ἀγαθοῖς καὶ δικαίοις τῶν ἀνθρώπων Ἰλεῷ⁴ εἰσι καὶ εἰς τὸ Ἡλύσιον πεδίον⁵ τούτους πέμπουσιν - ἔστι δὲ τοῦτο ἔμπλεων ἥδονῶν - τοὺς δὲ πονηροὺς εἰς τὸν τῆς κολάσεως χῶρον ἐκπέμπουσι.

Διὸ οἱ ἀνθρωποι ζῶντες πειρῶνται τοὺς θεοὺς Ἰλεως σφίσιν εἶναι καὶ ἐπὶ τούτῳ κατασκευάζουσι λαμπροὺς νεῶς⁶ καὶ ἐν τοῖς νεφές δμοίως βωμούς. Ήρὸς δὲ τῶν νεῶν ὁ λεὼς εὑρεται Ἰλεως τοὺς θεοὺς γενέσθαι αὐτῷ.

78. Ἡρακλῆς πλησίον τοῦ Εύρυσθέως.

Πρῶτος ἀθλος.

Ἡρακλῆς ἀκούσας, ὅτι δεῖ ἐνδιδόναι Εύρυσθεῖ, ἔγνω¹ κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ ρῆσιν ποιεῖν. Μετέβη οὖν πρὸς Εύρυσθέα καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ προσταττόμενα ἐποίει.

Γνοὺς δ' Εύρυσθεὺς τὴν Ἡρακλέους δύναμιν καὶ φοβηθεὶς μὴ ὑπ' αὐτοῦ ἀλλῷ, ἐπέταξεν αὐτῷ τοῦ Νεμέου² λέοντος τὴν δορὰν κομίζειν. ἦλπιζε γάρ οὕτω ἀπαλλαγήσεσθαι αὐτοῦ. Ο δὲ μεταβάς εἰς Νεμέαν καὶ γνοὺς τὸν λέοντα ἤτρωτον φύντα ἐδίωκεν αὐτὸν ροπάλῳ. ὁ δὲ φεύγων κατέδυ³ εἰς σπήλαιον. Ἡρακλῆς δέ, ἵνα μὴ δ λέων ἀποδραίη⁴, εὐθὺς ἐκδὺς εἰσῆλθεν εἰς τὸ σπήλαιον καὶ τὴν χεῖρα περιθεὶς τῷ τραχήλῳ τοῦ λέοντος ἐπνιξεν αὐτόν. Θέμενος δ' ἐπὶ τοὺς ὄμους εἰς Μυκήνας ἐκόμιζεν αὐτόν.

Εύρυσθεὶς δὲ φοβηθεὶς πίθον ἔαυτῷ κατεσκεύασεν, εἰς δὲν εἰσέδυ. Τὸ λοιπὸν δ' ἀπεῖπεν⁵ αὐτῷ εἰς τὴν πόλιν μὴ εἰσιέναι, δεικνύναι δὲ πρὸ τῶν πυλῶν τοὺς ἄθλους ἐκέλευσεν· ἔπειμπε δ' ἐφεξῆς κήρυκα καὶ ἐπέταττε τοὺς ἄθλους.

79. Δεύτερος ἀθλος.

Δεύτερον ἄθλον ἐπέταξεν αὐτῷ τὴν λερναίαν ὕδραν¹ ἀποκτεῖναι. Αὗτη δ' ἐν τῷ τῆς Λέρνης² ἔλει ἐκτραφεῖσα ἐξέβαινε καὶ τὰ βοσκήματα, ὡν τὸ πεδίον ἀνεπίμπλατο, διέφθειρεν. Οὐδεὶς δὲ τοῦ κακοῦ τὴν χώραν ἀπαλλάξαι ἥδυνατο· ἡπίσταντο³ γάρ πάντες κινδυνεύσειν, ἐὰν τοιοῦτόν τι πειραθῶσιν. «Ἐὰν ταύτην», εἶπεν δὲ Εύρυσθεύς, «δύνῃ ἀποκτεῖναι, τὴν χώραν εὖ ποιήσεις». Εἶχε δ' ἡ ὕδρα κεφαλὰς ἐννέα, τὰς μὲν ὄκτω θητάς, τὴν δὲ μίαν ἀθάνατον.

Ἐπιβάς οὖν Ἡρακλῆς ἄρματος, ἡνιοχοῦντος Ἰολάου, εἰς Λέρνην ἔρχεται καὶ τοὺς μὲν ἵππους ἵστησι, τὴν δὲν ὕδραν εὔρων τῷ ροπάλῳ τὰς κεφαλὰς ἔκοπτεν. Ἀλλ' οὐδὲν ἥδυνατο ἀνύειν· μιᾶς γάρ κεφαλῆς κοπομένης δύο ἀνεφύοντο. Λέγει οὖν πρὸς Ἰόλαον. «Οὐκ ἡπιστάμην οὕτω χαλεπὸν τὸ ἔργον ὅν. σὺ οὖν ἐμπίμπρη⁴ τὴν ἐγρήγορην μῆλην καὶ, ὅταν ἐγὼ τὰς κεφαλὰς ἀποκόπτω, σὺ πειρῶ ἐμπιμπράναι ταύτας τοῖς καιομένοις δαυλοῖς». Τοῦτον τὸν τρόπον ἐμπρήσας τὰς ἀναφυομένας κεφαλὰς τάφρον ἀνέωξεν, ἐν τῇ κατώρυξε τὴν ἀθάνατον κεφαλήν. Εύθους δὲ εἶτα λίθον αὐτῇ ἐπιθεὶς ἐμπίμπλησι τὴν τάφρον λίθων καὶ γῆς· τὸ δὲ σῶμα τῆς ὕδρας ἀποσγίσας ἐνέπλησε γολῆς τὰ ἄκρα τῶν οἰστῶν⁵.

80. Τρίτος, τέταρτος καὶ πέμπτος ἄθλος.

Τρίτον ἄθλον ἐπέταξεν αὐτῷ ἐνεγκεῖν τὴν Κερυνῖτιν ἔλαφον ζῶσαν. Ταύτην ἔφασαν χρυσόκερων εἶναι καὶ ιέναι ἐλευθέραν διὰ τοῦ ἄλσους, ἃτε οἰεὶ τῆς Ἀρτέμιδος οὖσαν. Διὸ ‘Ηρακλῆς βουλόμενος αὐτὴν μήτε ἀνελεῖν μήτε τρῶσαι διήει ὅλον ἐνιαυτὸν τὸ ἄλσος διώκων τὴν ἔλαφον ἐδεδοίκει γάρ

μή, ἐὰν ταύτην ἀποκτείνῃ, τὴν θεὰν ἔχθραν αὐτῷ ποιήσῃ. ‘Επεὶ δ’ ἡ ἔλαφος διωκομένη ἀπέκαμεν, ἀφικομένη ἐπὶ τὸν Λάδωνα ποταμὸν ἔστη. ‘Ενταῦθα ταύτην Ἡρακλῆς ἐπὶ τῇ ὥχῃ καθημένην συνέλαβεν. ‘Επὶ τῶν ὄμρων δὲ ταύτην θεὶς πρὸς Εύρυσθέα τὸν βασιλέα εἰς Μυκήνας ἐκόμισε.

Τέταρτον ἄθλον τὸν Ἐρυμάνθιον¹ κάπρον ἐπέταξε ζῶντα κομίζειν. Τοῦτο τὸ θηρίον πάντες ἥδεσαν μεγίστων κακῶν αἴτιον τῇ χώρᾳ γεγονός· ἐκ γὰρ τοῦ ὄρους ὄρμώμενος ἥδικει τὴν γῆν. Οἱ δ' ἀνθρωποι ἐδέδισαν τοῦτον διῶξαι. Ἡρακλῆς μέντοι διώξας αὐτὸν ἐκ τινος λόχμης μετὰ κραυγῆς εἰς χιόνα πολλὴν παρειμένον ἐμβροχίσας² εἶλε καὶ εἰς Μυκήνας ἐκόμισε.

Πέμπτον ἐπέταξεν ἄθλον τὴν κόπρον τῶν Αὔγείου βοσκημάτων καθῆραι· ἐκ ταύτης γὰρ κατακειμένης καὶ δῖούσης πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐτέθνασαν. Ἡν δ' Αὔγείας Ἡλιδος βασιλεὺς πολλὰς ποίμνας βοσκημάτων ἔχων. Τούτῳ Ἡρακλῆς προσήει καὶ ἔφη ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ τὴν κόπρον ἐξοίσειν, εἰ δώσει αὐτῷ τὴν δεκάτην τῶν βοσκημάτων. Οὐ δ' εἰδὼς χαλεπὸν τὸ ἔργον καὶ ὅτι κινδυνεύσει τεθνάναι, πρὶν τὸ ἔργον περᾶναι, ὑπισχνεῖται. Ἡρακλῆς δὲ τὸν Ἀλφειὸν³ ποταμὸν καὶ Πηγειὸν⁴ σύνεγγυς βεβηκότας διὰ τῆς κόπρου παροχεύσας ταύτην ἐκάθηρεν.

81. "Εκτος ἄθλος.

"Ἐκτον ἄθλον ἔδιξεν Εὔρυσθεῖ ἐπιτάξαι αὐτῷ τὰς Στυμφαλίδας ὄρνιθας¹ ἔξελάσαι. Ταύτας νευμομένας τὴν περὶ τὴν Στυμφαλὸν τῆς Ἀρκαδίας χώραν οὐκ εἶχον οἱ οἰκοῦντες ἐκδιώξαι. Όπότε γὰρ βούλοιντο ταύτας διῶξαι, αὗται εἰς τὴν λίμνην Στυμφαλίδα εἰσέβαινον καὶ ἐν τῇ ὄλη ἐκρύπτοντο. Ἡν δ' ἡ Στυμφαλὶς πολλῇ συνηρεφής² ὄλη. Ἐπὶ ταύτας Εύρυσθεὺς ἐκάλεσε 'Ἡρακλέα νομίζων οὐ οἶν τε εἶναι τοιοῦτον ἔργον ἐπιτελέσαι.

'Ἡρακλῆς οὖν μεταβάτες ἐκεῖσε ἐπειρᾶτο διαφόροις ὅπλοις ἐκβάλλειν αὐτάς. Αἱ δὲ διωκόμεναι εἰσέβησαν εἰς τὴν ὄλην καὶ ἐκρύπτοντο. 'Αμηχανοῦντι δ' αὐτῷ καὶ οὐκ ἔχοντι ὅτι

ποιῆσαι, 'Αθηνᾶ δωρεῖται κρόταλα χαλκᾶ παρ' Ἡφαίστου λαβοῦσα· αὕτη γάρ ἡ βουλήθη βοηθῆσαι Ἡρακλεῖ. Ταῦτα κρούων οὗτος ἐπὶ τοῦ συνεχομένου τῇ λίμνῃ ὅρους ἐφόβει τὰς ὅρνιθας. Αἱ δὲ ἀκούουσαι καὶ οὐχ ὑπομένουσαι τὸν δοῦπον βουλόμεναι σωθῆναι ἀνίπταντο. Τότε δὲ ταῦτας ἐτόξευε καὶ οὕτω πάσας διέφθειρε.

82. Ἔβδομος καὶ ὅγδοος ἀθλος.

"Ἐβδομον ἀθλον ἐπέταξε τὸν Κρῆτα ταῦρον ἐλεῖν καὶ εἰς Μυκήνας ἀγαγεῖν. Τοῦτον Εὔρυσθεὺς ἐπυνθάνετο ἄγριον ὅντα καὶ ἐν ἀντρῷ κεκλειμένον, ὥστε γαλεπὸν εἶναι ληφθῆναι

ζῶντα ὑπ' ἀνδρός. Τοῦτο μαθὼν πέμπει Ἡρακλέα ἡγούμενος οὐκ ἀν περιγενέσθαι¹ τούτου. Ἡρακλῆς δὲ παραγενόμενος εἰς Κρήτην εὑρίσκει Μίνωα καὶ ἥξίου τὸν ταῦρον λαμβάνειν. 'Ο δ' οὐκ εἰδὼς Ἡρακλέα εἶπεν αὐτῷ διαγωνισαμένῳ τιτρώ-

σκειν καὶ λαμβάνειν τὸν ταῦρον. Ἡρακλῆς δὲ τρώσας τοῦτον καὶ δήσας ἔδειξεν Εὔρυσθεῖ· τὸ δὲ λοιπὸν εἴασεν αὐτὸν ἀνετον². Οἱ δὲ ταῦρος ἀποδράς ἐκεῖθεν καὶ διαβάς τὸν Ἰσθμὸν εἰς Μαραθῶνα τῆς Ἀττικῆς ἀφίκινεῖται καὶ ἐνταῦθα, ἔως ἐγήρασε, τοὺς βλασταίνοντας ἀγρούς διελυμαίνετο³.

"Ογδοον ἄθλον ἐπέταξε τὰς Διοιμήδους τοῦ Θρακὸς ἵππους εἰς Μυκήνας κομίζειν. Αἱ δ' ἵπποι αὗται ἔδακνον καὶ κατήσθιον ἀνθρώπους. Ἐβασίλευε δὲ Διοιμήδης Βισκόνων, ἔθνους μαχιμωτάτου. Πλεύσας οὖν μετὰ τῶν ἑκουσίων συνεπομένων, οἵτις πολλὰ ἀγαθὰ ὑπέσχετο, ἀφίκετο εἰς Θράκην. Ἐνταῦθα δ' ἐπιτυχὼν τοῖς ἐπὶ ταῖς φάτναις τῶν ἵππων φρουροῦσι τούτους ἐβιάσατο καὶ ἥγαγε τὰς ἵππους ἐπὶ θάλατταν. Τῶν δὲ Βισκόνων σὺν ὅπλοις ἐπιβογθούντων τὰς ἵππους μὲν παρέδωκεν Ἀβδήρῳ, διετὸν δὲ αὐτῶν ἐπισπασθεὶς⁴ ἀπέθανεν, αὐτὸς δὲ διαγωνισάμενος πρὸς Διοιμήδη καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπιδραμόντας καὶ ἀποκτείνας αὐτὸν ραδίως τοὺς ἀποκαμόντας ἥναγκαζε φεύγειν. Τεμών⁵ δὲ καὶ τὴν Διοιμήδους χώραν καὶ λαβῶν τὰς ἵππους ἀπήγαγε ταύτας εἰς Μυκήνας. Μεθέντος δ' αὐτὰς Εὔρυσθέως, εἰς τὸ λεγόμενον ὄρος Ὅλυμπον ἐλθοῦσαι πρὸς τῶν θηρίων ἀπόλοντο.

83. Ἔνατος καὶ δέκατος ἄθλος.

"Ἐνατον ἄθλον Ἡρακλεῖ ἐνετείλατο κομίζειν τὸν ζωστῆρα¹ Ἰππολύτης. Ταύτην αἱ Ἀμαζόνες², αἱ περὶ Θερμώδοντα ποταμὸν κατώκουν, ἥδοῦντο καὶ ηὐλαβοῦντο³. Εἶχε δ' Ἰππολύτη τὸν "Αρεως ζωστῆρα σύμβολον⁴ τοῦ πρωτεύειν ἀπασδύ. Τοῦτο τὸ ἔργον Εύρυσθεὺς χαλεπόν ὡήθη εἶναι Ἡρακλεῖ· αἱ γὰρ Ἀμαζόνες μαχιμώταται ἦσαν καὶ οὐδείς ποτε διενοήθη διαγωνίσασθαι αὐταῖς.

Παραλαβόν οὖν Ὡρακλῆς ἐθελοντὰς συμμάχους ἐν μιᾷ νηὶ ἔπλει. Ἐπεὶ δὲ εἰς τὸν λιμένα αὐτῶν κατέπλευσε, παραγενομένης ὡς αὐτὸν Ἰππολύτης καὶ τίνος χάριν ἥκοι πυθομένης καὶ δώσειν τὸν ζωστῆρα ὑποσχομένης, "Ἡρα μιᾷ τῶν Ἀμαζόνων εἰκασθεῖσα⁵ τὸ πλῆθος ἐπεφοίτα λέγουσα· «Τὴν βασιλίδα ἀρπάζουσιν οἱ προσελθόντες ξένοι». Αἱ δὲ μεθ' ὅπλων ἐπὶ τὴν ναῦν κατέθεον σὺν ἵπποις. Ὡς δὲ ἤσθετο αὐτὰς καθωπλισμένας Ὡρακλῆς, νομίσας ἐκ δόλου τοῦτο γενέσθαι τὴν μὲν Ἰππολύτην κτείνας τὸν ζωστῆρα ἀφαιρεῖται, πρὸς δὲ τὰς λοιπὰς ἀγωνισάμενος ἀποπλεῖ καὶ κομίσας τὸν ζωστῆρα εἰς Μυκήνας ἔδωκεν Εὔρυσθεῖ.

Δέκατον δὲ ἁθλὸν ἐπετάγη τὰς Γηρυόνου βοῦς ἐξ Ἑρύθείας κομίζειν. Ἑρύθεια δὲ ἦν Ὁκεανοῦ πλησίον κειμένη νῆσος, ἡ νῦν Γάδειρα καλεῖται. Ταύτην Γηρυόνης ἐκαρποῦτο τριῶν ἔχων ἀνδρῶν συμφυὲς σῶμα συνηγμένον μὲν εἰς ἐν κατὰ τὴν γαστέρα, ἐσχισμένον δὲ εἰς τρεῖς ἀπὸ λαγόνων τε καὶ μηρῶν. Εἶχε δὲ φοινικᾶς βοῦς, ὃν ἐπεμελεῖτο μὲν βουκόλος Εύρυτίων, φύλαξ δὲ ἦν αὐτῶν Ὁρθρος, κύων δικέφαλος. Πορευόμενος οὖν Ὡρακλῆς ἐπὶ τὰς βοῦς ταύτας περαίαιοῦται νηὶ εἰς Ἑρύθειαν καὶ ἐν τῷ ὄρει Ἄβαντι αὐλίζεται⁶ οὐδενὸς ἐναντιουμένου. Αἰσθόμενοι δὲ ὁ τε κύων καὶ ὁ βουκόλος ἐπὶ αὐτὸν ὥρμων ἡρνοῦντο γάρ ἐπιτρέψαι αὐτῷ λαβεῖν τὰς βοῦς. Ὡρακλῆς δὲ ἐπέρχεται ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἀποκτείνει ἀμφοτέρους ροπάλῳ. Ἀποκτείνας δὲ πάντας τοὺς ἐπιδραμόντας αὐτῷ, οἴ Γηρυόνην μέγιστον ἡσπάζοντο, καὶ αὐτὸν δὲ τέλος Γηρυόνην καταβαλὼν τὰς βοῦς εἰς Μυκήνας ἐκόμισεν. Εὔρυσθεὺς δὲ ἤσθεις κατέθυσεν αὐτὰς τῇ "Ἡρᾳ".

84. Ἐνδέκατος καὶ δωδέκατος ἄθλος.

Ἐνδέκατον ἄθλον ἐπέταξε παρ' Ἐσπερίδων¹ τὰ χρυσᾶ
μῆλα κομίζειν· ταῦτα γὰρ χαλεπὸν κτηθῆναι παρ' ἀνδρός.
Πορευόμενος οὖν Ἡρακλῆς πρῶτον εἰς Λιβύην ἀφίκετο, ἵς
Ἀνταῖος ἐβασίλευε. Παρὰ τούτου Ἡρακλῆς δεκτὸς γενόμε-
νος ἡναγκάζετο παλαίειν αὐτῷ. Ὁ γὰρ Ἀνταῖος δεχόμενος
τοὺς ξένους καὶ ἐν πάλῃ τούτους χειρούμενος ἀποκτενεῖν.
Ἡρακλῆς μέντοι τοῦτον ἀράμενος² μετέωρον ἔχειρώσατο καὶ
ἀπέκτεινεν.

Ἐκ τούτου εἰς Αἴγυπτον ἤλθεν, ἵς Βούσιρις, παῖς Πο-
σειδῶνος, ἐβασίλευεν. Οὗτος πρῶτον πολλὰ δωρούμενος τοῖς
ξένοις ἦγεν ἐπὶ τὸν βωμὸν κάνταῦθα ἔθυεν αὐτούς. Οὕτω καὶ
Ἡρακλῆς τὸ πρῶτον μὲν ἐβιάσθη, προσφερόμενος μέντοι εἰς
τὸν βωμὸν τοὺς δεσμούς ἕρρηξε καὶ ἐκεῖνον ἀπέκτεινεν. Οὕτω,
ἡ Βούσιρις διενοήθη ἐργάσασθαι, εἱργασται αὐτῷ.

Μετὰ τοῦτο πρὸς Ἀτλαντα³ ἤκε, παρ' οὐ διαδεξάμενος
τὸν οὐρανόν, ἐκεῖνον ἐπὶ τὰ μῆλα ἔπειμψεν, αὐτὸς δὲ τὸν
Ἀτλαντα ἐμιμήσατο. Ἀτλας δ' ὅμως δρεψάμενος τὰ μῆλα
ἐβούλετο αὐτὸς κομίσαι Εύρυσθέα, Ἡρακλέα δ' ἐκέλευ-
σεν ἔχειν τὸν οὐρανόν. Ἡρακλῆς δ' ἐκέλευσεν Ἀτλαντα δέξα-
σθαι τὸν οὐρανόν, ἔως σπεῖραν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ποιήσαιτο.
Τοῦτο ἀκούσας Ἀτλας ἐπὶ γῆς καταθείσ τὰ μῆλα τὸν οὐρανὸν
διεδέξατο. Ἡρακλῆς δ' ἀνελόμενος⁴ τὰ μῆλα ἀπηλλάσσετο.

Δωδέκατον ἄθλον ἐπετάγη τὸν Κέρβερον ἐξ Ἀδου κομί-
ζειν. Εἶχε οὗτος τρεῖς μὲν κυνῶν κεφαλάς, τὴν δὲ οὐρὰν
δράκοντος. Ἐλθὼν οὖν Ἡρακλῆς ἐπὶ Ταίναρον τῆς Λακω-
νικῆς, οὗ τῆς καταβάσεως τὸ στόμιόν ἐστι, εἰς Ἀδου κατήγει.
Ἐνταῦθα θωρακισθεὶς καὶ λεοντῆν περιθέμενος συνέλαβε τὸ
θηρίον, καίπερ ὑπὸ τοῦ κατὰ τὴν οὐρὰν δράκοντος δακνόμενος

τὰς χεῖρας, οὐδὲν λυμανθείς⁵. μεθ' ἡμέρας γάρ τὸ τραῦμα
ἰάθη. Ἀγαγὼν δὲ τὸν Κέρβερον εἰς Μυκήνας καὶ δείξας
τοῦτον Εύρυσθεῖ πάλιν εἰς "Ἄδου ἐκόμισε.

85. Χώρα θήρας.

Τὰ ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ θηρία παντοῖα ἦν, πλεῖστοι μὲν
ὅνιοι ἄγριοι, πολλοὶ δὲ στρουθοὶ καὶ μεγάλοι. Ἐνῆσαν δὲ καὶ
ώτιδες καλαὶ καὶ δορκάδες¹ ταχεῖαι. Ταῦτα τὰ θηρία οἱ τῆς
χώρας ταύτης κάτοικοι τοῖς ἵπποις ἐθήρευον. Συνεξῆσαν² δ'
ἄμα ἐπὶ θήραν ἀνδρες γέροντες καὶ νέοι. Καὶ οἱ μὲν γέροντες
μετὰ θηρευτικῶν κυνῶν ἀνίχνευον τὰ ἐν τῷ δάσει θηρία, οἱ
δὲ νέοι διαστάμενοι³ ἀλλήλων ἐδίωκον τὰ πλησιάζοντα θηρία.
Χαλεπὸν μέντοι ἦν θηρεῦσαι τοὺς ὅνους οὗτοι γάρ πολλοὶ θᾶττον
πάντων τῶν ἵππων ἔθεον. "Εστιν ὅτε δ' ὅμως ἐλάμ-
βανόν τινας. Τὰ δὲ τῶν ἀλισκομένων κρέα παραπλήσια ἦν
τοῖς ἐλαφείοις, ἀπαλώτερα δέ.

Στρουθὸν δ' οὐδεὶς ἔλαβεν. Οἱ δὲ διώξαντες ἵππεῖς ταχὺ
ἐπαύοντο· πολὺ γάρ ἀπεσπάτο τῇ τῶν ποδῶν ταχυτῆτι καὶ
τῇ τῶν πτερύγων πτήσει. Τὰς δ' ὡτίδας ῥᾳδίως ἐλάμβανον·
βραχὺ γάρ ἐπέτοντο καὶ ταχὺ ἀπηγόρευον⁴. Τὰ δ' ἥδιστα
αὐτῶν κρέα αἱ οἰκοι μένουσαι γυναικες παρεσκεύαζον.

86. Ὁ Στρατὸς τοῦ Ξέρξου.

Σύμπαντος τοῦ πεζοῦ στρατοῦ τὸ πλῆθος¹ ἐφάνη² ἐβδο-
μήκοντα καὶ ἑκατὸν μυριάδες³, ὃν ἐστρατήγουν ἔξ ἡγεμόνες·
πρῶτος δὲ πάντων Μαρδόνιος ἦν. Χωρὶς⁴ δὲ τούτων ἄλλαι
χίλιαι δεκάδες Περσῶν ἦσαν ἀπολελεγμένων⁵, οἵ ἀθάνατοι
ἐκαλοῦντο· εἰ γάρ τις αὐτῶν ἐκλίποι θανάτῳ ἢ νόσῳ, ἄλλος
ἡρεῖτο⁶ καὶ οὐδέποτε πλείους ἢ ἐλάσσους μυρίων ἐγίγνοντο.

Αριθμὸς δὲ τῆς ἵππου ἐγένετο ὀκτὼ μαριάδες. Τῶν δὲ τριήρων⁷ ἀριθμὸς ἐγένετο ἑπτὰ καὶ διακόσιαι καὶ χίλιαι. Παρείχοντο δὲ Κύπριοι μὲν πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, Φοίνικες δὲ διπλασίας τούτων, Αἰγύπτιοι δὲ δυοῖν δεούσας διακοσίας. Ωσαύτως Κίλικες ἑκατόν, Πάμφυλοι τριάκοντα, Λύκιοι πεντήκοντα, νησιῶται ἑπτακαίδεκα, Ἐλλήσποντιοι ἑκατόν. Οκτὼ δὲ στρατηγοὶ τοῦ σύμπαντος ναυτικοῦ ἦσαν. Οὗτος ὁ στόλος δευτεραῖος ἐξ Ἐφέσου εἰς Ἐλλήσποντον ἀφίκετο.

87. Φ α ἔ θ ω ν.

"Ηλιος ἐτέκνωσε Φαέθοντα, διὸ περὶ πᾶν μὲν ἐτόλμα, οὐδενὸς δ' ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας ἥττατο. "Οτε Φαέθων νεανίας ἐγένετο, δρῶν τὸν πατέρα ἐπὶ τεθρίππου¹ ὅχούμενον καὶ διὰ

τοῦτο ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων τιμώμενον ἰκέτευσε μίαν ἡμέραν παραχωρῆσαι αὐτῷ τὸ ἄρμα· οὕτω γὰρ ἥλπιζεν εὔδοκιμῆσιν παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. Ο δὲ πατὴρ πρῶτον μὲν ὀψεῖ παραχωρῆσαι τοῦτο τῷ υἱῷ, ὕστερον δ', ἐπεὶ οὗτος ἤτιζε², συνεγχώρησεν αὐτῷ, καίπερ εἰδὼς ὅτι ὁ υἱὸς θανατᾷ³.

Ἐπεὶ οὖν Φαέθων ἀνέβη ἐπὶ τοῦ τεθρίππου, ἥλαυνε μὲν αὐτὸς ἀνειμένως⁴, οἱ δὲ ἵπποι γνόντες ὅτι οὐ δουλεύουσι 'Ηλίῳ, ἐξηγέγθησαν⁵ τῆς ὄδοι. Καὶ τὸν μὲν πρῶτον πλανώμενοι κατὰ τὸν οὐρανὸν ἐπύρωσαν αὐτόν, εἶτα δὲ πελάσαντες τῇ γῇ ἐλυμήναντο αὐτὴν κατακαίσαντες τοὺς ἀγρούς.

Διὸ Ζεὺς ὁργισθεὶς Φαέθοντα μὲν ἐκεραύνωσε, τὸν δὲ "Ηλιον ἐπὶ τὴν συνήθη πορείαν ἀποκατέστησεν. 'Ο δὲ πατὴρ οἰμώζων⁶ καὶ στεναχίζων ἐπὶ τῇ τοῦ υἱοῦ ἀπωλείᾳ ἔλεγεν· « Οἴμοι, ὅτι τοιούτου υἱοῦ ἀποστέρομαι ».

88. Σθενελαΐδας ἀγορεύων ἐν τῷ συνεδρίῳ τῶν Λακεδαιμονίων.

Παρελθών¹ Σθεναλαΐδας, εἰς τῶν ἐφόρων ὕν, ἔλεξε τάδε· « Τοὺς μὲν λόγους, ὃς Λακεδαιμόνιοι, τῶν Ἀθηναίων τοὺς πλείονας τοῦ δέοντος οὐ γιγνώσκω· ἐπαινέσαντες γάρ ἑαυτοὺς πλέον ἡ κατ' ἀξίαν² οὐδαμοῦ ἀντεῖπον ὡς οἱ ἡμέτεροι σύμμαχοι ἀδικώτεροι αὐτῶν ἐγένοντο. Καίτοι, εἰ πρὸς Μήδους μὲν τότε ἐγένοντο οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων, πρὸς ἡμᾶς δὲ νῦν χείρους ἡ πρὸς τοὺς ἑαυτῶν συμμάχους, μείζονος ζημίας ἀξιοί εἰσιν. 'Ημεῖς μὲν γάρ μετὰ τῶν συμμάχων μάλιστα ἐτιμήσαμεν καὶ αἰτιωτάτους³ τῆς κατὰ τῶν Μήδων νίκης αὐτούς ἐλογισάμεθα ἐν τοῖς "Ελλησιν. Οὕτοι δὲ ἀνακουφισθέντες⁴ ἀδικώτατοι πρὸς τοὺς ἡμέτερους συμμάχους ἐγένοντο. Νῦν δὲ ὅμως οὐ περιοψόμεθα τοὺς συμμάχους ἀδικουμένους· κρείττον γάρ μετ' αὐτῶν συμπάσχειν ἡ ἐν ἀσφαλείᾳ διατελεῖν ἐστερημένους φίλων. 'Εὰν δὲ τούτοις νῦν μὴ πολεμήσωμεν, ἀναγκασθησόμεθα πολὺ θᾶττον ἐν τῷ μέλλοντι ἐπεξιέναι⁵ αὐτοῖς· τότε γάρ μείζους γενόμενοι ἐπαγχθέστεροι ἔσονται, ὅτε καὶ χαλεπώτερον ἡμῖν ἀπαλλαγῆναι τῆς δουλείας ».

Ταῦτα λέξας ἐπεψήφιζεν⁶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Λακεδαιμονίων.

89. Καταγωγὴ καὶ παιδικὴ ἡλικία Οἰδίποδος.

Ζεύς, ὁ τῶν θεῶν βασιλεὺς, ἔδωκε Κάδμῳ, κτίτορι τῶν Θηβῶν, γυναικαὶ Ἀρμονίαν. Πάντες τότε οἱ θεοὶ καταλιπόντες τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ Καδμείᾳ εὐωχούμενοι ὑμνηταὶ τοῦ γάμου ἐγένοντο. Ἐν δὲ τῇ εὐωχίᾳ αὐληταὶ¹ καὶ ἀοιδοὶ παρῆσαν ἄδοντες, πολλοὶ δὲ θεράποντες καὶ κλητῆρες ὑπούργουν τοῖς εὐωχουμένοις.

Κάδμου γίγνονται Ἰνὸς καὶ Σεμέλη, παῖς δὲ Πολύδωρος, δῖς γεννᾷ Λάβδακον. Μετὰ δὲ τοῦτον Λάιος ἡγεμὼν τῶν Θηβῶν καθίσταται.

Τούτῳ ὁ θεὸς Ἀπόλλων ἔχρησεν² ὑπὸ τοῦ υἱοῦ ἀποθανεῖσθαι. Διὸ Λάιος μνήμων τοῦ χρησμοῦ ὅν, διατρήσας τὰ σφυρὰ τοῦ γεννηθέντος περόναις τῷ νομεῖ τὸ βρέφος δίδωσιν ἐκθεῖναι. Οὐ δὲ τὸ βρέφος οἰκτίρας καὶ σωτῆρος βουληθεὶς γενέσθαι παραδίδωσιν αὐτὸ τοῖς βοσκοῖς τοῦ Πολυβίου, βασιλέως τῆς Κορίνθου. Οἱ δὲ παραλαβόντες καὶ σωτῆρες αὐτοῦ γενόμενοι ἡγεγκον εἰς τὴν Πολύβου γυναικα. Ἡ δὲ τροφὸν παραλαβοῦσσα ὑποβάλλεται³ τὸ βρέφος καὶ θεραπεύσασα τὰ σφυρὰ Οἰδίπουν καλεῖ, τοῦτο θεμένη τὸ ὄνομα διὰ τὸ τοὺς πόδας ἀνοιδῆσαι⁴.

Τελειωθεὶς δ' ὁ παῖς καὶ διαφέρων τῶν ἡλίκων ἐν ρώμῃ καὶ διὰ φθόνον ὀνειδιζόμενος ὑπὸ τῶν συμπαικτόρων ὑπόβλητος⁵ ἔρχεται εἰς Δελφοὺς καὶ περὶ τῶν ἴδιων γονέων πυνθάνεται. Οὐ δὲ θεὸς ἀνεῖλεν αὐτῷ πρὸς τοὺς γονέας μὴ πορεύεσθαι· τὸν γὰρ πατέρα μέλλει φονεύσειν καὶ τὴν μητέρα γυναικαὶ λήψεσθαι.

90. Βασιλεία Οἰδίποδος καὶ θάνατος αὐτοῦ.

Οἰδίποδι ἀκούσαντι τὸν χρησμὸν φυγὴ ἦν ἐκ Κορίνθου, ἦν πατρίδα ἐνόμιζεν. Φερόμενος δὲ διὰ Φωκίδος ἐφ' ἄρματος κατὰ τὴν μαντείαν εἰς ξένην γῆν συντυγχάνει κατά τινα στροφὴν τῆς ὁδοῦ στενὴν ἐφ' ἄρματος ὀχουμένῳ Λαῖφ καὶ Πολυφόντῃ· κήρυξ δ' οὗτος ἦν Λαῖτος. Καὶ κελεύσαντος τούτου ἐκχωρεῖν¹ τῆς ὁδοῦ καὶ κτείναντος τῶν ἵππων τὸν ἔτερον, ἀγανακτήσας Οἰδίππους καὶ μετὰ φορᾶς² παίσας ἀμφοτέ-

ρους τῷ βίοπάλῳ ἀπέκτεινε, Λάιον καὶ Πολυφόντην, καὶ εἰς Θήβας παραγένετο. Καὶ Λαῖφ μὲν ταφὴν παρεσκεύασεν ὁ βασιλεὺς Ηλαταιέων Δαμασίστρατος, τὴν δὲ βασιλείαν Κρέων παρέλαβε.

Τούτου δὲ βασιλεύοντος, μεγάλη συμφορὰ τὰς Θήβας κατέσχεν. "Ηρα γάρ ἔπειμψε Σφίγγα, ἡ πρόσωπον μὲν γυναικός, στῆθος δέ, βάσιν καὶ οὐρὰν λέοντος καὶ πτέρυγας ὄρνι-

Θος ἔχουσα τρόμον τοῖς Θηβαίοις ἐνέβαλλεν· προύτεινε γάρ
κύτοις ἐπὶ τὸ Φίκειον ὄρος καθεζούμενη τὴν λύσιν τοῦδε τοῦ
αινίγματος. « Τί ἐστιν, διὸ μίαν ἔχον φωνὴν τετράπουν, δίπουν,
τρίπουν γίγνεται; ». Εἰ δὲ μὴ εὑροιεν τὴν λύσιν, ὑπὸ μανίας
ἡ Σφιγξ κατεχομένη κατεβίβρωσκεν³ ἔνα.

Πολλῶν δ' ἀπολλυμένων, Κρέων ἐκζητῶν⁴ ἀπαλλαγὴν
τοῦ κακοῦ κηρύττει τὴν βασιλείαν καὶ τὴν Λαῖου γυναικα
δώσειν τῷ λύσοντι τὸ αἰνιγμα.

Οἰδίπους δ' ἀκούσας ἀνθρωπὸν ἔφη εἶναι τὸ ὑπὸ τῆς
Σφιγγὸς λεγόμενον. Οὗτος γάρ γίγνεται βρέφος ὀχούμενος
τοῖς τέτταρις κώλοις, τελειούμενος δὲ δίπους ἐστί, γηράσκων
δὲ καὶ τὴν τρίτην βάσιν λαμβάνει, τὴν βακτηρίαν.

Ἡ μὲν οὖν Σφιγξ ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως ἐκυριψεν,
Οἰδίπους δὲ τὴν βασιλείαν παρέλαβε καὶ τὴν μητέρα Ἰοκά-
στην ἔγημεν, ἐξ ἡς ἐτέκνωσεν Ἐτεοκλέα καὶ Πολυνείκη,
Ἀντιγόνην καὶ Ἰσμήνην.

Τούτοις δὲ τῶν λανθανόντων φανέντων⁵, ἡ μὲν Ἰοκά-
στη πνιγμὸν ἐκυτῇ παρεσκεύασεν, Οἰδίπους δ' ἐξόρυξεν τῶν
ἀφθαλμῶν. Οὕτω τυφλὸς ὑπ' Ἀντιγόνης φερόμενος εἰς Κο-
λωνὸν Ἀττικῆς ἥλθεν, ἔνθα μετ' οὐ πολὺ τελευτὴ τοῦ βίου
αὐτῷ ἐγένετο.

91. Πύρρος¹ καὶ κύών.

Πύρρος, ὁ βασιλεὺς, διδεύων ἐνέτυχεν νεκρῷ ἀνδρὶ γεωργῷ.
Παρ' αὐτῷ δ' ἦν ἄροτρον², δρέπανον, σκαπάνη, κοπίς καὶ
τομεύς. Ἐπὶ δὲ τοῦ παρακειμένου βάθρου κύων ἐκάθητο
φρουρῶν τὸν νεκρόν. Ο δὲ βασιλεὺς αἰσθόμενος κακούργη-
μα γενόμενον τὸν μὲν νεκρὸν ἐκέλευσε θάψαι ἐν τάφῳ, τὸν
δὲ κύνα μεθ' ἐκυρώσας.

Ολίγαις δ' ἡμέραις ὑστερὸν ἐν τῇ παλαιίστρᾳ τοῦ θεά-

τρου διηγωνίζοντο. Πύρρος δ' ἐπὶ βάθρου ἐκάθητο θεώμενος τὸν ἀγῶνα καὶ παρ' αὐτῷ ὁ κύων ἡσυχίαν ἤγεν. Ἰδὼν δ' ἐν τῇ παλαιίστρᾳ τὸν φονέα τοῦ δεσπότου ἐπέδραμεν³ ἐπ' αὐτὸν μετὰ φωνῆς καὶ τοῦ ζωστῆρος ἐπελάβετο⁴. Ὁ δὲ τῇ ξύστρᾳ καὶ τῷ βάκτρῳ ἔπαιεν αὐτὸν, ἀλλ' οὐδὲ οὕτω ὁ κύων ἀπηλλάττετο. Πύρρος δ' αἰσθόμενος τὸ πρᾶγμα καὶ τεκμήριον τοῦτο νομίσας ἤγαγε τὸν φονέα στρατιώτην εἰς δικαστήριον, ἔνθα τὸ κακούργημα ώμολόγησε. Διὸ ὑπὸ Πύρρου ἐκολάσθη.

92. Οἱ "Ἐλληνες πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας.

"Οτε Ξέρξης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευσε καὶ διὰ τῆς Δωρίδος εἰς τὴν Φωκίδα εἰσέβαλεν, αἱ μὲν νῆες τῶν Ἀθηναίων ἐπ' Ἀρτεμίσιον ἐβοήθησαν, οἱ δὲ ἄλλοι "Ἐλληνες οὐκ ἐβούληθησαν κατὰ γῆν ἀπαντῆσαι¹ αὐτῷ πρὸ τῆς Ἀττικῆς. Λακεδαιμόνιοι δὲ συνήγαγον τὸν στρατὸν ἐντὸς τοῦ Ἰσθμοῦ καὶ διετείχισαν² αὐτὸν ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν.

'Αθηναῖοι δὲ πεισθέντες ὑπὸ Θεμιστοκλέους μὴ ὑπὸ τοὺς Μήδοις γενέσθαι ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς ἔφυγον καταλιπόντες ἐν τῷ παρόντι τὴν πόλιν· καὶ οἱ μὲν γέροντες μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ παίδων εἰς Τροιζῆνα ἀπέβησαν, οἱ δὲ ἐν ἥλικιά ὅντες σὺν ταῖς τριήρεσιν εἰς τὸ μεταξὺ τῆς Σαλαμῖνος καὶ Ἀττικῆς στενὸν ἔπλευσαν, ἔνθα καὶ τὸ ναυτικὸν τῶν Ἑλλήνων ἦν.

'Ἐνταῦθα Εύρυβιάδης, ὃς διὰ τὸ ἀξίωμα τὴν ἡγεμονίαν τῶν νεῶν εἶχεν, ἐπίεζεν⁴ ἐν τῷ συνεδρίῳ τοὺς Ἀθηναίους πλεῖν εἰς τὸν Ἰσθμόν, ἔνθα καὶ ὁ στρατὸς ἥθροιστο. Θεμιστοκλῆς δὲ ἀναστὰς ἀντέλεγεν αὐτῷ. Ὁ δὲ τὴν βακτηρίαν ἥρεν ἐπ' αὐτὸν καὶ εἶπεν. « Ὡ Θεμιστόκλεις, ἐν τοῖς ἀγῶσι τοὺς προεξανισταμένους⁵ ραπίζουσι ». Θεμιστοκλῆς δὲ οὐδὲν ταραχθεὶς ἐπὶ τῇ ὁργῇ τοῦ Εύρυβιάδου ἀπεκρίνατο· « Πάταξον μέν, ἀκουσον δέ ».

93. Ἀνὴρ κομπαστής¹.

‘Ανὴρ ἐπ’ ἀναδρίᾳ ἑκάστοτε ὑπὸ τῶν πολιτῶν ὄνειδιζόμενος ἀπεδήμησεν ἐκ τῆς πόλεως.

Μετὰ δὲ διετίαν ἐπανελθὼν ἀλαζονείαν τοῖς πολίταις ἐπεδείκνυ· ἔλεγε γὰρ ὅτι διὰ μὲν δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην καὶ εὐσέβειαν μέγα ἐν τῇ ξένῃ ἐτιμᾶτο, ἐν ‘Ρόδῳ² δὲ κερδοσύνην τὴν μεγάλην εὔνοιαν τοῦ πλήθους ἐκτήσατο, ὅτι ταχυτῆτα ἐν τῷ δρόμῳ ἐπεδείξατο ἐξαίρετον, βάρος δ’ ἦρε μέγα, πήδημα δ’ ἥλατο³ τοσοῦτον, ὥστε μηδένα τῶν δλυμπιονικῶν ἐφικέσθαι. “Οτι δὲ τὴν ἀλήθειαν ἔλεγε μάρτυρας ἔφαινε τοὺς παρατυχόντας ἐν ‘Ρόδῳ.

Τῶν παρόντων μέντοι τις τὴν μωρίαν τοῦ ἀνδρὸς οὐκ ἀνεχόμενος λέγει· « Εἰ τὴν ἀλήθειαν λέγεις καὶ ἐπ’ ἀρετῇ ἀξίαν ἐκτήσω ἐν τῇ ξένῃ, οὐδεμία ἔνδεια μαρτύρων ἐστίν. Ιδού δὲ ἡ Ρόδος καὶ τὸ πήδημα ».

94. Κύρου στρατήγιον¹.

Αἱ Σάρδεις πρωτεύουσα τῆς Λυδίας ἦσαν. Τὸ δὲ περὶ αὐτὴν πεδίον εὑφορον ἦν καὶ πολλαὶ πολίγναι ἐν αὐτῷ κατεσκευασμέναι ἦσαν λαμπροῖς ναΐσκοις κεκοσμημέναι καὶ πολλοὺς ἀμπελῶνας ἔχουσαι. Περὶ τοὺς οἰκίσκους τούτων πολλὰ κηπάρια καὶ δασύλλια ἦν πλήρη ἀνθέων καὶ δενδρυλλίων, ἐν οἷς τὰ παιδία καὶ τὰ κοράσια διῆγε παίζοντα.

Τοῦτο τὸ πεδίον στρατήγιον τῆς ἐπὶ τὸν Ἀρταξέρξην στρατείας Κύρος κατέστησε καὶ ἐνταῦθα τοὺς συστρατεύσοντας ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν συνήθροισεν. ‘Επεὶ δ’ αὐτῷ πάντα παρεσκεύαστο, ἐκάλεσε Πρόξενον τὸν Βοιώτιον παραγενέσθαι, ώς εἰς Πισίδας² βουλόμενος στρατεύεσθαι.

"Ηκον δὲ μετ' οὐ πολὺ καὶ Σοφαίνετος ὁ Στυμφάλιος³ καὶ Σωκράτης ὁ Ἀχαιὸς καὶ ὁ Ἀρίστιππος ὁ Θετταλὸς καὶ Πασίων ὁ Μεγαρεὺς καὶ ὁ Μένων ὁ Θετταλὸς ἔχων Δόλοπας καὶ Αἰνιᾶνας καὶ Ὁλυνθίους. Μεθ' ἡμέρας δὲ τριάκοντα ἦκε καὶ Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος ἔχων πελταστὰς Θρᾷκας καὶ τοξότας Κρῆτας.

'Εγένετο δ' οἱ ἐκ πάσης Ἑλλάδος Ἀθηναῖοι, Μεσσήνιοι, Ἀρκάδες, Τεγεᾶται, Μιλήσιοι, Ἐφέσιοι, Λαμψακηνοί, Κυζικηνοί, Ταραντῖνοι, καὶ ἄλλοι φυγάδες Ἑλληνες Ἀσιανοί εἰς τρεῖς χιλιάδας καὶ μυρίους.

95. Οι Ἀθηναῖοι κατὰ τὴν εἰσβολὴν τοῦ Ξέρξου.

'Απάντων τῶν συμμάχων διακειμένων ἀθύμως καὶ Πελοποννησίων μὲν διατειχίζοντων τὸν Ἰσθμὸν καὶ ζητούντων ἴδιαν ἑαυτοῖς σωτηρίαν, τῶν δ' ἄλλων πόλεων ὑπὸ τοῖς βαρβάροις γεγενημένων καὶ συστρατευομένων ἐκείνοις, προσπλεουσῶν δὲ τριήρων διακοσίων καὶ χιλίων καὶ πεζῆς στρατιᾶς ἀναριθμήτου μελλούσης εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσβαλεῖν, Ἀθηναῖοι καίπερ ἕρημοι συμμάχων γεγενημένοι καὶ τῶν ἐλπίδων ἀπασῶν διημαρτηκότες¹, ἔξὸν² αὐτοῖς μή μόνον τοὺς παρόντας κινδύνους διαφυγεῖν, ἀλλὰ καὶ τυμάς ἔξαιρέτους λαβεῖν, οὐχ ὑπέμειναν τὰς παρὰ Ξέρξου δωρεάς, οὐδ' ἀσμένως πρὸς τὰς διαλλαγὰς τὰς πρὸς βαρβάρους ὥρμησαν³, ἀλλ' αὐτοὶ μὲν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας πολεμεῖν παρεσκευάζοντο, τοῖς δ' ἄλλοις τὴν δουλείαν αἴρουμένοις συγγνώμην εἶχον. Ἡγούντο γάρ, ἐπιφαινομένου τοῦ κινδύνου ἐκ τοσαύτης στρατιᾶς, ταῖς μὲν τοπειναῖς τῶν πόλεων προσήκειν ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖν τὴν σωτηρίαν, ταῖς δὲ ἀξιούσαις προεστάναι τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἔξειναι διαφεύγειν τοὺς κινδύνους.

96. Λόγοι ἀρετῆς πρὸς Ἡρακλέα.

Οἱ θεοὶ τῶν ἀγαθῶν οὐδὲν ἄνευ πόνου καὶ ἐπιμελείας παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις. Πάντα δυνατὰ καὶ κατορθωτά, εἰς τις πονεῖ. Εἰ βούλει σοι τοὺς θεοὺς ἔλεως εἶναι, θεραπευτέον αὐτούς. Εἰ τοῖς φίλοις ἔθέλεις ἀγαπητὸς εἶναι, τοὺς φίλους εὐεργετητέον. Εἰ ὑπὸ πόλεως ἐπιθυμεῖς τιμᾶσθαι, ταῦτην ὡφελητέον. Εἰ τῇ Ἑλλάδι ἀξιοῖς θαυμαστὸς¹ εἶναι ἐπ’ ἀρετῇ, τὴν Ἑλλάδα πειρατέον εῦ ποιεῖν². Εἰ βούλει τὴν γῆν ἀφθόνους καρποὺς φέρειν, ταῦτην θεραπευτέον. Εἰ οἴει ἀπὸ βοσκημάτων δεῖν πλουτίζεσθαι, τῶν βοσκημάτων ἐπιμελητέον. Εἰ διὰ πολέμου βούλει τοὺς φίλους ἐλευθεροῦν καὶ τοὺς ἔχθροὺς χειροῦσθαι, τὰς τοῦ πολέμου τέχνας μαθητέον καὶ ἀσκητέον. Εἰ δὲ βούλει καὶ τῷ σώματι δυνατὸς εἶναι, ἔθιστέον ὑπηρετεῖν τὸ σῶμα τῇ γνώμῃ³ καὶ γυμναστέον σὺν πόνοις καὶ ἴδρωτι· πάντα γάρ ταῦτα μαθητά⁴ ἔστι.

97. Ὁ Λυκούργος περὶ τῶν κακῶν νέων.

Λοιπὸν τοῦ Λυκούργου καὶ τόδε ἀγασθῆναι¹, τὸ κατεργάσασθαι μηδένα τῶν πολιτῶν ἐπιλήσμονα εἶναι τῶν σωτηρίων αὐτοῦ νόμων. Ἐκεῖνος τοίνυν λαμπρὰν μὲν τὴν εὐδαιμονίαν τοῖς ἀγαθοῖς πολίταις παρεσκεύασε, φανερὰν δὲ τὴν κακοδαιμονίαν τοῖς κακοῖς καὶ βλαβεροῖς. Ἐν μὲν γάρ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν οἱ ἐριστικοὶ καὶ μιαροὶ² νέοι ἐπίκλησιν³ μόνον ἔχουσι κακοὶ εἶναι, ἐν δὲ τῇ Λακεδαιμονίᾳ πάντες μὲν μημονεῖς τῶν κακῶν πράξεων τῶν νέων εἰσὶ, οὐδεὶς δὲ φρόνιμος ἐν τῷ αὐτῷ ἀγοράζει⁴ τῷ κακῷ οὐδὲ γυμνάζεται. Πᾶς δέ τις αἰσχυνθείη ἀν τὸν μὴ ὡφέλιμον καὶ χρήσιμον τῇ πόλει σύσκηνον παραλαβεῖν ἢ ἐν παλαιίσματι συγγυμναστήν.

Πολλάκις δ’ ὁ τοιοῦτος καὶ εἰς ἐπονειδίστους χώρους

φυγάς ἀπελαύνεται καὶ μὴν ἐν ταῖς ὁδοῖς παραχωρητέον αὐτῷ. Οἱ δὲ μάχιμοι νέοι οὗτοι νοήμονές⁵ εἰσιν, ὥστε προαιροῦνται θάνατον ἀντὶ τοῦ ἐπονειδίστου τούτου βίου.

98. Ἡ γῆ τῶν μακάρων¹.

Αὕτη ἡ πόλις χρυσῆ πᾶσα, τὸ δὲ τεῖχος περίκειται σμαράγδινον, πύλαι δ' ἀργυραῖ καὶ σιδηραῖ εἰσιν ἐπτά, τὸ δ' ἔδαφος τῆς πόλεως καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ τείχους γῆ ἐλεφαντίνη². αἱ δ' ἐν αὐτῇ αὐλειοι³ οἰκίαι εἰσὶ χαρίεσσαι καὶ βωμοὶ ἔνεισι λίθινοι, ἐφ' ᾧ τὰς ἑκατόμβας⁴ ποιοῦσι. καὶ ἡρῷα δὲ μαρμάρινα ἔδρυται, ἐφ' ᾧ ἀναγεγραμμένα ἔστι τὰ λαμπρὰ παππῶν ὄνόματα. Περὶ δὲ τὴν πόλιν ὑλήντα ἄλση περίκειται καὶ δινήεις ποταμὸς ἀρωματώδης ῥεῖ.

'Η δὲ κύκλῳ ὁρεινὴ χώρα πᾶσι μὲν ἀνθεσι, πᾶσι δὲ φυτοῖς ἡμέροις καὶ σκιεροῖς τέθηλεν⁵. Αἱ μὲν γάρ ἄμπελοι ἐν ταῖς ὁρειναῖς κλιτύσι φύονται ἐτήσιαι, τοὺς δὲ ἄλλους καρποὺς καὶ ὄπωρας φέρει μηνιαίους· ἀντὶ δὲ τοῦ πυροῦ οἱ στάχυες ἅρτους ἐτοίμους φύουσι. Πηγαὶ δ' ὕδατος θαλασσίου καὶ ποσίμου πολλαὶ εἰσὶ καὶ ποταμοὶ γαλακτώδεις πάμπολοι τὴν χώραν διατέμουσι. Πᾶσαι δὲ αἱ ἡμέραι οὗτοι λαμπραί εἰσιν, ὥστε ἡ σημερινὴ οὐδὲν διαφέρει τῆς χθεσινῆς.

99. Διάλογος Σωκράτους καὶ Φαῖδρου.

Σωκράτης. Πόθεν, ὦ Φαῖδρε, ἔρχει; πολλάκις γάρ σε εἶδον ἐντεῦθεν λόντα.

Φαῖδρος. Μεγαροῖ μέν, ὦ Σώκρατες, διέτριψα τέτταρας ἡμέρας. Ἐκεῖθεν δὲ Θήβαζε ἥλθον, ἔνθα ὀλίγας ἡμέρας διέμεινα. Νῦν δ' Ἀθήνησι τὸ λοιπὸν διατρίψω.

Σωκράτης. "Ἄλλοτε μὲν πρότερον οὐδέποτε ἤδυνήθην

διαλεχθῆναι σοι. νῦν δ' εἰ βούλει καὶ μή σε ὑπερβαλλόντως βίᾳ κατέχει, δεῦρο ἵωμεν κατὰ τὸν Ἰλισσὸν καὶ διαλεχθῶμεν ἄλλως ἀναβάλωμεν ἐξ αὐτοῦ.

Φαῖδρος. "Αγωμεν δή, ἐπεὶ δήποτε καὶ ἀμισθί³ ἡ διδασκαλία γενήσεται μοι. Μὴ δ' ὅμως οὕτως ἄγαν σπεῦδε· ἔοικας⁴ γάρ τροχάδην καὶ οὐ βάδην ἴεναι.

Σωκράτης. Σπεύδω πρὸς ἐκείνην τὴν ὑψηλοτάτην πλάτανον, ὁφ' ἦν σκιά ἐστι μεγάλη καὶ πνεῦμα⁵ μέτριον, πρὸν τινας ἄλλους ταύτην κατασχεῖν.

100. Συμβουλὴ πρὸς ἀρχοντα.

"Ο ἀγαθὸς κυβερνήτης προστάτης τῆς πόλεως ὃν βούλεται ταύτην εὐδαίμονα ποιῆσαι. "Εοικεν οὖν ἀγωνιστῇ φιλοτιμουμένῳ¹ τὸ μέγιστον ἔργον κατορθοῦν. Τούτῳ τις παραινῶν εἴποι ἂν· « Ἰσθι², ω φίλε, τὸ κάλλιστον καὶ μεγαλοπρεπέστατον ἀγώνιζόμενος. Πρῶτον μὲν καλῶς ἄρχων κατειργασμένος ἀν εἴης τὸ φιλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀρχομένων· ἐφιλοῦ γάρ καὶ πρότερον ἄλλως οὐκ ἀν ἥρξας³ τῆς πόλεως, οὐδὲ ἀν ἔλαβες τοσαύτην ἰσχύν, οὐδὲ ἀν εἴχες τοτοῦτον πλῆθος συμμάχων προθύμων συμπρᾶξαι σοι. "Ἐπειτα πάντες τὴν σὴν νίκην ἀνακηρύττοιεν ἀν καὶ τὴν σὴν ἀρετὴν ὑμοῖοιεν ἀν. Πᾶς δ' ὁ παρὼν σύμμαχος ἀν εἴη σοι καὶ δημοσίᾳ θαυμάζοιεν ἀν σε τῆς ἀρετῆς. Ἐργάζου καὶ πειρῶ τοὺς πολίτας εὖ ποιεῖν. Περίβλεπτος⁴ δ' οὕτω καὶ θαυμαστὸς ὃν ἀγαπῶ ἀν ὑπὸ πολλῶν πόλεων καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἀν σχοίης συμμάχους. Τοῖς δὲ συμπράττουσί σοι μηδέποτε παύου λέγων· « Ὡ φίλοι, ἐργαζόμεθα ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας τῆς πόλεως καὶ ποιῶμεν αὐτὴν μὲν εὐνομεῖσθαι, τοὺς δὲ πολίτας εὖ πράττειν. 'Ο θεὸς δ' εἴη ἡμῖν βοηθός ».

101. Τὰ Πυρηναῖα ὅρη¹.

Τὰ Πυρηναῖα ὅρη πασίγνωστα ἦν τὸ πάλαι διά τε τὸ μέγεθος² καὶ ὑψος, τὰ δ' ἐν αὐτοῖς δάση ἔγεμεν ιοβόλων θανατηφόρων ὅφεων. Ἐνīην δ' ἐν αὐτοῖς ζῶα παντοδαπὰ ἄγρια, ὅνοι ταχύποδες καὶ στρουθοὶ καὶ ἄλλα, ἢ οἱ ξιφομάχοι θηρευταὶ ἐθήρευον. Υλοτόμοι δ' ἐκ τῆς Ὂλης διπήγεις καὶ τετραπήγεις δοκοὺς ἔξηγον, ἐξ ὧν νεωσοίκους³ κατεσκεύαζον. Καὶ γαιάνθρωκας δ' ἡ γῆ παμπόλλους ἔξεφερε.

Πολλῶν δ' ὄντων τῶν δρυμῶν, ἐν τοῖς παλαιοῖς φασι χρόνοις ὑπὸ νομέων τὴν Ὂλην πυρίκαυσον γενέσθαι καὶ καῆναι τὴν ὁρεινὴν χώραν. Διὸ συνέβη πυροειδῆ⁴ πολλὰς ἡμέρας εἶναι ταῦτην καὶ καῆναι τὴν γῆν. Ἐκ τούτου τὰ μὲν ὅρη Πυρηναῖα ἐκλήθη, ἡ δ' ἐπιφάνεια τῆς χώρας ἀργύρῳ ἐρρύῃ⁵ καὶ πολλοὶ ρύακες καθαροῦ ἀργύρου ἐγένοντο⁶. Τὴν ἀξίαν δ' αὐτοῦ ἀγνοοῦντες οἱ γηγενεῖς τοῖς Φοίνιξιν ἐδίδοσαν ἀντ' ἄλλων τινῶν φορτίων οὐκ ἀξιολόγων. Διὸ οἱ Φοίνικες πολυτάλαντοι ἐξ αὐτοῦ ἐγένοντο.

102. Θεμιστοκλῆς.

Θεμιστοκλῆς ὁ Νεοκλέους οὗτοι φιλότιμος, μεγαλοπράγμων¹ καὶ πρὸς δόξαν παράφορος ἦν, ὥστε νέος ἔτι ὧν μετὰ τὴν εὐκλεᾶ ἐν Μαραθῶνι νίκην τῶν Ἀθηναίων σύννοους ἐωράτο καὶ ἄγρυπνος τῆς νυκτὸς διέμενε καὶ τοὺς συνήθεις πότους τῶν νέων παρητήθη². Κατὰ μόνας δ' ἀεὶ ἐπορεύετο, ὥστε ἐδόκει ὕσπερ τις ἔχέμυθος³ καὶ κρυψίνους εἶναι.

'Ερωτώμενος οὖν διὰ τὸ εὐμετάβολον τοῦ ἥθους ἔλεγεν ὅτι οὐκ ἐφῆ αὐτὸν καθεύδειν τὸ Μιλτιάδου τρόπαιον. Ἐπεὶ δὲ τὰ πολιτικὰ ἐπραττεν⁴, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες φοντο τὴν ἐν Μαραθῶνι ἥτταν τῶν βαρβάρων πέρας εἶναι τοῦ πολέμου,

Θεμιστοκλῆς δὲ προύλεγε ταύτην ἀργὴν μεῖζόνων ἀγώνων.
Διὸ συνέπεισεν Ἀθηναίους ἐκ τῆς Λαυρεωτικῆς⁵ προσόδου
ναῦς κατασκευάσαι καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀξιολόγους ναυβάτας⁶
τούτους ἐποίησε.

Τούτῳ τῷ στόλῳ κατεναυμάχησε Ξέρξην ἐν Σαλαμῖνι
καὶ τοῦτον ἡγάγκασε φυγεῖν ἐκ τῆς Ἑλλάδος, καίπερ τῆς
κατὰ γῆν δυνάμεως ἀθραύστου καὶ ἀξιολόγου διαμεινάσης.
Διὰ τοῦτο δ' ὅμοίως ἡμιθέω ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐτιμᾶτο.

103. Περσέπολις ἡ πρωτεύουσα Περσῶν.

Περσέπολις μητρόπολις οὖσα τῶν Περσῶν εὔειδεστάτη¹
καὶ εύδαιμονεστάτη τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον πόλεων ἦν. Οὐκ
ἀνοίκειον² δ' εἶναι νομίζομεν περὶ τῶν ἐν ταύτῃ μεγαλοπρε-
πῶν καὶ πολυτελῶν βασιλείων βραχέα διελθεῖν³.

Ταῦτα ἀξιόλογον ἄκραν εἶχεν, ἵν τεῖχος τρίπηχυ περιε-
λάμβανεν ἐπάλξεσι⁴ κατακεκοσμημένον. Τὸ δεύτερον δὲ τεῖχος
κατασκευὴν ὑπεράνω τοῦ πρώτου ὅμοειδῆ τῷ προειρημένῳ
εἶχεν, ὕψος δὲ διπλάσιον· ὁ δὲ τρίτος περίβολος τετράπλευρος
ἦν καὶ κατεσκευασμένος πρὸς διαμονὴν⁵ αἰωνίαν. Ἐν δὲ
τῷ πρὸς ἀνατολὰς ὅρει οἱ πολυώνυμοι ἔκπαλαι τάφοι τῶν
βασιλέων ἦσαν, οὓς προσεκύνουν οἱ εὐγενεῖς Πέρσαι. Οἱ
τάφοι οὖτοι ἐν πέτραις ἐλλελαξευμένοι⁶ ἦσαν πρόσβασιν⁷
μὲν οὐδεμίαν ἔχοντες, ἐδέχοντο δὲ τὰς ταφὰς δι' ὀργάνων
χειροποιήτων. Πλεῖστοι δ' ἐν αὐτοῖς θησαυροὶ ἐνῆσαν πρὸς
τὴν παραφυλακὴν τῶν χρημάτων εὕθετοι⁸ κατεσκευασμένοι,
οὓς φρουροὶ ἐνυκτοφυλάκουν.

Ταῦτα τὰ βασίλεια Ἀλέξανδρος ἐνέπρησε τιμωρῶν τοῖς
Ἐλλησιν, ὅτι κάκείνων τὰ ίερὰ καὶ πόλεις οἱ Πέρσαι πυρὶ
καὶ σιδήρῳ διεπόρθησαν.

104. Ξενοφῶν δμιλῶν πρὸς τοὺς στρατιώτας.

« "Ιστε, ὃ ἄνδρες, ὅτι τὰ ἀγαθὰ τῶν χωρῶν, ἃς διερχόμεθα, τῶν κρατούντων ἐστί¹. Σκεψόμεθα τοίνυν, ὅπως ἂν ἀσφαλέστατα πορευοίμεθα² καὶ ὅπως ἂν κράτιστα μαχοίμεθα, εἰ δέοι μάχεσθαι. Συμβουλεύω οὖν κατακαῦσαι τὰς ἀμάξας, ἃς ἔχομεν, ἵνα μὴ τὰ ζεύγη ἡμῶν στρατηγῆ³, ἀλλὰ πορευώμεθα, ὅπῃ ἂν τῇ στρατιᾷ συμφέρῃ. "Επειτα δὲ καὶ τὰς σκηνὰς κατακαῦσαι. Δέδοικα γάρ, μὴ ἀντὶ τοῦ συνωφελεῖν ἐμποδὼν ἡμῖν γένωνται κατὰ τὴν πορείαν. "Επειτα τῶν ἀλλων σκευῶν ἀπαλλάξωμεν τὰ περιττά, πλὴν ὅσα ἔχομεν πολέμου ἔνεκα ἢ σίτων ἢ ποτῶν, ἵνα ὡς πλεῖστοι μὲν ἡμῶν ἐν ὅπλοις ὕμεν⁴, ὡς ἐλάχιστοι δὲ σκευοφορῶσιν· ἐπίστασθε γὰρ ὅτι, ἐὰν μὲν ἡττώμεθα, πάντα ταῦτα ἀλλότρια ἔσται, ἢν δὲ κρατῶμεν, καὶ τοὺς πολεμίους σκευοφόρους ἡμετέρους ἔξομεν».

105. Πῶς Ξενοφῶν μετέσχε τῆς στρατείας Κύρου.

Ξενοφῶν ἀναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν Προξένου ἀνεκοινώσατο Σωκράτει, ὅτι βουλεύοιτο πορεύεσθαι πρὸς Κύρον. Καὶ ὁ Σωκράτης ὑποπτεύσας μὴ τὸ γενέσθαι αὐτὸν φίλον Κύρῳ εἴη ὑπαίτιον καλοῦ τῇ πόλει συνεβούλευσεν ἀνακοινώσαι τῷ θεῷ περὶ τῆς πορείας.

'Ελθὼν οὖν Ξενοφῶν ἐπήρετο τὸν Ἀπόλλωνα, τίνι θεῶν θύων κάλλιστα καὶ ἀριστα ἂν ἔλθοι τὴν δόδον¹, ἢν ἐπινοεῖ, καὶ εἰ σωθείη καλῶς πράξας². 'Ο δ' Ἀπόλλων ἀνεῖλεν, οἵς θεοῖς θύοι.

'Επεὶ δὲ πάλιν ἥλθεν, εἶπε τῷ Σωκράτει, ὁ δὲ θεὸς παραγγέλλει. 'Ο δ' ἀκούσας ἥτιατο αὐτόν, ὅτι οὐκ ἐρωτώη πρῶτον, πότερον λῶν εἴη αὐτῷ πορεύεσθαι ἢ μένειν, ἀλλὰ

αὐτὸς κρίνας ἵτεον εἶναι πυνθάνοιτο, ὅπως ἂν κόλλιστα πορευθείη. Ξενοφῶν μέντοι θυσάμενος, ως ὁ Θεὸς ἀνεῖλεν, ἔξεπλει καὶ καταλαμβάνει ἐν Σάρδεσι Πρόδενον, παρ' οὐ συνεστάθη Κύρῳ.

106. Μιθριδάτης¹ καὶ "Ελληνες.

'Αριστοποιουμένοις² τοῖς "Ελλησιν ἀγγέλλεται ὅτι Μιθριδάτης σὺν ἴππεῦσιν ὡς τριάκοντα ἔρχεται. Οὗτος ἀφικόμενος λέγει δῆδε· « Δῆλον ὑμῖν, ὃ "Ελληνες, ὅτι καὶ Κύρῳ πιστὸς ἦν καὶ ὑμῖν νῦν εὔνους. Λέξατε οὖν πρός με ως φίλοι καὶ εὔνους, τί ἐν γῇ ἔχετε ».

Βουλευομένοις δὲ τοῖς στρατηγοῖς ἔδοξεν³ ἀποκρίνασθαι τάδε. « Ἡμῖν δοκεῖ διαπορεύεσθαι τὴν βασιλέως γύρων ως ἀσινέστατα⁴. Ἡν μέντοι τις ἡμᾶς τῆς ὁδοῦ διακωλύῃ, ἀνάγκη διαπολεμεῖν αὐτῷ, ως οἵνα τε κράτιστα ».

'Εκ τούτου Μιθριδάτης ἐπειρᾶτο πεῖσαι ως ἄπορον εἴτη σωθῆναι, ἀκοντος βασιλέως. "Ενθα δὲ δῆλον ὅτι ὑπόπεμπτος⁵ εἴη. 'Εκ τούτου ἐδόκει τοῖς στρατηγοῖς βέλτιον εἶναι δόγμα⁶ ποιήσασθαι τὸν πόλεμον ἀκήρυκτον εἶναι. ἕστ' ἂν ἐν τῇ πολεμίᾳ εἶεν.

107. Π αραγγέλματα.

Μηδένα φίλον ποιοῦ, πρὸν ἀν ἔξεπάστης, πῶς κέγρηται¹ τοῖς πρότερον φίλοις; ἔλπιζε γάρ αὐτὸν καὶ περὶ σὲ γενέσθαι τοιοῦτον, οἷος καὶ περὶ ἐκείνους γέγονε. Μὴ γίγνου μὲν ταχὺ φίλος, γενόμενος δὲ πειρᾶ διαμένειν· δύοις γάρ αἰσχρὸν μηδένα φίλον ἔχειν καὶ πολλούς ἔταίρους μεταλλάζτειν. 'Ομιλητικὸς² ἐσθι μὴ φιλόνεικος πρὸς πάντας ὅν. μηδὲ πρὸς τὰς τῶν πλησιαζόντων³ ὄργας τραχέως ἀπαντῶν, μηδ' ἂν ἀδίκως

δρηγίζομενοι τυγχάνωσι. Μή νομίσῃς τὴν ἐπιμέλειαν μηδε-
μίκην δύναμιν ἔχειν πρὸς τὸ βελτίους καὶ φρονιμωτέρους ἡμᾶς
γενέσθαι. Μηδὲ καταγνῶς⁴ τῶν ἄλλων ἀνοικα,
ὅταν νομίζω-
σιν οὐδὲν ἂν ὠφελεῖσθαι ἡμᾶς πρὸς ἀρετήν.., ἀλλὰ μηδέποτε
παύσῃ διδάσκων ὅτι ἡ παίδευσις καὶ ἡ ἐπιμέλεια μάλιστα τὴν
ἡμετέραν φύσιν δύνανται εὐεργετεῖν. Διὰ τοῦτο πλησίᾳ⁵ εἰς μὲν
τοῖς φρονιμωτάποις, καὶ μηδενὸς οἶου ἀπείρως ἔχειν⁶, ἀλλὰ
τῶν μὲν ἀκροατὴς γίγνου, τῶν δὲ μαθητής. Οὕτω ἀγαπητὸς
τοῖς πᾶσιν ἔσει.

108. Γ α λ á τ α i.

Τὸ Γαλατικὸν ἔθνος εὐγενὲς καὶ φιλοπόλεμον ἦν, εὐδόκι-
μον¹ δὲ τῇ ἵππικῇ μάλιστα τέχνη. Τοῖς τρόποις οἱ Γαλάται
οὐ κακοήθεις², ἀλλ' ἀπλοὶ ἡσαν, πολὺ δ' ὅμως τὸ ἀνόγκην
καὶ φιλόκοσμον³ ἦν αὐτοῖς. Τοῖς σώμασι μὲν πάνυ εὐμήκεις
καὶ μακρόχειρες ἡσαν, ταῖς δὲ σαρξὶ κάθυγροι καὶ λευκοί.
Ορεσίτροφοι δ' ἡσαν τὸ πάλαι καὶ φύουν ἐν χειροποιήτοις
ξυλίναις οἰκίαις καὶ ὑπὸ δημογερόντων⁴ διφοῦντο.

'Ἐν ταῖς ὁδοιπορίαις καὶ ταῖς μάγαις, ἐν αἷς καὶ Ἱερο-
μάντεις ἡκολούθουν, ἐχρῶντο ἀριασιν, ἢ ἡνίοχον καὶ πα-
ραβάτην εἶγε. Κατὰ δὲ τὰς πρὸς τοὺς ἀστυγείτονας μάγας
εἰώθεσαν προάγειν τῆς παρατάξεως καὶ προκαλεῖσθαι εἰς
μονομαχίαν τοὺς ἀρίστους τῶν ἀντιτεταγμένων. Τὰ ἐν ταῖς
μάγαις σκῦλαι⁵ ἐλαφυραγγώνουν παιανίζοντες καὶ ἄδοντες καὶ
ταῦτα ταῖς οἰκίαις προσήλουν⁶. Ὁσπερ ἐν θήρᾳ κεχειριωμένοι
θηρία. Τῶν δ' εὐκλεῖδῶν πολεμίων τὰς κεφαλὰς ἐν λάρνακι
ἐτήρουν καὶ τοῖς ξένοις ἐπεδείκνυσαν.

Οι νέοι τὰ γήρη εύμετάβολοί εἰσιν πρὸς δὲ τὰς ἐπιθυμίας ἀψίκοροι¹. Γίγνονται δὲ μάλιστα οἱ πρωτότοκοι δέκατοι υμείς καὶ φιλότιμοι, οἱ δὲ νεώτεροι φιλόνεικοι. Ήολλοὶ τῶν νέων εὐπρεπεῖς τὴν ὄψιν εἰσὶν καὶ προστρεῖς πρὸς τοὺς ἄλλους, ἐν ταῖς δυστυχίαις δ' αὐτάρκεις² καὶ ἔκιστα φιλογρήματοι· συνελόντι δ' εἰπεῖν³ εὐήθεις⁴ καὶ οὐ κακοήθεις, εὐέλπιδες, φιλόσοφοι, φιλόκειοι καὶ φιλέταιροι· τινὲς δ' ὄμοις φύσεώς εἰσι πονηρᾶς, ὥστε κακοῦργοι καὶ πανοῦργοι καὶ ἐπίθουλοι⁵ τοῖς ἄλλοις γίγνονται.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΙΩΒΑΤΥΔΕΛΙΝΗ

ΜΕΡΟΣ Α'

1. "Ελαφος και κυνηγοι.

"Ελαφος ἔβοσκεν¹ εἰς² ἄμπελον. Ἐκεῖ κάποτε κυνηγοὶ ἐκυνηγοῦσαν³. Ὁ κίνδυνος διὰ τὴν ἔλαφον ἦτο σοβαρός⁴. Διὰ τοῦτο καταφεύγει κάτω⁵ ἀπὸ τὰ φύλλα τῆς ἄμπελου.

Μετ' ὅλιγον οἱ κυνηγοὶ βαδίζουν⁶ πρὸς τὴν ἄμπελον, ἀλλὰ δὲν⁷ εὐρίσκουν τὴν ἔλαφον καὶ φεύγουν. Ἡ ἔλαφος τότε ἐνόμιζεν ὅτι δὲν ἐκινδύνευε⁸ καὶ κατέτρωγε⁹ τὰ φύλλα τῆς ἄμπελου.

Οἱ κυνηγοὶ ἀκούουν τὸν θόρυβον τῶν φύλλων· γυρίζουν¹⁰ λοιπὸν¹¹ καὶ φονεύουν τὴν ἔλαφον. Αὐτὴ δέ, ἐνῷ ἀπέθνησκεν, ἔλεγε· « Δίκαια παθαίνω, διότι ἐβλαπτον τὸν σωτῆρά μου ».

2. "Υποδοχὴ εἰς τὸν Κικέρωνα¹.

"Ητο βράδυ² καὶ ὁ Κικέρων ἀνέβαινε πρὸς τὴν οἰκίαν, οἱ δὲ συμπολῖται ἐπήγαινον³ μαζὶ του ὅχι μὲ σιωπὴν ἀλλὰ μὲ⁴ φωνὰς καὶ μὲ κρότους καὶ ὠνόμαζον αὐτὸν Κτίστην τῆς Ρώμης.

Φῶτα⁵ τοὺς δρόμους ἐφώτιζον⁶ καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐτοποθετοῦσαν⁷ λαμπάδια ἐπάνω⁸ εἰς τὰς θύρας, τὰ δὲ κοράσια καὶ ἀπὸ⁹ τὰς στέγας τῶν οἰκιῶν ἐβλεπον¹⁰ τὴν πομπήν. Οἱ δὲ συμπολῖται καὶ στρατηγοὶ ἔλεγον· « Ὁ ἄθρωπος οὗτος εἶναι ἀσφάλεια καὶ σωτηρία τῆς χώρας ».

3. Ἡ ἀρετὴ πρὸς Ἡρακλέα.

Ἐγὼ συναναστρέφομαι¹ μὲν μὲν θεούς, συναναστρέφομαι δὲ μὲν ἀνθρώπους καλούς². Ἐργον δὲ οὔτε θεῖον, οὔτε ἀνθρώπινον γίνεται χωρὶς³ ἐμέ. Ἀπολαύω δὲ σεβασμοῦ⁴ καὶ ἀπὸ τοὺς θεούς καὶ ἀπὸ τοὺς καλούς ἀνθρώπους. Καὶ πάντοτε ἐνομιζόμην καὶ τώρα εἶμαι ἀγαπητή μὲν συνεργὸς εἰς τοὺς ἐργατικοὺς⁵ τεγνίτας, πιστὴ δὲ σύντροφος εἰς τοὺς οἰκογενειάρχας⁶. Βοηθὸς δὲ καλὴ εἰς τοὺς ὑπηρέτας⁷.

Οἱ φίλοι μου δὲν εἶναι λαίμαργοι, ἀλλ’ ὑπομένονται⁸ καὶ τὴν πεῖναν καὶ τὴν δίψαν. Διὰ τοῦτο οἱ μὲν νέοι εὐχαριστοῦνται⁹ διὰ τὰ ἔργα καὶ γαίρουν¹⁰ διὰ τοὺς ἐπαίνους τῶν πρεσβυτέρων, οἱ δὲ πρεσβύτεροι εὐχαριστοῦνται¹¹ διὰ τὰς ἔξαιρέτους τυπὰς τῶν νέων.

4. Τὰ ἐκ τῆς γεωργίας ἀγαθά.

Ἡ ἀσχολία¹ μὲν τὴν γεωργίαν γεμίζει ἀπὸ γαρ奸² τοὺς γεωργούς καὶ ἐπιφέρει αὐξησιν τῶν ἀγαθῶν τοῦ οἴκου καὶ ἔξασκησιν τῶν σωμάτων διότι οἱ γεωργοὶ ζοῦν εἰς τὴν ὕπαιθρον καὶ καλλιεργοῦν μὲν τὰ βόδια τοὺς ἀγρούς, βόσκουν δὲ ἀγέλας βοδιῶν καὶ ἀλόγων. Διὰ τοῦτο ἀρκετοὶ ἀπὸ τοὺς γεωργούς γίνονται ἴππεῖς ἔξογοι.

Μερικοὶ³ δὲ ἀπὸ αὐτοὺς ὑλοτόμοι εἶναι καὶ μὲν τοὺς πελέκεις εἰς τὸ πλευρίον δάσος⁴ κόπτουν ξύλα καὶ ατέξουν μὲν αὐτὰ καλύβας ἄλλοι δὲ εἶναι ψαράδες καὶ ψαρεύουν ψάρια εἰς τοὺς ποταμούς.

"Οτε τὰ σιτηρά ωριμάζουν καὶ αἱ πλαγιαὶ⁵ τῶν λόφων γεμίζουν ἀπὸ ἀμπέλων, ἡ φύσις στολίζεται⁶. Αὕτα παρέχουν ἄφθονα ἀγαθὰ εἰς τοὺς γεωργούς, ὅστε ζοῦν οὗτοι ὅμοιοι μὲν βασιλεῖς⁷.

Ἐνίστε ὅμως καταστροφαὶ συμβαίνουν εἰς τοὺς στάχεις καὶ τὰ σταφύλια, διότι παρουσιάζονται διάφοροι ἀσθένειαι καὶ πολλάκις ποντικοὶ καταστρέφουν τὰ σπαρτά⁸.

5. Ο Ξενοφῶν εἰς τὸν Σκιλλοῦντα.

Ο Ξενοφῶν ἀπὸ τὴν Ἀσίαν ἔρχεται μὲν τὸν Ἀγησίλαον εἰς τὴν Ἑλλάδα· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι παρέχουν εἰς αὐτὸν ὡς δῶρον κτῆμα² πλησίον τῆς Ἡλιδος, τὸν Σκιλλοῦντα.

Τὸ μέρος αὐτὸν εἶχεν ὥραῖον κλῖμα καὶ μεταξὺ³ τῶν φαράγγων καὶ κοιλάδων ὑπῆρχον μικραὶ πεδιάδες. Ἐδῶ ὁ Ξενοφῶν ἡσχολεῖτο⁴ μὲ τὴν γεωργίαν καὶ ἔτρεφε κατσίκια, βόδια, κόττες.

Εἰς τὸν τόπον αὐτὸν κατασκευάζει ναὸν καὶ βωμὸν τῆς θεᾶς Ἀρτέμιδος καὶ στήνει⁵ ἀγάλματα καὶ ἀνδριάντας διαφόρων θεῶν. Κατὰ δὲ τὴν ἑορτὴν τῆς Ἀρτέμιδος οἱ κάτοικοι, γείτονες τοῦ κτήματος, προσέφερον θυσίαν καὶ ἐστεφάνωνον⁶ τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς μὲ στέφανα καὶ ταινίας⁷. εἰς δὲ τὰς φάραγγας ἐκυνηγοῦσαν τὰ παιδιά τοῦ Ξενοφῶντος καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν διάφορα θηρία, ἀγριοχοίρους, ζαρκάδια⁸ καὶ ἐλάφια.

Πλησίον δὲ τοῦ ναοῦ ὑπῆρχε στήλη μὲ τὰ γράμματα « Ἱερὸς ὁ τόπος τῆς Ἀρτέμιδος εἶναι ».

6. Ἀρχων πρὸς ὑπηκόους.

« Ἄνδρες πολῖται, σᾶς ὑπόσχομαι¹, ὅτι θὰ διοικήσω² διὰ τὸ καλὸν τῆς πόλεως. Οἱ ἀγρόται ἀπὸ σᾶς θὰ καλλιεργοῦν τοὺς ἀγροὺς ἡσύχως, θὰ κυνηγοῦν εἰς τὰ δάση ἐλευθέρως καὶ θὰ ζοῦν³ εὐτυχεῖς.

« Τοὺς χρηστοὺς πολίτας θὰ βραβεύω, τοὺς δὲ κακοὺς θὰ

παύσω νὰ βλάπτουν τὴν χώραν. Τὰ τέκνα τῶν πολιτῶν θὰ
ἐκπαιδεύσω, ὅπως ἀνέθρεψά τους υἱούς μου ἀνταξίως τῶν
πατέρων, ὥστε νὰ πιστεύσετε ὅτι εῖμαι πραγματικὸς πατὴρ
τῆς χώρας.

« Ἐάν ποτε ἐκστρατεύσω ἐναντίον τῶν ἑθυρῶν, ἐλπίζω
ὅτι προθύμως ὅλοι θὰ συγκινδυνεύσετε. Μὲ γνωρίζετε δὲ κα-
λῶς, διότι μαζὶ σας ἔζησα ἔως τώρα καὶ συνεκινδύνευσα μετα-
ξὺ τῶν πρώτων¹ εἰς τοὺς κινδύνους τῆς πόλεως. Ἐάν οὕτο
διοικῶ καὶ εἰσθε πρόθυμοι, τίποτε δὲν μ' ἐμποδίζει νὰ εῖμαι
καλὸς ἄρχων ».

7. Κάλλος τοπίου.

Εἰς μίαν¹ νῆσον ὑπῆρχον πλησίον² μὲν τῆς παραλίας³
ώραῖοι λιμένες, εἰς δὲ τὴν μεσόγαιαν λειβάδια καὶ φάραγγες.
Ἡσαν δὲ γεμᾶτα ἀπὸ δένδρα καὶ λουλούδια καὶ πτηνά, ἀγ-
δόνια, τρυγόνια. Ποταμοὶ δὲ πλάτους καὶ βάθους ἀρκετοῦ⁴
διέσχιζον τὰς κοιλάδας καὶ τὰς πεδιάδας. Μικροὶ δὲ ρύακες μὲν
νερὰ κρύα ἐπότιζον⁵ τοὺς κήπους καὶ τὰ λειβάδια. Ὁ δέρας
ἥτο ἐλαφρὸς τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα⁶, ὥστε ἡ διαμονὴ⁷
ἥτο εὐχάριστος. Εἰς δὲ τὴν παραλίαν τοῦ ὄρμου ἦσαν οἰκίαι
λαμπρά, τὰς ὁποίας ἐθέρμανε καὶ περιέλουεν ὁ ἥλιος μὲ τὰς
θερμὰς ἀκτῖνας.

Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ταύτης ἐκαλλιέργουν τοὺς ἀγροὺς
καὶ πολλάκις κατέβαινον εἰς τὴν παραλίαν καὶ μὲ πλοῖα ὡ-
ραῖα ἐπικοινωνοῦσαν⁸ μὲ τοὺς γείτονας τῶν ἄλλων νήσων.

8. Χειμὼν καὶ ἄνοιξις.

‘Ο χειμὼν¹ περιγελοῦσε² τὴν ἄνοιξιν, διότι³, μόλις πα-
ρουσιάζεται⁴ αὕτη, οὐδεὶς ἡσυγάζει, ἀλλ’ ἄλλος μὲν πηγαίνει

εἰς τὰ λειβάδια καὶ τὰ δάση, ἄλλος κόπτει λουλούδια καὶ κρί-
νους, κανεὶς δὲ δὲν μένει εἰς τὴν οἰκίαν⁵. "Ἄλλοι πάλιν ἐπι-
βιβάζονται πλοίου, διαπλέουν πελάγη καὶ πηγαίνουν πρὸς
ἄλλους ἀνθρώπους, κανεὶς δὲ δὲν δίνει προσοχὴν εἰς τοὺς ἀνέ-
μους καὶ τὸ νερὸ τῶν βροχῶν. «Ἐγὼ δέ», εἶπεν, « ὁ μοιάζω⁶
μὲ ἔρχοντα καὶ κύριον, ὁ ὅποιος προστάσσει τοὺς ἀνθρώπους
νὰ κοιτάζουν⁷ πρὸς τὴν γῆν καὶ νὰ τρέμουν τὸν οὐρανόν ».

'Η δὲ ἔνοιξις λέγει. «'Αλήθεια ἀπὸ σὲ μὲν οἱ ἀνθρωποι
εὔχονται νὰ ἀπαλλαγοῦν⁸ εὐχαρίστως⁹, ἐμὲ δὲ καὶ ἀποῦσαν
ἀναφέρουν¹⁰ καὶ μόλις³ παρουσιάζομαι, χαίρουν¹¹ ».

9. Κροῖσος καὶ "Ατυς.

'Ο Κροῖσος εἶχε δύο υἱούς. 'Εκ τούτων ὁ μὲν εἰς εἶχε
γεννηθῆ ἐκ φύσεως¹ κωφός, ὁ δὲ ἄλλος ἦτο ὑγιὴς καὶ ὠνο-
μάζετο "Ατυς.

'Ο πρῶτος ἔμενεν² εἰς τὴν οἰκίαν, διότι ὁ πατήρ του εἶχε
πιστεύσει ὅτι δὲν ἦτο πλασμένος³ ἐκ φύσεως νὰ ἔρχῃ. Τὸν δὲ
"Ατυν εἶχεν ἐκπαιδεύσει καλῶς.

'Επειδὴ δὲ ὄνειρον τοῦ προεῖπεν⁴ ὅτι ὁ υἱός του θὰ κινδυ-
νεύσῃ, λέγει εἰς αὐτόν. «Παιδί μου, πολλὰς φορὰς ἔχεις κυνη-
γήσει καὶ ἐκστρατεύσει, ἐφεξῆς θὰ περιποιησαι τοὺς ἀγρούς,
διότι ἀρκετὰ ἔχεις κινδυνεύσει ».

Κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον⁵ ἔρχεται εἰς Σάρδεις ὁ "Αδρα-
στος καὶ λέγει εἰς τὸν Κροῖσον. «'Ω βασιλεῦ, ἔχω φονεύσει
χωρὶς νὰ θέλω⁶ τὸν ἀδελφόν μου καὶ ὁ πατήρ μου μὲ ἔχει
ψυγαδεύσει ἐκ τῆς πατρίδος. Σὲ παρακαλῶ νὰ μένω πλη-
σίον σου ».

"Ετσι ἔμενεν ὁ "Αδραστος εἰς Σάρδεις. Αὐτὸς δὲ ἦτο αἰ-
τία τοῦ θανάτου τοῦ "Ατυος.

10. Ἡ Γαλατία¹.

Ἡ Γαλατία τὸν παλαιὸν καιρὸν ἦτο χώρα εὐτυχισμένη², διότι εἶχε κάθε εἴδους³ προϊόντα. Εἰς τὰς πολιτείας καὶ εὐφόρους πεδιάδας ἐκαλλιέργουν τὸν σῖτον, τὰ ὅσπρια καὶ τὰ ἀμπέλια, ἔσκαπτον⁴ δὲ εἰς τὸ ἔδαφος βαθεῖς βόθρους καὶ ἔβγαζον διάφορα μέταλλα καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον. Ἀπὸ αὐτὰ κατεσκεύαζον πάχεῖς κρίκους ὀλοχρύσους⁵ καὶ ἐφόρουν⁶ ὅλοι οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναικες τύρω ἀπὸ τὸν λαιμόν.

Πρὸς τούτοις διέσχιζον⁷ τὰς πεδιάδας πλατεῖς καὶ βαθεῖς ποταμού, οἱ δόποιοι⁸ εἶχον τὰς πηγὰς ἀπὸ λίμνας βαθεῖας καὶ ἀπὸ δασώδη βουνά. "Ολοι αὐτοὶ ἔχύνοντο⁹, ὅπως σήμερον, ἡ εἰς τὸ πέλαγος τῆς Μεσογείου θαλάσσης, ἡ εἰς τὸν Ὁκεανόν. Μὲ πλοῖα δὲ οἱ ἔμποροι μετέφερον τὰ φορτία ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ποταμοὺς ἀπὸ μίαν χώραν εἰς ἄλλην καὶ ἔτσι διάφοροι μόνον ἔμπορεύματα μετέφεροντο διὰ ξηρᾶς¹¹.

11. Ἡ Βρεττανική¹.

Ἀπέναντι² τῆς Γαλατίας πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ὁκεανοῦ³ ὑπάρχουν νησιὰ γεμάτα ἀπὸ δένδρα.

Ἀπὸ αὐτὰ⁴ εἶναι μία ἡ Βρεττανικὴ γεμάτη ἀπὸ δάση, εἰς μερικὰ δὲ μέρη⁵ βραχώδης. Τὸ σχῆμα αὐτῆς εἶναι ὅμοιον μὲ τρίγωνον⁶ καὶ ἔχει ὅχι διάλιγας ἐκτεταμένας⁷ πεδιάδας. Ποταμοὶ δὲ βαθεῖς πολλῶν πήγεων⁸ πλάτους διέσχιζον ὅλας τὰς πεδιάδας, αἱ δόποιαι⁹ παράγουν σῖτον, γλυκεῖς καὶ ἀριθμούντος καρπούς καὶ ὅλα τὰ προϊόντα. Ὁ οὐρανὸς εἶναι γεμάτος ἀπὸ σύννεφα συνήθως, ὥστε ὁ ἥλιος καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν¹⁰ φαίνεται δι' ὀλίγας ὥρας.

Ἐδῶ ἔζων τὸν παλαιὸν καιρὸν φυλαὶ ἐντόπιαι¹¹ εἰς κατοικίας πτωχικάς. Εἶχον δὲ οἱ κάτοικοι ἀρκετὸν μὲν μῆκος¹²,

συνηθείας δὲ βαρβαρικάς. Τὰς πόλεις ἔκτιζον ώς ἑξῆς. "Εφραττον μὲ δένδρα κύκλου μεγάλου γώρου καὶ ἐδῶ¹³ ἔμενον μὲ τὰ ποίμνια, μὲ γίδια, μὲ πρόβατα, μὲ παχείας ἀγελάδας καὶ μὲ βόδια. Ἡρκοῦντο δὲ εἰς ὀλίγην τροφήν¹⁴.

12. Ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ.

Κατανοεῖ¹ τις τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ, ὅταν ῥίπτῃ βλέμμα² πρὸς τὸ σύμπαν.

'Ο εὐρὺς οὐρανός, ποὺ περικλείει³ τὸ σύμπαν, αἱ ἐποχαὶ τοῦ ἔτους, ἡ σελήνη, ποὺ φωτίζει μὲ τὸ ὡχρὸν φῶς, καὶ ὁ ἥλιος, ποὺ θερμαίνει μὲ τὰς ἀκτῖνας τὸν σύμπαν, εἶναι ἔργα τοῦ Θεοῦ. 'Ομοίως ὅλα τὰ νερά, ποὺ κατεβαίνουν ἀπὸ τὰ βουνά, διὰ νὰ ποτίσουν⁴ τὰς πλατείας πεδιάδας, εἶναι ἔργα τοῦ Θεοῦ. Οἱ βαθεῖς αὐτοὶ ποταμοὶ οἱ γεμᾶτοι ἀπὸ ψάρια εἰς μὲν τὰς πηγὰς εἶναι ἀβαθεῖς, καθόσον δὲ προχωροῦν⁵ δέχονται καὶ ἄλλα νερὰ καὶ γίνονται ὀγκώδεις καὶ ὄρμητικοι. Εἶναι δὲ ὠφέλιμοι εἰς τοὺς ἀνθρώπους, διότι οἱ ἄγροι καὶ οἱ εὐωδιασμένοι κῆποι ποτίζονται ἀπὸ τὰ διαυγῆ νερὰ αὐτῶν καὶ παχύνονται.

'Ἐπίσης πλάσματα τοῦ Θεοῦ εἶναι τὰ δασώδη βουνά καὶ αἱ φάραγγες καὶ αἱ κοιλάδες αἱ γεμᾶται⁶ ἀπὸ παντοῖα θηρία καὶ πτηνά. Ζοῦν δὲ τὰ μὲν θηρία εἰς βαθιὰ σπήλαια, τὰ δὲ πτηνά εἰς φωλεάς ἐπάνω εἰς τὰ δένδρα· ἀπὸ τὸ γλυκὸ δὲ κρέας αὐτῶν τρέφονται οἱ ἀνθρώποι.

Τὰ φυτὰ δὲ καὶ οἱ γλυκεῖς καρποί, ποὺ ἔχουν φυτρώσει⁷ ἐκ τῆς γῆς, γεμίζουν τὴν ἀτμόσφαιραν ἀπὸ γλυκὸ ἄρωμα. Καὶ εὔτελῇ δὲ καὶ ἀνάξια λόγου ζῶα καὶ ἔντομα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὑποκάτω αὐτῆς, μύρμηχες, σκύληρκες καὶ ἄλλα, εἶναι ἐπίσης τοῦ Θεοῦ πλάσματα. Μέσα δὲ εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς εὔρισκονται γαιάνθρακες καὶ μέταλλα διάφορα. "Ολα αὐτά,

ἀφοῦ διέταξε νὰ ὑπάρχουν χάριν τῶν ἀνθρώπων ὁ θεὸς ὡς ἀγαθὸς δημιουργός, ἐπίστευσεν ὅτι οἱ ἄνθρωποι θὰ ζοῦν μὲν ὅλα τὰ ἀγαθά.

13. Ἰταλία.

Ἡ Ἰταλία, ἡ ὅποια εὑρίσκεται νοτίως¹ τῶν "Αλπεων, ἐκτείνεται μέχρι τῆς Σικελίας· διασχίζεται δὲ ἀπὸ πολλὰ δασώδη βουνά καὶ ἀπὸ πολλοὺς καὶ μεγάλους ποταμούς.

Ἡ χώρα, ἡ ὅποια εὑρίσκεται σχεδὸν εἰς τὸ μέσον αὐτῆς καὶ ώνομάζετο τὸν παλαιὸν καιρὸν Λατίνη, ἥτο ἀρκετὰ² μεγάλη πεδιάς, πολὺ πλουσία καὶ πολλὰ προϊόντα παράγουσα. Μόνον ὅλιγα μέρη αὐτῆς ἦσαν γεμάτα ἀπὸ ἔλη³ καὶ ἐκτάσεις ὅχι μεγάλαι ἦσαν βραχώδεις.

Οἱ φιλόπονοι ὅμως κάτοικοι εἰς ὅχι πολὺ χρονικὸν διάστημα μετέβαλον αὐτὰ εἰς βοσκοτόπια καὶ εἰς ἀμπελόφυτα χωράφια. Ἡ δὲ πρὸς νότον αὐτῆς εὑρισκομένη⁴ χώρα, ποὺ ὄνομάζεται Καμπανία, ἥτο πολὺ εὔφορος, διότι λέγεται ὅτι ἐσπείρετο πολλὰς φοράς τὸ ἔτος⁵. Γύρω ἀπὸ τοὺς τόπους αὐτοὺς ὑπῆρχεν τὸ Βεζούβιον ὄρος, τὸ ὅποῖον περιεβάλλετο κατὰ τὰ πλάγια ἀπὸ ἀγροὺς πολὺ ώραίους καὶ ἀπὸ ἀμπέλια πλὴν τῆς κορυφῆς. Αὐτὸ δέ, ποὺ ἥτο ἐπίπεδος ἐπιφάνεια, ἥτο ὅλιγον ἄγονον.

Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐργαζόμενοι μὲν ἐπιμέλειαν καὶ φιλοπονίαν εἶχον πλούσια τὰ ἀγαθὰ καὶ ἦσαν καλοὶ ἄνθρωποι.

14. Ἐνδιαφέρουσαι γνῶμαι.

Ο βασιλεὺς τῶν Αἰθιόπων, ἐρωτηθείς ποτε, τὶ εἶναι τὸ παλαιότερον¹ ἢλα², τὸ ώραιότερον, τὸ σοφώτερον, τὸ κοινότερον, τὸ ὀφελιμώτερον, τὸ βλαβερώτερον καὶ τὸ εὐκολώτερον ἔλεγεν. «Τὸ παλαιότερον ἢπ' ὅλα εἶναι ὁ χρόνος,

διότι οὐδεὶς πρὸ αὐτοῦ ὑπῆρχε. Τὸ μεγαλύτερον ὁ κόσμος, τὸ σοφώτερον ἡ ἀλήθεια, διότι οὐδὲν εἶναι πολυτιμότερον ἀπ' αὐτήν. Τὸ ὠραιότερον τὸ φῶς, τὸ κοινότερον ὁ θάνατος, τὸ ὠφελιμότερον ὁ Θεός, διότι αὐτὸς μόνον παρέχει τὰ εὐχαριστότατα εἰς τὸν ἄνθρωπον. Τὸ βλαβερώτερον δ' ὅλων ὁ κακὸς δαίμων καὶ τὸ εὐχαριστότατον τὸ γλυκύ ».

Θαλῆς ὅμως ὁ Μιλήσιος ἀπεκρίνατο ως ἔξῆς. « Ὁ θεός εἶναι ὁ παλαιότερος ὅλων, διότι εἶναι ἀγέννητος, ὁ κόσμος τὸ μεγαλύτερον, ὁ χρόνος τὸ σοφώτερον, διότι ὅλα ἀποκαλύπτει, ἡ ἐλπὶς τὸ κοινότερον, ἡ ἀρετὴ τὸ ὠφελιμότερον, ἡ κακία τὸ βλαβερώτερον, ἡ ἀνάγκη τὸ ἴσχυρότερον, διότι ὅλοι ὑποχωροῦν εἰς αὐτήν, τὸ δὲ εὔκολότερον τὸ κατὰ φύσιν ζῆν».

15. Χειμῶν ἐν Λευκετίᾳ.

Συνέβαινε¹ νὰ διαχειμάζω εἰς Λευκετίαν. ἔτσι δ' ὡνόμαζον οἱ Γαλάται τὴν πολίχνην τῶν Παρισίων. Ἡτο δ' αὕτη ὅχι μεγάλη νῆσος. Ποταμὸς δὲ μεγάλος γύρῳ αὐτὴν ὅλην περιέβαλλε. Ξύλιναι δὲ γέφυραι πολλαὶ καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη² ἔφερον εἰς αὐτήν, ὁ δὲ ποταμὸς ὀλίγας φοράς³ γίνεται μικρότερος ἢ μεγαλύτερος ἀπὸ τὸ σύνηθες. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ⁴ δὲ εἶναι δὲ ἴδιος. Τὸ νερὸν εἶναι γλυκύτατον, ὁ δὲ χειμῶν αὐτοῦ μαλακώτατος⁵ ἔνεκα τῆς ζέστης τοῦ Ὀκεανοῦ, διότι οὗτος δὲν ἀπέχει πολύ.

Φυτρώνουν δὲ εἰς αὐτὴν πολλαὶ ἄμπελοι, ποὺ παράγουν ὠραιότατα καὶ γλυκύτατα σταφύλια, καὶ συκαῖ, ποὺ σκεπάζονται τὸν χειμῶνα μὲ καλαμιὰ⁶ σιταριοῦ.

16. Ἰσμηνίας ὁ Θηβαῖος.

Οἱ Ἰσμηνίας ὁ Θηβαῖος ἐστάλη ως πρεσβευτὴς¹ πρὸς τὸν μεγάλον βασιλέα. Καθ' ὅδὸν ἐσκέπτετο. « Εἴθε νὰ εἶναι ὁ βα-

σιλεὺς εὐμενὴς καὶ εἴθε νὰ ἀκούσῃ τοὺς λόγους μου, ἄλλως μπορεῖ νὰ κινδυνεύσω² ».

"Ερχεται λοιπὸν εἰς τὸ ἀνάκτορον, ὅπου ὁ φρουρὸς χιλίαρχος τὸν συνεβούλευσε τὰ ἔξῆς. « Ὡ ξένε, νὰ εἶσαι³ σεμνὸς πρὸ τοῦ βασιλέως καὶ νὰ παρακαλέσῃ⁴ θερμῶς αὐτὸν γονατιστός⁵: κροῦσε τὴν θύραν ». Τοῦ ἐλεγε δὲ ἀκόμη ὅτι ὁ βασιλεὺς ἥτο ἀγαθὸς καὶ ὅτι οὐδεὶς ἀπὸ τοὺς παρακαλοῦντας αὐτὸν εἶχε κινδυνεύσει. 'Εάν τις τοῦ ἐλεγε τὴν ἀλήθειαν⁶, μποροῦσε νὰ ἀπολαύῃ τῆς εὐνοίας.

'Ο Ἰσμηνίας ὅμως δὲν ἥθελε νὰ παρακαλέσῃ γονατιστός, ὡς δοῦλος· ἔκρουσε λοιπὸν τὴν θύραν καὶ εἰσέρχεται. 'Αφοῦ δὲ ἔκλεισεν αὐτήν, ῥίπτει τὸ δακτύλιον παρὰ τοὺς πόδας, σκύβει καὶ λαμβάνει αὐτόν.

'Ο δὲ βασιλεὺς ἐπίστευσεν ὅτι τὸν παρακαλεῖ γονατιστὸς καὶ παρέχει εἰς αὐτὸν ὅσα ἥθελε.

17. 'Ο Εενοφῶν πρὸς τοὺς στρατιώτας.

'Αντιλαμβανόμενος δὲ Ξενοφῶν ὅτι οἱ στρατιῶται ἥσαν δυσηρεστημένοι μαζί του, μαζεύει αὐτοὺς ὅσον τὸ δυνατὸν γρηγορώτερα¹ μὲ τὸν κήρουκα καὶ τοὺς λέγει. « Στρατιῶται, μαθαίνω ὅτι μὲ συκοφαντοῦν, ὅτι δῆθεν² ἐγὼ πρόκειται³ ξεγελῶντάς⁴ σας νὰ σᾶς ὀδηγήσω εἰς τὸν Φᾶσιν. 'Ακούσατέ με λοιπόν. "Αν⁵ πρόκειται νὰ κινδυνεύσετε σεῖς, ὅπως μὲ συκοφαντοῦν, σᾶς δίδω τὸ δικαίωμα⁶ νὰ μὲ φονεύσετε, ἄλλως νὰ δέσετε τοὺς συκοφάντας. Γνωρίζετε βέβαια⁷, ἀφοῦ βαδίζομεν εἰς ἐχθρικὴν πρὸς ἡμᾶς χώραν, ἀπὸ ποῦ ἀνατέλλει καὶ ποῦ δύει ὁ ἥλιος. 'Επίσης γνωρίζετε ὅτι πορευόμενοι πρὸς δυσμὰς πηγαίνομεν πρὸς τὴν 'Ελλάδα. Πῶς λοιπὸν εἶναι δυνατὸν⁸ νὰ σᾶς ὀδηγῷ πρὸς τοὺς βαρβάρους, οἱ ὅποιοι εὑρίσκονται πρὸς ἀνατολάς. καὶ νὰ διατρέχετε κίνδυνον. "Οσοι λέγουν

αὐτὰ εἶναι ἡλίθιοι καὶ φθονεροὶ ἄνθρωποι, σεῖς δὲ εἴσθε
ἄξιοι νὰ κρίνετε, ἀν λέγω ἀληθῆ ή ὅχι ».

18. Ἡ Μανία σατράπης τῆς Αἰολίδος.

Ἡ Μανία μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός τῆς πηγαίνει πρὸς τὸν Φαρνάβαζον καὶ λέγει πρὸς αὐτόν. « Ὡ Φαρνάβαζε,
οἱ κάτοικοι τῆς Αἰολίδος διοικούμενοι¹ ὑπὸ τοῦ ἀνδρός μου
ἡσαν εὔτυχεῖς². Ἡ γώρα καλλιεργουμένη ἀπέδιδε καρποὺς ἀ-
φθόνους. Ἐξ αὐτῶν προσέφερε θυσίας³ πλουσίας εἰς τοὺς θε-
ούς. Οὐδεμίαν δὲ πρόφασιν εὑρίσκεν, ἵνα μὴ ἐκστρατεύῃ⁴ μα-
ζί σου. Οσάκις διετάσσετο, ἐσκέπτετο, πῶς νὰ ἐκστρατεύῃ⁵
μὲ περισσοτέρους στρατιώτας. Τοὺς δὲ φόρους ἔστελλεν πάν-
τοτε περισσοτέρους τῶν διατασσομένων ὑπὸ σοῦ. Καὶ οἱ στρα-
τιῶται εἶχον ἐκπαιδευθῆ οὕτως, ὅστε νὰ πορεύωνται, ὅπου
διετάσσοντο. Ἡ λπιζεν οὕτω ὅτι ἡ ἀρχὴ οὐδέποτε θὰ κατα-
λυθῇ. Ἐὰν καὶ ἐγώ, ὁ Φαρνάβαζε, διοικήσω τὴν Αἰολίδα
ἥς σατράπης ἀνταξίως τοῦ ἀνδρός μου, τὶ σὲ ἐμποδίζει νὰ
μένω ἐγὼ σατράπης; Σοῦ ὑπόσχομαι⁶ ὅτι θὰ ἐκστρατεύσω,
ὅπου καὶ ἀν μὲ διατάξης. Ἐὰν παρίστατο ἀνάγκη⁷ νὰ ἐκστρα-
τεύσω ἐναντίον ἐγθρῶν, προθύμως ἥθελον ἐκστρατεύσει⁸
μεθ' ὅλων τῶν δυνάμεων ».

Αφοῦ ἤκουσεν αὐτὰ ὁ Φαρνάβαζος, διέταξε νὰ εἶναι σα-
τράπης τῆς Αἰολίδος ἡ Μανία.

19. Μάθημα τοῦ Ἀντιόχου.

Ο Ἀντίοχος¹, ὁ νικητὴς τῶν Πάρθων, ἐμάζευε κάποτε
τοὺς αὐλικούς, διὰ νὰ κυνηγήσουν εἰς τὸ πλησίον δάσος. « Ἔ-
κεινον, ὁ δποῖος θὰ φονεύσῃ τὰ περισσότερα θηρία », εἶπε,
« θ ἀνταμείψω, θὰ τιμωρήσω δὲ ἐκεῖνον, ποὺ δὲν θὰ κυνη-
γήσῃ τίποτε ».

Κατὰ² τὸ κυνήγιον ὅμως ἔχρονοτρίβησε πολὺ καὶ ἀπεμακρύνθη³ πολὺ ἀπὸ τοὺς ἄλλους αὐλικούς. Ἐπειδὴ δὲ πλέον ἡτο νῦξ, εἰσέρχεται εἰς ἔπαυλιν πτωχῶν χωρικῶν· «Ἄς ἀποκρύψω ὅτι εἶμαι βασιλεύς», σκέπτεται, «διὰ νὰ ἀκούσω, τί λέγουν, οἱ ὑπήκοοι περὶ ἐμοῦ». "Ἐτσι ἥλπιζεν ὅτι οἱ χωρικοὶ δὲν θὰ ἀποκρύψουν τίποτε.

Πράγματι δὲ οἱ χωρικοὶ ἐνόμισαν ὅτι φιλοξενοῦν⁴ ἴδιώτην καὶ κατὰ τὸ δεῖπνον εἴπουν ὅσα ἐπίστευον. "Ἐλεγον λοιπὸν οἱ χωρικοὶ ὅτι δὲ βασιλεὺς ἡτο μὲν χρηστός, εἶχεν ὅμως ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς αὐλικούς, αὐτοὶ δὲ δὲν τοῦ ἀπεκάλυπτον τὴν ἀλήθειαν πάντοτε. Ἐπειδὴ δὲ ἀγαπᾶ τὰ κυνήγια⁵, ἐμάζευσε κακούς αὐλικούς, οἱ δοποῖοι⁶ προσέχουν μόνον τὰ ἴδια τῶν συμφέροντα. "Αν διώξῃ τοὺς αὐλικούς, οἱ ὑπήκοοι θὰ λέγουν ὅτι εἶναι καλὸς βασιλεὺς. Καὶ τότε μὲν, ἀφοῦ ἤκουσε, δὲν εἶπε τίποτε.

"Αμα δὲ ἔξημέρωσεν⁷, ἥρχοντο οἱ αὐλικοὶ καὶ περιεποιοῦντο αὐτόν. Τότε τοὺς λέγει. «Κανεὶς ἀπὸ σᾶς δὲν μοῦ εἴπε μέχρι σήμερον τὴν ἀλήθειαν. Ἀφ' ὅτου ἔγινα βασιλεύς, χθὲς μόνον ἤκουσα λόγους ἀληθινούς καὶ ἀπεκάλυψα τὴν ἀλήθειαν».

20. Προτροπὴ στρατηγοῦ πρὸς τοὺς μυρίους.

«Ὦ ἄνδρες, πολλὰς καὶ καλὰς ἐλπίδας σωτηρίας ἔχομεν¹. "Ἐχω ἥδη κάμει θυσίαν εἰς τοὺς θεοὺς καὶ τὰ ιερὰ παρουσιάζονται καλά. Τοῦτο δὲ εἶναι φυσικόν², διότι νομίζω ὅτι ἡμεῖς μὲν ἔχομεν ἐνεργήσει σύμφωνα³ μὲ τὰς συνθήκας καὶ τὰς θυσίας, ποὺ⁴ εἴχομεν θυσιάσει, οἱ δὲ ἔχθροι ἔχουν παραβῆ τοὺς ὄρκους. Οἱ θεοὶ δὲ πολλὰς φορὰς ἔχουν τιμωρήσει τοὺς παραβάτας⁵, ἔχουν δὲ σώσει τοὺς καλούς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν κίνδυνον. "Οτε δηλαδὴ οἱ Πέρσαι εἶχον

ἐκστρατεύσει κατὰ τῆς Ἑλλάδος μὲ πολεμικὰ πλοῖα καὶ στρατόν, οἱ πρόγονοι εἰς μὲν τὸν Μαραθῶνα, εἶχον καταδιώξει αὐτούς, εἰς δὲ τὰς Θερμοπύλας, ὅπου εἶχον στείλει τὸν Λεωνίδαν, εἶχον ἐμποδίσει τὴν προέλασιν⁶ αὐτῶν.

"Ετσι καὶ σεῖς τώρα πρὸ διλήγου μὲν χρόνου εἰς τὴν παρὰ τὰ Κούναξα μάχην ἔχετε καταδιώξει τοὺς Πέρσας. Καὶ τότε μὲν ἡγωνίζεσθε περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Κύρου, τώρα δέ, ὅτε οἱ στρατηγοὶ ἔχουν φροντίσει διὰ τὴν νίκην, θὰ κάμετε αὐτὸ εὔκολα ».

21. Συμβουλαὶ πρὸς νέους.

Εἴθε νὰ εἶσαι φιλομαθής. Ἐὰν εἶσαι τοιοῦτος, θὰ γινής πολυμαθής. Εἴθε νὰ διαφυλάξῃς μὲ μελέτας, ὅσα¹ γνωρίζεις. "Οσα δὲ δὲν² ἔχεις μάθει³, νὰ ἀποκτᾶς⁴ μὲ γνώσεις· εἶναι ἔξιου⁵ ἀσχημον νὰ μὴ μαθαίνῃς λόγου, τὸν ὄποιον⁶ γρελες ἀκούσει⁷, καὶ νὰ μὴ δέχεσαι⁸ καλόν, ποὺ θὰ σου προσέφερον⁹ φίλοι. Νὰ ἔξιδεύῃς τὸν καιρὸν¹⁰ εἰς τὸ νὰ ἀκούῃς λόγους παρὸ¹¹ ἄλλων· διότι ἔτσι θὰ δυνηθῇς νὰ μανθάνῃς εὐκόλως, ὅσα οἱ ἄλλοι δυσκόλως ἔχουν εύρει. Νὰ νομίζῃς ὅτι πολλὰ τῶν ἀκουσμάτων εἶναι πολυτιμότερα ἀπὸ χρήματα· διότι αὐτὰ μὲν γρήγορα¹² σὲ ἀφήνουν, ἔκεινα δὲ ὅλον τὸν καιρὸν παραμένουν. Μὴ κουράζεσαι νὰ βαδίζῃς μακρὸν δρόμου πρὸς ἔκεινους, ποὺ διδάσκουν γρήσιμόν τι, διότι εἶναι ἐντροπὴ οἱ μὲν ἐμποροι¹³ νὰ περνοῦν τόσα πελάγη διὰ¹⁴ νὰ αὐξήσουν τὴν περιουσίαν καὶ νὰ κάμουν αὐτὴν περισσοτέραν, οἱ δὲ νεώτεροι νὰ μὴ ὑπομένουν τὴν κατὰ ἔηραν πορείαν, διὰ νὰ ἐπιτύχουν παιδείαν καλυτέραν.

22. Ἀνακάλυψις πόρου τοῦ ποταμοῦ ὑπὸ τῶν μυρίων.

Ἐνῷ δὲ ἔτρωγεν¹ ὁ Ξενοφῶν, προσέτρεξαν² πρὸς αὐτὸν δύο νεανίσκοι· διότι ὅλοι ἐγνώριζον ὅτι ἐπετρέπετο³ εἰς πᾶσαν ὥραν νὰ προσέλθῃ τις πρὸς αὐτὸν καὶ νὰ εἴπῃ, ἐὰν⁴ εἶχε τι σχετικὸν⁵ πρὸς τὸν πόλεμον. Καὶ ἔλεγον τότε ὅτι ἔτυχε⁶ νὰ συλλέγουν⁷ φρύγανα καὶ διέκριναν⁸ ἀπέναντι εἰς βράχους κατερχομένους⁹ πρὸς τὸν ποταμὸν γέροντας, παιδιὰ καὶ μικρὰ κορίτσια καὶ ὅτι αὐτοὶ ἔκρυψαν¹⁰ εἰς βράχον σχήματος ἄντρου ἴματια. Ἀφοῦ δὲ αὐτοὶ εἶδον αὐτό, ἀπεφάσισαν¹¹ νὰ διαβοῦν¹² τὸν ποταμόν.

Κρατοῦντες λοιπὸν εἰς τὰς χεῖρας μόνον ἐγγειρίδια διέβαινον γυμνοὶ τὸν ποταμὸν καὶ τὸ νερὸ τοὺς ἔβρεξε μέχρι τῶν γονάτων. Ἀφοῦ δὲ παρέλαβον τὰ ἴματια ἥλθον πάλιν. Ἀμέσως ὁ στρατηγὸς ἔκαμνε σπονδὰς καὶ διέταξε τοὺς στρατηγοὺς νὰ προσεύχωνται εἰς τοὺς θεούς, ποὺ ἀπεκάλυψαν τὸν πόρον.

23. Ἡ θήρα ὡς ἄσκησις πολεμική.

Οἱ κυνηγοὶ ἐκπαιδεύονται καὶ εἰς ὅσα ἀφοροῦν εἰς τὸ πόλεμον¹. Ἐπειδὴ βαδίζουν μὲ τὰ ὅπλα δρόμους δυσβάτους, δὲν κουράζονται. Ἐπειδὴ εἶναι συνηθισμένοι² νὰ κυνηγοῦν τὰ θηρία ἐπὶ πολὺν χρόνον, συνηθίζουν εἰς τὸ νὰ ὑπομένουν τοὺς κόπους. Ἐπίσης γίνονται πειθαρχικοὶ φύλακες τῶν εἰς αὐτοὺς διατασσομένων, δσάκις παραστῆ ἀνάγκη³ νὰ κατακλίνωνται⁴ εἰς τὸ ὑπαιθρον.

Διὰ τοῦτο γίνονται πειθαρχικοὶ στρατιῶται καὶ ὑπομένουν καὶ τὸ ψῦχος καὶ τὴν ζέστην τοῦ ὑπαιθρου καὶ συνηθίζουν νὰ πράττουν τὰ παραγγελλόμενα προθύμως καὶ νὰ προ-

φυλάττωνται καλῶς. Οὕτω γυμναζόμενοι, ἐὰν εἶναι παρατεταγμένοι εἰς τὴν πρώτην γραμμήν, δὲν θὰ ἔγκαταλείψουν τὰς τάξεις, διότι θὰ μποροῦν⁵ νὰ ύπομένουν τὰς ἐπιθέσεις τῶν ἔχθρῶν.

"Οταν δὲ οἱ ἔχθροὶ ἔχουν τραπῆ εἰς φυγήν, αὐτοὶ θὰ τοὺς καταδίξουν⁶ εἰς πᾶσαν τοποθεσίαν, διότι εἶναι συνηθισμένοι εἰς τὴν καταδίξιν τῶν θηρίων. Ἐὰν δὲ πάλιν οἱ ἴδιοι των⁷ ἀτυχήσουν, θὰ δύνανται καὶ οἱ ἴδιοι νὰ σώζονται καὶ τοὺς ἄλλους νὰ σώζουν.

24. Χαρὰ τῶν μυρίων ἐπὶ τῇ θέᾳ τῆς θαλάσσης.

Οἱ "Ελληνες, ἀφοῦ ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τοὺς ἔχθρους, ἐβάδισαν μιᾶς ἡμέρας δρόμον καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ ὄρος τὸ ὄνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς ἔγχωρίους¹ Θήγης.

"Οτε δὲ οἱ πρῶτοι ἔφθασαν εἰς αὐτό, μεγάλη κραυγὴ ἤκουόσθη. Ἀκούσας δὲ Ξενοφῶν καὶ οἱ ὅπισθιοφύλακες ἐνόμισαν ὅτι οἱ ἔχθροὶ ἐκ τῶν ἐμπροσθεν ἐφάνησαν καὶ ὅτι πάλιν θὰ ἀναγκασθοῦν νὰ κάμουν μάχην, διότι ὅπισθεν ἤκολούθουν² οἱ ἐκ τῆς καιομένης χώρας.

'Εμαζεύθησαν δὲ ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τὸ ὄρος περισσότεροι καὶ ἡ βοὴ ἔγινε δυνατωτέρα³, ὥστε ἡναγκάσθη δὲ Ξενοφῶν νὰ τρέξῃ διὰ νὰ ἴδῃ τὰ συμβαίνοντα. Πλησιάσας⁴ ἤκουσε τὰς λέξεις « θάλασσα, θάλασσα » καὶ ἐνόμισεν⁵ ὅτι οἱ στρατιῶται εἶδον θάλασσαν. Ἀφοῦ δὲ ἔφθασαν ὅλοι εἰς τὴν κορυφήν, ἐνηγκαλίζοντο⁶ δὲ ἐνας τὸν ἄλλον καὶ ἔλεγον· « Τώρα ἀσφαλῶς θὰ σωθῶμεν πλέον ».

25. Σωκράτης περὶ φιλίας.

"Ηκουσά ποτε τὸν Σωκράτη νὰ συζητῇ¹ περὶ φίλων καὶ μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἀπ' αὐτὰ μπορεῖ νὰ ὠφελῆται² κανεὶς διὰ

τὴν ἀπόκτησιν φίλων. "Ολοι σχεδόν νομίζουν καὶ λέγουν, ὅτι φίλος καλὸς εἶναι τὸ καλύτερον ἀπ' ὅλα. 'Ἐν τούτοις δὲ Σωκράτης ἔβλεπεν ὅτι ὅλοι φροντίζουν διὰ κάθε ἄλλο παρὰ διὰ τὴν ἀπόκτησιν φίλων.

"ΕΒΛΕΠΕ Δὲ ὅτι οἱ περισσότεροι προσπαθοῦν νὰ ἀποκτοῦν³ οἰκίας καὶ ἀγροὺς καὶ δούλους, φίλον δὲ οὐδεὶς φροντίζει, πῶς νὰ ἀποκτήσῃ, οὔτε πῶς νὰ σώζωνται οἱ ὑπάρχοντες. Καὶ ὅταν μὲν εἶναι ἄρρωστοι⁴ οἱ δοῦλοι, προσκαλοῦνται ιατρούς, τοὺς δὲ φίλους, ὅταν ἄρρωστοι παραμελοῦν. 'Ἐὰν δὲ ἀποθάνουν οἱ ὑπηρέται, ἦ, οἱ φίλοι, τὴν μὲν ἀπώλειαν τῶν ὑπηρετῶν θεωροῦν ζημίαν, διὰ δὲ τοὺς φίλους οὐδὲν νομίζουν ὅτι ἔχουν χάσει⁵.

Πρὸς τούτοις δὲ ἀπὸ μὲν τὰ ἄλλα κτήματα οὐδὲν ἀφήνουν⁶ ἀπεριποίητον⁷, τοὺς δὲ φίλους, ἂν καὶ ἔχουν ἀνάγκην⁸ περιποιήσεως, παραμελοῦν⁹. Τούναντίον δὲ θὰ ἔπρεπε¹⁰ τοὺς φίλους νὰ ἐκτιμῷ τις καὶ δι' αὐτοὺς νὰ φροντίζῃ· διότι δὲ καλὸς φίλος εἶναι πολλὰς φορὰς καλύτερος καὶ ἀπὸ τὸν ἀδελφόν.

26. Ἡ πρώτη θήρα τοῦ Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου.

'Αφοῦ δὲ Ἀστυάγης εἶδεν ὅτι δὲ Κῦρος ἐπεθύμει¹ πολὺ² νὰ κυνηγῇ³ εἰς τὸ δάσος, στέλλει αὐτὸν μὲ τὸν θεῖόν του, ἵνα τὸν προφυλάττουν, ἐὰν⁴ ἥθελε φανῆ κανὲν ἀπὸ τὰ ἄγρια θηρία. 'Ο δὲ Κῦρος ἐζήτει νὰ μάθῃ ἀπὸ τοὺς ἀκολουθοῦντας, ποῖα θηρία πρέπει μὲ θάρρος⁵ νὰ διώξῃ. Οὗτοι δὲ ἔλεγον εἰς αὐτόν, ποῖα θηρία εἶναι ἀβλαβῆ⁶ καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ προφυλαχθῇ μᾶλλον ἀπὸ κακοτοπιές⁷. 'Ἐνῷ ὅμως ἤκουεν αὐτά, αἴφνης βλέπει ὅτι ἔλαφος ἀνεπήδησε. 'Αμέσως ἐλησμόνησεν ὅλα αὐτὰ καὶ οὐδὲν ἄλλο ἔβλεπε παρὰ τὸν δρόμον τῆς ἐλάφου. Καταδιώκων δὲ αὐτὴν τὴν ἐφόνευσεν. Οἱ φύλακες τότε πλησιάσαντες αὐτὸν τοῦ συγέστησαν νὰ μὴ τρέχῃ.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἥκουσε κραυγὴν καὶ ἀμέσως ἐπήδη-
σεν ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ γεμάτος ἀπὸ ἐνθουσιασμὸν⁸ ἐπιπίπτει
κατὰ τοῦ κάπρου καὶ τὸν φονεύει. Οἱ θεῖοι τότε βλέπων τὸ
θάρρος παρεκάλει αὐτὸν νὰ μὴν κινδυνεύῃ· αὐτὸς δὲ παρεκά-
λει τὸν θεῖον νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ φέρῃ τὰ κυνήγια μόνος του
πρὸς τὸν πάππον. Πράγματι δὲ προσφέρων ταῦτα εἰς τὸν
πάππον ἔλεγεν ὅτι μόνος του ἐκυνήγησεν αὐτὰ χάριν αὐτοῦ.
Ο δὲ Αστυάγης ηὐχαριστεῖτο μέν, συνεβούλευεν ὅμως αὐτὸν
νὰ μὴ κινδυνεύῃ.

27. Ἡ πρὸς τοὺς τιμῶντας τοὺς γονεῖς εὔνοια
τῶν θεῶν.

Εἰς τὴν Σικελίαν ἔρρευσε κάποτε ἐκ τῆς Αἴτνης ῥύαξ πυ-
ρός· λέγουν δὲ ὅτι οὗτος ἔρρεε καὶ πρὸς τὴν ἄλλην χώραν καὶ
μάλιστα¹ πρὸς πόλιν ἀπὸ τὰς ἐκεῖ κατοικουμένας. Διηγοῦνται
λοιπὸν ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι ζητοῦντες σωτηρίαν ὥρμησαν πρὸς
φυγὴν, ἔνας δὲ κάποιος² ἀπὸ τοὺς νεωτέρους ἔφερε τὸν γέ-
ροντα πατέρα ἐπὶ τῶν ὅμων, διότι ἔβλεπεν ὅτι δὲν μποροῦσε
νὰ βαδίσῃ³. Ἐπροφθάσθη⁴ ὅμως ἀπὸ τὸν ῥύακα τοῦ πυρός.

Ἐδῶ ὅμως εἶναι ἄξιον νὰ ἴδῃ τις ὅτι ὁ θεὸς εύνοεῖ τοὺς
καλοὺς ἄνδρας. Λέγεται δηλαδή ὅτι τὸ πῦρ ἔρρευσε⁵ γύρω ἀπὸ
τὸν τόπον ἐκεῖνον καὶ ὅτι αὐτοὶ μόνοι ἐσώθησαν. "Ἐκτοτε
ἀνομάσθη τὸ μέρος χῶρος τῶν εὐσεβῶν. "Οσοι δὲ ἀ-
πεχώρησαν⁶ ταχέως καὶ ἐγκατέλειψαν τοὺς γονεῖς, ἐχάθησαν⁷.

28. Ἡ θέσις τοῦ τυράννου.

"Οτε ἤμην ἀπλοῦς πολίτης¹, εἶχα² ὄλας τὰς χαράς³, τώρα
δὲ νοιώθω ὅτι στεροῦμαι ἀπ' ὄλα αὐτά. Τότε, ὁσάκις⁴ ἐπιθυ-
μοῦσα νὰ εὐχαριστηθῶ, συνανεστρεφόμην τοὺς συνομηλίκους

μου, ὃσάκις δὲ ἐπιθυμοῦσα ἡσυχίαν, ἔζων μόνος μου. Τώρα
ἔχω χάσει⁵ τοὺς συνομηλίκους μου, διότι ἔχουν γίνει ἀντὶ γὰρ
σύντροφοι δοῦλοι. Ἐγὼ δὲ χάσει καὶ τὴν συναναστροφὴν⁶
των, διότι δὲν βλέπω⁷ εἰς αὐτοὺς διάθεσιν εὔνοϊκὴν πρὸς ἐμέ.
Τὸ νὰ φοβοῦμαι δὲ τὸν κόσμον⁸ καὶ τὴν μοναξίαν ἐξ ἴσου καὶ
τὸ νὰ μὴ θέλω νὰ βλέπω μήτε ἐνόπλους μήτε ἀόπλους γύρω
μου, αὐτὸς εἶναι τὸ χειρότερον ἀπ' ὅλα, Αὐτὸς δὲ ὁ φόβος,
καὶ ὅταν συμπαρακολουθήσαι ἀκόμη ἀπὸ ὅλας τὰς εὐχαρι-
στήσεις, εἶναι πολὺ κουραστικὸν πρᾶγμα⁹. Ἐν καιρῷ δὲ πο-
λέμου δὲν μπορῶ οὕτε τροφὴν καλὴν νὰ διαλέγω¹⁰, οὕτε
ἄπνοιν ἥσυχον νὰ κοιμοῦμαι.

29. Κῦρος καὶ Κροῖσος.

Ο Κροῖσος ἔκλαυσεν ἐπὶ δύο ἔτη¹ τὸν θάνατον τοῦ μό-
νου υἱοῦ του. Τότε δὲν εἶχε καταλάβει², διατὶ ὁ Σόλων κα-
νένα ἐκ τῶν ἀνθρώπων πρὸ τοῦ θανάτου δὲν ὠνόμαζεν εὐ-
τυχῆ. Τὸ τρίτον ὄμως ἔτος ἔμαθεν ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ Ἀστυά-
γους εἶχε καταλυθῆ ὑπὸ τῶν Περσῶν. Ἐσκέφθη λοιπὸν νὰ
κηρύξῃ³ τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Περσῶν.

Πρὶν ὄμως κάμη⁴, ὅσα ἐσκέπτετο, ἐστειλε πρέσβεις εἰς
τοὺς Δελφούς. Οὗτοι ἀφοῦ ἐπλευσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἡρώ-
τησαν τὸν θεόν, ἀν θὰ χρειασθῇ νὰ πάρουν⁵ κανένα σύμμα-
χον. Ο δὲ θεὸς ἀπήντησεν ὅτι, ἀν ὁ Κροῖσος περάσῃ τὸν
Ἀλυν ποταμόν, θὰ καταλύσῃ μεγάλην ἀρχὴν καὶ ὅτι θὰ εῖ-
ναι ἀρκετὸν⁶ εἰς αὐτὸν νὰ κάμη συμμάχους τοὺς πιὸ δυνα-
τοὺς ἐκ τῶν Ἑλήνων.

Ο Κροῖσος ἐπήνεσε τὴν σοφίαν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ
ἐστειλε πρέσβεις εἰς Λακεδαιμονα, διὰ νὰ ζητήσουν τὴν βοή-
θειαν τῶν Λακεδαιμονίων, διότι τότε οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν διη-
ρημένοι ἀπὸ ἐσωτερικὰς ταραχάς.

Οι Λακεδαιμόνιοι, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ εἶχον ἀκούσει τὸν χρησμόν, ἐδέχθησαν⁸ τὴν συμμαχίαν. Ἀφοῦ λοιπὸν συνεπληρώθη⁹ ἡ προπαρασκευὴ τοῦ Κροίσου, διαβαίνει τὸν "Αλυν καὶ εἰσβάλλει εἰς τὴν Καππαδοκίαν. Νικηθεὶς ὅμως ὑπεγόρησεν εἰς Σάρδεις, διὰ νὰ μήν ἀποχωρισθῇ¹⁰ ἀπὸ τοὺς συμμάχους. Οἱ σύμμαχοι ὅμως ἡμποδίσθησαν νὰ ἔκτελέσουν, ὅσα διετάχθησαν¹¹ ἀπὸ τὸν Κροῖσον, διότι ὁ Κῦρος ἤκολούθει τὸν Κροῖσον· καὶ φθάσας εἰς Λυδίαν ἐπολιόρκει τὰς Σάρδεις.

30. Ὁ λόγος τοῦ Κλεάρχου πρὸς τοὺς στρατιώτας δείξαντας διαθέσεις ἀντιπειθαρχικάς.

"Ανδρες στρατιῶται, ὁ Κῦρος ἦτο φίλος μου. "Οτε δὲ ἥμην ἔξοριστος¹, χρήματα πολλὰ μοῦ ἔδιδε, τὰ ὅποια ἐγὼ ἔξω δευον² ὅχι διὰ τὸν ἑαυτόν μου, ἀλλὰ διὰ σᾶς. Μαζί σας δὲ ἔξεδίωκον ἐκ τῆς Χερσονήσου τοὺς Θρᾷκας, οἱ δοποῖοι ἥθελαν νὰ καταστρέψουν τὴν χώραν. "Οτε δὲ μὲ εἰδοποίησεν, ἐπήγανον πρὸς αὐτόν, ἵνα συγκινδυνεύσω μαζί του ἀντὶ τῶν εὑεργεσιῶν, τὰς δοποίας³ ἐλάμβανον⁴ παρ' ἔκείνου.

"Ἐπειδὴ ὅμως σεῖς τώρα δὲν θέλετε νὰ συγκινδυνεύσετε μαζί μου, ἀνάγκη εἶναι εἰς ἐμὲ ἢ νὰ παύσω νὰ εἴμαι φίλος του ἢ νὰ παύσω νὰ εἴμαι στρατηγός σας. Ἐπειδὴ ὅμως σεῖς δὲν θέλετε νὰ ὑπακούσετε εἰς ἐμέ, ἐγὼ προθύμως θὰ πάω, ὅπου καὶ ἀν μὲ διατάξετε σεῖς, διότι νομίζω ὅτι σεῖς εἴσθε δι' ἐμὲ καὶ φίλοι καὶ σύμμαχοι καὶ πατρίς. Μαζί σας μπορῶ νὰ εἴμαι⁵ πάντοτε πολύτιμος φίλος, χωρὶς σᾶς δὲ δὲν μπορῶ νὰ εἴμαι οὕτε φίλος καλός, οὔτε ίκανὸς ἐναντίον ἐγθρῶν νὰ ἐκστρατεύσω".

31. Ἀγησίλαος.

‘Ο ‘Αγησίλαος τὰ μὲν θεῖα τόσον¹ ἐσέβετο, ὥστε καὶ οἱ ἔχθροὶ τοὺς δρκους ἐκείνου καὶ τὰς συνθήκας ἐθεώρουν² ἀξίας περισσοτέρας πίστεως. ‘Ως πρὸς δὲ³ τὸν ἀγαθὸν καὶ δίκαιον χαρακτῆρά του, ποίᾳ ἀπόδειξις⁴ μπορεῖ νὰ εἶναι⁵ μεγαλυτέρα ἀπὸ τὴν ἑξῆς, δηλαδὴ ὅτι ποτὲ δὲν ἔβαλε κακὸν κατὰ νοῦν⁶ ἐναντίον οὐδενός; Τῆς δ’ ἀνδρείας του ἀποδείξεις πολλαὶ ὑπάρχουν. ‘Εκινδύνευε μὲν πάντοτε μαζὶ μὲ τοὺς στρατιώτας του πρὸς ἔχθροὺς ἴσχυροτάτους, κατὰ δὲ τοὺς ἐναντίους⁸ τούτων ἀγῶνας πρῶτον τὸν ἐκυρτόν του ἔταττε. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ στρατιῶται του καὶ οἱ ἔχθροί του καὶ οἱ “Ἐλληνες” ὅλοι τὸν ἐτίμων⁹.

32. Κῦρος ὁ πρεσβύτερος πρὸς τοὺς Πέρσας μετὰ τὴν μάχην.

“ “Ἄνδρες στρατιῶται, πρῶτον μὲν ἐγὼ καὶ σεῖς ὅλοι τοὺς θεοὺς εὐχαριστοῦμεν¹, διότι εἴμεθα νικηταί. Διὰ τοῦτο ἀπὸ ὅσα ἀγαθὸς² ἔχομεν, πρέπει³ νὰ προσφέρωμεν⁴ εὐχαριστηρίους θυσίας πρὸς τοὺς θεούς. “Ολους δὲ μαζὶ σᾶς θαυμάζω, διότι, ὅτι ἔχομεν, ἀπὸ σᾶς ὅλους ὑπάρχει. Θὰ βραβεύσω δὲ τὸν καθένα ἀνταξίως τῶν κινδύνων, τοὺς ὅποιους ἔχετε κινδυνεύσει. ‘Απὸ τὴν νίκην δὲ αὐτὴν μόνοι σας⁵ μπορεῖτε νὰ κρίνετε⁶, ποῖον ἐκ τῶν δύο ἡ ἀνδρεία⁷ ἡ ἡ φυγὴ σώζει τὰς ψυχὰς καὶ συγγρόνως ποίαν τινὰ εὐχαριστησιν ἡ νίκη προσφέρει. Τώρα δέ, ἀφοῦ προσφέρετε θυσίας εἰς τοὺς θεούς, πηγαίνετε εἰς τὰς σκηνάς ». “Ἐπειτα τοὺς διέλυσε.

33. Ὁ Ξενοφῶν ὁμιλεῖ πρὸς τοὺς στρατιώτας
διὰ τὴν πειθαρχίαν.

« Γνωρίζετε, ὡς στρατιῶται, ποία ἀπειθαρχία¹ ὑπάρχει εἰς τὸ στράτευμα. Κανεὶς δὲν ὑπακούει εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς καὶ ὁ καθεὶς² κάμνει, ὅτι θέλει. Ἐὰν λοιπὸν τέτοια εἶναι τὰ πράγματα, τί λογῆς³ κατάστασις θὰ δημιουργηθῇ⁴; Σεῖς ὅλοι δὲν θὰ εἴσθε ἵκανοι οὕτε πόλεμον νὰ ἀναλάβετε⁵, οὕτε νὰ καταπαύσετε αὐτόν. Ὁ καθεὶς δὲ θὰ σκέπτεται κακὸν ἐναντίον σας. Καὶ ἂν μερικοὶ πρέσβεις ἔλθουν⁶ πρὸς σᾶς δι' εἰρήνην ἢ ἄλλο τι, ὁ καθεὶς θὰ μπορῇ νὰ σᾶς κάνῃ ὅ, τι καὶ ἂν σκέπτεται. »Επειτα, ὅποιους καὶ ἂν ἐκλέξητε στρατηγούς σας, δὲν θὰ ἀξίζουν τίποτε⁷.

« Ποία δὲ πόλις θὰ μᾶς εἴναι πλέον φιλική, ὅταν ἀκούῃ ὅτι τέτοια ἀπειθαρχία ὑπάρχει⁸ εἰς τὸ στράτευμα; οὐδεμία βέβαια διότι καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι πιστεύομεν ὅτι, ὅσοι κάμνουν τέτοια, εἶναι κακοὶ καὶ ἐπικίνδυνοι στρατιῶται ». *

34. Ὁ οὐρανὸς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων.

Οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον ὅτι ὁ οὐρανός, ὁ ὄποιος εἴναι γαλάζιος, ἥτο ἀπὸ χαλκόν. Εἰς τὸν οὐρανὸν ἥτο φῶς μὲν λαμπρόν, ἥλιος δὲ καθαρώτατος καὶ τό δάπεδον ἀπὸ χρυσόν. Ἡτο δέ ὁ οὐρανὸς γεμάτος¹ ἀπὸ οἰκίας καὶ ναοὺς τῶν θεῶν καὶ εἰς τοὺς ναοὺς ὑπῆρχον ἀγάλματα αὐτῶν. Τὰ ἀνάκτορα δὲ τῶν θεῶν ἔκλειον θύραι ἀπὸ σιδηρον καὶ χαλκόν, οἱ δὲ στέγαι τῶν οἰκιῶν καὶ ἀνακτόρων ἦσαν ἐκ κεράμου. Εἰς τὸ μέγαρον ἐπὶ θρόνου ἀπὸ χρυσὸν ἔκάθητο ὁ Ζεὺς καὶ γύρῳ² ἀπὸ αὐτὸν οἱ ἄλλοι θεοί. Εἰς τὸ συνέδριον³ δὲ ἀπεφάσιζον⁴, εἰς ποίους ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους νὰ εἴναι εὐνοϊκοὶ καὶ πρὸς ποίους δυσμενεῖς⁵. Συγήθως δὲ πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς ἦσαν πάντοτε εὐ-

σπλαχνικοί⁶. Εἶχον δὲ ἀγγελιοφόρους τὸν Ἐρμῆν, ὁ ὅποῖος μετέφερε τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν εἰς τὴν γῆν.

35. Ἡρακλῆς καὶ Ἀθηνᾶ.

Οὐ Ἡρακλῆς ἐβάδιζε διὰ στενοῦ δρόμου διευθυνόμενος πρὸς λειμῶνα, ὁ ὅποῖος ἦτο γεμάτος ἀπὸ ἀμυγδαλιές καὶ συκιές. Ἐκράτει δὲ εἰς τὰς χέρια του ύποπαλον σιδερένιο μὲν ἀργυρᾶ καρφιὰ στολισμένο¹. Αἴφνης βλέπει ἐπὶ τῆς γῆς κάτι ὅμοιον μὲν μῆλον χρυσοῦν καὶ προσπαθεῖ νὰ τὸ σπάσῃ². "Οτε ὅμως εἶδεν ὅτι αὐτὸν ἐγίνετο δύο καὶ τρεῖς φοράς μεγαλύτερον³, ἐκτύπα ἀκόμη περισσότερον μὲν τὸ σιδερένιο ύποπαλον. Τοῦτο ὅμως ἐφούσκωνε⁴ καὶ ἔφραξε τὸν δρόμον. Δι' αὐτόν ὁ Ἡρακλῆς παρεξενεύετο πολὺ.

Αἴφνης παρουσιάζεται ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ, ἡ ὅποία ἦτο εὔνοϊκὴ πρὸς αὐτόν, καὶ τοῦ λέγει: « Παῦσε, ἀδελφέ. Αὐτὸν τὸ χρυσοῦν μῆλον εἶναι φιλονεικία καὶ ἔρις. "Αν τις ἀδιαφορήσῃ⁵, μένει, ὅπως ἦτο, ἀν δέ τις τὸ κτυπᾶ, ἐξογκώνεται ».

36. Αἰγεύς.

Οὐ Αἰγεὺς κάποτε εἶχεν ἔλθει εἰς Τροιζῆνα· ἐδῶ ἐφιλοξένησεν¹ αὐτὸν ὁ Πέλοψ, ὁ ὅποῖος ἔδωκε² γυναῖκα εἰς αὐτὸν τὴν θυγατέρα του Αἴθραν. "Οτε δὲ ὁ Αἰγεὺς ἐπρόκειτο νὰ ἀπέλθῃ, παρήγγειλεν εἰς τὴν Αἴθραν, ἀν γεννήσῃ ἄρρενα υἱόν, νὰ ἀναθρέψῃ αὐτὸν καὶ νὰ μὴ τοῦ φανερώσῃ τίνος εἶναι. "Επειτα ἔσκαψε λάκκον, ἐντὸς τοῦ ὅποίου ἔκρυψε διάφορα ὅπλα, καὶ ἐπὶ τοῦ λάκκου ἔθηκε βράχον. Παρήγγειλε δὲ εἰς τὴν Αἴθραν νὰ φέρῃ τὸν υἱὸν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ, ἀφοῦ στηκώσῃ³ τὸν βράχον, νὰ λάβῃ τὰ ὅπλα· αὐτὸς δὲ ἦλθεν εἰς

Αθήνας. Μετ' οὐ πολὺ δὲ Μίνως, δὲ βασιλεὺς τῆς Κρήτης ἔξε-
στράτευσε κατὰ τῆς Ἀττικῆς καὶ, ἀφοῦ ἐνίκησε τοὺς Ἀθη-
ναίους, ἡγάγκασεν αὐτοὺς νὰ στέλλουν ἐπτὰ νέους¹ καὶ ἐπτὰ
νέας, διὰ νὰ κατασπαράσσωνται⁵ εἰς τὸν λαβύρινθον, ὅπου
δὲ εἰσεργόμενος⁶ ἦτο χαμένος⁷. Εἶχε δὲ κατασκευάσει τοῦ-
τον δὲ Δαίδαλος, ἄριστος ἀρχιτέκτων.

37. Θησεύς.

Ο Θησεὺς ἐντλικιωθεὶς ἀπώθησε τὸν βράχον εὔκόλως
καὶ ἔχων¹ τὰ ὅπλα ἔσπευδεν² εἰς Ἀθήνας, Ο δρόμος τότε
ἥτο γεμάτος ἀπὸ κακούργους, οἱ δόποι, ἀφοῦ ἐφιλοξένουν
τοὺς ὄδοιπόρους, τοὺς ἐφόνευον τεντώνοντας αὐτοὺς εἰς δέν-
δρα ἢ τοὺς ἔσπρωγχαν εἰς τὴν θάλασσαν. Τούτους ὅλους ἐφό-
νευσε καὶ ἔφθασεν εἰς Ἀθήνας. Εδῶ ἡ νοσηρὰ κατάστασις
τῶν πραγμάτων³ δὲν τὸν ἀφηνενὰ ἡσυχάσῃ. Αφοῦ λοιπὸν ἐπα-
νέφερε τὴν τάξιν, οἱ συμπολῖται εὐχαρίστως ἐδέχθησαν αὐ-
τὸν ὡς σωτῆρα. Εν τῷ μεταξὺ δὲ φθάνουν οἱ ἐκ Κρήτης
πρέσβεις, διὰ νὰ λάβουν⁴ τὸν φόρον τοῦ τρίτου ἔτους. Ο Θη-
σεὺς μεταξὺ τῶν ἐπτὰ νέων ἐπῆγε καὶ αὐτὸς ἐλπίζων ὅτι θὰ
φονεύσῃ τὸν Μινώταυρον. Πράγματι δὲ βοηθούμενος ὑπὸ⁵
τῆς Ἀριάδνης ἐφόνευσε τὸν Μινώταυρον καὶ ἀπῆλλαξε τὰς
Ἀθήνας ἀπὸ τὸν φόρον. Ενῷ ὅμως ἐπανήρχετο⁶, ἐλησμό-
νησε νὰ ὑψώσῃ ἴστιον λευκόν, ὅπως εἶχε συμφωνηθῆ⁷ κατὰ τὴν
ἀναχώρησιν⁸ ἐξ Ἀθηνῶν. Ο πατὴρ τοῦ Θησέως περιμένων
εἰς τὴν παραλίαν δὲν εἶδε σηκωμένον τὸ λευκὸν ἴστιον. Νομί-
σας λοιπὸν ὅτι δὲ οὐδός του ἔχαθη ἐπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ
ἐπνίγη. Ἐκτοτε τὸ πέλαγος ὀνομάσθη Αἴγαιον. Ο δὲ Θη-
σεὺς τοὺς διεσκορπισμένους⁹ εἰς τὴν Ἀττικὴν πρότερον ἐφε-
ρε νὰ κατοικήσουν¹⁰ εἰς μίαν πόλιν, τὴν δόποιαν Ἀθήνας ὡνό-
μασεν.

38. Ἀλώπηξ καὶ τράγος.

Μία ἀλώπηξ παραπατήσασα¹ ἐγλύστρησε καὶ ἔπεσεν εἰς
ἔνα πηγάδι. Ἐδῶ παρέμεινε κατ' ἀνάγκην στενοχωρουμένη²
διὰ³ τὴν ἀνάβασιν. Μετ' ὀλίγον ἔνας τράγος κατεχόμενος⁴
ἀπὸ δίψαν παρουσιάσθη εἰς⁵ τὸ στόμιον τοῦ πηγάδιοῦ καὶ
ἔρωτῷ αὐτήν, ἃν τὸ πηγάδι βγάζει καλὸν νερό. Αὐτῇ δὲ ἀπε-
κρίθη ὅτι τὸ νερὸν εἶναι νοστιμώτατον καὶ προέτρεπεν αὐτὸν
νὰ καταβῇ. Αὐτὸς δὲ ῥίγνεται⁶ ἀπερίσκεπτα⁷ εἰς τὸ πηγάδι
καί, ἀφοῦ ἥπιε ἀρκετὸν νερό, ἐξήταξε μαζὶ μὲ τὴν ἀλώπεκα νᾶ
εὔρη τὸν τρόπον τῆς ἀναβάσεως. Καὶ ἡ ἀλώπηξ εἶπε πρὸς
αὐτόν. « Ἐὰν θὰ μείνωμεν καὶ οἱ δύο ἐδῶ, μετ' ὀλίγον θὰ
πᾶμε χαμένοι. Ἐὰν θελήσῃς νὰ ἔκτείνῃς τὰ μπροστινά σου
πόδια εἰς τὸν τοῖχον γυρίζοντας⁸ πρὸς τὰ ἐμπρός τὰ κέρατα,
ἐγὼ ἀπὸ τὴν ράχην⁹ σου θὰ πηδήσω¹⁰ ἔξω ἀπὸ τὸ πηγάδι καὶ
σοῦ ὑπόσχομαι ὅτι θὰ ἀνεβάσω καὶ σένα. » "Ετσι ὁ τράγος
ἐσήκωσε τὰ πόδια του καὶ τὰ ἐστήριξεν¹¹ εἰς τὸν τοῖχον, ἡ
δὲ ἀλώπηξ, ἀφοῦ ἐπήδησεν ἔξω ἀπὸ τὸ πηγάδι, ἦτο ἑτοίμη
νὰ ἀπομακρυνθῇ. 'Ο τράγος τότε στενοχωρηθεὶς διὰ τὴν πα-
ράβασιν τῆς συμφωνίας λέγει πρὸς αὐτήν. « Διατὶ παραβαί-
νεις τὴν συμφωνίαν; δὲν μὲ λυπεῖσαι, ποὺ θὰ πάω χαμέ-
νος; » Αὐτῇ δὲ ἀπεκρίθη. « Ἔ, φίλε¹², ἐὰν εἴχες τόσο μυαλό,
ὅσας τρίχας εἰς τὸν πώγωνα, δὲν θὰ κατέβαινες, προτοῦ ἐξή-
ταξες τὸν τρόπον τῆς ἀναβάσεως ».

ΜΕΡΟΣ Β'

39. Ὁράτιος Κόκλης.

"Οτε οἱ ἔχθροὶ τῆς Ρώμης εἰς τὸν Τίβεριν ἔφθασσαν καὶ ἡτοιμάζοντο νὰ ἐπιτεθοῦν κατὰ τῶν Ρωμαίων, οἱ ὄποῖοι ἀνθίσταντο εἰς τὴν ἀπέναντι¹ ὅχθην, ὁ Ὁράτιος Κόκλης σταθεὶς εἰς τὸ μέσον τῆς γεφύρας ἀντεστάθη μόνος κατὰ τῶν ἔχθρῶν. Αὐτὸς σταματημένος² ἀπέκρουσε τοὺς ἔχθροὺς, ἔως ὃτου οἱ ὄπισθεν αὐτοῦ τὴν γέφυραν κατέκοψαν. Τότε αὐτὸς ῥιψθεὶς³ εἰς τὸν ποταμὸν κολυμβᾶν⁴ ἐπλησίασεν⁵ εἰς τὴν ἀπέναντι ὅχθην χωρὶς νὰ πάθῃ τίποτε. Οἱ Ρωμαῖοι ἐτοποθέτησαν χαλκῆν εἰκόνα τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὸ ιερὸν τοῦ Ἡραίστου καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ παρέδοσαν εἰς τὴν ἀθανασίαν.

40. Ἀφιξις τῶν μυρίων εἰς τὴν Ἀρμενίαν.

Οἱ "Ἐλληνες μετὰ πολλοὺς κόπους φθάνουν ἐν καιρῷ νυκτὸς εἰς κώμην καὶ διασκορπίζονται¹ εἰς τὰς οἰκίας, ὅπου ἐκοιμήθησαν. Ὁ δὲ ἄρχων τῆς κώμης² ταύτης ἐδείκνυεν εύνοιῆκὴν διάθεσιν³ πρὸς τοὺς "Ἐλληνας" διότι προσκληθεὶς⁴ ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος προσῆλθε καὶ διέταξε τοὺς κατοίκους νὰ μοιράζουν τρόφιμα ἀφθονα εἰς τοὺς στρατιώτας. Τὴν ἐπομένην δὲ ἡμέραν ὁ Ξενοφῶν περιερχόμενος⁵ μὲ τὸν ἄρχοντα τῆς κώμης τὸ στρατόπεδον ἔβλεπε τοὺς στρατιώτας νὰ διασκεδάζουν καὶ ἀπὸ πουθενὰ δὲν τοὺς ἀφηγαν, παρὰ⁶ ἀφοῦ παρέθετον⁷ γεῦμα· παντοῦ⁸ δὲ παρέθετον εἰς τὴν τράπεζαν

κρέατα ἀπὸ ἀρνιά, ἀπὸ κατσίκια, ἀπὸ μόσχους. "Εδιδον δὲ ἀπὸ αὐτὰ εἰς τὸν Ξενοφῶντα καὶ ἐπέτρεπον⁹ εἰς τὸν κωμάρχην νὰ λαμβάνῃ, ὅ, τι ἥθελεν. Αὐτὸς δὲ ἐλάμβανε μόνον, ἀντινα τῶν συγγενῶν εὑρισκεν αἰχμάλωτον, καὶ διέτασσε τοὺς κατοίκους νὰ μοιράζουν καὶ ἄλλα τρόφιμα. Ἐρωτώμενος δὲ ποίᾳ ἡ χώρα αὕτη, ἔλεγεν ὅτι ἡ Ἀρμενία ἦτο.

41. Προμηθεὺς καὶ Ἐπιμηθεύς.

"Ητό ποτε χρόνος, ὅτε θεοὶ μὲν ὑπῆρχον, ὅνται δὲ θητᾶ δὲν ὑπῆρχον. "Οτε δ' ἤλθεν ὁ ὡρισμένος² χρόνος τῆς δημιουργίας τούτων, οἱ θεοὶ ἀνεκάτευσαν γῆν καὶ θάρη καὶ ἐδημιουργησαν τὰ ὄντα. "Οτε δ' ἐπρόκειτο νὰ φέρουν αὐτὰ εἰς φῶς, ἐπιτρέπουν εἰς τὸν Προμηθέα καὶ Ἐπιμηθέα νὰ μοιράσουν³ εἰς ἕκαστον δυνάμεις. Ἐνῷ δὲ ὁ Προμηθεὺς ἐμοίραζεν, ὁ Ἐπιμηθεὺς ἐστέκετο πλησίον αὐτοῦ καὶ ἐβοήθει. Καὶ εἰς ἄλλα μὲν ἔδωσεν ἴσχύν, ἄλλα δ' ἔκαμεν⁴ ἀστενέστερα. Ἐδυνάμωσε⁵ δὲ ὅλα μὲ διαφόρους δυνάμεις, ὥστε νὰ διαθέτουν τὰ μέσα⁶ πρὸς σωτηρίαν. Ἐνέδυε⁷ δὲ ταῦτα μὲ τρίχας καὶ μὲ δέρματα διὰ τὰ κρύα.

42. Πατριωτισμὸς τοῦ Ἀγησιλάου.

"Ολοι γνωρίζουν ὅτι ὁ Ἀγησίλαος οὔτε ἀπὸ κινδύνους ἀπεῖχεν¹ οὔτε κόπους ἀπέφευγεν². Ἐνόμιζεν ὅτι ἔργον λαμπροῦ βασιλέως εἶναι νὰ ὠφελῇ τοὺς ἀρχομένους, ὅσον μπορεῖ περισσότερον. Μεταξὺ τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ κατατάσσω τὸ ὅτι ἐδείκνυε πειθαρχίαν καὶ λατρείαν εἰς τοὺς νόμους. "Ἐτσι ὁ καθεὶς μὲ τὸ παράδειγμα αὐτοῦ ἐνισχύετο, ὥστε νὰ πείθεται εἰς τοὺς νόμους, εἰς τοὺς ὅποιους ὠρκίσθη πειθαρχίαν. Μόνος του ἐπιστατοῦσεν εἰς ὅλα, εἰς ὅλα ἦτο παρών καί, ἀν³ συμφορά τις συνέβαινεν, αὐτὸς εύρισκετο κοντά⁴. Ἐπεθύμει

ὅλοι οἱ πολῖται νὰ εἶναι σῷοι, ὥστε, καὶ ἀν ὁ μικροῦ λόγου
ἄξιος ἐγάνετο ἄνευ λόγου, ἐπέβαλλε⁵ τιμωρίαν εἰς τοὺς αἰ-
τίους. Τὰς δὲ ἀφορμὰς φιλονεικιῶν τῶν διαφόρων πολιτῶν
μεταξύ των προσεπάθει νὰ διαλύῃ⁶ μὲν φιλικὸν τρόπον. Τόσην
δὲ φιλοπατρίαν εἶχεν, ὥστε ἐπιθυμοῦσε νὰ μὴ μάχωνται οἱ
“Ελληνες μεταξύ των, ἀλλὰ νὰ εἶναι ἀγαπημένοι, διὰ νὰ ἐκ-
στρατεύσουν κατὰ τῶν Περσῶν. Αὐτὸς περισσότερον ἀπὸ
κάθε ἄλλον⁷ ἐφρόντιζε, πῶς γὰ ἀποστατήσουν⁸ οἱ “Ελληνες
ἀπὸ τῶν Περσῶν καὶ πῶς οἱ ἀποστατήσαντες νὰ μὴ πᾶν χα-
μένοι καὶ πῶς διάμεγας βασιλεὺς νὰ μὴ μπορῇ νὰ ἐνοχλῇ⁹ τοὺς
“Ελληνας.

43. Στρατὸς Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου καὶ τοῦ Κροίσου μετὰ τῶν συμμάχων του.

Ο Κροίσος εἶχεν ἵππεῖς μὲν δεκαπέντε χιλιάδας, πεζοὺς
δὲ τρεῖς φοράς περισσοτέρους. Ο ἄρχων τῆς Φρυγίας ἵππεῖς
μὲν ὅκτω χιλιάδας, πελταστὰς δὲ τεσσαράκοντα χιλιάδας. Ο
βασιλεὺς τῆς Καππαδοκίας ἔξι χιλιάδας πεντακοσίους ἵππεῖς
καὶ πεζοὺς ὅχι διλιγότερον ἀπὸ τριάκοντα χιλιάδας. Οἱ δὲ
σύμμαχοι “Ελληνες ἵππεῖς μὲν περίπου¹ τρεῖς χιλιάδας,
πελταστὰς δὲ περὶ τὰς εἴκοσι χιλιάδας. Ολοι δὲ μαζὶ² εἶχον
ἄρματα διακόσια δέκα.

Ο δὲ Κῦρος εἶχεν ἵππεῖς μὲν διλιγότερους ἀπὸ³ τὸ τρίτον
τῶν ἔχθρῶν, πεζοὺς δὲ περίπου μισούς. Ήσαν ὅμως γυμνα-
σμένοι οὗτοι καὶ ὑπέφερον τὴν πενήναν, τὴν δίψαν καὶ τὰς
κακουχίας τοῦ πολέμου, διότι ἔκαμνον πορείας μαχαρὰς δύο
καὶ τρεῖς φοράς τὴν ἑβδομάδα. Εἶχον δὲ καὶ φρόνημα πολε-
μικώτερον.

44. Χορὸς τῶν Θρακῶν.

Ἄφοῦ οἱ Ἔλληνες ἀπεφάσισαν¹ νὰ διασκεδάσουν, πρῶτον μὲν ἐθυσίασαν τὰ αἰχμάλωτα βόδια, ἔπειτα δὲ ἐξηπλωμένοι εἰς σκαμνιὰ² ἐδείπνουν. Ἐγέμιζον δὲ τὰ κεράτινα ποτήρια ἀπὸ κρασὶ καὶ ἔπινον. Ἀφοῦ δὲ ἔγιναν αἱ σπονδαί, ἐπῆγαν εἰς μέρος θεατροειδές, ὅπου δύο Θρᾷκες, ἀφοῦ ἐνεδύθησαν τὰ ὄπλα, ἤρχισαν νὰ χορεύουν³ καὶ νὰ πηδοῦν κρατοῦντες μαχαίρας εἰς τὰς χεῖρας. Λίψης ἐφάνη⁴ εἰς ὅλους ὅτι ἔνας ἀπὸ τοὺς δύο εἶχε κτυπηθῆ καὶ εἶχεν ἀποθάνει. Οἱ Παφλαγόνες ἐφώναζον⁵ δυνατά. Καὶ ὁ μὲν νικητὴς, ἀφοῦ ἀφῆρεσε τὰ ὄπλα τοῦ ἐξηπλωμένου, ἐβγῆκεν ἔξω⁶ ἀπὸ τὸ στάδιον, οἱ δ' ἄλλοι Θρᾷκες ἐφερον ἔξω⁷ τὸν ἄλλον ὡς πεθαμένον πράγματι δύμως ἐγνώριζον⁸ ὅτι οὐδὲν εἶχεν πάθει.

45. Πῶς περνοῦσε συνήθως τὴν ἡμέραν ὁ Σωκράτης.

Ο Σωκράτης πάντοτε μὲν ἦτο φανερὸς¹ εἰς ὅλους, διότι καὶ πρωτό² ἐπήγαινεν εἰς τοὺς περιπάτους καὶ εἰς τὰ γυμναστήρια καὶ τὴν ὥραν, ποὺ ἡ ἀγορὰ ἦτο γεμάτη ἀπὸ κόσμου, ἐκεῖ ἐφαίνετο καὶ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἡμέρας εὑρίσκετο ἐκεῖ, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ συναναστραφῇ μὲ περισσοτέρους. Καὶ ὡμιλοῦσε μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ὅσοι δ' ἥθελον μποροῦσαν νὰ τὸν ἀκούσουν. Κανεὶς δὲ δὲν ἐγνώριζεν ὅτι ὁ Σωκράτης ἔκαμνε τι κακόν· διότι οὔτε τὸν ἥκουσαν νὰ λέγῃ ἀσεβές τι ἡ ἀνύσιον, οὔτε τὸν εἶδαν νὰ κάμνῃ τοιοῦτόν τι. Οὐδέποτε ὡμίλησε περὶ τῶν οὐρανίων σωμάτων, ἀλλὰ τοὺς ἀσχολουμένους³ εἰς τὰ τοιαῦτα μωρούς ἀπεδείκνυεν. Αὐτὸς δέ, ποὺ ἤξερε καλά, τί εἶναι ὥραῖον καὶ τί ἀσχημόν, τί δίκαιον καὶ τί ἄδικον, τί εἶναι φρονιμάδα καὶ τί τρέλλα, συζητοῦσε τέτοια μὲ τοὺς μαθητάς του⁴. Συζητοῦσε πρὸς τούτοις γιὰ ἄλλα, τὰ

ἱποῖα ὅσοι ἐγνώριζον, ἥσαν ἐνάρετοι ἄνθρωποι, ὅσους δὲ
δὲν μποροῦσαν νὰ μαθαίνουν καὶ νὰ συζητοῦν⁵ αὐτά, ὡνό-
μαζε δούλους.

46. Χορὸς Αἰνιάνων καὶ Μαγνήτων.

"Αλλοτε πάλιν εἰς διασκέδασιν ἐχόρευσαν οἱ Αἰνιᾶνες καὶ
Μάγνητες τὸν ἔξῆς χορόν ἐσηκώθησαν δύο καὶ ὁ μὲν ἕνας
μετέβη δῆθεν¹ εἰς τὸν ἀγρόν, διὰ νὰ μαζεύσῃ καρπούς ἐφαί-
νετο δὲ φοβισμένος, διότι ἐγνώριζεν ὅτι λησταὶ προσήργουντο
πολλάκις ἢ διὰ νὰ καύσουν² τὰ σπαρτά ἢ διὰ νὰ ἀρπάσουν
τι. Αἴφνης βλέπει ὅτι ληστὴς ἐκάθητο πλησίον καὶ ἀμέσως
ἀρπάζει τὰ ὅπλα, διὰ νὰ ἀποκρούσῃ αὐτόν. Μετὰ πάλην δὲ
ἄλλοτε μὲν ὁ ληστὴς συλλαμβάνεται³ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ. Άλλο-
τε δέ, ἐπειδὴ⁴ ἐκ φύσεως εἶναι ρωμαλέος, συλλαμβάνει τὸν
γεωργὸν καὶ δεμένον τὸν ὀδηγεῖ εἰς τοὺς συντρόφους του.
Κατορθώνει ὅμως ὁ γεωργὸς νὰ δραπετεύσῃ καὶ ἐπανέργεται
εἰς τοὺς συντρόφους, οἱ δποῖοι μετὰ γαρᾶς⁵ τὸν ὑποδέχονται.

47. Διάλογος Ἀστυάγους καὶ Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου, ὅτε ἦτο παῖς.

"Ο Ἀστυάγης¹ λέγει πρὸς τὸν Κύρον· « Παιδί μου, ἂν
μένης κοντά μου, θὰ ἔχῃς τὸ δικαίωμα² νὰ ἔργεσαι πρὸς ἐμέ,
ὅταν Θέλης, καὶ θὰ σου γρεωστῶ χάριν³, ὅσον περισσοτέρας
φορᾶς⁴ καὶ ἀν⁵ ἔργεσαι πρὸς ἐμέ. » Επειτα γνώριζε ὅτι θὰ με-
ταγγειρίζεσαι τὰ ἄλογά μου καὶ ὅσα ἄλλα θέλεις, θὰ σου δώσω
δὲ καὶ ὡς συμπαίκτας παιδιά καλὰ καὶ θὰ σου προσφέρω
ὅτι καὶ ἀν σου ἀρέσκῃ ». « Ο δὲ Κύρος ἐρωτηθείς, ποῖον ἀπὸ
τὰ δύο προτιμᾶ⁶ νὰ μένῃ ἢ νὰ ἀπέλθῃ μαζὶ μὲ τὴν μητέρα
του, ἀπήγνησεν ὅτι προτιμᾶ νὰ μένῃ. « Ότε δὲ ἡ μητέρα του

τὸν ἡρώτησε, διατί, ἀπήντησε· « Διότι, μητέρα μου, ἀπὸ μὲν τοὺς εἰς τὴν πατρίδα μου συνομηλίκους μου καὶ φαίνομαι καὶ εἴμαι ὁ καλύτερος καὶ εἰς τὸ ἀκόντιον καὶ εἰς τὸ τόξον, ἀπὸ δὲ τοὺς ἐδῶ ἵππεῖς γνωρίζω ὅτι εἴμαι κατώτερος. Ἐὰν λοιπὸν μένω ἐδῶ, ἐλπίζω ὅτι θὰ γίνω καὶ ἀπὸ τοὺς ἐδῶ ἵππεῖς ὁ καλύτερος ».

48. Ἡ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος θυσία τῶν Ἀθηναίων.

Οἱ Ἀθηναῖοι πληροφορηθέντες τὴν συμφοράν, ἡ ὅποια εἶχε συμβῆ¹ εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους εἰς τὰς Θερμοπύλας ἡπόρουν διὰ τὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὅποιαν εἶχον περιέλθει τὰ πράγματα². Διότι ἐγνώριζον ὅτι, ἐὰν μὲν ἀντεπεξέλθουν³ κατὰ τῶν βαρβάρων κατὰ ξηράν, οὕτοι θὰ ἐπιπλεύσουν καὶ θὰ καταλάβουν τὴν πόλιν ἔρημον, ἐὰν δὲ ἔμβουν εἰς τὰ πλοῖα, θὰ κυριευθῇ ἡ πόλις των ὑπὸ τοῦ πεζικοῦ στρατοῦ. Διὰ τοῦτο ἐφάνη καλὸν νὰ μεταφέρουν⁴ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία εἰς Σαλαμῖνα καὶ νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν πόλιν, διὰ νὰ μὴ ἀναγκασθοῦν νὰ μοιράσουν τὴν δύναμιν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἔβαλαν⁵ εἰς τὰ πλοῖα ὅλους αὐτούς, τοὺς μετέφερον εἰς Σαλαμῖνα. Ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς ὑπεσχέθη εἰς τοὺς Ἀθηναίους ὅτι, ἂν νικήσουν τοὺς βαρβάρους, θὰ ἀνοικοδομήσῃ ὅλους τοὺς ναοὺς καὶ τὰς οἰκίας. «Οτε δὲ μετ' ὀλίγον εἰς Σαλαμῖνα οἱ Λακεδαιμόνιοι ἥθελον νὰ καταπλεύσουν εἰς τὸν Ἰσθμόν, ὁ Θεμιστοκλῆς ὑπενθύμισεν εἰς αὐτοὺς ὅτι οἱ μὲν Ἀθηναῖοι οὐδόλως ἐνδιεφέρθησαν⁶ διὰ τὰς Ἀθήνας, αὐτοὶ δὲ φροντίζουν, πῶς νὰ ἔξεύρουν⁷ ἀσφάλειαν διὰ τὴν Πελοπόννησον. Ἐπειδὴ δὲ κουρασθεῖς δὲν κατώρθωσε⁸ νὰ τοὺς πείσῃ, τοὺς ἔξεβίασε⁹ μὲ τὸν γνωστὸν τρόπον νὰ ναυμαχήσουν εἰς τὴν Σαλαμῖνα.

49. Πρόξενος δι Βοιώτιος.

Ο Πρόξενος δι Βοιώτιος ἦθελε νὰ γίνη ἀνὴρ ἵκανδος νὰ κάμη μεγάλα ἔργα. Διὰ τοῦτο ἔδωκε πολλὰ χρήματα εἰς τὸν Γοργίαν¹. Ἐδέχθη δὲ νὰ μετάσχῃ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Κύρου, διότι ἐνόμιζεν ὅτι τοιουτοτρόπως θὰ ἀποκτήσῃ ὄνομα καὶ δύναμιν καὶ χρήματα πολλά. "Αν καὶ ὅμως² ἦτο τοιοῦτος, οὐδέποτε ἐδέχθη δῶρα³ καὶ ἐναντίον οὐδενός πότε μετεχειρίσθη βίαν, ἀλλ' ἦθελε νὰ καρποῦται τὰ ἀγαθὰ μὲ δικαιοσύνην. Ἡτο δὲ φανερὸν ὅτι αὐτὸς ἐντρέπετο περισσότερον τοὺς στρατιώτας παρ' ὅτι⁴ αὐτοὶ ἀγαποῦσαν καὶ ἐσέβοντο αὐτόν. Ἐνόμιζε δὲ ὅτι ἦτο ἀρκετὸν διὰ νὰ ἐπιβάλλεται⁵ εἰς τοὺς στρατιώτας τὸ νὰ ἐπαινῇ μὲν τοὺς καλούς, νὰ μή ἐπαινῇ δὲ τοὺς ἀδικοῦντας. Τόσον δ' ἐφρόντιζε διὰ τοὺς στρατιώτας, ὥστε οὐδεὶς ἡγαντιοῦτο πρὸς αὐτὸν καὶ ὅλοι ἔκαμψαν τὴν δουλειά των⁶ μὲ προθυμίαν.

50. Θάρρος Σωκράτους.

Ο Σωκράτης περισσότερον¹ ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἀθηναίους ἐσέβετο τοὺς νόμους καὶ ἐντρέπετο τοὺς θεούς. Χρηματίσας δῆλαδὴ κάποτε βουλευτὴς² καὶ ὀρκισθεὶς τὸν βουλευτικὸν δρόκον ἐνόμισεν ὅτι δὲν ἐπετρέπετο εἰς αὐτὸν νὰ κάμη τι παρὰ τοὺς νόμους. "Οτε λοιπὸν ἦτο πρόεδρος³ τῆς ἐκκλησίας τοῦ δῆμου καὶ κατὰ τὴν δίκην τῶν δέκα στρατηγῶν ὁ λαὸς ἦθελε μὲ μίαν ψῆφον νὰ φονεύσῃ ὅλους ἀδίκως, αὐτὸς ἐναντιώθη πρὸς τὸν δῆμον καὶ δὲν ἐδέχετο νὰ εἰσαγάγῃ τὸ ζήτημα εἰς ψηφοφορίαν⁴. "Αν καὶ ὠργίζετο δὲ διὰ τοῦτο ὁ λαὸς κατ'

αύτοῦ καὶ πολλοὶ καὶ δυνατοὶ κατηγοροῦσαν καὶ κατεφέρου-
το⁵ κατ' αὐτοῦ, αὐτὸς προετίμησε⁶ νὰ τηρῇ τὸν ὄρκον⁷, παρὸ-
νὰ φανῆ εὐχάριστος πρὸς τὸν δῆμον παρὰ τὸ δίκαιον καὶ νὰ
προφυλαχθῇ ἀπὸ τοὺς ἀδικοῦντας. Καὶ τῷ ὅντι⁸ ἐνόμιζεν ὅτι
οἱ θεοὶ φροντίζουν διὰ τοὺς ἀνθρώπους, ὅχι ὅπως νομίζουν οἱ
περισσότεροι: δηλαδὴ αὐτοὶ μὲν νομίζουν ὅτι οἱ θεοὶ ἄλλα μὲν
γνωρίζουν, ἄλλα δ' ὅχι, ὁ Σωκράτης δ' ἐνόμιζεν ὅτι οἱ θεοὶ⁹
ἀντιλαμβάνονται⁹ καὶ γνωρίζουν ὅλα, ὅσα λέγονται καὶ ὅσα
διαπράττονται καὶ ὅσα σιωπηλῶς ἀποφασίζονται ἀπὸ τοὺς
ἀνθρώπους, πανταχοῦ δὲ ὅτι εἶναι παρόντες.

51. Αριστείδης.

'Αριστείδης ὁ Ἀθηναῖος ἐθαυμάζετο διὰ τὴν δικαιοσύ-
νην. "Αν καὶ ἀνεμειγνύετο εἰς τὰ πολιτικὰ¹ καθ' ὅλην του τὴν
ζωήν², ἔζησε μέχρι τέλους³ πτωχός. Διὰ τοῦτο ἡγαπᾶτο καὶ
ἐξετιμᾶτο ἀπὸ τοὺς συμπολίτας του καὶ ὠνομάζετο δίκαιος,
πράγμα τὸ ὅποιον οὐδεὶς ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς καὶ τυράννους
ἔζήλεψεν, ἀλλ' οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς ἔχαιρον νὰ ἐπονο-
μάζωνται μὲν ἄλλα ὄνόματα. Συνέβη ὅμως ὁ Ἀριστείδης, ἂν
καὶ ἡγαπᾶτο τόσον, ὅτερον νὰ φθονῆται· διότι δὲ δῆμος τῶν
'Αθηναίων δυσηρεστεῖτο κατ' ἐκείνων, ποὺ εἶχον ὄνομα καὶ
φήμην περισσοτέραν ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Καὶ ἀφοῦ ἐμαζεύθη-
σαν ἀπὸ παντοῦ, ἔζορίζουν⁴ αὐτὸν μὲ τὴν δικαιολογίαν⁵ ὅτι
ἐφοβοῦντο, μήπως γίνη τύραννος τῆς πόλεως, πράγματι ὅμως
διότι ἐφθονοῦσαν αὐτόν. Διότι μὲ ἔξοστραχισμὸν ἐτιμωροῦ-
σαν τοὺς ἴσχυροὺς καὶ ἔτσι ἐταπείνωντο τὴν δύναμιν αὐτῶν.
'Ο Ἀριστείδης δὲ ἀπομακρυνόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν ηὔγῃθη
εἰς τοὺς θεοὺς νὰ μὴ παρουσιασθῇ ποτὲ κανεὶς καιρός, ὁ
ὅποιος νὰ ἀναγκάσῃ⁶ τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐνθυμηθοῦν αὐτόν.

52. Ἐπίδρασις τῆς ἀγωγῆς.

Λυκοῦργος ὁ νομοθέτης τῶν Λακεδαιμονίων θέλων νὰ δώσῃ ἀπόδειξιν¹ τῆς ἀξίας τῆς διαπαιδαγωγήσεως τῶν νέων ἔκαμε τὸ ἔξῆς πείραμα. "Ἐλαχέ δύο σκύλακας ἀπὸ τοὺς ιδίους γονεῖς καὶ παρήγγειλεν εἰς τὸν ὑπηρέτην νὰ μή τοὺς ἀναθρέψῃ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον. Ὁ δὲ διατρέφων² αὐτοὺς σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόδειξιν τοῦ ἔρχοντος κατέστησε³ τὸν μὲν ἔνα λαίμαργον⁴, τὸν δ' ἄλλον ἔριστον ἀνιχνευτὴν καὶ κυνηγόν. "Ἐπειτα ὁ Λυκοῦργος συνεκάλεσε τοὺς Λακεδαιμονίους εἰς συγέλευσιν⁵ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς: « Ὡ ξὺνδρες Λακεδαιμόνιοι, αἱ μέθοδοι τῆς ἐκπαιδεύσεως⁶ καὶ τῆς διαπαιδαγωγήσεως καὶ αἱ διδασκαλίαι δύνανται καὶ τὴν φύσιν νὰ μεταβάλουν· αἱ συνήθειαι εἶναι δευτέρα φύσις ». Καὶ ἀμέσως ὁ ὑπηρέτης, ὁ ὅποιος εἶχε τοποθετήσει⁷ ἔμπροσθεν τῶν σκύλων μίαν γαβάθιαν⁸ καὶ ἔνα λαγόν, τοὺς ἔλυσεν⁹. Ἀμέσως δὲ μὲν ἔνας ὥρμησε πρὸς τὸν λαγόν, δὲ ἄλλος ἔρριψθη μὲ ἀπληστίαν εἰς τὴν γαβάθιαν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀποροῦσαν καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ καταλάβουν τὴν σημασίαν αὐτῶν, ὁ Λυκοῦργος εἶπεν: « Αὐτὰ τὰ δύο σκυλιά, ἂν καὶ εἶναι τῆς αὐτῆς καταγωγῆς, ἔτυχον διαφόρου ἀνατροφῆς, ἀλλὰ τὸ μὲ ἐνέγινε λαίμαργον, τὸ δὲ ἄλλο ὑπόδειγμα κυνηγετικοῦ σκυλιοῦ ».

53. Πῶς ὁ Κῦρος ὁ πρεσβύτερος γίνεται κύριος τῆς Ἀσίας.

Κῦρος ὁ πρεσβύτερος, ὅτε μὲν ἦτο νέος, διεκρίνετο διὰ τὴν ἀνδρείαν, τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἵκανότητα εἰς τὸ τόξον καὶ τὸ ἀκόντιον μεταξὺ τῶν συνομηλίκων του. "Οτε δὲ τὴν βασιλείαν ἀνέλαβεν, ἀπὸ ὅλους τοὺς πολίτας ἐτιμᾶτο καὶ ἤγαπᾶτο διὰ τὴν χρηστότητα καὶ τὴν δικαιοσύνην. Μὲ δὲ-

γον Περσικὸν στρατὸν κατώρθωσε¹ κατὰ πρῶτον νὰ λάβῃ τὴν ἡγεμονίαν τῶν κατοίκων τῆς Μηδίας² καὶ Ὑρκανίας θεληματικῶς. Ἐπειτα μὲ ἐκστρατείας συνεχεῖς ὑπέταξε³ τοὺς κατοίκους τῆς Συρίας, Ἀσσυρίας, Ἀραβίας, Καππαδοκίας, Φρυγίας, Λυδίας, Καρίας, Φοινίκης, Βαθυλωνίας. Γίνεται ἔπειτα ἄρχων τῶν κατοίκων τῆς Βακτρίας, Ἰνδίας, Κιλικίας, Παφλαγονίας, Βιθυνίας καὶ ἄλλων φυλῶν. Τέλος δ' ὑπέταξε τοὺς Ἑλληνας κατοίκους τῆς Ἀσίας, Κύπρου καὶ Αἰγύπτου. Οὕτω τὸ βασίλειον τοῦ Κύρου περιελάμβανε διάφορα φῦλα, τὰ ὅποια οὔτε τὴν ἴδιαν γλῶσσαν εἶχον οὔτε τὰ ἴδια ἔθιμα, ἀλλ' ὑπήκουον εἰς αὐτὸν ἐκ φόβου.

54. Προσόντα στρατηγοῦ.

Εἶναι ἀνάγκη ὁ στρατηγὸς¹ νὰ εἶναι ἵκανὸς νὰ παρασκευάζῃ τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν πόλεμον καὶ ἵκανὸς νὰ προμηθεύεται² τὰ τρόφιμα διὰ τοὺς στρατιώτας καὶ ἐπιδέξιος εἰς τὸ νὰ ἐφευρίσκῃ³ πολλὰ μέσα. Πρὸς δὲ πρέπει νὰ ἀγαπᾷ⁴ τοὺς κινδύνους ὁ στρατηγὸς καὶ τοὺς πολέμους, νὰ εἶναι ἵκανὸς διὰ τὸν πόλεμον καὶ νὰ ἔχῃ διοικητικόν⁵. Ἐπίσης ὁ καλὸς στρατηγὸς πρέπει νὰ εἶναι καὶ ὑπομονητικὸς⁶ καὶ προφυλακτικὸς καὶ ἵκανὸς δι’ ἐπιθέσεις. Εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ ἔχῃ καὶ ἄλλας ἀρετὰς ἐκεῖνος, ποὺ πρόκειται νὰ χρηματίσῃ⁷ στρατηγός, δηλαδὴ νὰ εἶναι ἀπλὸς μὲν τοὺς τρόπους, νὰ ἔχῃ δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ προσόντα καὶ ἐκ φύσεως καὶ ἐξ ἐπιστήμης.

55. Καθήκοντα γυναικός.

Ἡ γυνὴ πρέπει νὰ ἐπιστατῇ¹ εἰς δλα, ποὺ² πρέπει νὰ ἐκτελῇ³ ἐντὸς τῆς οἰκίας· καὶ ὅσα φέρονται⁴ ἀπὸ τὸν ἄνδρα

πρέπει νὰ δέχεται καὶ νὰ ξεχωρίζῃ⁵ ἀπ' αὐτά, ὅσα πρέπει νὰ δαπανᾶ⁶ καὶ νὰ προνοῇ διὰ τὰ λοιπά. Πρέπει δὲ νὰ προφυλάσσεται, ἵνα μὴ τὰ ἔξοδα⁷ τὰ προωρισμένα⁸ δι' ἐν ἔτος⁹ ἔξοδεύωνται εἰς ἑνα μῆνα. Καὶ νὰ φροντίζῃ δέ, μὲ ποῖα ἀπὸ τὰ φερόμενα εἰς τὴν οἰκίαν μαλλιὰ πρέπει νὰ γίνωνται ἐνδύματα. Ἐπίσης πρέπει νὰ φροντίζῃ, πῶς τὸ ἔνορὸν ψωμὶ νὰ γίνεται φαγώσιμον¹⁰. Μία ὅμως ἀπὸ τὰς φροντίδας τῆς γυναικὸς θὰ φανῇ ἵσως ἄχαρις, δηλαδὴ ὅτι, ὅποιος καὶ ἀν ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας ἀρρωσταίνῃ¹¹, πρέπει νὰ φροντίζῃ διὰ νὰ θεραπεύεται.

56. Ὁ ὄρκος τῶν Ἑλλήνων πρὸ τῆς μάχης τῶν Πλαταιῶν.

Ἐκεῖνο το ὅποῖον συγκρατεῖ¹ τὴν Πολιτείαν, εἶναι ὁ ὄρκος. Διὰ τοῦτο τὸν ἔξῆς ὄρκον οἱ "Ἑλληνες ἔδοσαν εἰς τὰς Πλαταιάς, ὅτε ἐπρόκειτο νὰ μάχωνται εἰς παράταξιν ἐναντίον τῆς δυνάμεως τοῦ Ξέρξου. «Δὲν θὰ προτιμήσω τὴν ζωὴν ἀπὸ τὴν ἐλευθερίαν, οὔτε θὰ ἐγκαταλείψω τοὺς ἀρχηγούς οὔτε ζωντανοὺς οὔτε σκοτωμένους, ἀλλὰ θὰ θάψω ὅλους, ὅσους συναποθάνουν² εἰς τὴν μάχην. » Αν νικήσω τοὺς βαρβάρους, καμμίαν πόλιν ἀπὸ ἐκείνας, ποὺ συνηγγωνίσθησαν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, δὲν θὰ ἀφήσω νὰ καταστραφῇ³, ἐκείνας δέ, ποὺ πῆγαν μὲ τὸ μέρος⁴ τῶν βαρβάρων, θὰ τὰς καταστρέψω. Ἐπὸ τοὺς ναούς, ποὺ ἐκάησαν καὶ κατεδαφίσθησαν⁵ ἀπὸ τοὺς βαρβάρους, κανένα δὲν θὰ ἀνοικοδομήσω, ἀλλὰ θὰ τοὺς ἀφήσω νὰ μένουν⁶ ὡς ὑπόμνησις⁷ εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεὰς τῆς ἀσεβείας τῶν βαρβάρων ». Τόσον δὲ πολὺ ἔμειναν πιστοὶ εἰς τὸν ὄρκον αὐτόν, ὥστε καὶ τὴν εὔνοιαν τῶν θεῶν εἶχον συμβοηθόν.

57. Λιβύη.

Τῆς Λιβύης¹ τὰ πρὸς νότον τῆς παραθαλασσίας γῆς εἶναι ἄμμος ὅχι ἀβαθής καὶ τὸ ἔδαφος ἡλιοκαμένον² εἶναι ἔρημος καὶ χωρὶς καρπούς, πεδινὸν καὶ χωρὶς νερό. Ἐπειδὴ δὲ ἡ χώρα εἶναι ἀφορος καὶ παρουσιάζει ὅψιν ὅχι ἡμερον, μένει ἀκατοίκητος. Κατοικοῦν δὲ μόνον πλησίον³ αὐτῆς ἄνθρωποι σκηνίται, ποὺ ζοῦν ἀπὸ θηρία, δηλαδὴ ὄνους σχεδὸν ἀγρίους⁴, στρουθοκαμήλους μὲν μακρὸν λαιμὸν καὶ μεγαλοσώμους ἐλέφαντας. Ἐρπετὰ δὲ παντὸς εἴδους καὶ πάρα πολλά, δυσκολοπολέμητα ζοῦν εἰς τὰ ἔρημα αὐτὰ μέρη, δηλαδὴ ὄφεις δηλητηριώδεις⁵ καὶ σκορπιοὶ δύο εἰδῶν, ἐκ τῶν δύοιν τὸ ἐν μὲν σύρεται ἐπὶ τῆς γῆς⁶, πολὺ μεγάλο καὶ μὲ πολλοὺς σπονδύλους, τὸ δὲ ὄλλο πετῷ εἰς τὸν ἀέρα⁷ μὲν ὑμένας σὰν πτερά⁸. Τέτοια ἔρπετὰ πολλὰ καθιστοῦν τὴν Λιβύην ὅχι εὔκολοδιάβατον.

58. Ή νεότης.

Οἱ νέοι εὔκολα μεταβάλλουν καὶ εὔκολα χορταίνουν¹ τὰς ἐπιθυμίας. Εἰς τὴν ἀρχὴν μὲν ὄρμὴν² ἀρχίζουν³ ἐν ἔργον, γρήγορα ὄμως παύουν αὐτό, διότι ἡ θέλησις αὐτῶν εἶναι δέεια καὶ ὅχι διαρκής, Εἶναι εὐέξαπτοι, φιλόδοξοι καὶ ἀγαποῦν τὴν φιλονεικίαν καὶ ὀλιγώτερον ἀγαποῦν τὰ χρήματα. Εἶναι πρὸς τούτοις εὔκολόπιστοι καὶ εὔκολα δημιουργοῦν ἐλπίδας, διότι οἱ νέοι ἐκ φύσεως εἶναι θερμόαιμοι. Εἶναι περισσότερον ἐντροπαλοὶ⁴ ἀπὸ τοὺς γεροντοτέρους. Ἐπίσης ἀγαποῦν τοὺς φίλους⁵, ἀγαποῦν τοὺς οἰκείους των, ἀγαποῦν τοὺς συντρόφους⁶ των καὶ εἶναι εὐσπλαχνικοί, διότι νομίζουν ὅλους χρήστοὺς καὶ καλούς. Ἀγαποῦν δὲ τὰ γέλια⁷ καὶ τὰ ἀστεῖα⁸, διότι δὲν ἔχουν πολλὰς φροντίδας.

Πρῶτον μὲν νὰ σέβεσαι¹ τοὺς θεοὺς ὅχι² μόνον θυσιάζων, ἀλλὰ καὶ μένων πιστὸς εἰς τοὺς ὄρκους³. Νὰ τιμᾶς τοὺς θεούς καὶ πάντοτε μέν, πρὸ πάντων δὲ μετὰ τῆς πόλεως. Νὰ δεικνύεσαι⁴ πρὸς τοὺς γονεῖς τοῖοῦτος, ὅποῖος θὰ ηὔχεσοι⁵ νὰ δεικνύωνται πρὸς σὲ τὰ παιδιά σου. "Οσα εἶναι αἰσχρὸν νὰ πράττῃς, αὐτὰ μήτε νὰ νομίζῃς ὅτι εἶναι ὥραῖον νὰ λέγῃς. Νὰ μὴν ἐλπίζῃς ποτὲ ὅτι θὰ κάμης τι χωρὶς νὰ σὲ καταλάβουν⁶, διότι, καὶ ἀν τῶν ἄλλων τὴν προσοχὴν διαφύγῃς, θὰ τὸ ξέρης⁷ καλλὰ μόνος σου. Νὰ φαίνεσαι⁸ λοιπὸν ὅτι πράττεις ὅλα μὲ τὴν συναίσθησιν ὅτι δὲν θὰ διαφύγῃς⁹ οὐδενὸς τὴν προσοχὴν, διότι, καὶ ἀν πρὸς στιγμὴν¹⁰ τὸ ἀποκρύψης, ἀργότερον θὰ φωραθῆς¹¹. Τοὺς θεούς νὰ φοβῆσαι, τοὺς γονεῖς νὰ τιμᾶς, τοὺς φίλους νὰ ἐντρέπεσαι, εἰς τοὺς νόμους νὰ ὑπακούῃς. Δύνασαι δὲ νὰ ἀποκτήσῃς¹² πάρα πολὺ καλὴν ὑπόληψιν, ἀν¹³ ἀποδεικνύεσαι ὅτι δὲν πράττεις, δι' ὅσα¹⁴ μπορεῖ νὰ ἐπιτιμᾶς¹⁵ τοὺς ἄλλους, ἀν τὰ κάμνουν.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

I. ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΕΡΙΚΟΠΑΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛ. ΓΛΩΣΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ Α'

- 1.— ἔχω ἐμπιστοσύνην.— 2. γνωρίζω.— 3. κόπος.— 4. ἐὰν.— 5 χαρακτήρ.— 6. λαμβάνω μέρος.— 7. περισσότερον.— 8. διάθεσις.
- 2.— 1. στὰ χαμένα.— 2. καταστρέφω.— 3. ἐν ἀπόρῳ εἰμί = εὑρίσκομαι εἰς στενοχωρίαν.— 4. βροχή.— 5. οὐκ ἔστι = δὲν εἶναι δυνατόν.— 6. συνήθεια.— 7. γεμάτος.— 8. εἰ μὴ = ἐὰν δέν.— 9. εύτυχισμένος.
- 3.— 1. ἀκρωτήριον Σούνιον εἶναι τὸ νοτιώτερον ἀκρωτήριον τῆς Ἀττικῆς.— 2. στενὸς δρόμος.— 3. Νάξος, ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας νήσους τῶν Κυκλαδῶν.— 4. Δῆλος, μικρὰ νῆσος πλησίον τῆς Σύρου, δύο μαστὴ τὸ πάλαι διὰ τὴν λατρείαν τοῦ Ἀπόλλωνος.— 5. ἀποβιβάζομαι.— 6. Τῆγος, νῆσος τῶν Κυκλαδῶν β.δ. τῆς Σύρου,— 7. τὸν ἴδιον.— 8. ἀπὸ πολλοῦ.— 9. σκέπτομαι κακόν.
- 4.— 1. πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης.— 2. κορυφὴ βουνοῦ.— 3. ταγοί οὕτω ὡνομάζοντο οἱ ἄρχοντες τῆς Θεσσαλίας.— 4. λειβάδι.— 5. βόσκω.— 6. συγκομιδὴ τῶν καρπῶν.— 7. ἀποθήκη.
- 5.— 1. Ἀνάχαρσις, Σκύθης ἐπισκεφθεὶς τὰς Ἀθήνας.— 2. γεροντότεροι.— 3. μεταξὺ τῶν θεατῶν.— 4. γυμναστήριον.— 5. σωματικὴ διάπλασις.— 6. συντάκτης πολιτεύματος, νομοθέτης.— 7. οἱ μὲν — οἱ δὲ = ἄλλοι μέν, ἄλλοι δέ.
- 6.— 1. σχολεῖα.— 2. ταπεινός, ἀνήθικος.— 3. σχέσις.— 4. αὐστηρῶς.— 5. φευδής.— 6. σταθερός.— 7. φρόνιμος.— 8. συναναστρέφομαι.— 9. λαμβάνω μέρος.
- 7.— 1. ἐὰν.— 2. ἂν καί.— 3. θὰ ἐκινδυνεύετε.
- 8.— A') 1. νῆσος μικρὰ εἰς τὴν ἀνω Αἴγυπτον.— 2. ἔτος.— 3. ρέω.— 4. γεμίζουν.— 5. παράγω.— 6. φυτὸν καλαμοειδὲς (πάπυρος) τῆς Αἰγύπτου, ἀπὸ τὸν φλοιὸν τοῦ ὄποιον κατεσκεύαζον χάρτην.
B') 1. Νεῖλος, ποταμὸς τῆς Αἰγύπτου διασχίζων αὐτὴν.— 2. εἶναι

- γεμάτος.— 3. παχύνομαι.— 4. γυμνός.— 5. πόλις τῆς Αἴγυπτου ἀκμάσασα κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς 2ας χιλιετηρίδος.— 6. μέτρον μήκους τῶν ἀρχαίων ίσοδυναμοῦν μὲ 186 περίπου μέτρα.— 7. συναντῶ.— 8. οἱ = οἱ ὄποιοι.
- 9.— 1. τὰ χέλια.— 2. λυποῦμαι.— 3. βυθίζομαι.— 4. ὁ ἴδικός του.— 5. εὐγχαριστοῦμαι.— 6. εὔκολος.— 7. εἰς τὸ ὄποιον.— 8. βλέπει.
- 10.— 1. ἀφοτριοῦν.— 2. ἐξέρχομαι πρὸς περιοδείαν.— 3. κατευοδώνω.— 4. σιδηρουργός.— 5. κατεργαζόμενος τὰ δέρματα, βυρσοδέψης.— 6. φαγώσιμος καρπός.— 7. ἐπανέρχομαι.
- 11.— 1. τεμάχιον.— 2. πτηνόν.— 3. βλέπω,— 4. ἐάν.— 5. ἥσθια ἂν = θὰ ἥσο.
- 12.— 1. Πηγεύς, ήρως ἀρχαῖος, βασιλεὺς τῆς Φθίας.— 2. Θέτις, θεά, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως, θεοῦ τῶν ίδατων,— 3. καλός.— 4. ἀνάκτορον.— 5. εἰς τὴν ὡραιοτάτην.— 6. "Ηρα, σύζυγος τοῦ Διός, θεὰ τῆς οἰκογενειακῆς ἑστίας.— 7. Ἀθηνᾶ, θυγάτηρ τοῦ Διός, θεὰ τῆς σοφίας.— 8. Ἀφροδίτη, θεὰ τοῦ κάλλους.— 9. ἀναθέτω.— 10. τὸ παράστημα.— 11. περικεφαλαία.
- 13.— 1. ζωγραφισμένος.— 2. κατατρώγομαι.— 3. νψηλός.— 4. στολιζει.— 5. φυλακή.— 6. μπαίνει.— 7. ἐπέρχεται.— 8. τὸ μοιραῖον.
- 14.— 1. ἥλθεν.— 2. εἰς τὴν πατρίδα.— 3. θὰ ἐπανέλθω.— 4. ἔνας ἀπὸ τοὺς δύο.—
- 15.— 1. ρίπτω βλέμμα.— 2. ἀπόγονοι.— 3. ἐνθυμοῦμαι.— 4. ἀνδρεία.
- 16.— 1. ζωγραφῶ.— 2. θέλω.— 3. ἀνελλιπής, ἀμεμπτος.— 4. δεικνύω ἐπιμέλειαν.— 5. δὶ' ἐκεῖνον ποὺ πρόκειται.— 6. ἐνδιαφέρει.— 7. δὶ' ἐκεῖνον ποὺ θέλει.
- 17.— 1. σκεπάζει.— 2. ἡρυχάζουν.— 3. λειβάδια.— 4. ἐπαναφέρουν.— 5. δέρματα.— 6. δυσκολοδιάβατοι.
- 18.— 1. ἡ ξαστεριά.— 2. τροφὴ τῶν θεῶν.— 3. ποτὸν τῶν θεῶν.— 4. συνηθίζω.— 5. περιφέρομαι.— 6. περιπλανῶμαι, κινοῦμαι.— 7. λαμβάνω τὸν λόγον.— 8. περιγελώμενοι.
- 19.— 1. ὑπανδρεύω.— 2. πάρεστι μοί τι=ἔχω τι.— 3. ποτίζω.— 4. Δημήτηρ, θεὰ τῆς γεωργίας.— 5. γνωρίζω.— 6. διὰ ποίαν ἀπὸ τὰς δύο.— 7. νὰ ζητήσω.
- 20.— 1. πιέζω.— 2. προστίθενται.— 3. δυστυχήματα.— 4. τὰ τρόφιμα, τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ζωήν.— 5. τέλος.— 6. ἕτρωγε.— 7. ἐντοε.— 8. βραβεῖον.— 9. φωνάζει.— 10. σηκώσης.

- 21.— 1. Τέμπη, είναι κοιλάς κατά τὸν ροῦν τοῦ Πηγειοῦ ποταμοῦ μεταξὺ τοῦ 'Ολύμπου καὶ τῆς "Οσσης.— 2. τρόπον τινά.— 3. τοποθεσία.— 4. πλέθρον, ίσοδυναμεῖ μὲ 30 περίπου μέτρα.— 5. γλυκά.— 6. μουσικὸν κελάδημα.— 7. εἰς τὸ ὅποιον.— 8. ὑψώνεται ὑπεράνω.— 9. εὐχαριστοῦμαι.
- 22.— 1. μεταξύ.— 2. κατατάσσω.— 3. συναναστρέφομαι.— 4. εὐχαρίστως.
- 23.— 1. Λητώ, θεά, μήτηρ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος.— 2. Νιόβη, θυγάτηρ τοῦ Ταντάλου.— 3. ὑπερηφανεύομαι.— 4. σέβομαι.— 5. κατορθώνω.— 6. ἐντροπή, σεβασμός.— 7. χύνει.
- 24.— 1. Διογένης, φιλόσοφος ζήσας ἀπὸ 413-323 π.Χ. — 2. ἐπέρχομαι — 3. παρακινῶ. — 4. ἐνθυμοῦμαι, ἀναλογίζομαι. — 5. παύω. — 6. συγκρατοῦμαι.
- 25.— 1. διὰ νὰ ἀπαλλάξῃ.— 2. βοιώταρχοι, ἀντιπρόσωποι τῶν πόλεων, αἱ ὅποιαι ἀποτελοῦν τὴν Βοιωτικὴν δμοσπονδίαν.
- 26.— 1. καθ' ὅσον προχωροῦν.— 2. τοὺς ὅποίους.— 3. φυτρώνουν καὶ εὔδοκιμοῦν.— 4. ἔχων καλὰ σταφύλια.— 5. οἱ καθ' ὥρισμένην ἐποχὴν κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας πνέοντες ἄνεμοι.
- 27.— 1. δασώδης.— 2. ὁ σχηματίζων δίνας.— 3. λαμπρός, ὄνομαστός.— 4. ἀπεσταλμένοι, ἀντιπρόσωποι.— 5. φιλοξενία.— 6. περιφρονοῦμαι.— 7. ὑποχωρῶ.— 8. ἄσχημος.— 9. ἐφαίνετο.— 10. διαγωγή.
- 28.— 1. ξένος.— 2. ἀποδεικνύομαι.— 3. δίς = δύο φοράς.— 4. ἀπελπίς εἰμι = ἀπελπίζομαι.— 5. καταγγέλλω εἰς τὸ δικαστήριον.
- 29.— 1. πηγαίνω.— 2. βόσκω.— 3. κόκκαλον.— 4. ὑπόσχομαι.— 5. ὑπόδεικνύω.— 6. οἱ κάτω.
- 30.— 1. ἀκολουθήσατε.— 2. λαμπρός, ἔνδοξος.— 3. ἔξουσιάζω.
- 31.— Α') 1. τρέφομαι.— 2. χρῶμα.— 3. ρωμαλέος.— 4. ἀνόητος.— 5. γνώστης.— 6. μνήμων εἰμί = ἐνθυμοῦμαι.— 7. λησμονῶ.— 8. τοὺς ἔαυτούς των.— 9. ταλαίπωρος.
Β') 1. διαμοιράζω.— 2. ὁμάς.— 3. δρμητικός.— 4. ἀνάγκη.
- 32.— 1. ἔνδοξος, ξακουστός.— 2. Μιλτιάδης, στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὁ κυρίως συντελεστῆς τῆς νίκης εἰς τὸν Μαραθῶνα.— 3. ἀγαπητός.— 4. τριήρης = πλοῖον πολεμικὸν μὲ τρεῖς σειρὰς κωπηλατῶν.— 5. ἔξοδεύω.— 6. φαγητά.— 7. ἐνδύομαι.— 8. ἀνταλλάσσω.
- 33.— 1. μαλακός.
- 34.— 1. πρωτ.— 2. είναι ἀσθενικόν.— 3. ὑπηρεσία.—

- 35.— 1. συνομήλικος.— 2. ἐντροπαλός.— 3. κατώτερος.— 4. φίλιππός εἰμι = ἀγαπῶ τοὺς ἵππους.— 5. ὁ ἀγαπῶν τὸ κυνήγιον.
- 36.— 1. Λυδοί, κάτοικοι τῆς Λυδίας, χώρας τῆς Μ. Ἀσίας, τῆς ὥποιας πρωτεύουσα αἱ Σάρδεις.— 2. φιλοξενῶ.— 3. ὑπερέχω.— 4. εὑμενής.— 5. βαθύς.— 6. διληγώτερον.— 7. χαλεπῶς ἔχω = στενοχωροῦμαι.
- 37.— 1. ἀρχίζω.— 2. εὔκτικὴ δηλοῦσσα εὐχήν.— 3. ἔλλειψις.— 4. εὗ πράττω = εὔτυχῶ.— 5. θεῖον σημεῖον οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον ὅτι οἱ θεοὶ προδηλοῦν τὰ μέλλοντα εἰς τοὺς ἀνθρώπους διὰ διαφόρων μέσων.
6. φροντίζω, σέβομαι.— 7. ἐν ἀπόρῳ εἰμί = εύρισκομαι εἰς δύσκολον θέσιν.
- 38.— 1. διὰ νὰ ἴδῃ.— 2. δύνασθε νά.— 3. προσκαλῶ.— 4. τὸ πᾶν κάμνω.
- 39.— 1. συναντῶ.— 2. κρότος, θόρυβος.— 3. κουράζομαι.— 4. ἔλαθον ἀπολέσας = χωρὶς νὰ καταλάβω ἔχασα.— 5. λεία.— 6. περιορῶ = περιφρονῶ.
- 40.— 1. κρύο.— 2. ζέστη.— 3. ἐννοεῖται τὸ ρῆμα ἐστίν = εὔλογον, φυσικόν.— 4. ὁ φοβούμενος, ὁ δειλός.
- 41.— 1. σιτηρά.— 2. προσφάγιον.— 3. μέλλων τοῦ διαφέρω.— 4. ἀρμόζει.— 5. ὅτι καὶ ἀν.
- 42.— 1. Αἰνείας, ἡρως τῶν Τρώων.— 2. αἰγμάλωτος.— 3. ἀποδεικνύομαι.— 4. λαυρύβάνω μαζί μου.— 5. περιφρονῶ.— 6. πάρα πολύ.
- 43.— 1. κατορθώνω.— 2. κάμνω συνθήκας.— 3. εἰς τὸ μέλλον.— 4. στενοχωροῦμαι.— 5. ἀποφασίζω, ἐγκρίνω.— 6. ἐμπόδιον.
- 44.— 1. ὁ μεγαλύτερος φιλόσοφος τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνος. Οἱ ἔχθροι του δημως τὸν ἐσυκοφάντησαν καὶ ἐπέτυχον τὴν καταδίκην αὐτοῦ εἰς θάνατον τὸ 399 π.Χ.— 2. ζῶ ως πολίτης.— 3. πράττομαι μισθόν = εἰσπράττω ἀμοιβήν.— 4. πίνω μέχρι τέλους.— 5. ἀρκετός.
- 45.— 1. ἀκολουθῶ.— 2. πλησιάζω.— 3. αἴρομαι = προτιμῶ.— 4. ἐφεπομπαί τινι = ἀκολουθῶ τινα.— 5. ἔλλειψις.
- 46.— 1. θεὸς τοῦ "Ἄδου, ἀδελφὸς τοῦ Διός.— 2. παραιτοῦμαι.— 3. εἰς τὰ δωμάτια τοῦ "Ἄδου.
- 47.— 1. μειράκιον, νέος ἡλικίας ἄνω τῶν 14 ἔτῶν.— 2. Ζήνων, φιλόσοφος ἀρχαῖος ἐκ τῆς κάτω Ἰταλίας ἱδρυτής φιλοσοφικῆς σχολῆς, ἀκμάσας περὶ τὰ μέσα τοῦ 5ου αἰῶνος π.Χ.— 3. παραμονή, παρακολούθησις.— 4. κτυπῶ.— 5. ἡσυχάζω.— 6. τάσος μεγάλος τὴν ἡλικίαν.— 7. τὰ ἴδια.— 8. θὰ ἤμην.— 9. στολισμός.

- 48.— 1. Δερκυλίδας, στρατηγὸς τῶν Σπαρτιατῶν κατὰ τὴν περὶ τὸ 399 π.Χ. ἐκστρατείαν εἰς Ἀσίαν ὑπικαταστήσας τὸν Θίβρωνα.—
 2. Μειδίας, γαμβρὸς ἐπὶ θυγατρὶ τῆς Μανίας, ἡ δούλη ἡτο σατράπης τῆς Ἀιολίδος· ταύτην φονεύσας παρέλαβε τὴν σατραπίαν, ἐξ ἣς καθηρέθη ὑπὸ τοῦ Δερκυλίδου.— 3. τιμωρῶ.—
 4. παρατάσσω.— 5. φύλοξενοῦμαι.— 6. ἀπὸ κοινοῦ συνεξετάζω τι.— 7. λειβάδη.— 8. ἀπαριθμῶ.— 9. καταγράφω.
- 49.— 1. ἐνθαρρύνω.— 2. βέβαια.— 3. ἐγκρατής εἰμι.=ἀντέχω 4. καταβάλλω.
- 50.— 1. νικῶμαι, εἶμαι κατώτερος.— 2. στενοχωροῦμαι.— 3. προσπαθῶ.— 4. γίγνομαι ὑπό τινι=ὑποδουλώνομαι εἰς τινα.
- 51.— 1. Φάλαρις, τύραννος εἰς Ἀκραγαντα τῆς Σικελίας.— 2. καταλαμβάνω.— 3. παρακινῶ.— 4. οἱ δλιγαρχικοί, οἱ πλούσιοι.— 5. πῶς νά.— 6. διατελῶ ποιῶ τι=συνεχῶς πράττω τι.— 7. ὑποπτεύω.— 8. κακῶς ποιῶ τινα=κακοποιῶ τινά.
- 52.— 1. νομίζω.— 2. φροντίς.— 3. ἔχω ἀνάγκην.— 4. τιμωρῶ.— 5. ἀφαιρῶ.— 6. προφυλάττομαι, φοβοῦμαι.— 7. ὑποτάσσω.
- 53.— 1. ληγλατῶ.— 2. δοτικὴ πληθ. μετοχ. ἐνεστ. τοῦ ρήμ. ἀρόω=ἄροτριδ.— 3. τιμωρῶ.— 4. πρέπει.
- 54.— 1. ἀνακοινώνω.— 2. εἶμαι θυμωμένος.— 3. κάμνω ἔνα ὑποχείριον.— 4. δρογγώνιον τετράπλευρον.— 5. ἐκλέγω.
- 55.— 1. Πλάτων, ὁ μέγιστος φιλόσοφος τῶν ἀρχαίων, μαθητὴς τοῦ Σωκράτους καὶ συγγραφεὺς πολλῶν ἔργων ζήσας 428 - 347 π.Χ.—
 2. ἄγνωστος.— 3. συναναστροφή.— 4. πολὺ ἐνδιαφέρομαι, περιποιοῦμαι.— 5. ὁδηγῶ τινα.— 6. Ἀκαδήμεια, τόπος παρὰ τὸν Κολωνόν, ὅπου συνηθέστατα ὁ Πλάτων ἐδίδασκεν τοὺς μαθητάς του.
- 56.— 1. τρέχω.— 2. προσπαθῶ.— 3. σέβομαι.— 4. ἀφήνω.— 5. χωρὶς νὰ ὀμιλήσῃ.— 6. βοηθῶ.— 7. ἀπαντῶ.— 8. θὰ σὲ εὐχαριστοῦσα.
- 57.— 1. Πεισίστρατος, τύραννος τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὸν ἔκτον αἰῶνα διοικήσας λαμπρῶς τὰς Ἀθήνας.— 2. κύριος.— 3. συνάθροισις τῶν πολιτῶν.— 4. συμφιλιώνομαι.— 5. ἔχω ἀνάγκην.— 6. εὐγνωμονῶ.— 7. βοηθῶ τινα.— 8. μένω, περνῶ τὸν καιρόν.— 9. πρὸς τὸ συμφέρον.
- 58.— 1. Λαμπροκλῆς, νέος εὐγενῆς εἰς Ἀθήνας, φίλος καὶ μαθητὴς τοῦ Σωκράτους.— 2. εἶμαι δυσηρεστημένος.— 3. εὗ πάσχω=εὐεργετοῦμαι.— 4. χάριν ἔχω τινί=εὐγνωμονῶ.— 5. πόσον μεγά-

- λος.— 6. ποῖον ἐκ τῶν δύο.— 7. ὁ καθεὶς ἀπὸ τοὺς δύο χωριστά.—
 8. ὡς πλεῖστα = δόσον τὸ δυνατὸν περισσότερα.— 9. νομίζω.
 59.— 1. Φαλῆνος, "Ελλην εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἀρταξέρξου, βασι-
 λέως τῶν Περσῶν.— 2. Κλέαρχος, στρατηγὸς Λακεδαιμόνιος,
 συνεκστρατεύσας μετὰ τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξου.— 3. πλή-
 θουσα ἀγορά· ἡ ὥρα, κατὰ τὴν ὅποιαν ἦτο γεμάτη ἀπὸ ἀνθρώ-
 πους, ἀπὸ τῆς 9ης μέχρι τῆς 12 π.μ.— 4. συνέβαινε.— 5. προτρέ-
 πω.— 6. νὰ παραδώσουν.— 7. εὐχαρίστως.— 8. ἀναλαμβάνω.—
 9. θέλω.— 10. φαίνομαι εὐχάριστος.— 11. εὐρίσκομαι εἰς δύσ-
 κολὸν θέσιν.— 12. ποτὲ ἔως τώρα.— 13. τόσον μεγάλος.—
 14. ἐνθυμοῦμαι.— 15. ὁποῖος.— 16. εἶναι δυνατόν.— 17. νο-
 μίζω.— 18. δυνατὸν εἶναι.— 19. ποῖον ἀπὸ τὰ δύο.
 60.— 1. ἀπὸ παντοῦ.— 2. συνορεύω.— 3. μεταχειρίζομαι.— 4. δέρμα
 ἀλώπεκος.— 5. δρύσσω=σκάπτω.— 6. ίδρυω=κτίζω, ἀνεγείρω
 7. μορφαί.
 61.— 1. ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, ὁ βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας.— 2. κυρι-
 εύω.— 3. οἱ θώρακες, τὰ κράνη (περικεφαλαῖαι) καὶ οἱ χιτῶνες
 ἢσαν ὅπλα ἀμυντικὰ τῶν ἀρχαίων, καθὼς καὶ αἱ κνημῖδες καὶ
 αἱ ἀσπίδες. Ἐπιθετικὰ δὲ ἢσαν τὰ δόρατα, τὰ ἀκόντια, τὰ βέλη
 μὲ τὰ τόξα, τὰ ξίφη καὶ αἱ μάχαιραι.— 4. εὑρίσκω.— 5. καρ-
 φιά.— 6. ὁ ἐκ κεράμου κατεσκευασμένος.— 7. κάνιστρον.— 8. βρα-
 χιόλια.— 9. εὐνοϊκός, εὐμενής.
 62.— 1. ἀπόκτω.— 2. κοινωνὸς γίγνομαι = μετέχω.— 3. ἀφήνω.—
 4. ἀγοράζω.— 5. ἐπισκέπτομαι, ἔξετάζω.— 6. πηγαίνω ἀπὸ κοντά,
 ἀκολουθῶ.— 7. χαμένος.— 8. εἶχεν ἀποδειχθῆ.— 9. στενοχωροῦμαι.
 63.— 1. σῖτος πρὸς σποράν, σπόρος.— 2. ψήνω, καβουρδίζω.— 3. εἶχε
 δοθῆ χρησμὸς ὑπὸ τοῦ θεοῦ.— 4. κάμνω λάθος.— 5. Κόλχοι,
 λαὸς κατοικῶν εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τοῦ Εὔξεινου Πόν-
 του.— 6. καταπλέω.
 64.— 1. ἀποκρούω.— 2. φανερώνω.— 3. δι' ὄνομα τῶν θεῶν.— 4.
 μένω σταθερός.— 5. προσέχετε.
 65.— 1. συναθροίζω.— 2. κηρύττω πόλεμον.— 3. εὐρίσκομαι εἰς δυσ-
 χερῆ θέσιν.— 4. ἐπιστολή.— 5. ἐννοεῖται τὸ λέγει = χαιρετίζει.
 66.— 1. πρατινάδα.— 2. ἀπλότης.
 67.— 1. Χάρων, ὁ μεταβιβάζων ἐπὶ πλοιαρίου διὰ τῆς Ἀχερούσιας λί-
 μνης τὰς ψυχὰς τῶν νεκρῶν εἰς τὸν "Ἄδην.— 2. ἀπὸ ποῦ.— 3, ὁ

ἀπὸ ἄλλο μέρος καταγόμενος.— 4. παρθμεῖα, ἀμοιβὴ μεταβιβάσεως εἰς τὸν κάτω κόσμον.— 5. οὔτε ὁ ἕνας οὔτε ὁ ἄλλος ἀπὸ τοὺς δύο.— 6. σκότος.

- 68.— 1. κάτοικοι τῆς Γαλατίας. "Ἐκείτο αὕτη πέραν τῶν "Αλπεων, ὅπου ἡ σημερινὴ Γαλλία.— 2. ὁ ἔχων ἀρκετὸν μῆκος, ἀνάστημα.— 3. ὁ προκαλῶν κατάπληξιν.— 4. ὀλυγόλογος.— 5. ὃς ἐπὶ τὸ πολύ.— 6 ταπείνωσις.— 7. ἐκ φύσεως ἐλαττωματικός, ἀνίκανος.— 8. ἔθνικοί ποιηταὶ τῶν Γαλατῶν φάλλοντες μὲν συνοδείαν λύρας τοὺς θεοὺς καὶ ἥρωάς των κατὰ τὰς θρησκευτικὰς τελετάς· οἱ ἴδιοι μὲν τὰ τραχυόδια τὰ πολεμικὰ ἐνεθουσίαζον τοὺς πολεμιστὰς εἰς τὴν μάχην.
- 69.— 1. Ιωλκός, πόλις τῆς Θεσσαλίας κατὰ τὴν ἀρχαιότητα παρὰ τὸν σημερινὸν ἄνω Βόλον.— 2. ὁ ἔχων ἐν μόνον ὑπόδημα.— 3. ρήτον.— 4. ἔχουσα πεντήκοντα κωπηλάτας.
- 70.— 1. Φινεύς, βασιλεὺς τῆς Σαλμυδησοῦ τῆς Θράκης καὶ ἔξοχος μάντις.— 2. διὰ νὰ μήν πᾶμε χαμένοι.— 3. προωρισμένα.— 4. παρθένοι μὲν πτερά καὶ γαμψοὺς ὄνυχας, τέρατα μυθολογικά.— 5. Συμπληγάδες πέτραι, ἡσαν δύο μεγάλοι βράχοι ἀπὸ τὸ ἐν καὶ τὸ ἄλλο μέρος τῆς θαλάσσης.— 6. νὰ ἀπολύσουν.— 7. περιστερά.

ΜΕΡΟΣ Β'

- 71.— 1. ἀπλώνω.— 2. ἐνθαρρύνω.— 3. ὅρκίζομαι.— 4. ἀγκυροβολῶ.— 5. φυτρώνω.— 6. ἀλείφω.— 7. βλάπτομαι.— 8. ἀπὸ μακρὰν.
- 72.— 1. ἐξορίζω.— 2. μεταβάλλω.— 3. πολίτευμα.— 4. ἀπόδειξις.— 5. διαιρῶ.— 6. ἐκδιώκω.— 7. συνενώνω.
- 73.— 1. ἐκ φύσεως ἡνωμένος.— 2. ἀλλάζω κατοικίαν.— 3. φανερώνω.— 4. ναὸς ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως πρὸς τιμὴν τοῦ Ἐρεχθέως, ἀρχαίου βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν.
- 74.— 1. ἐξίημι = ρίπτω.— 2. Παρθένιον, ὅρος τῆς Πελοποννήσου.— 3. ἀντιλαμβάνομαι.— 4. γεμίζω.— 5. συχνά.— 6. συμφωνῶ.— 7. παραμελῶ.— 8. ἀνήμημι = παύω.— 9. κοιλάς.— 10. ἀπλῆ.— 11. ἐπιτρέπω.— 12. διατρέχω.
- 75.— 1. ὑπανδρεύω τινά.— 2. σφίγγω.— 3. μανθάνω καλῶς.— 4. Κιθαιρών, ὅρος τῆς Ἀττικῆς ὁ ζῶν εἰς τὸν Κιθαιρῶνα : Κιθαιρώνα,

- νειος.— 5. Μινύαι. κάτοικοι τῆς Βοιωτίας.— 6. Κρέων, βασιλεὺς τῶν Θηβῶν.— 7. τρελλαίνομαι.
- 76.— 1. γνωστός.— 2. μαλλώνω.— 3. παράξενος.— 4. βοηθῶ.— 5. δίδω ἐκ φύσεως.
- 77.— 1. λαός.— 2. γεμᾶτος.— 3. ἀσφόδελος, φυτὸν φυόμενον εἰς λειβάδια.— 4. εὐσπλαχνικός.— 5. Ἡλύσια πεδία ἥσαν τὸ μέρος, εἰς τὸ ὅποιον ἐπήγαιναν αἱ ψυχαὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ ἐναρέτων ἀνθρώπων.— 6. ναός.
- 78.— 1. ἀποφασίζω, κρίνω δρθόν.— 2. Νεμέα, ἡ δασώδης χώρα μεταξὺ Ἀργους καὶ Κορίνθου.— 3. κρύπτομαι.— 4. δραπετεύω.— 5. ἀρό· β' τοῦ ἀπαγορεύω.
- 79.— 1. ὅφις ζῶν εἰς τὸ νερό.— 2. λίμνη πλησίον τοῦ Ἀργους παρὰ τοὺς σημερινοὺς Μύλους.— 3. γνωρίζω.— 4. καίω.— 5. βέλος.
- 80.— 1. Ἐρύμανθος, ὄρος τῆς Ἀρκαδίας.— 2. ἐμπλέκω εἰς βρόχους παγίδας.— 3. Ἀλφειός, ποταμὸς τῆς Ἡλιδος.— 4. Πηνειός, ὁ μοίως.— 5. στρέφω τὰ ὕδατα δι' ὁχετοῦ εἰς ἄλλο μέρος.
- 81.— 1. Στυμφαλίδες ὄρνιθες ἥσαν πτηνὰ σαρκοφάγα μὲ σιδηρᾶς πτέρυγας ζῶσαι εἰς τὴν Στυμφαλίδα λίμνην τῆς Ἀρκαδίας.— 2. μὲ δένδρα πυκνὰ σκεπασμένος.— 3. δὲν ξέρω τί νὰ κάμω.— 4. ἐκφοβίζω, τρομάζω.
- 82.— 1. γίνομαι κύριος, καταβάλλω.— 2. ἐλεύθερος.— 3. βλάπτω.— 4. παρασύρομαι.— 5. λεγλατῶ.
- 83.— 1. ζώνη.— 2. γυναικεῖς πολεμικαὶ τῆς Καππαδοκίας.— 3. φοβοῦμαι.— 4. σημεῖον.— 5. ἔξομοιοῦμαι.— 6. κατασκηνώνω,
- 84.— 1. Ἐσπερίδες ἥσαν νύμφαι, αἱ ὅποιαι κατόφκουν πέραν τοῦ Ὡκεανοῦ καὶ ἐφύλαττον ἐντὸς τοῦ κήπου χρυσᾶ μῆλα.— 2. σηκώνω.— 3. Ἀτλας, οὐδὲς τοῦ Ἰαπετοῦ καὶ τῆς Ἀσίας, ὁ ὅποιος ἐκράτει ἐπὶ τῶν ὅμων τὴν γῆν καὶ τὸν οὐρανόν.— 4. λαμβάνω.— 5. βλάπτομαι.
- 85.— 1. ζαρκάδι.— 2. βγαίνω μαζὶ μὲ ἄλλον.— 3. χωρίζομαι ἀπὸ ἄλλον κατὰ διαστήματα.— 4. κουράζομαι.
- 86.— 1. ὁ ἀριθμός.— 2. συμποσοῦμαι.— 3. δέκα χιλιάδες ἀποτελοῦν μυριάδα.— 4. ἐκτός.— 5. διαλεκτοί.— 6. ἐκλέγομαι.— 7. πολεμικὰ πλοῖα μὲ τρεῖς σειράς κωπηλατῶν.
- 87.— 1. ἄρμα ὑπὸ τεσσάρων ἵππων συρόμενον— 2. ἐπιμόνως ζητῶ.— 3. ἐπιθυμῶ τὸν θάνατον.— 4. χαλαρῶς.— 5. ἐκφέρομαι = βγαίνω ἔξει.— 6. φωνάζω ἀλλοίμονον, κλαίω.

- 88.—1. λαμβάνω τὸν λόγον.—2. παρ' ὅ,τι τοῦ ἀξίζει.—3. οἱ κυριώτεροι αἴτιοι, οἱ συντελεσταὶ.—4. παίρνουν τὰ μισθά μου ἀέρα, ὑπερηφανεύομαι.—5. ἐκστρατεύω.—6. εἰσάγω πρὸς ψηφοφορίαν πρότασίν τινα.
- 89.—1. ὁ παῖς·ων αὐλόν.—2. χρησμοδοτῶ.—3. υἱόθετῶ.—4. φουσκώνω.—5. νόθος.
- 90.—1. παραμερίζω.—2. δύναμις.—3. κατατρώγω.—4. ζητῶ ἐπιμόνως.—5. ἀποδεικνύομαι.
- 91.—1. Πύρρος, Βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας, γενναιότατος καὶ περίφημος διὰ τὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Ρωμαίων.—2. πέλεκυς.—3. ἐπιθέω = ἐπιτίθεμαι.—4. πιάνομαι.
- 92.—1. προβάλλω ἀντίστασιν.—2. δχγράνω μὲ τεῖχος.—3. ναυαρχία.—4. βιάζω.—5. ἀντιλέγω.
- 93.—1. καυχησιολογῶν.—2. Ρόδος, μία ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας νήσους τῶν παραλίων τῆς Μ. Ασίας κατὰ τὸ νότιον ἄκρον.—3. πηδῶ.
- 94.—1. στρατηγεῖον.—2. κάτοικοι τῆς Πισιδίας, χώρας νοτιοανατολικῶς τῶν Σάρδεων.—3. νὰ εύρεθῇ ποίων πόλεων κάτοικοι ἥσαν οὗτοι καὶ ποῦ εύρισκονται αὗται.
- 95.—1. διαμαρτάνω τινός = χάνω τι.—2. αἰτ. οὐδ. μετοχ. τοῦ ἔξεστι.—3. στρέφομαι, ἀποβλέπω.
- 96.—1. θαυμαστός εἶμι = θαυμάζομαι.—2. εὖ ποιῶ = εὐεργετῶ.—3. νοῦς, φρόνησις, λογικόν.—4. ὁ δυνάμενος νὰ διδαχθῇ.
- 97.—1. θαυμάζω.—2. ἀχρεῖος.—3. ἐπωνυμία.—4. πηγαίνω εἰς συνάθροισιν.—5. συνετός, φρόνιμος.
- 98.—1. εύτυχισμένος.—2. ὁ ἔξ ἐλεφαντοστοῦ.—3. ὁ ἔχων αὐλήν.—4. θυσία.—5. βλαστάνω.
- 99.—1. εἰς τὰ Μέγαρα.—2. εἰς τὰς Θήβας.—3. χωρὶς ἀμοιβήν.—4. φαίνομαι.—5. ἀνεμος.
- 100.—1. ἔχω φιλοδοξίαν.—2. προστ. τοῦ οἴδα.—3. δὲν θὰ ἐγίνετο ἄρχων.—4. ἐκεῖνος, πρὸς τὸν ὄποιον ὅλοι ἀποβλέπουν.
- 101.—1. Πυρηναῖα ὅρη, τὰ χωρίζοντα τὴν Ισπανίαν καὶ τὴν Γαλλίαν.—2. δγκος.—3. οἰκοδόμημα κατάλληλον διά τὴν κατασκευὴν πλοίων.—4. φλογώδης.—5. ἀδρ. β' τοῦ ρέω.—6. σχηματίζομαι.
- 102.—1. ὁ ἔχων κατὰ νοῦν μεγάλα σχέδια.—2. ἔπαινε.—3. μυστικοπαθής.—4. πράττω τὰ πολιτικὰ = πολιτεύομαι.—5. οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τὰ μεταλλεῖα εἶχον πλούσια εἰσοδήματα. Εἶχον ὅμως

ψηφίσει νόμον νὰ μὴ διατίθενται αὐτὰ διὰ πολεμικὰς παρα-
σκευάς.— 6. ναυτικός.

103.— 1. ὡραῖος.— 2. ἀκατάλληλος.— 3. ἀναπτύσσω, ἐκθέτω, διηγοῦ-
μαι.— 4. ἐπάλξεις ἥσαν ἔργα ὁχυρωματικὰ ἐπὶ τῶν τειχῶν.—
5. ἀντοχή.— 6. σκαμμένος.— 7. μέρος διὰ νὰ βαδίζῃ τις, δρό-
μος.— 8. κατάλληλος.

104.— 1. ἐστὶ τί τινος = ἀνήκει τι εἴς τινα.— 2. δῆπος ἄν, πλαχ. ἔρω-
τηματ. πρότασις = πῶς μποροῦμε νά.— 3. διευθύνω.— 4. χρη-
σιμοποιοῦμαι ὡς πολίτης.

105.— 1. ἔρχομαι τὴν ὁδὸν = κάμνω τὸ ταξίδι.— 2. εὖ πράττω = εὔτυ-
χω, μὲ τὸ καλό.

106.— 1. σατράπης Λυκαονίας καὶ Καππαδοκίας, φίλος τοῦ Κύρου,
ὁ ὅποιος μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ μετεστράφη πρὸς τὸν μέγαν
βασιλέα.— 2. γευματίζω.— 3. φαίνεται καλόν.— 4. ἀβλαβῶς.—
5. κρυφὰ ἀπεσταλμένος,— 6. δόγμα ποιοῦμαι = ἀποφασίζω.

107.— 1. ἔχει μεταχειρισθῆ, φερθῆ.— 2. κατάλληλος διὰ συναναστρο-
φάς.— 3. συναναστρέφομαι.— 4. καταγιγνώσκω τινὸς ἄννοιαν =
θεωρῶ τινα ἀμυαλον.— 5. ἀπείρως ἔχω τινός = δὲν ὠφελοῦμαι
ἀπό τινα.

108.— 1. εὐδόκιμός εἰμι = εὐδοκιμῶ.— 2. ὁ ἔχων κακάς συνηθείας.—
3. ὁ ἀγαπῶν τὸν στολισμόν.— 4. οἱ ἀρχηγοὶ τῶν παλαιῶν οἰκο-
γενειῶν.— 5. ὁ ὀπλισμὸς τῶν νεκρῶν ἔχθρῶν ὁ περιερχόμενος
εἰς χεῖρας τῶν νικητῶν.— 6. καρφώνω.

109.— 1. ἐκεῖνος, ποὺ χορτάινει γρήγορα.— 2. ὁ ἀρκούμενος εἰς δσα
μόνος αὐτὸς ἔχει.— 3. συντόμως.— 4. ὁ ἔχων καλοὺς τρόπους.—
5. ὁ ἔχων κακόν τι κατὰ νοῦν.

II. ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΕΡΙΚΟΠΑΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛ. ΓΛΩΣΣΗΣ

ΜΕΡΟΣ Α'

- 1.— 1. ἐνέμετο.— 2. ἐν μὲ δοτ.— 3. θηρεύω.— 4. μέγας.— 5. ὑπὸ μὲ δοτ.— 6. βαίνω.— 7. οὐχ.— 8. ἀπαρέμφ. ἐνεστ.— 9. ἐσθίω.— 10. ἐπιστρέφω.— 11. οὖν.
- 2.— 1. ὁ Κικέρων ἡτο πολιτικὸς καὶ μέγας ρήτωρ τῶν Ρωμαίων ζῆσας κατὰ τὸ πρῶτον π.Χ. αἰῶνα.— 2. ἐσπέρα.— 3. βαίνω σὺν αὐτῷ.— 4. ἀπλῆ δοτ.— 5. πυρὰ.— 6. καταλάμπω.— 7. ἵστασαν.— 8. ἐπὶ μὲ δοτ.— 9. ἐκ μὲ γεν.— 10. ἐώρων.
- 3.— 1. σύνειμι μὲ δοτ.— 2. ἀγαθός.— 3. μὲ γενικ.— 4. σέβομαι παρὰ τινος.— 5. ἀγαθός ἀπλῆ δοτ.— 6. δεσπότης.— 7. οἰκέτης.— 8. ἀνέχομαι.— 9. εὐφραίνομαι μὲ δοτ.— 10. ἀγάλλομαι μὲ δοτ.— 11. ἥδομαι.
- 4.— 1. ἐπιμέλεια μὲ γεν.— 2. ἀγαλλίασις.— 3. ἔνιοι.— 4. ὅλη.— 5. κλιτύς.— 6. κοσμεῖται.— 7. ἀπλῆ δοτ.— 8. οἱ πυροί.
- 5.— 1. σὺν μὲ δοτ.— 2. χωρίον.— 3. ἐν μὲ δοτ.— 4. περὶ τί είμι.— 5. ίδρυω.— 6. στέφω.— 7. ιμάς.— 8. δορκάς.
- 6.— 1. ἐπαγγέλλομαι.— 2. ἄρχω.— 3. βιοτεύω.— 4. ἐν τοῖς πρώτοις.
- 7.— 1. ἔν τινι.— 2. παρὰ μὲ αἰτ.— 3. θίς.— 4. ίχανός.— 5. ἀπλῆ γεν.— 6. ἀρδεύω.— 7. ἀπλῆ γεν.— 8. πελάζω μὲ δοτ.
- 8.— 1. σκώπτω.— 2. δτι.— 3. ἄμα ώς.— 4. ἐπιφαίνομαι.— 5. οἴκοι.— 6. ἔοικα μὲ δοτ.— 7. βλέπω.— 8. ἀπαλλαγῆναι.— 9. ἀσμένως.— 10. μέμνηνται μὲ γεν.— 11. ἀγάλλομαι.
- 9.— 1. ὑπερσ. πέφυκα.— 2. διατρίβω.— 3. πέφυκα.— 4. μηνύω.— 5. ἐν μὲ δοτ.— 6. ἄκων.
- 10.— 1. Ἡ πέραν τῶν "Αλπεων χώρα, ὅπου ἡ σημερινὴ Γαλλία.— 2. εὐδαίμων.— 3. παντοειδής.— 4. δρύττω.— 5. πάγχρυσος.— 6. φέρω.— 7. τέμνω.— 8. οἱ.— 9. ἐκβάλλω.— 10. διὰ μὲ γεν.— 11. πεζῇ.

- 11.— 1. σημερινή Μ. Βρεττανία.— 2. κατὰ μὲ αἰτ.— 3. ἡ παρωκεανῆτις.— 4. ἀπλῆ γεν.— 5. ἐνιαχοῦ.— 6. τριγωνοειδῆς.— 7. ἔκτενής.— 8. πολύπηχυς τὸ πλάτος.— 9. αῖ.— 10. δὶ' ὅλης τῆς ἡμέρας.— 11. αὐτόχθων.— 12. εὐμήκης εἰμί.— 13. εὐρύχωρος.— 14. τῇ διαίτῃ διαιγαρκής εἰμι.
 12.— 1. μανθάνω.— 2. βλέπω, νὰ τεθῇ μετοχή.— 3. νὰ τεθῇ μετοχ.— 4. μετοχὴ μέλλ. τοῦ ἀρδεύω.— 5. προϊόντες.— 6. πλήρης μὲ γεν.— 7. μετοχ. τοῦ πέφυκα.— 8. μετοχ. τοῦ ἔχω.
 13.— 1. ἐντεῦθεν.— 2. ίκανῶς.— 3. ἐλώδης.— 4. μετοχ. τοῦ εἰμί.— 5. δὶ' ἔτους.
 14.— 1. νὰ τεθῇ ὑπερθετικὸς βαθμός.— 2. ἀπλῆ γεν.— 3. ὑπείκω μὲ δοτ.
 15.— 1. νὰ τεθῇ παρατατ. α' προσ. ἐνικ. τοῦ τυγχάνω καὶ νὰ συνταχθῇ μὲ μετοχὴν.— 2. ἀμφοτέρωθεν.— 3. διαιγάκις.— 4. τὸ πολύ.— 5. πρᾶξε.— 6. καλάμη.
 16.— 1. πρεσβεύω.— 2. εὐκτικὴ μὲ τὸ ἄν.— 3. εὐκτικὴ.— 4. εὐκτικὴ τοῦ ἴκετεύω.— 5. μετοχὴ ἐπικύπτω.— 6. εὐκτικὴ τοῦ ἀληθεύω.
 17.— 1. ώς τάχιστα.— 2. ώς.— 3. μέλλω.— 4. δὶ' ἀπάτης.— 5. εὶ μὲ ἀόρ.— 6. ἔξουσία.— 7. δήπου.— 8. οἶόν τ' ἔστι.
 18.— 1. στραταεύομαι.— 2. εὶ πράττω.— 3. θύομαι τι.— 4. στρατεύομαι.— 5. ὅπως μὲ ὄριστ. μέλλοντ.— 6. ἐπαγγέλλομαι.— 7. εὶ μὲ εὐκτικήν.— 8. ἀν μὲ εὐκτικήν.
 19.— 1. Ἀντίοχος, βασιλεὺς τῆς Συρίας κατὰ τοὺς μετὰ τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον χρόνους.— 2. ἐν μὲ δοτ.— 3. ἀπηλλάγη μὲν γεν.— 4. ἔνιζω.— 5. ἀγαπῶ τὰ κυνήγια=φιλόθηρός εἰμι.— 6. οἴ.— 7. ἄμα τῇ ἡμέρᾳ.
 20.— 1. ἔχω ἐλπίδα=ἔστι μοι ἐλπίς.— 2. εἰκός.— 3. κατὰ μὲ αἰτ.— 4. ἄς.— 5. ἐπίορκος.— 6. πρόοδος.
 21.— 1. ἄ.— 2. μή.— 3. μεμάθηκα.— 4. προσλαμβάνω.— 5. ὄμοιως.— 6. ὄν.— 7. εὐκτικὴ ἀόρ. μὲ τὸ ἄν.— 8. δέχομαι=λαμβάνω.— 9. ἀόρ. β' εὔκτ. μὲ ἄν τοῦ παρέχω.— 10. σχολή.— 11. τὰ μέν.— τὰ δέ.— 12. νὰ τεθῇ αἰτ. πτῶσις.— 13. ἔνεκα τοῦ, μὲ ἀπαρέμφατον.
 22.— 1. ἔσθιω, νὰ τεθῇ μετοχὴ εἰς δοτ.— 2. ἀόρ. τοῦ προστρέχω.— 3. εὐκτ. τοῦ ἔξεστι.— 4. εὶ μὲ εὐκτ.— 5. τῶν πρὸς τὸν πόλεμον.— 6. εὐκτ. εἰς τρίτον πληθ.— 7. μετοχὴ.— 8. εὐκτ. τοῦ κατεῖδον.— 9. καθήρω.— 10. εὐκτ.— 11. ἔδοξεν αὐτοῖς.— 12. διαβῆναι.
 23.— 1. ἀπλῆ αἰτιατ. τὰ πολεμικά.— 2. ἔθιζομαι.— 3. ἀνάγκη ἔστι: νὰ

- τεθῇ ἐπεὶ μὲ εὐκτ.— 4. εὐνάζομαι.— 5. οἶδός τ' εἰμί.— 6. διώκομαι τινα.— 7. οἱ οἰκεῖοι.
- 24.— 1. ἐπιχώριοι. Θήχης, ὄρος εἰς τὸν Πόντον παρὰ τὴν Τραπεζοῦντα.— 2. ἔπομαι.— 3. συγκριτ. τοῦ μέγας.— 4. ἐγγὺς γίγνονται.— 5. αἰσθάνομαι, ἀόρ. β' ἡσθόμην.— 6. περιβάλλω.
- 25.— 1. διαλέγομαι: νὰ τεθῇ μετοχ. — 2. ἀπαρεμφ. μετὰ τοῦ ἄν.— 3. κτῶμαι.— 4. ἀρωστῶ.— 5. ἐλαττοῦμαι.— 6. ἐθ.— 7. ἀθεράπευτον.— 8. δέομαι.— 9. διλγωρῶ.— 10. νὰ τεθῇ παρατατ. μετὰ τοῦ ἄν τοῦ ρημ. δεῖ.
- 26.— 1. εὐκτική.— 2. σφόδρα.— 3. θηρῶ.— 4. εἰ μετ' εὐκτικ.— 5. θαρρῶ.— 6. ἀσινής.— 7. δυσχωρία.— 8. ἐνθουσιῶ.
- 27.— 1. δῆ.— 2. ἔνα τινά.— 3. ἀποχωρῶ.— 4. κατελήφθην.— 5. περιρρέω.— 6. μετοχ.— 7. ἀπόλλυμαι, ἀόρ. β' ἀπωλόμην.
- 28.— 1. ίδιωτης.— 2. χρῶμαι.— 3. εὐφροσύνη.— 4. εἰ μὲ εὐκτ.— 5. στεροῦμαι.— 6. τὸ δμιλεῖν. — 7. διὰ τὸ, μὲ ἀπαρέμφ. τοῦ ἐνορῶ.— 8. δύλος.— 9. χαλεπός.— 10. αἴρομαι.
- 29.— 1. ἀπλῆ αἰτιατ.— 2. ἔννοιο.— 3. ἐπιφέρω πόλεμόν τινι.— 4. ἐπιτελῶ, νὰ τεθῇ ἀπαρέμφ.— 5. προσκτῶμαι.— 6. ἀρκεῖ, νὰ τεθῇ εὐκτ. μέλλ.— 7. διασπῶμαι.— 8. νὰ τεθῇ μέσος ἀόρ. α'.— 9. ἐπετελέσθῃ.— 10. ἀποκλείομαι, εὐκτ.— 11. παθητ. ἀόριστ. τοῦ κελεύομαι.
- 30.— 1. φεύγω.— 2. ἀναλίσκω.— 3. ἀνθ' ἄν.— 4. λαμβάνω εὐεργεσίας = εὗ πάσχω.— 5. εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν.
- 31.— 1. οὕτω.— 2. νομίζω.— 3. περὶ μὲ γεν.— 4. τεκμήριον.— 5. εὐκτ. μὲ τὸ ἄν.— 6. ἐπιβουλεύω τινί.— 7. ἐν μὲ δοτ.— 8. πρὸς μὲ αἰτ.— 9. ἐν τιμῇ ἔχω.
- 32.— 1. χάριν ᔁχω τινί.— 2. ἀπλῆ γεν.— 3. δεῖ.— 4. προσφέρω εὐχαριστήριον θυσίαν=θύομαι χαριστήρια.— 5. ὑμεῖς αὐτοί.— 6. εὐκτ. μετὰ τοῦ ἄν τοῦ βουλεύομαι.— 7. ἀρετή.
- 33.— 1. ἀνομία.— 2. πᾶς τις.— 3. ὅποιος.— 4. μέλλων τοῦ εἰμί.— 5. ἀναιρεῖσθαι.— 6. πρεσβεύω.— 7. οὐδενὸς ἀξιός εἰμι.— 8. μετοχή.
- 34.— 1. ἐμπλεως μὲ γεν.— 2. περὶ μὲ αἰτιατ.— 3. ἐν ἀγορᾷ.— 4. ἐγὼ ἀποφασίζω = δοκεῖ μοι.— 5. δύσνους.— 6. θλεως.
- 35.— 1. πεποικιλμένος.— 2. συντρίβω.— 3. διπλοῦς καὶ τριπλοῦς.— 4. οἰδέω - ω.— 5. καταλείπω.
- 36.— 1. ἐστιῶ.— 2. ἐξέδωκεν αὐτῷ.— 3. αἴρομαι, μετοχ. μέσ. ἀόρ. α'

- πτῶσις αἰτιατ.— 4. κοῦρος.— 5. διαφθείρομαι, μετοχ. παθητ.
μέλλ. κατ' αἰτιατ.— 6. καθειργμένος.— 7. ἀπόλωλα.
- 37.— 1. κέκτημαι.— 2. ἐπείγομαι.— 3. τὰ νοσοῦντα πράγματα.— 4. μετοχ. μέλλ.— 5. ἐπανάγω.— 6. ὅμολογεῖται.— 7. ἔκπλους.— 8. διασπείρομαι.— 9. συνοικίζω.
- 38.— 1. σφάλλομαι.— 2. δυσχεραίνω.— 3. πρὸς μὲ αἴτ.— 4. συνέχομαι.
5. κατὰ μὲ αἴτ.— 6. καταφέρομαι.— 7. ἀμελετήτως.— 8. ἐγκλίνω.— 9. διὰ μὲ γενικ.— 10. ἄλλομαι.— 11. ἐπερείδω.— 12. οὗτος.

ΜΕΡΟΣ Β'

- 39.— 1. πέραν.— 2. μετοχ. μέσου παραχ.— 3. ἀφίημι ἐμαυτόν.— 4. νήχομαι.— 5. προσμείγνυμι τινι.
- 40.— 1. διασκεδάννυμαι.— 2. κωμάρχης.— 3. διατίθεμαι εύνους τινί.—
4. παθητ. ἀόρ. τοῦ μεταπέμπομαι.— 5. περιών.— 6. πρίν.
7. εὔκτ. ἀόρ.— 8. οὐκ ἔστιν ὅπου οὐ.— 9. ἐφίημι.
- 41.— 1 γένος.— 2. είμαρμένος.— 3. διαδίδωμι.— 4. καθίστημι.— 5. ἐπιρώννυμι.— 6. μηχανῶμαι.— 7. ἀμφιέννυμι.
- 42.— 1. ἀφίσταμαι τινος.— 2. ὑφίεμαι τινος.— 3. εὶ μὲ εὔκτ. τοῦ εἰμί.—
4. παρίσταμαι.— 5. ἐπιτίθημι.— 6. διασκεδάννυμι.— 7. εἴπερ τις καὶ ἄλλος.— 8. ἀφίσταμαι νὰ τεθῇ ὅπως μὲ δριστ. μέλλ. — 9. παρέχω πράγματα.
- 43.— 1. περὶ ἡ ἀμφὶ μὲ αἴτ.— 2. σύμπαντες.— 3. ḥ.— 4. δεινά.
- 44.— 1. γιγνώσκω.— 2. σκίμπους.— 3. ὀρχοῦμαι.— 4. δοκεῖ τινι.—
5. ἀόρ. β' τοῦ ἀνακράζω.— 6. ἐκβαίνω — 7. ἐκφέρω.— 8. ἐπίσταμαι
- 45.— 1. φανερός ἡ δῆλός είμι. — 2. πρόφ.— 3. φροντίζω.— 4. συνόντες.— 5. διαλέγομαι.
- 46.— 1. ώς.— 2. μετοχ. μέλλ. τοῦ ἐμπίμπρημι.— 3. ἀλίσκομαι.— 4. ἀτε μὲ μετοχ.— 5. χαίρω.
- 47.— 1. Ἀστυάγης, βασιλεὺς τῶν Μήδων, πάππος ἐκ μητρὸς τοῦ Κυρού.— 2. ἔχω τὸ δικαίωμα = ἔξεστί μοι.— 3. χάριν οἰδά τινι.—
4. πλεονάκις.— 5. θὰ τεθῇ τὸ ἀν (ἀοριστολογικόν) μὲ ὑποτακτ.
6. περὶ πλείονος ποιοῦμαι.
- 48.— 1. συμβαίνει = γίγνεται.— 2. τὰ περιεστηκότα πράγματα, δοτ.—
3. ἐπεξέρχομαι τινι.— 4. κομίζομαι. — 5. εἰσβιβάζω.— 6. ἐνδιαφέ-

ρομαι διά τι = μέλει μοὶ τινος.— 7. εύρίσκομαι· νὰ τεθῇ τὸ ὅπως
μὲ δριστ. μέλλ.— 8. νὰ τεθῇ ἀπλοῦς παρατ. τοῦ πείθω.— 9. ἐκ-
βιάζομαι.

- 49.— 1. Γοργίας, ἀπὸ τοὺς παλαιοτέρους ρήτορας λαμβάνων πολλὰ
χρήματα ἀπὸ τοὺς μαθητὰς του ὡς ἀμοιβὴν τῆς διδασκαλίας
του.— 2. καίπερ μὲ μετοχ.— 3. δέχομαι τι ὡς δῶρον.— δωρεῖται
τι μοι.— 4. ή.— 5. χειροῦμαί τινα.— 6. ἐργάζομαι.
- 50.— 1. ὑπέρ μὲ αἰτ.— 2. βουλεύω.— 3. ἐπιστάτης.— 4. ἐπιψηφίζω.—
5. προσφέρομαι τινι.— 6. περὶ πλείονος ποιοῦμαι.— 7. εύορκω.—
8. καὶ γάρ.— 9. αἰσθάνομαι.
- 51.— 1. πολιτεύομαι.— 2. διὰ μὲ γεν.— 3. καταβιῶ.— 4. ἔξοστρακίζω.—
5. λόγῳ.— 6. ὃς μὲ δριστ. μέλλ.
- 52.— 1. ὑπόδειγμα.— 2. δ τροφός.— 3. ἀποφαίνω.— 4. λίχνος.—
5. σύνοδος.— 6. πληθ. τοῦ παιδεία καὶ ἀγωγῆ.— 7. κατατίθημι.—
8. λοπάς.— 9. διαφήμι.
- 53.— 1. διαπράττομαι.— 2. νὰ τεθῇ τὸ ἐπίθ., τὸ δηλοῦν καταγωγὴν, ὡς
καὶ διὰ τοὺς ἄλλους κατοίκους.— 3. καταστρέφομαι.
- 54.— 1. αἰτιατ. ἀπλῆ.— 2. ἐπίθ. ἐκ τοῦ πορίζομαι.— 3. ἐπίθ. ἐκ τοῦ
μηχανῶμαι.— 4. σύνθετον ἐκ τοῦ φιλῶ καὶ κίνδυνος.— 5. ἐπίθ.
ἐκ τοῦ ἄρχω.— 6. ἐπίθ. ἐκ τοῦ καρτερῶ.— 7. στρατηγῶ, νὰ τεθῇ
μέλλων.
- 55.— 1. νὰ τεθῇ ἐπίθ. εἰς—τέος ἐκ τοῦ ἐπισταῦ μὲ γενικ., τὸ δὲ πρόσ.
κατὰ δοτικ.— 2. δοτ. τῆς ἀναφορ. ἀντωνυμ.— 3. ἐπίθετ. ὡς ἔνω
ἐκ τοῦ ἐργάζομαι,— 4. μετοχ. οὐδετ. τοῦ εἰσφέρομαι.— 5. ἐκ τοῦ
διανέμω.— 6. ἐκ τοῦ ἀναλῶ.— 7. δαπάνη.— 8. κείμενος .—
9. ἐνιαυτός.— 10. ἐδώδιμος.— 11. κάμνω.
- 56.— 1. συνέχω, νὰ τεθῇ μετοχ.— 2. μετοχ. μέλλοντ.— 3. ποιῶ ἀνάστα-
τον.— 4. προαιροῦμαι.— 5. καταβάλλομαι.— 6. καταλείπομαι.—
7. ὑπόμνημα.
- 57.— 1. ποῦ εἶναι ἡ χώρα αὐτή;— 2. σειριόκαυστος.— 3. πρόσοικός
εἰμι.— 4. σύνθ. ἐκ τοῦ ἥμισυς καὶ ἄγριος.— 5. σύνθ. ἐκ τοῦ ἵος
καὶ βάλλω.— 6. σύνθ. ἐκ τοῦ ἐπὶ καὶ γῆ.— 7. σύνθ. ἐκ τοῦ ἐν
καὶ ἀήρ.— 8. σύνθ. ἐκ τοῦ ὑμήν καὶ πτερόν.
- 58.— 1. ἀψίκορος εἰς τι.— 2. δξός.— 3. ἐπιλαμβάνομαι τινος.— 4. αἰ-
σχυντηλός.— 5. φιλόφιλος.— 6. φιλέταιρος .—7. φιλόγελως.

59.— 1. εύσεβῶ πρὸς τοὺς θεούς.— 2. μή.— 3. γίγνομαι πρὸς τινα.—
4. εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἀν χρόνου ἀρ.— 5. κάμνω τι χωρὶς νὰ μὲ
καταλάβουν λανθάνω ποιῶν τι.— 6. ξέρω καλὰ μάνος μου =
σύνοιδα ἐμαυτῷ.— 7. δοκῶ μὲ ἀπαρέμφατ.— 8. ως μὲ μετοχὴν μελ-
λοντος.— 9. παραυτίκα.— 10. δρῶμαι νὰ τεθῇ παθητ. μέλλων.—
11. ἀποκτῶ καλὴν ὑπόληψιν = εὐδοκιμῶ, νὰ τεθῇ εὔκτ. μετὰ τοῦ
ἄν.— 12. εἰ μὲ εὐκτικὴν τοῦ φαίνομαι, μετὰ τὸ ὄποῖον θὰ ἐπακο-
λουθήσῃ μετοχή.— 13. ἦ.— 14. εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν.

III. ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΜΕΡΟΣ Α'

1. "Εννοια ούσιαστικῶν. Δευτερόκλιτα ἀρσενικὰ εἰς -ος. 'Οριστ. ἐνεστῶτος ἐνεργ. φωνῆς βαρυτόνων ρημάτων. 'Απλῆ πρότασις.
2. Δευτερόκλιτα οὐδέτερα. 'Οριστικὴ τοῦ εἰμὶ καὶ ἀπαρέμφ. τῶν βαρυτόν. ρημάτων. Κύριοι ὅροι τῆς προτάσεως.
3. Δευτερόκλιτα θηλυκά. 'Οριστικὴ παρατατικοῦ βαρυτόνων ρημάτων καὶ τοῦ εἰμί. Συμφωνία ρήματος πρὸς ὑποκείμενον.
4. Ούσιαστικὰ πρωτόκλιτα θηλυκά.
5. " " ἀρσενικὰ εἰς -ας καὶ -ης.
6. 'Επίθετα δευτερόκλιτα τριτόκλιτα καὶ δικατάληγκτα.
7. Προσωπικὰ ἀντωνυμίαι α' καὶ β' προσ. καὶ 'Αττικὴ σύνταξις.
8. Α' 'Οριστ. ἐνεστ. καὶ παρατατ. μέσης φωνῆς καὶ ἀπαρέμφ. μέσου ἐνεστ.
- A' 'Οριστ. ἐνεστ. καὶ παρατατ. μέσης φωνῆς καὶ ἀπαρέμφ. μέσου ἐνεστ.
- B' Ούσιαστικὰ τριτόκλιτα φωνηντόληγκτα εἰς -ως καὶ -υς -ος καὶ ἡ δεικτ. ἀντων. οὗτος.
9. Ούσιαστικὰ τριτόκλιτα εἰς -υς -εως, -ις -εως.
10. " " " -εύς, -οῦς, -αῦς.
11. " " ἀφωνόληγκτα (οὐρανικόληγκτα-χειλικόληγκτα)
12. " " (όδοντικόληγκτα) οὐδέτερα μὲ χαρακτῆρα τ.
13. " " ἀφωνόληγκτα μὲ ντ πρὸ τῆς καταλήξεως.
14. Μέλλων καὶ ἀρ. ἐνεργητ. φωνῆς φωνηντόλ. καὶ ἀφωνολ. ρημάτων πλήν τοῦ μέλλ. τῶν εἰς -ζω.
15. 'Υποτακτικὴ ἐνεστῶτος καὶ ἀορίστ. ἐνεργ. φωνῆς φωνηντ. καὶ ἀφωνολ. ρημάτων καὶ τοῦ εἰμί. Κύριαι καὶ δευτερεύουσαι προτάσεις.
16. 'Απαρέμφατον μέλλοντος καὶ ἀορίστ. α' ἐνεργητ. φωνῆς.

17. Ούσιαστικά τριτόκλιτα ἐνρινόληκτα.
18. » » ὑγρόληκτα.
19. » » ὑγρόληκτα συγκοπτόμενα.
20. » » οὐδέτερα σιγμόληκτα εἰς -ας. Ἀντικείμενον μεταβατικῶν ρημάτων.
21. Ούσιαστικά τριτόκλιτα οὐδέτερα σιγμόληκτα εἰς -ος.
22. » » ἀρσενικά σιγμόληκτα εἰς -ης.
23. » » σιγμόληκτα εἰς -ως καὶ ἀνώμαλά τινα τριτόκλιτα ἐκ τῶν συνήθων.
24. Ἀντικείμενον κατὰ γενικὴν καὶ δοτικὴν ὡς συμπλήρωμα ρημάτων.
25. Ὁριστικὴ καὶ ἀπαρέμφ. ἐνεργ. παρακειμ. καὶ ὑπερσυντ. φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων ρημάτων.
26. Ἐπίθετα τριτόκλιτα εἰς -υς.
27. » » τρικατάληκτα ἀφωνόληκτα.
28. » » δικατάληκτα καὶ μονοκατάληκτα.
29. Μετοχὴ ὅλων τῶν χρόνων τῆς ἐνεργ. φωνῆς φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων ρημάτων καὶ μετοχὴ ἐνεστ. μέσης φωνῆς καὶ τοῦ εἰμί.
30. Προστακτικὴ ὅλων τῶν χρόνων τῆς ἐνεργ. φωνῆς τῶν φωνηεντ. καὶ ἀφωνολ. ρημάτων καὶ τοῦ εἰμί.
31. Α' Ἐπίθετα τριτόκλιτα ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα. Σημασία τῶν ρημάτων μέσων καὶ παθητικῶν.
Β' Τροπὴ συντάξεως ἐνεργητ. εἰς παθητικήν. Ποιητικὸν αἴτιον.
32. Ἐπίθετα τριτόκλιτα δικατάληκτα εἰς -ης.
33. » τριτόκλιτα δικατάληκτα εἰς -ης.
33. » ἀνώμαλα (πολύς, μέγας κλπ.).
34. Ἐπιρρήματα.
35. Παραθετικά ἐπιθέτων.
36. » ἀνωμάλων ἐπιθέτων καὶ παραθετικά ἐπιρρημάτων.
37. Εὔκτικὴ τοῦ ἐνεστ. βαρυτόνων φωνηεντ. καὶ ἀφωνολ. ρημάτων.
38. » ἐνεργητ. μέλλοντος, ἀοριστ. καὶ παρακ. τῶν ἰδίων ρημάτων χωρὶς νὰ γίνῃ λόγος περὶ πλαγίου λόγου ή τῆς δυνητικῆς εὐκτικῆς.
39. Ἀόριστος β' ἐνεργητικῆς φωνῆς.
40. Ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου.
41. Ἐπανάληψις ἐνεργ. φωνῆς τῶν φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολ. ρημάτων.

42. Αἱ ἄλλαι ἐγκλίσεις τοῦ μέσου καὶ παθητ. ἐνεστ. τῶν φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων ρημάτων.
43. Μέσ. μέλλων καὶ ἀόριστ. α' καὶ μέλλων τοῦ εἰμί.
44. Παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελ. μέσης καὶ παθητ. φωνῆς φωνηεντολήκτων καὶ ἀφωνολήκτων ρημάτων.
45. Μέσος ἀόριστ. β'.
46. Παθητ. μέλλων καὶ ἀόριστ. α' καὶ β'.
47. Αἱ ἄλλαι δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι.
48. Κτητικαὶ ἀντωνυμίαι.
49. Συνηρημένα εἰς -άω ἐνεργητ. φωνῆς.
50. » » μέσης φωνῆς.
51. » » -έω ἐνεργητ. φωνῆς.
52. » » μέσης φωνῆς.
53. » » -όω ἐνεργητ. φωνῆς.
54. » » μέσης φωνῆς.
55. » » -όω ἐνεργητ. φωνῆς.
56. » » μέσης φωνῆς.
57. Οἱ ἄλλοι χρόνοι τῶν συνηρημένων ρημάτων. Κλίσις τῶν εἰς -έω ἔχόντων μονοσύλλαβον θέμα. Δοτική δργανική καὶ τοῦ αἰτίου.
58. Αὐτοπαθεῖς καὶ ἀλληλοπαθεῖς ἀντωνυμίαι.
59. Ερωτηματικαὶ καὶ ἀόριστοι »
60. Αναφορικαὶ ἀντωνυμίαι.
61. Οὐσιαστικὰ συνηρημένα α' κλίσεως.
62. Συνηρημένα οὐσιαστικὰ καὶ ἐπίθετα δευτερόκλιτα,
63. Ανώμαλος αὔξησις καὶ ἀναδιπλασιασμός.
64. Ενεστώς καὶ παρατατ. ὑγρολ. καὶ ἐνρ. ρημ. ἐνεργ. καὶ μέσ. φωνῆς.
65. Μέλλων τῶν ὑγρολήκτων » » » » »
66. Αόριστος τῶν » » » » »
67. Παθητικὸς μέλ. καὶ ἀόρ. ὑγρολ. » » » »
68. Συσχετικαὶ ἀντωνυμίαι.
69. Αἴτιατικὴ τῆς ἀναφορᾶς.
70. Επανάληψις τῶν ἀνωτέρω.
71. Παρακείμενος καὶ ὑπερσ. ὑγρολήκτ. καὶ ἐνρινολ. ρημάτων.

71. 'Ρήματα εἰς -νυμι.
72. 'Ενεργητικὴ φωνὴ τοῦ ἵστημι.
73. Μέση φωνὴ τοῦ ἵστημι.
74. Τίθημι καὶ ἵημι ἐνεργητικὴ καὶ μέση φωνή.
75. Δίδωμι καὶ δίδομαι.
76. Δυϊκὸς ἀριθμός.
77. 'Αττικὴ β' ακλίσις οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων.
78. 'Αόριστος β' βαρυτόνων ρημάτων κλινόμενος κατὰ τὰ εἰς -μι.
79. 'Ρήματα κατὰ ἀναλογίαν τοῦ ἵστημι καὶ ἴσταμαι.
80. Εἰμι, φημί, οἶδα, δέδοικα, τέθυηκα, βέβηκα, κεῖμαι, κάθηματ. Οὐσιαστ. διορισμοί.
81. 'Ρήματα σχηματίζοντα ἀνωμάλως διαφόρους χρόνους.
82. " " τὸν ἐνεστ. μέ επηγξημένον θ. καὶ εἰς -άνω, -ίσκω.
83. } Μέσα, παθητικὰ καὶ μεικτὰ ἀποθετικά.
84. } Μέσα, παθητικὰ καὶ μεικτὰ ἀποθετικά.
85. 'Επιθετικοὶ καὶ ως ἐπιθετ. διορισμοί.
86. 'Αριθμητικά.
87. 'Ρήματα παράγωγα.
88. Σύνταξις παραθετικῶν.
89. Οὐσιαστικὰ ἐκ ρημάτων δηλοῦντα ἐνεργοῦν πρόσωπον.
90. " " " " ἐνέργειαν.
91. " " " " ἀποτέλεσμα, τόπον δργανον.
92. Προθετικοὶ διορισμοί.
93. Οὐσιαστικὰ ἐξ ἐπιθέτων.
94. Οὐσιαστικὰ ἐξ οὐσιαστικῶν.
95. Μετοχὴ κατὰ γενικὴν ἀπόλυτον.
96. Τὰ εἰς -τὸς καὶ -τέος ἐκ ρημάτων ἐπίθετα.
97. 'Επίθετα ἐκ ρημάτων.
98. " ἐξ ὀνομάτων καὶ ἐπιρρημάτων.
99. 'Επιρρήματα παράγωγα. 'Επιρρηματικοὶ διορισμοί.
100. Αἱ ἐγκλίσεις εἰς τὸν ἀνεξάρτητον λόγον.
101. Σύνθεσις Α' συνθετικὸν κλιτόν.
102. " " " ρῆμα καὶ ἄκλιτον.

103. Σύνθεσις. Β' συνθετικὸν οὐσιαστικόν, ἐπίθετον, ρῆμα.
104. Άι ἐγκλίσεις εἰς τὸν ἔξηρτημένον λόγον.
105. Ἡ εὐκτικὴ τοῦ πλαχίου λόγου.
106. Ἀπρόσωπα ρήματα.
107. Ἀπαγορευτικὸν μῆ.
108. Σημασία τῶν συνθέτων.
109. Τονισμὸς τῶν συνθέτων.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΜΕΡΟΣ Α'

1. Οὐσιαστικὰ β' κλίσ. Ἐνεστ. καὶ παρατ. τοῦ εἰμὶ καὶ ὄριστ. βαρυτ. ρῆμ.
2. Οὐσιαστικὰ α' κλίσεως.
3. Ἐπίθετα δευτερόκλιτα, Ὁριστ. ἐνεστ. καὶ παρατ. μέσ. καὶ παθητ. φωνῆς.
4. Οὐσιαστικὰ τριτόκλιτα φωνηντόληγκτα.
5. " " ἀφωνόλ. καὶ μὲ -ντ πρὸ τῆς καταλήξ.
6. Ὁριστικ. μέλλ. καὶ ἀσφ. α' ἐνεργ. φωνῆς φωνηντολήγκτων ρημάτων.
- Γυποτακτικὴ ἐνεστ. καὶ ἀσφίστ. τῶν αὐτῶν ρημάτων καὶ τοῦ εἰμί.
- Ἀπαρέμφ. τῶν ίδιων χρόνων.
- 7-8. Οὐσιαστικὰ τριτόκλιτα ἐνρινόληγκτα, ὑγρόληγκτα καὶ σιγμόληγκτα.
9. Ὁριστ. καὶ ἀπαρέμφ. παρακ. καὶ ὑπερσυντ. ἐνεργ. φων. φωνηντολήγκτων ρημάτων.
- 10 - 11 - 12. Ἐπίθετα τριτόκλιτα. Μετοχὴ ἐνεργ. φωνῆς.
13. Ἀνώμαλα ἐπίθετα καὶ ἐπιρρήματα. Μετοχ. τοῦ εἰμὶ καὶ μέσ. καὶ παθητ. ἐνεστ.
- 14 - 15. Παραθετικὰ ὅμαλῶν καὶ ἀνωμάλων ἐπιθέτων.
16. Άι ἄλλαι ἐγκλίσεις ἐνερ. φωνῆς φωνηντολ. ρῆμ. καὶ τοῦ εἰμί.
17. Ἀντωνυμίαι κυρίως προσωπικαὶ.
18. Μέση φωνὴ τῶν βαρυτόνων φωνηντολήγκτων ρημάτων.
19. Ὁριστ. μέλλ. καὶ ἀσφ. α', ὑποτακτ. ἐνεστ. καὶ ἀσφ. α' ἐνεργ. φωνῆς ἀφωνολ. ρημάτων.
20. Ὁριστ. καὶ ἀπαρέμφατον παρακ. καὶ ὑπερσυντ. ἐνεργ. φωνῆς ἀφωνολ. ρημάτων.

21. Αἱ ἄλλαι ἐγκλίσεις ἐνεργητικῆς φωνῆς.
22. Ὁμοίως. Ἀόριστος β' ἐνεργητικῆς φωνῆς.
23. Μέση φωνὴ βαρυτόνων ἀφωνολήχτων ρημάτων.
24. Μέσος ἀόρ. β'. Παθητικὸς ἀόρ. β' καὶ μέλιτων.
- 25 - 26 - 27 - 28. Συνηρημένα ρήματα.
29. Ἀνώμαλος σχηματισμὸς τῶν διαφόρων χρόνων συνηρημ. καὶ μὴ ρημάτων.
- 30 - 31 - 32 - 33 - 34. Ἀντωνυμίαι.
35. Οὐσιαστικὰ καὶ ἐπίθετα συνηρημένα. Ἀττικὴ β' κλίσ.
- 36 - 37 - 38. Γραμμήτητα καὶ ἐνρινόληχτα. Ἀνώμαλος αὔξησις καὶ ἀναδιπλασιασμός.

ΜΕΡΟΣ Β'

- 39 - 40 - 41 - 42. Ρήματα εἰς -μι.
43. Ἀριθμητικά.
44. Ἀόριστοι β' βαρυτόνων ρημάτων κατὰ τὰ εἰς -μι.
- 45 - 46 - 47. Ἀνώμαλα ρήματα.
- 48 - 49. Ρήματα μὲ ἀνωμάλους τοὺς διαφόρους χρόνους.
50. » ἀποθετικά.
51. » παράγωγα.
52. Οὐσιαστικὰ ἐκ ρημάτων.
53. » ἐξ ἐπιθέτων καὶ οὐσιαστικῶν.
- 54 - 55. Ἐπίθετα παράγωγα.
- 56 - 57. Σύνθεσις.
- 58 - 59. Σύνθεσις καὶ τονισμὸς τῶν συνθέτων.

ΕΛΛΑΣ

21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

0020556450

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΒ'. 1970 (IV) ΑΝΤΙΤΥΠΑ 75.000 — ΣΥΜΒΑΣΙΣ 1980 / 31 - 3 - 1970

*Εκτύπωσης: Χ. Παλούμπα - Δ. Χέλμη Βιβλιοθεσία: Β. Χρονόπουλος - Α. Β. Ηαλούμπη

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής